

Eorabharaméadar Speisialta 538

Athrú Aeráide

Tuarascáil

Obair allamuigh: Bealtaine — Meitheamh 2023

Eorabharaiméadar Speisialta 538

An t-athrú aeráide

Ní hionann an doiciméad seo agus dearcadh an Choimisiúin Eorpaigh. Is de chuid na n-údar amháin na léirmhíithe agus na tuairimí atá ann.

Teideal an tionscadail: Eorabharaiméadar Speisialta 538 Athrú Aeráide — Tuarascáil

Leagan teanga: EN

Uimhir chatalóige: ML-03-23-358-EN-N

ISBN: 978-92-68-05355-3

DOI: 10.2834/653431

© An tAontas Eorpach, 2023

<https://www.europa.eu/eurobarometer>

Creidmheas grianghraf: Íomhánna Getty

Doiciméad a d'ullmhaigh Pierre Dieumegard don [Eoraip-Daonlathas-Esperanto](#)

Is é is cuspóir don doiciméad “sealadach” seo cur ar chumas níos mó daoine san Aontas Eorpach a bheith ar an eolas faoi dhoiciméid a tháirgeann an tAontas Eorpach (agus a mhaoinítear óna gcánacha). **Gan aistriúcháin, tá daoine eisiata ón díospóireacht.**

Is [imBéarlaamháin abhí an doiciméadseo “ Méadar Eurobaro ”](#). Ón gcomhad tosaigh seo, rinneamar comhad odt-file, a d’ ullmhaigh bogearraí Oifig Libre, le haghaidh aistriúchán uathoibríoch go teangacha eile. Tá na torthaí [ar fáilanoisi ngach teanga oifigiúil](#).

Tá sé inmhianaithe go ndéanfadh riarachán an AE aistriúchán ar dhoiciméid thábhachtacha a ghlacadh chuige féin. Ní hamháin gur dlíthe agus rialacháin iad “doiciméid thábhachtacha”, ach freisin an fhaisnéis thábhachtach is gá chun cinntí eolasacha a dhéanamh le chéile.

Chun ár dtodhchaí choiteann a phlé le chéile, agus chun aistriúcháin iontaofa a chumasú, bheadh an teanga idirnáisiúnta Esperanto an-úsáideach mar gheall ar a simplíocht, a rialtacht agus a cruinneas.

Déan teagmháil linn:

[Kontakto \(europokune.eu\)](mailto:Kontakto@europokune.eu)

<https://e-d-e.org/-Kontakti-EDE> na [hÉireann](#)

Clár na dTogthóirí

RÉAMHRÁ.....	4
ACHOIMRE FEIDHMIÚCHÁIN.....	8
I. BRAISTINTÍ EORPACHA MAIDIR LEIS AN ATHRÚ AERÁIDE.....	10
1. Braistintí maidir leis an athrú aeráide mar fhadhb dhomhanda.....	11
2. Tromchúis bhraite an athraithe aeráide.....	27
II. GNÍOMHÚ CHUN DUL I NGLEIC LEIS AN ATHRÚ AERÁIDE.....	33
1. Freagracht as dul i ngleic leis an athrú aeráide.....	34
2. Gníomhaíocht phearsanta chun dul i ngleic leis an athrú aeráide.....	41
3. Cineálacha gníomhaíochta aonair.....	46
III. DEARCTHAÍ I LEITH AN ATHRAITHE AERÁIDE A CHOMHRAC AGUS AN T-AISTRIÚ CHUIG FUINNEAMH GLAN.....	59
1. Dearcthaí i leith gníomhaíocht a dhéanamh maidir leis an athrú aeráide.....	62
2. Dearcthaí i leith allmhairí breoslaí iontaise a laghdú.....	66
3. Dearcthaí maidir le tacaíocht airgeadais phoiblí d'fhuinneamh glan seachas fóirdheontais do bhreoslaí iontaise.....	70
4. Dearcthaí maidir le dul in oiriúint do dhrochthionchair an athraithe aeráide.....	74
5. Dearcthaí maidir le dul i ngleic leis an athrú aeráide agus le saincheisteanna comhshaoil mar thosaíocht chun feabhas a chur ar an tsláinte phoiblí.....	78
6. Dearcthaí maidir leis an gcomhbhabhtáil idir costais arb é an t-athrú aeráide is cúis leo i gcomparáid leis na costais a bhaineann le haistriú glas.....	82
IV. AG FÉACHAINT AR AN TODHCHAÍ.....	86
1. Gníomhaíocht reatha na rialtas náisiúnta chun dul i ngleic leis an athrú aeráide.....	87
2. Spriocanna don fhuinneamh in-athnuaite.....	92
3. Spriocanna éifeachtúlachta fuinnimh.....	99
4. Eoraip aeráidneodrach faoi 2050.....	108
V. AN TAONTAS EORPACH AGUS AN GHÉARCHÉIM FUINNIMH.....	112
1. Freagairt an Aontais agus na mBallstát ar an ngéarchéim fuinnimh ó thaobh an bheartais fuinnimh ghlais de.....	113
2. Gníomhaíochtaí an Aontais agus na mBallstát chun an brú eacnamaíoch a mhaolú.....	117
VI. EORPAIGH AGUS A DTIMPEALLAUGHT NÁDÚRTHA.....	127
1. Neamhchosaint mhuintir na hEorpa ar rioscaí agus bagairtí comhshaoil agus aeráide.....	128
2. Rochtain mhuintir na hEorpa ar an dúlra agus ar spásanna glasa.....	132
CONCLÚID.....	135
Sonraíochtaí Teicniúla.....	138
Ceistneoir.....	144
Tuairimí.....	152

RÉAMHRÁ

Eorabharaiméadar Speisialta 538

An t-athrú aeráide

Leis an gComhaontú Glas don Eoraip, tá gealltanas tugtha ag an Aontas Eorpach a bheith ar an gcéad mhór-roinn aeráidneodrach. Tá an tAontas ag iarraidh fás eacnamaíoch glas a dhaingniú, atá díchúpláilte ó úsáid acmhainní, gan aon duine ná áit a fhágáil ar lár. Seoladh an Comhaontú Glas in 2020 leis an ngealltanas glanastaíochtaí ceaptha teasa an Aontais a laghdú 55 % ar a laghad i gcomparáid le leibhéal 1990 faoin mbliain 2030, agus glan-nialais a bhaint amach faoi 2050. I mí an Mheithimh 2021, glacadh an Dlí Aeráide Eorpach, rud a chruthaigh oibleagáid dhlíthiúil ar thíortha an Aontais an dá sprioc a bhaint amach.

Tá sé ríthábhachtach chun na cuspóirí sin a bhaint amach go nglacfar sraith tograí maidir leis an mbeartas aeráide ar a dtugtar 'an pacáiste 'Oiriúnach do 55'. Áirítear sa phacáiste uile-shochaí sin rialacha maidir le fuinneamh, iompar, trádáil astaíochtaí agus laghdúithe, agus úsáid talún agus foraoiseacht. Is éard atá ann tionscnaimh nua agus athbhreithnithe ar an reachtaíocht atá ann cheana. Chun an t-aistriú chuig neodracht aeráide a mhaoiniú, rachaidh 30 % de chaiteachas iomlán an Aontais i dtreo tionscadail a bhaineann leis an aeráid go dtí 2027¹.

Tá an t-aistriú glas is gá chun na hathchóirithe sin a chur chun feidhme ríthábhachtach do rathúnas fadtéarmach an Aontais. Tá tionchar suntasach ag an athrú aeráide cheana féin ar gheilleagar na hEorpa agus ar a shaoránaigh. Ba í teocht an tsamhraidh san Eoraip in 2022 an teocht is airde riamh, rud a raibh tionchar suntasach aici ar an tsláinte. Ar fud na hEorpa, cuireadh os cionn 61,000 bás i leith cúiseanna a bhain le teas na bhliain sin². Ó thaobh an gheilleagair de le 40 bliain anuas, tá cailleanais airgeadais de níos mó ná EUR 487 mbilliún ar fud an domhain mar thoradh ar theagmhais a bhaineann leis an aeráid; tá costas eacnamaíoch na dtuille abhann agus na ndóiteán foraoise amháin níos mó ná EUR 7 mbilliún in aghaidh na bliana ar an meán³. Bunaíodh lá an Aontais d'íospartaigh na géarchéime aeráide domhanda an 15 Iúil 2023 chun comóradh a dhéanamh orthu siúd a cailleadh i dtubaistí a bhaineann leis an aeráid agus chun feasacht a mhúscailt maidir leis an ngá atá lenár n-athléimneacht in aghaidh an athraithe aeráide a neartú i gcoinne imeachtaí den sórt sin.

Cuirfidh an t-aistriú glas tairbhí fadréimseacha ar fáil do shaoránaigh agus do na glúine atá le teacht, lena n-áirítear, iompar poiblí níos fearr agus níos inacmhainne, soláthar slán fuinnimh níos glaine, athshlánú na bithéagsúlachta agus aer níos glaine, agus poist nua a sheasfaidh an aimsir agus oiliúint i scileanna don aistriú.⁴

Is é an Eorabharaiméadar Speisialta seo an ceann is déanaí i sraith a dhíríonn ar dhearcthaí mhuintir na hEorpa i leith an athraithe aeráide, agus is é Eorabharaiméadar Speisialta 513 de Mhárta-Aibreán 2021 an ceann is déanaí⁵.

Clúdaíonn an t-eagrán is déanaí den tuarascáil sé phríomhréimse:

- Braistintí mhuintir na hEorpa ar a thromchúisí atá an t-athrú aeráide.
- Gníomhú maidir leis an athrú aeráide: cé ar a bhfuil an príomhfhreagracht as dul i ngleic leis an athrú aeráide, agus na cineálacha gníomhaíochtaí pearsanta a dhéantar chun dul i ngleic leis an athrú aeráide.
- Dearcthaí i leith gníomhaíochtaí chun an t-athrú aeráide a chomhrac agus an t-aistriú chuig fuinneamh glan: lena n-áirítear dearcthaí maidir le gníomhaíocht a dhéanamh maidir leis an athrú aeráide, tacaíocht chun allmhairí breoslaí iontaise a laghdú agus tacaíocht airgeadais phoiblí a chur ar fáil d'fhuinneamh glan, impleachtaí costais gníomhaíochta vs neamhghníomhaíocht, agus dearcthaí i leith oiriúnú do dhrochthionchair an athraithe aeráide.
- Ag féachaint ar an todhchaí: an bhfuil a dhóthain á dhéanamh ag na rialtais náisiúnta chun dul i ngleic leis an athrú aeráide; ar cheart do rialtais náisiúnta nó don Aontas Eorpach spriocanna a leagan síos don fuinneamh in-athnuaite; a thábhachtaí atá sé go ndéanfadh na rialtais náisiúnta agus an AE beart chun éifeachtúlacht fuinnimh a fheabhsú; agus tacaíocht do gheilleagar an Aontais a bheith neodrach ó thaobh na haeráide de faoi 2050.
- An tAontas Eorpach agus an ghéarchéim fuinnimh: dá méadófaí luas an aistrithe ghlais i bhfianaise na géarchéime fuinnimh atá ann faoi láthair, agus an chaoi ar cheart don Aontas agus do na rialtais náisiúnta freagairt chun an brú eacnamaíoch a eascraíonn as an ghéarchéim fuinnimh a mhaolú.
- Rochtain mhuintir na hEorpa ar an dúlra agus ar spásanna glasa
- Neamhchosaint mhuintir na hEorpa ar rioscaí agus bagairtí comhshaoil agus aeráide

Nuair is féidir, cuirfead torthaí i gcomparáid leis na torthaí ó shuirbhéanna a rinneadh roimhe seo. Mar sin féin, ba cheart a bheith cúramach agus comparáidí á ndéanamh

1 <https://www.consilium.europa.eu/en/policies/climate-change/>

2 <https://www.nature.com/articles/s41591-023-02419-z>

3 <https://www.consilium.europa.eu/en/policies/climate-change/>

4 https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/european-green-deal_en

5 [An tAthrú Aeráide — Iúil 2021 — - Suirbhé Eorabharaiméadair \(europa.eu\)](#)

Eorabharaiméadar Speisialta 538

An t-athrú aeráide

leis an suirbhé roimhe seo in 2021, mar gheall ar dhifriochtaí modheolaíochta mar thoradh ar phaindéim COVID-19. Go sonrach, cuireadh i bhfad níos mó freagróirí faoi agallamh ar líne — seachas go pearsanta — d'eagrán 2021 mar gheall ar na srianta dianghlasála atá i bhfeidhm ag an am.

Is é líonra Kantar sna 27 mBallstát den Aontas Eorpach a rinne an suirbhé sin idir an 10 Bealtaine agus an 5 Meitheamh 2023.

Eorabharaméadar Speisialta 538

An t-athrú aeráide

Modheolaíocht a úsáidtear don suirbhé seo

Bhí Eorabharaméadar Speisialta 538 maidir leis an Athrú Aeráide mar chuid de thionnta Eorabharaméadair 99.3 agus rinneadh é idir an 10 Bealtaine agus an 5 Meitheamh 2023. Ba í an mhodheolaíocht a úsáideadh suirbhéanna Eorabharaméadair Chaighdeánaigh a rinne Ard-Stiúrthóireacht na Cumarsáide (an tAonad um Fhaireachán ar na Meáin agus Eorabharaméadar)⁶. Rinneadh agallaimh duine le duine, go fisiciúil i dtithe an duine nó trí chian-idirghníomhú físe sa teanga náisiúnta chuí. Is sa tSeicia, sa Danmhairg, i Málta agus san Fhionlainn amháin a rinneadh agallaimh le físi-idirghníomhaíocht chianda (“duine le duine ar líne” nó CAVI, Fís-Agallamh Ríomhchuidithe). Tá nóta teicniúil maidir leis na hagallaimh a rinne institiúidí comhaltaí líonra Kantar i gceangal leis an tuarascáil seo. Sonraítear ann freisin na heatraimh mhúiníne.

Le linn na tuarascála, cuirtear na torthaí i gcomparáid le hEorabharaméadar Speisialta 513 de 2021⁷. Mar sin féin, mar gheall ar thionchar COVID-19, i roinnt tíortha ba é an tAgallamh Gréasáin Ríomhchuidithe (CAWI) an mhodheolaíocht a úsáideadh in 2021. Is iad an Bheilg, an tSeicia, an Danmhairg, an Eastóin, Éire, an Laitvia, an Liotuáin, Lucsamburg, an Phortaingéil, an Fhionlainn, an tSualainn na tíortha ina bhfuil difríocht iomlán idir an mhodheolaíocht i gcomparáid le 2021. Is iad an Ghréig, Málta, an Ísiltír, an tSlóivéin agus an tSlóvaic na tíortha ina bhfuil difríocht mhór idir an mhodheolaíocht i gcomparáid le 2021. Dá bhrí sin, ba cheart na héabhlóidí i gcomparáid le 2021 a léirmhíniú go cúramach. Nuair is féidir, rinneadh comparáid idir na torthaí agus Eorabharaméadar Speisialta 490 de 2019⁸. Sonraítear freisin sa nóta teicniúil atá i gceangal leis an tuarascáil seo na difríochtaí i modheolaíochtaí idir 2023 agus 2021.

I gcomhréir le Rialachán Ginearálta an Aontais Eorpaigh maidir le Cosaint Sonraí⁹ (RGCS), iarradh ar fhreagróirí an gcomhaontaíonn siad go gcuirí ceisteanna orthu maidir le saincheisteanna a d'fhéadfaí a mheas a bheith “íogair”.

Ba mhaith linn buíochas a ghabháil leis na daoine ar fud an Aontais Eorpaigh a thug a gcuid ama chun páirt a ghlacadh sa suirbhé seo.

Gan a rannpháirtíocht ghníomhach, ní bheadh an staidéar seo indéanta.

Nóta: Sa tuarascáil sin, déantar tagairt do thíortha AE lena ngiorrúcháin oifigiúla. Is iad seo a leanas na giorrúcháin a úsáidtear sa tuarascáil seo:

An Bheilg	A	An Liotuáin	LT
An Bhulgáir	BG	Lucsamburg	LU
An tSeicia	CZ	An Ungáir	TÁ SÉ
An Danmhairg	DK	Málta	MT
An Ghearmáin	DE	An Ísiltír	NL
An Eastóin	EE	An Ostair	AG
Éire	IE	An Pholainn	PL
An Ghréig	EL	An Phortaingéil	PT
An Spáinn	ES	An Rómáin	RO
An Fhrainc	FR	An tSlóivéin	SI
An Chróit	ACMHAINN Í DAONNA	An tSlóvaic	SK
An Iodáil	TÁ SÉ	An Fhionlainn	FI
Poblacht na Cipire	CY *	An tSualainn	SE
An Laitvia	LV		

An tAontas Eorpach — meán ualaithe do na 27 mBallstát

AE27

BE, FR, IT, LU, DE, AT, ES, PT, IE, NL, FI, EL, EE, SI, CY, MT, SK, LV, LT

an limistéar euro

BG, CZ, DK, HR, HU, PL, RO, SE

Limistéar nach bhfuil sa limistéar euro

* Tá an Chipir ina hiomláine ar cheann de 27 mBallstát an Aontais Eorpaigh. Mar sin féin, tá an acquis communautaire curtha ar fionraí sa chuid den tír nach bhfuil á rialú ag rialtas Phoblacht na Cipire. Ar chúiseanna praiticiúla, ní áirítear sa chatagóir ‘CY’ agus sa mheán AE27 ach na hagallaimh a dhéantar sa chuid sin den tír atá á rialú ag rialtas Phoblacht na Cipire.

6 <https://www.europa.eu/eurobarometer>

7 [An tAthrú Aeráide — Iúil 2021 — - Suirbhé Eorabharaméadair \(europa.eu\)](#)

8 [An t-athrú aeráide — Meán Fómhair 2019 — Suirbhé Eorabharaméadair \(europa.eu\)](#)

9 2016/679

ACHOIMRE FEIDHMIÚCHÁIN

Tá an t-athrú aeráide ar an tríú fadhb is tromchúisí atá os comhair an domhain ina iomláine, agus measann níos mó ná trí cheathrú de mhuintir na hEorpa gur fadhb an-tromchúiseach ann féin é an t-athrú aeráide

- De réir na bhfreagróirí, agus rogha amháin á roghnú acu, is iad na trí fadhb is tromchúisí atá os comhair an domhain ina iomláine ná bochtaineacht, ocras agus easpa uisce óil (20 %), coinbhleachtaí armtha (19 %) agus an t-athrú aeráide (17 %).
- Meastar gurb é an t-athrú aeráide an fhadhb is tromchúisí atá le sárú ag freagróirí i seacht dtír ar domhan: An Bheilg, an Danmhairg, an Ghearmáin, Éire, Málta, an Ísiltír, an Ostair, an Fhionlainn agus an tSualainn. Tá sé i measc na dtír cinn is fearr as 16 de na 27 dtír.
- Nuair a thugtar an deis níos mó ná fadhb amháin a lua, measann 46 % de na freagróirí go bhfuil an t-athrú aeráide ar cheann de na fadhbanna is tromchúisí atá os comhair an domhain, is é sin an tríú fadhb atá taobh thiar den bhochtaineacht, den ocras agus den easpa uisce óil (58 %) agus de choinbhleachtaí armtha (52 %). Ceapann níos mó ná freagróir amháin as gach cúigear i ngach Ballstát go bhfuil an t-athrú aeráide ar cheann de na fadhbanna is tromchúisí atá os comhair an domhain.
- Ceapann níos mó ná trí cheathrú (77 %) de na freagróirí go léir gur fadhb an-tromchúiseach é an t-athrú aeráide faoi láthair — ag rangú tromchúis an athraithe aeráide idir 7 agus 10 ar scála go 10. Is amhlaidh atá i gcás thromlach na bhfreagróirí i ngach Ballstát. Go deimhin, tugann 31 % an scór uasta 10 dó, rud a léiríonn go gceapann siad gur fadhb thar a bheith tromchúiseach é.

Tá níos mó ná naonúr as gach deichniúr Eorpach tar éis gníomhaíocht amháin ar a laghad a dhéanamh chun dul i ngleic leis an athrú aeráide, cé go gceapann an tromlach go bhfuil rialtais, gnólachtaí agus lucht tionscail freagrach sa réimse seo

- Measann formhór mhuintir na hEorpa go bhfuil an tAontas Eorpach (56 %), na rialtais náisiúnta (56 %) agus lucht gnó agus tionscail (53 %) freagrach as dul i ngleic leis an athrú aeráide. Ceapann níos mó ná aon trian go bhfuil údarais réigiúnacha agus áitiúla freagrach (36 %) nó go bhfuil siad freagrach go pearsanta (35 %), agus measann 29 % go bhfuil grúpaí comhshaoil freagrach. D'fhéadfadh freagróirí níos mó ná freagra amháin a roghnú.

- Deir níos mó ná seisear as gach deichniúr (63 %) gur ghníomhaigh siad chun an t-athrú aeráide a chomhrac le sé mhí anuas, agus in 21 Bhallstát deir an tromlach go bhfuil siad tar éis gníomhú.
- Tá gníomhaíocht amháin ar a laghad déanta ag níos mó ná naonúr as gach deichniúr freagróirí a chuideodh le dul i ngleic leis an athrú aeráide, agus ghlac ar a laghad ochtar as gach deichniúr i ngach Ballstát gníomhaíocht amháin ar a laghad.
- Is iad na gníomhartha a rinne a leath ar a laghad ag iarraidh dramhaíl a laghdú agus í a dheighilt go rialta lena hathchúrsáil (70 %) agus iarracht a dhéanamh caitheamh earraí indiúscartha a laghdú (53 %). Tá laghdú tagtha ar an dá ghníomhaíocht ó 2021 i leith.
- Deir beagnach ceathrar as gach deichniúr (37 %) gur fachtóir tábhachtach ina rogha féin é tomhaltas fuinnimh níos ísle nuair a bhíonn fearas tí nua á cheannach acu. Is ionann an toradh sin agus an dara meath as a chéile ó 2019.
- Tá gníomhaíochtaí eile a dhéanann duine as gach cúigear ar a laghad ag ceannach agus ag ithe níos lú feola (31 %), ag úsáid roghanna malartacha atá neamhdhíobhálach don chomhshaoil go rialta ar a gcarr príobháideach amhail siúl, rothaíocht, iompar poiblí a thógáil nó carranna a roinnt (28 %) nó níos mó bia orgánaigh a cheannach agus a ithe (28 %).

Aontaíonn formhór mhuintir na hEorpa gur féidir tairbhí a bheith ag baint le gníomhaíocht a dhéanamh maidir leis an athrú aeráide

- Aontaíonn níos mó ná ochtar as gach deichniúr freagróirí (84 %) gur cheart tús áite a thabhairt do dhul i ngleic le saincheisteanna a bhaineann leis an athrú aeráide agus leis an gcomhshaoil chun an tsláinte phoiblí a fheabhsú (aontaím go hiomlán le 43 % de na freagróirí).
- Aontaíonn beagnach ocht as gach deichniúr (78 %) gur cheart níos mó tacaíochta airgeadais poiblí a leithdháileadh ar an aistriú le haghaidh fuinneamh glan, fiú má chiallaíonn sé gur cheart fóirdheontais ar bhreoslaí iontaise a laghdú (aontaím go hiomlán le 42 % de ghnáth).
- Aontaíonn trí cheathrú de na freagróirí (75 %) go mbeidh nuálaíocht mar thoradh ar ghníomhaíocht a dhéanamh maidir leis an athrú aeráide, rud a fhágfaidh go mbeidh cuideachtaí AE níos iomaíche (29 % ar aon intinn go hiomlán, go n-aontódh 46 % díobh).
- Aontaíonn beagnach an oiread sin (73 %) go bhfuil costas an damáiste a dhéanann an t-athrú aeráide i

Eorabharaméadar Speisialta 538

An t-athrú aeráide

bhfad níos airde ná an costas a bhaineann le hinfheistiú in aistriú glas (aontaím go hiomlán le 40 %).

- Aontaíonn seachtar as gach deichniúr freagróirí (70 %) gur féidir le laghdú allmhairí breosla iontaise ó lasmuigh den Aontas slándáil fuinnimh a mhéadú agus tairbhe eacnamaíoch a bhaint as AE (aontaím go hiomlán le 43 % de na freagróirí).
- Aontaíonn níos mó ná seisear as gach deichniúr (63 %) gur féidir le saoránaigh san Aontas leas a bhaint as oiriúnú do dhrochthionchair an athraithe aeráide.

Tá tacaíocht láidir ann do rialtais náisiúnta agus don Aontas chun spriocanna fuinnimh in-athnuaite a leagan síos agus gníomhú chun éifeachtúlacht fuinnimh a fheabhsú faoi 2030

- Measann 67 % de na freagróirí nach bhfuil a rialtas náisiúnta ag déanamh go leor chun dul i ngleic leis an athrú aeráide, laghdú ocht bpointe céatadán ó Mhárta-Aibreán 2021. Mar sin féin, cé is moite de fhreagróirí san Fhionlainn, measann an tromlach i ngach Ballstát nach bhfuil a rialtas ag déanamh a ndóthain.
- Ceapann beagnach naonúr as gach deichniúr go bhfuil sé tábhachtach go ngníomhóidh a rialtas náisiúnta (87 %) agus an tAontas Eorpach (87 %) chun an méid fuinnimh in-athnuaite a úsáidtear faoi 2030 a mhéadú. I gcás an rialtais náisiúnta, is é seo an leibhéal tacaíochta is ísle riamh i gcomparáid le suirbhéanna a rinneadh roimhe seo.
- Measann níos mó ná ochtar as gach deichniúr freagróirí go bhfuil sé tábhachtach go ngníomhóidh a rialtas náisiúnta (86 %) agus an tAontas Eorpach (85 %) chun éifeachtúlacht fuinnimh a fheabhsú faoi 2030 (e.g. trí dhaoine a spreagadh chun a dteach a insliú, painéil ghréine a shuiteáil nó gluaisteáin leictreacha a cheannach). Arís eile, i gcás an rialtais náisiúnta, is é sin an leibhéal tacaíochta is ísle riamh.
- Aontaíonn beagnach naoi as gach deichniúr (88 %) leis an ráiteas gur cheart astaíochtaí gás ceaptha teasa a laghdú a laghad is féidir agus na hastaíochtaí atá fágtha a fhritháireamh san am céanna ionas go mbeidh

geilleagar an Aontais neodrach ó thaobh na haeráide de faoi 2050. Ceapann seachtar as gach deichniúr freagróirí ar a laghad i ngach Ballstát gur mar sin atá.

Measann formhór mhuintir na hEorpa gur cheart dlús a chur leis an aistriú chuig geilleagar glas

- Nuair a chuirtear san áireamh spící praghsanna fuinnimh agus srianta ar sholáthar gáis mar gheall ar ghníomhaíochtaí na Rúise, measann 58 % de na freagróirí gur cheart dlús a chur le húsáid foinsí fuinnimh in-athnuaite, éifeachtúlacht fuinnimh a mhéadú, agus an t-aistriú chuig geilleagar glas a mhéadú. Measann an ceathrú cuid (25 %) gur cheart luas an aistrithe a choinneáil. Dar le 12 % díobh gur cheart níos mó breoslaí iontaise a úsáid le linn na géarchéime fuinnimh agus gur tháinig moill ar an aistriú chuig an ngeilleagar glas.
- Trí dhlús a chur le leathadh amach foinsí fuinnimh in-athnuaite san Aontas chun costas fuinnimh a laghdú agus chun a bheith níos neamhspleáiche ó thaobh fuinnimh (29 %) agus bearta eacnamaíocha a dhéanamh chun praghas na mbillí fuinnimh a theorannú do theaghlaigh amhail cáin a ghearradh ar bhrabúis cuideachtaí fuinnimh agus caidhpeanna ar phraghsanna fuinnimh a fhorchur (29 %) is iad na bearta is fearr chun an brú eacnamaíoch atá ann de dheasca na géarchéime fuinnimh a mhaolú, agus is é an t-aon bheart amháin a luaigh duine as gach ceathrar ar a laghad.

Mothaíonn níos mó ná aon trian go bhfuil siad neamhchosanta go pearsanta ar rioscaí agus bagairtí a bhaineann leis an gcomhshaol agus leis an aeráid

- Deir beagnach ceathrar as gach deichniúr (37 %) go bhfuil siad neamhchosanta go pearsanta ar rioscaí agus bagairtí comhshaoil agus aeráide (7 % an-nochta, 30 % nochta). Tá éagsúlacht shuntasach ann ar an leibhéal náisiúnta, le sciar na ndaoine a mhothaíonn go bhfuil siad nochta ó 64 % sa Phortaingéil go 9 % san Fhionlainn.

I. BRAISTINTÍ EORPACHA MAIDIR LEIS AN ATHRÚ AERÁIDE

An t-athrú aeráide

Sa chéad chaibidil den tuarascáil seo fiosraítear an measann muintir na hEorpa gurb é an t-athrú aeráide an ceann is mó, nó ceann de na fadhbanna is tromchúisí atá roimh an domhan sa lá atá inniu ann. Déantar plé freisin ar bhraistintí mhuintir na hEorpa maidir le tromchúis an athraithe aeráide.

1. Braistintí maidir leis an athrú aeráide mar fhadhb dhomhanda

Tá an t-athrú aeráide sa tríú háit i measc na bhfadhbanna is tromchúisí atá os comhair an domhain ina iomláine

Tugadh liosta d'fhreagróirí de 11 fhadhb, agus d'fhiafraigh siad cé acu a mheas siad gurb iad na fadhbanna is tromchúisí atá os comhair an domhain sa lá atá inniu ann.¹⁰ Is é an t-athrú aeráide an tríú fadhb is tromchúisí, tar éis 'bochtaineacht, ocras agus easpa uisce óil' agus 'coimhlintí armtha'.

Luaigh duine as gach cúigear (20 %) an bhochtaineacht, an t-ocras agus an easpa uisce óil, méadú trí phointe céatadán ó Mhárta-Aibreán 2021 agus méadú sa chéim ón dara post go dtí an chéad phost.

Beagnach mar a luaigh go leor freagróirí coinbhleachtaí armtha (19 %, + 15 phointe céatadán). Tá an fhadhb seo tar éis bogadh ón 8ú post sa suirbhé roimhe seo go dtí an dara háit sa tonn reatha¹¹. Is dócha go léiríonn sé sin ráig an chogaidh tar éis ionradh na Rúise ar an Úcráin i mí Feabhra 2022.

Measann beagnach duine as gach cúigear (17 %, -1 pp) gurb é an t-athrú aeráide an fhadhb is tromchúisí. Tá sé sa tríú háit anois tar éis dó an chéad chéim a bhaint amach in 2021.

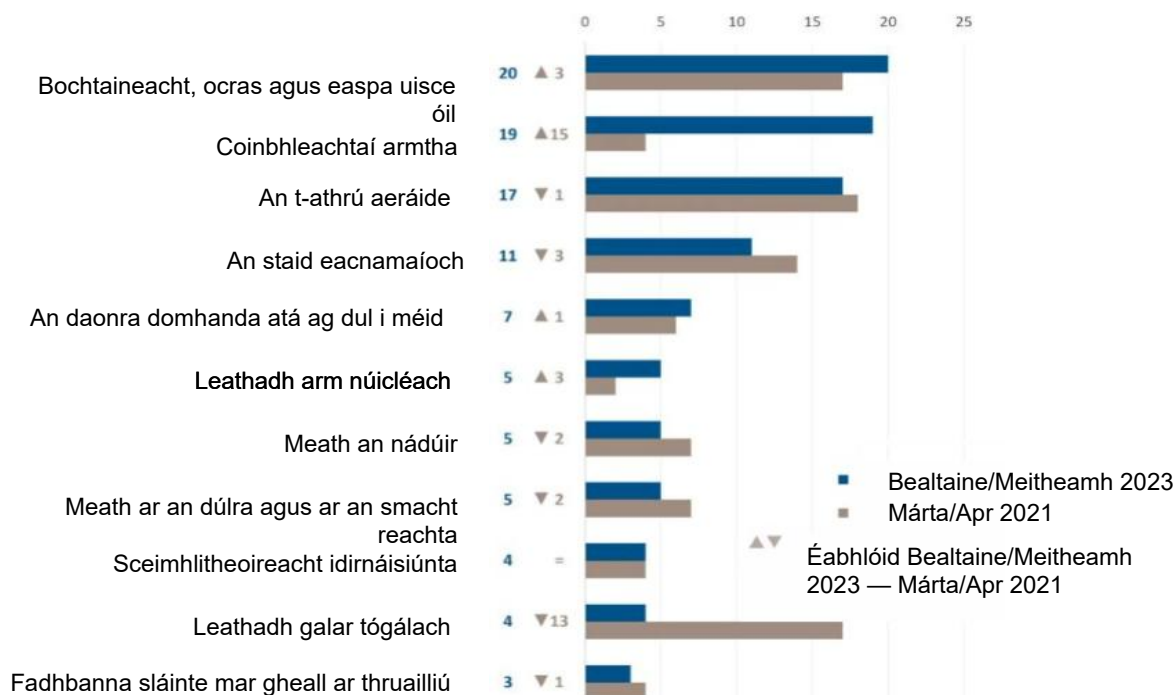
Seasann an staid eacnamaíoch amach (11 %, -3 pp) agus is é an t-aon fhadhb eile atá luaite ag duine as gach deichniúr freagróirí ar a laghad. Tá méadú tagtha ar dhaonra an domhain ón seachtú seasamh go dtí an cúigiú post (7 %, + 1 phointe céatadán).

Ní luaitear fadhbanna eile ag níos mó ná ceann amháin as fiche: leathadh arm núicléach (5 %, + 3), meath an nádúir (5 %, -2pp), meath an daonlathais agus an smachta reachta (5 %, -2 pp), sceimhlitheoireacht idirnáisiúnta (4 %, gan athrú), leathadh galar tógálach (4 %, -13 pp) agus fadhbanna sláinte mar gheall ar thruailliú (3 %, -1 pp).

Is fiú a thabhairt faoi deara laghdú suntasach ar na luanna a bhaineann le leathadh galar tógálach (-13 pp), ag titim ón tríú seasamh go dtí an naoú seasamh¹².

Ar an iomlán, roghnaíonn níos mó ná freagróirí amháin as gach cúigear (22 %) an t-athrú aeráide nó meath an dúlra

QC1d Cé acu seo a leanas a mheasann tú a bheith ar an fhadhb is tromchúisí amháin atá os comhair an domhain ina iomláine? (%-EU27)

10 QC1d. Cé acu díobh seo a leanas a mheasann tú a bheith ar an bhfadhb is tromchúisí atá os comhair an domhain ina iomláine?

an obair allamuigh do thonnta 2021 agus 2023 den suirbhé sin, rinne an Rúis ionradh ar an Úcráin, agus tá a cogadh ionsaithe fós ar siúl

Eorabharaméadar Speisialta 538

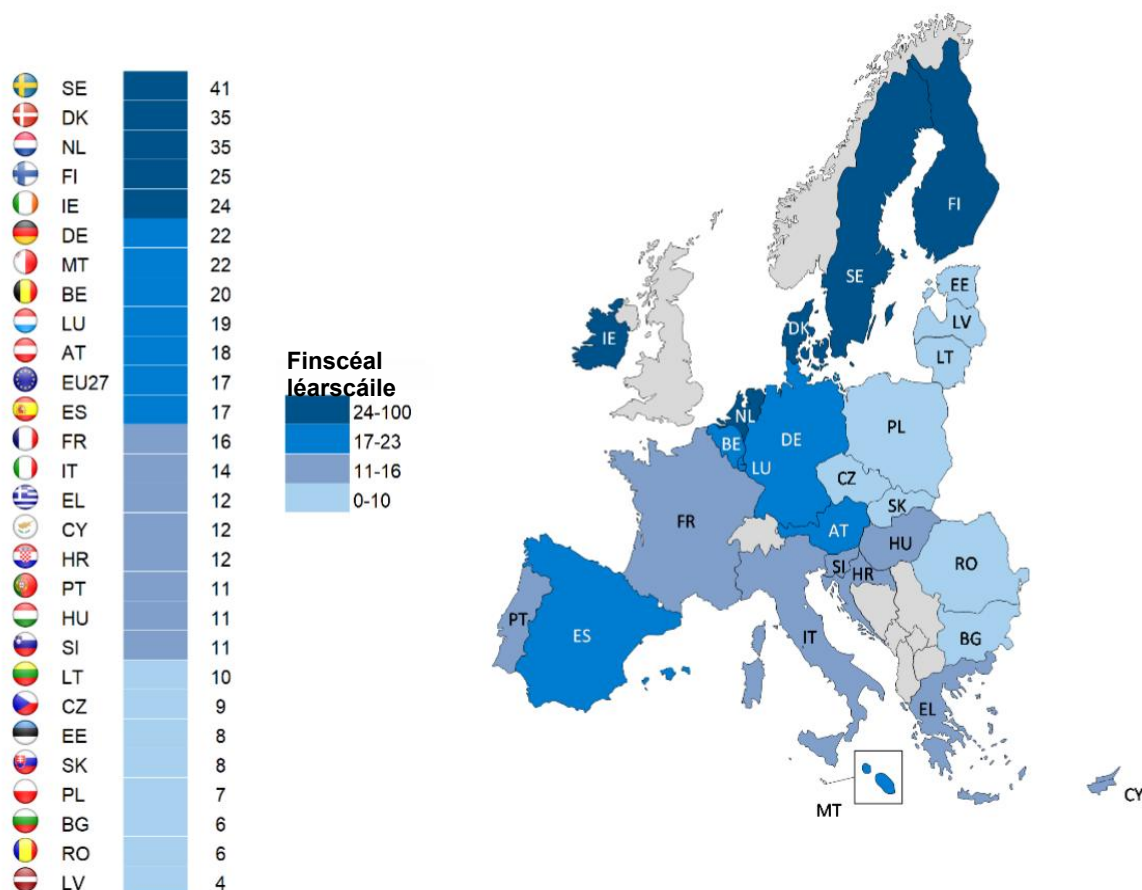
An t-athrú aeráide

mar an fhadhb is tromchúisí atá os comhair an domhain ina iomláine.

Tá éagsúlacht shuntasach gheografach i líon na bhfreagróirí a mheasann gurb é an t-athrú aeráide an fhadhb is tromchúisí atá os comhair an domhain. Is sa tSualainn (41 %), sa Danmhairg agus san Ísiltír (35 %) is mó atá an tuairim sin, agus is mó atá sí forleathan sa Laitvia (4 %), sa Rómáin agus sa Bhulgáir (6 % an ceann).

De réir mar a léiríonn an léarscáil, is iad na freagróirí atá ina gcónaí sa chuid thuaidh agus thiar den AE na freagróirí is dóichí a mheasann gurb é an t-athrú aeráide an fhadhb is tromchúisí, agus is iad na freagróirí i gceantair thoir an chuid is lú seans go smaoinoidh siad ar an mbealach sin.

QC1d Cé acu seo a leanas a mheasann tú a bheith ar an fhadhb is tromchúisí amháin atá os comhair an domhain ina iomláine? (%-EU27)

12 Rinneadh an suirbhé roimhe seo thart ar bhliain amháin isteach i bpaindéim COVID-19

Eorabharaméadar Speisialta 538

An t-athrú aeráide

Léiríonn na torthaí náisiúnta go meastar gurb í an bhochtaineacht, an t-ocras agus an easpa uisce óil an fhadhb is tromchúisí atá os comhair an domhain in ocht dtír, go háirithe i Lucsamburg (30 %), sa Ghréig agus sa Spáinn (29 %), agus sa Fhrainc agus sa Phortaingéil (27 % araon). I gcodarsnacht leis sin, meastar gurb é sin an fhadhb is tromchúisí i Málta agus sa Laitvia, agus 13 % sa Pholainn, sa Rómáin agus san Iodáil. Tá an bhochtaineacht, an t-ocras agus an easpa uisce óil sna trí cinn is fearr as 25 Bhallstát an AE ar an iomlán.

Tá an bhochtaineacht, an t-ocras agus an easpa uisce óil agus an t-athrú aeráide ar an gcéad áit sa Bheilg (20 %) agus san Ostair (18 % araon), agus san Ungáir, tá an bhochtaineacht, an t-ocras agus an easpa uisce óil ag roinnt an chéad áit le coibhleachtaí armtha (17 % araon).

Is iad coibhleachtaí armtha an fhadhb is tromchúisí do fhreagróirí i naoi dtír, lena n-áirítear an Pholainn (37 %) agus an Eastóin (33 %), chomh maith leis an Laitvia agus an tSeicia (28 % araon). Is é is dóichí go ndéanfaidh na daoine sin sa Ghréig (6 %), san Ísiltír (8 %) agus sa tSualainn (11 %) iad a lua mar fhadhb thromchúiseach. Tá coibhleachtaí armtha i measc na dtí fhadhb is mó a luadh i 23 Bhallstát.

Is é an t-athrú aeráide an t-aon fhadhb eile a rangáitear ar dtús in aon tír, agus is é an fhadhb is mó a luaitear i seacht dtír, lena n-áirítear an tSualainn (41 %), an Ísiltír agus an Danmhairg (35 % araon). I gcodarsnacht leis sin, measann 4 % de na freagróirí sa Laitvia, 6 % sa Bhulgáir agus 7 % sa Pholainn gurb é sin an fhadhb is tromchúisí. Rangáitear an t-athrú aeráide sna trí thír is fearr as 16 thír ar an iomlán.

Tá sé fhadhb eile le feiceáil sna trí cinn is fearr i dtír amháin ar a laghad:

- Meastar gurb í an staid eacnamaíoch an dara fadhb nó an tríú fadhb is tromchúisí i 17 dtír, an Ghréig (26 %),

an Phortaingéil (24 %) agus an Iodáil (20 %) ina measc. Is lú seans go luafar í mar fhadhb thromchúiseach sa tSualainn (2 %), san Ísiltír (3 %) agus san Fhionlainn (4 %).

- Tá an daonra domhanda ag dul i méid sa tríú háit san Ísiltír (16 %). Tá sé luaite freisin ag duine as deichniúr freagróirí ar a laghad san Fhionlainn (12 %), sa Ghearmáin (11 %) agus sa Danmhairg (10 %).
- Tá leathadh arm núicléach sa dara háit sa Liotuáin (14 %).
- Is é meath an nádúir an tríú fadhb is mó a luadh sa tSlóivéin (15 %) agus san Ungáir (11 %).
- Is é meath an daonlathais agus an smachta reachta an tríú fadhb is mó a luadh sa tSualainn (12 %).
- Is í an sceimhlitheoireacht idirnáisiúnta an tríú fadhb is mó a luadh i Málta (14 %).

QC1d Cé acu seo a leanas a mheasann tú a bheith ar an fhadhb is tromchúisí amháin atá os comhair an domhain ina iomláine? (%)

	AE27	A	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	ACM HAI NNÍ DAO NNA	TÁ SÉ	CY	LV	LT	LU	TÁ SÉ	MT	NL	AG	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE	
Bochtaineacht, ocras agus easpa uisce óil	20	20	16	14	14	18	10	20	29	29	28	21	13	27	12	14	30	17	12	17	18	13	28	13	19	21	14	15	
Coibhleachtaí armtha	19							15	26	28	20	21	18	23	16	28	26	13	17	16	8	17	37	15	18	17	22	19	11
An t-athrú aeráide	17	20	6	9	35	22	8	24	12	17	16	12	14	12	4	10	19	11	22	35	18	7	11	6	11	8	25	41	
An staid eacnamaíoch	11	9	17	10	6	8	16	10	26	16	6	12	20	17	15	13	5	12	9	3	11	9	24	16	7	13	4	2	
An daonra domhanda atá ag dul i méid	7	8	3	9	10	11	5	6	4	3	6	3	3	1	4	4	9	9	4	16	7	5	3	6	6	5	12	6	
Leathadh arm núicléach	5	6	6	5	2	3	4	5	4	4	4	9	5	6	9	14	3	7	7	2	4	6	3	8	8	7	6	4	
Meath an nádúir	5	5	5	6	2	3	8	2	3	4	9	5	5	8	4	6	5	11	6	4	8	3	5	5	15	6	8	4	
Meath ar an daonlathas agus ar an smacht reachta	5	5	5	4	5	7	3	3	5	6	7	3	3	2	4	2	6	3	6	8	5	2	2	9	5	5	6	12	
Sceimhlitheoireacht idirnáisiúnta	4	6	4	5	2	4	5	5	3	2	8	5	3	4	6	2	4	2	14	3	3	7	2	5	5	5	2	2	
Leathadh galar tógalach	4	3	6	5	2	1	5	3	6	2	2	5	6	4	8	4	3	7	1	1	4	7	2	8	3	5	2	2	
Fadhbanna sláinte mar gheall ar thruaillí	3	3	5	2	2	1	3	4	2	2	3	7	4	3	5	4	3	4	3	1	3	4	4	5	4	3	1	1	
Eile (Spontáineach)	0	0	0	0	0	1	0	1	0	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	1	0	0	1	0	0	1	0	
Cineál ithreach: loam ghainmheach	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Níl a fhios agat	0	0	1	3	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	1	0	0	0	1	1	0	1	0	0	0	0	0	

An t-athrú aeráide

Ó mhí an Mhárta-Aibreán 2021, is iad na hathruithe is suntasaí ar leibhéal AE ná gur lú i bhfad an seans go ndéarfadh freagróirí an fhadhb is tromchúisí ná leathadh galar tógálach (-13 phointe céatadán), agus i bhfad níos mó seans go luafaí coinbhleachtaí armtha (+ 15 phointe céatadán). Léirítear na hathruithe sin freisin sna torthaí ar an leibhéal náisiúnta¹³.

I ngach Ballstát, is lú an seans anois go mbreithneoidh freagróirí leathadh galar tógálach mar an fhadhb aonair is tromchúisí atá os comhair an domhain, agus i seacht dtír, is é 20 pointe céatadán ar a laghad an t-athrú: An Bhulgáir (6 %, -30 pointe céatadán), an Iodáil (6 %, -28 pp), Málta (1 %, -28 pointe céatadán), an Ungáir (7 %, -27 pc), an Chróit agus an Eastóin (5 % an ceann, -24 pp an ceann) agus an tSlóvaic (5 %, -22 pp).

Is dóchúla anois gurb iad coinbhleachtaí armtha an fhadhb is tromchúisí ag freagróirí i ngach tír, agus i gcúig thír, is é 20 pointe céatadán ar a laghad an méadú: An Pholainn (37 %, + 28 bpointe céatadán), an Eastóin (33 %, + 28 bpointe céatadán), an Bhulgáir (26 %, + 23 pointe céatadán), an tSeicia (28 %, + 21 pointe céatadán) agus an Iodáil (23 %, + 21 pointe céatadán).

Cé go bhfuil na méaduithe níos lú, is fiú a thabhairt faoi deara gur mó an seans go measfaidh freagróirí i ngach tír gurb é leathadh na n-arm núicléach an fhadhb is tromchúisí, agus gurb amhlaidh atá go háirithe sa Liotuáin (14 %, + 11 pp).

I measc na n-athruithe suntasacha eile ó mhí an Mhárta-Aibreán 2021 tá:

- Is lú seans anois go ndéanfaidh freagróirí sa Phortaingéil an t-athrú aeráide a lua (11 %, -11 pointe céatadán) nó meath ar an daonlathas agus ar an smacht reachta (2 %, -12 phointe céatadán)
- Is dóichí anois gurb iad na daoine sa Phortaingéil (24 %, + 10 bpointe céatadán) a mheasann gurb í an fhadhb eacnamaíoch an fhadhb is tromchúisí, agus is lú seans anois go ndéanfaidh freagróirí san Iodáil (20 %, -11 pp) agus sa Spáinn (16 %, -10 bpointe céatadán) é sin.
- Is mó an seans go measfaidh freagróirí sa Ghréig (29 %, + 11 pointe céatadán) gurb í an bhochtaineacht, an t-ocras agus an easpa uisce óil an fhadhb is tromchúisí.

---

13 An 24 Feabhra 2022, idir an obair allamuigh do thonnta 2021 agus 2023 den suirbhé sin, rinne an Rúis ionradh ar an Úcráin, agus tá a cogadh ionsaithe fós ar siúl. Rinneadh suirbhé 2021 thart ar bhliain amháin isteach i bpaindéim COVID-19.

QC1d Cé acu seo a leanas a mheasann tú a bheith ar an fhadhb is tromchúisí amháin atá os comhair an domhain ina iomláine? (%)

		AE27	TÁ SÉ	AC MH AN NÍ DA ON NA	TÁ SÉ	MT	AG	EL	BG	ES	CY	NL	DK	SI	FI	RO	FR	SE	CZ	LT	DE	PL	SK	A	LU	EE	LV	IE	PT	
An t-athrú aeráide	Bealtaine/Meitheamh 2023	17	14	12	11	22	18	12	6	17	12	35	35	11	25	6	16	41	9	10	22	7	8	20	19	8	4	24	11	
	Δ Márta/Apr 2021	▼1		BHÍ AN T-EO LAS MÍC HE HE ART	BHÍ AN T-EO LAS MÍC HE HE ART	BHÍ AN T-EO LAS MÍC HE HE ART	BHÍ AN T-EO LAS MÍC HE HE ART	R: RÉ AN T-AM HAI TH RIS IM (FÍ OR AIS).	BHÍ AN T-EO LAS MÍC HE HE ART	BHÍ AN T-EO LAS MÍC HE HE ART	BHÍ AN T-EO LAS MÍC HE HE ART	BHÍ AN T-EO LAS MÍC HE HE ART	=	=	=	▼1		2 JUR: RÉ AN T-AM HAI TH RIS IM (FÍ OR AIS).	2 JUR: RÉ AN T-AM HAI TH RIS IM (FÍ OR AIS).	▼3	▼3	▼4	▼4	▼4	▼5	▼5	▼6	▼6	▼7	▼11
	Bealtaine/Meitheamh 2023	4	3	5	2	14	3	3	4	2	4	3	2	5	2	5	8	2	5	2	4	7	5	6	4	5	6	5	2	
Sceimhlitheoireacht idirnáisiúnta	Bealtaine/Meitheamh 2023	4	3	5	2	14	3	3	4	2	4	3	2	5	2	5	8	2	5	2	4	7	5	6	4	5	6	5	2	
	Δ Márta/Apr 2021	=		BHÍ AN T-EO LAS MÍC HE HE ART	BHÍ AN T-EO LAS MÍC HE HE ART	BHÍ AN T-EO LAS MÍC HE HE ART	BHÍ AN T-EO LAS MÍC HE HE ART	2 JUR: RÉ AN T-AM HAI TH RIS IM (FÍ OR AIS).	BHÍ AN T-EO LAS MÍC HE HE ART	BHÍ AN T-EO LAS MÍC HE HE ART	BHÍ AN T-EO LAS MÍC HE HE ART	BHÍ AN T-EO LAS MÍC HE HE ART	=	▼4	▼6	▼6	2 JUR: RÉ AN T-AM HAI TH RIS IM (FÍ OR AIS).	2 JUR: RÉ AN T-AM HAI TH RIS IM (FÍ OR AIS).	=	▼5	▼4	▼3				▼1				=
	Bealtaine/Meitheamh 2023	20	13	21	17	12	18	29	16	29	27	17	14	19	14	13	28	15	14	14	18	13	21	20	30	10	12	20	28	
Bochtaineacht, ocras agus easpa uisce óil	Bealtaine/Meitheamh 2023	4	6	5	7	1	4	6	6	2	4	1	2	3	2	8	2	2	5	4	1	7	5	3	3	5	8	3	2	
	Δ Márta/Apr 2021	▼13	▼28	▼24	▼27	▼28	▼17	▼8	▼30	▼13	▼7	▼5	▼13	10	▼6	▼15	▼6													
	Bealtaine/Meitheamh 2023	11	20	12	12	9	11	26	17	16	17	3	6	7	4	16	6	2	10	13	8	9	13	9	5	16	15	10	24	
An staid eacnamaíoch	Bealtaine/Meitheamh 2023	11	20	12	12	9	11	26	17	16	17	3	6	7	4	16	6	2	10	13	8	9	13	9	5	16	15	10	24	
	Δ Márta/Apr 2021	▼3	▼11	▼6	=	=		BHÍ AN T-EO LAS MÍC HE HE ART	▼1	10	▼3	=	=			▼1	▼4													
	Bealtaine/Meitheamh 2023	3	4	7	4	3	3	2	5	2	3	1	2	4	1	5	3	1	2	4	1	4	3	3	3	3	5	4	4	
Fadhbanna sláinte mar gheall ar thruailliú	Bealtaine/Meitheamh 2023	3	4	7	4	3	3	2	5	2	3	1	2	4	1	5	3	1	2	4	1	4	3	3	3	3	5	4	4	
	Δ Márta/Apr 2021	▼1		BHÍ AN T-EO LAS MÍC HE HE ART	BHÍ AN T-EO LAS MÍC HE HE ART	BHÍ AN T-EO LAS MÍC HE HE ART	BHÍ AN T-EO LAS MÍC HE HE ART	2 JUR: RÉ AN T-AM HAI TH RIS IM (FÍ OR AIS).	▼1	10	▼3	▼1	▼3	=	▼3	▼1														
	Bealtaine/Meitheamh 2023	5	5	9	7	7	4	4	6	4	6	2	2	8	6	8	4	4	5	14	3	6	7	6	3	4	9	5	3	
Leathadh arm núicléach	Bealtaine/Meitheamh 2023	5	5	9	7	7	4	4	6	4	6	2	2	8	6	8	4	4	5	14	3	6	7	6	3	4	9	5	3	
	Δ Márta/Apr 2021	▼1		BHÍ AN T-EO LAS MÍC HE HE ART	BHÍ AN T-EO LAS MÍC HE HE ART	BHÍ AN T-EO LAS MÍC HE HE ART	BHÍ AN T-EO LAS MÍC HE HE ART	2 JUR: RÉ AN T-AM HAI TH RIS IM (FÍ OR AIS).	▼1	10	▼3	▼1	▼3	=	▼3	▼1														
	Bealtaine/Meitheamh 2023	5	5	9	7	7	4	4	6	4	6	2	2	8	6	8	4	4	5	14	3	6	7	6	3	4	9	5	3	

An t-athrú aeráide

Léiríonn an anailís shochdhéimeagrafach don fhadhb aonair is tromchúisí atá os comhair an domhain an méid seo a leanas:

- Is dóichí go luann mná ná fir an bhochtaineacht, an t-ocras agus an easpa uisce óil (22 % vs 17 %).
- Dá óige an freagróir, is mó an seans go luafaidh siad an t-athrú aeráide, agus is lú seans go luafaidh siad coinbhleachtaí armtha. Mar shampla, measann 24 % de dhaoine idir 15-24 bliana d'aois gurb é an t-athrú aeráide an fhadhb is tromchúisí ar domhan, i gcomparáid le 14 % díobh siúd atá 55+ bliana d'aois.
- Dá fhad a d'fhan freagróir san oideachas, is ea is dóichí go luafaidh siad an t-athrú aeráide, agus is lú seans go luafaidh siad an bhochtaineacht, an t-ocras agus an easpa uisce óil nó coinbhleachtaí armtha. Mar shampla, measann 21 % díobh siúd a chríochnaigh oideachas 20+ bliain d'aois gurb é an t-athrú aeráide an fhadhb is tromchúisí, i gcomparáid le 10 % díobh siúd a chríochnaigh oideachas 15 bliana d'aois nó níos óige.
- Tá seans níos mó ag mic léinn (30 %) ná iad siúd atá i ngrúpaí sochghairme eile, go háirithe daoine tí (8 %), an t-athrú aeráide a lua. Is é is dóichí go luann daoine ar scor coinbhleachtaí armtha, go háirithe i gcomparáid le mic léinn (22 % vs 14 %), agus is dóichí go luann daoine tí agus daoine dífhostaithe (24 % an ceann) ná iad siúd i ngrúpaí eile an bhochtaineacht, an t-ocras agus easpa uisce óil.
- Is lú na deacrachtaí a bhíonn ag freagróir billí a íoc, is mó seans go luafaidh siad coinbhleachtaí armtha agus an t-athrú aeráide agus is lú seans go luafaidh siad an bhochtaineacht, an t-ocras agus an easpa uisce óil agus an staid eacnamaíoch. Mar shampla, luann 19 % nach mbíonn deacrachtaí acu riamh nó beagnach riamh billí a íoc, i gcomparáid le 10 % díobh siúd a bhfuil deacrachtaí acu an chuid is mó den am.
- Dá airde an dréimire sóisialta, is ea is dóichí a cheapann siad gurb é an t-athrú aeráide an fhadhb is tromchúisí, agus is lú seans go luafaidh siad an bhochtaineacht, an t-ocras agus easpa uisce óil. Mar shampla, luaigh 23 % díobh siúd a mheasann go mbaineann siad leis an aicme uachtarach an t-athrú aeráide, i gcomparáid le 12 % díobh siúd a mheasann gur cuid den lucht oibre iad.

Ar deireadh, is mó seans go ndéarfadh freagróirí a bhfuil gníomh pearsanta déanta acu chun an t-athrú aeráide a chomhrac gurb é an t-athrú aeráide an fhadhb is tromchúisí ná iad siúd nár ghníomhaigh (20 % vs 11 %).¹⁴

---

14 Chun anailís iomlán a fháil ar na torthaí maidir le beart a dhéanamh, féach roinn 2 de Chaibidil 2.

Eorabharaméadar Speisialta 538

An t-athrú aeráide

QC1d Cé acu seo a leanas a mheasann tú a bheith ar an fhadhb is tromchúisí amháin atá os comhair an domhain ina iomláine? (% — AE)

	An t-athrú aeráide	Sceimhlith eoireacht idirnáisiúnta	Bochtaineacht, ocras agus easpa uisce óil	Leathadh galar tógálach	An staid eacnamaíoch	Fadhbanna sláinte mar gheall ar thruailliú	Leathadh arm núicléach	Coinbhleachtaí armtha	An daonra domhanda atá ag dul i méid	Meath an nádúir	Meath ar an daonlathas agus ar an smacht reachta
AE27	17	4	20	4	11	3	5	19	7	5	5
Inscne											
Fear	18	4	17	3	12	3	5	19	8	5	6
Bean	16	5	22	4	11	3	5	19	5	5	5
Aois											
15-24	24	4	20	3	12	2	4	16	5	6	4
25-39	18	4	20	4	13	3	4	17	7	5	5
40-54	17	4	19	4	12	2	4	19	7	5	7
55+	14	5	20	4	11	3	5	21	7	4	5
Oideachas (Deireadh de)											
—15	10	4	25	4	13	3	5	22	4	4	4
16-19	13	5	20	4	13	3	5	20	7	5	5
20+	21	4	18	3	10	2	4	18	8	5	7
Fós ag déanamh staidéir	30	3	18	2	11	1	4	14	5	6	5
Catagóir shochghairmiúil											
Féinfhostaíocht	16	3	16	5	15	3	5	19	6	5	7
Bainisteoirí	23	3	19	2	10	2	4	17	9	4	6
Coiléir bána eile	16	4	18	4	13	3	3	21	7	5	6
Oibríthe láimhe	14	5	21	4	11	3	5	18	8	5	6
Daoine tí	8	4	24	5	16	5	5	19	4	3	6
Dífhostaithe	15	4	24	3	16	4	4	15	5	5	5
Ar scor	14	5	20	4	9	3	6	22	6	5	5
Mic léinn	30	3	18	2	11	1	4	14	5	6	5
Deacrachtaí ag íoc billí											
An chuid is mó den am	10	6	24	4	15	4	5	15	6	6	5
Ó am go ham	13	4	19	4	16	3	5	17	6	6	6
Beagnach riamh/Ná	19	4	19	3	10	2	5	20	7	5	6
Smaoinigh a bhaineann le											
An lucht oibre	12	5	24	4	12	3	4	20	6	5	4
An rang lár íochtaí	15	4	21	3	11	2	5	22	6	4	6
An rang lár	18	4	18	4	12	3	5	18	7	5	6
An rang lár uachtarach	28	2	15	2	10	2	4	16	10	5	6
An rang uachtarach	23	7	13	4	8	1	6	21	9	5	3
Tar éis gníomhú chun an t-athrú aeráide a chomhrac											
Tá	20	4	20	3	10	3	4	17	7	5	6
Níl	11	6	18	5	14	3	5	21	6	5	5

Eorabharaméadar Speisialta 538

An t-athrú aeráide

I gceist ina dhiaidh sin, bhí freagróirí in ann suas le trí fhadhb thromchúiseacha bhreise a ainmniú ón liosta céanna¹⁵. Comhcheanglaíonn an toradh thíos torthaí an dá cheist. Agus freagraí uile na bhfreagróirí á gcur san áireamh, tá na ceithre fhadhb rangaithe is fearr fós mar an gcéanna. Measann beagnach sé as gach deichniúr (58 %, + 4 pointe céatadán) go bhfuil an bhochtaineacht, an t-ocras agus an easpa uisce óil ar cheann de na fadhbanna is tromchúisí, agus deir 52 % é sin faoi choimbhleachtaí armtha — méadú 29 bpointe céatadán ó Mhárta-Aibreán 2021. Is iad seo na fadhbanna amháin a mheasann ar a laghad leath na bhfreagróirí a bheith tromchúiseach.

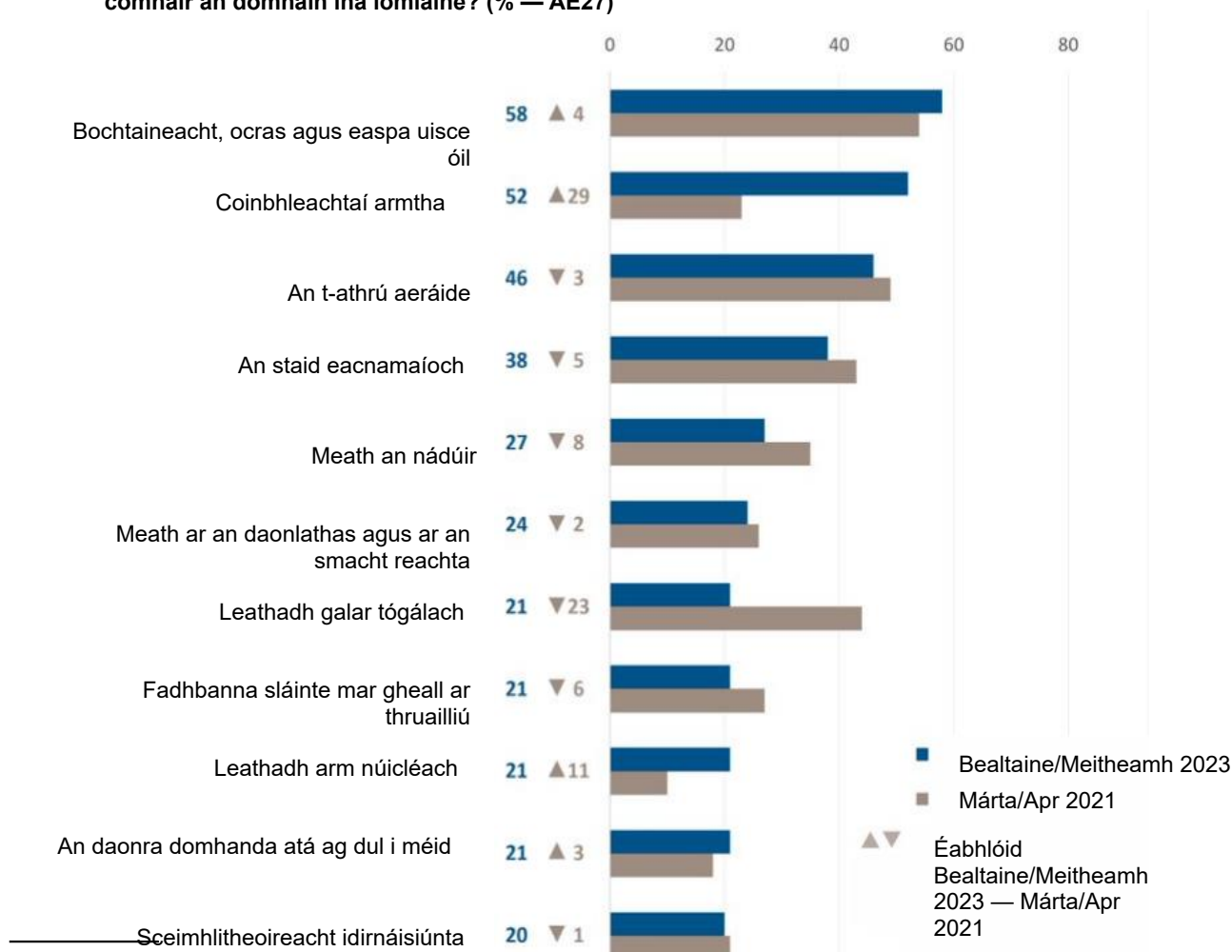
Deir níos mó ná ceathrar as gach deichniúr (46 %, -3 pp) gur fadhb thromchúiseach é an t-athrú aeráide, agus luann 38 % (-5 pc) an staid eacnamaíoch agus 27 % (-8 pp) meath an nádúir.

Luaitear na fadhbanna eile go léir ag ceann amháin as gach cúigear ar a laghad: meath an daonlathais agus an smachta reachta (24 %, -2 pp), leathadh galar tógálach (21 %, -23 pp), fadhbanna sláinte mar gheall ar thruailliú

(21 %, -6 pp), leathadh arm núicléach (21 %, + 11 pp), daonra méadaitheach an domhain (21 %, 3 pp) agus sceimhlitheoireacht idirnáisiúnta (20 %, -1 pp).

I gcomparáid le Márta-Aibreán 2021, tá i bhfad níos lú seans ann go ndéanfaidh freagróirí leathadh galar tógálach a lua, ach is mó an seans go luafaidh siad coimbhleachtaí armtha agus leathadh arm núicléach.

QC1T Cé acu seo a leanas a mheasann tú a bheith ar an fhadhb is tromchúisí amháin atá os comhair an domhain ina iomláine? (% — AE27)

15 QC1T. Cé acu díobh seo a leanas a mheasann tú a bheith ar an bhfadhb is tromchúisí atá os comhair an domhain ina iomláine?

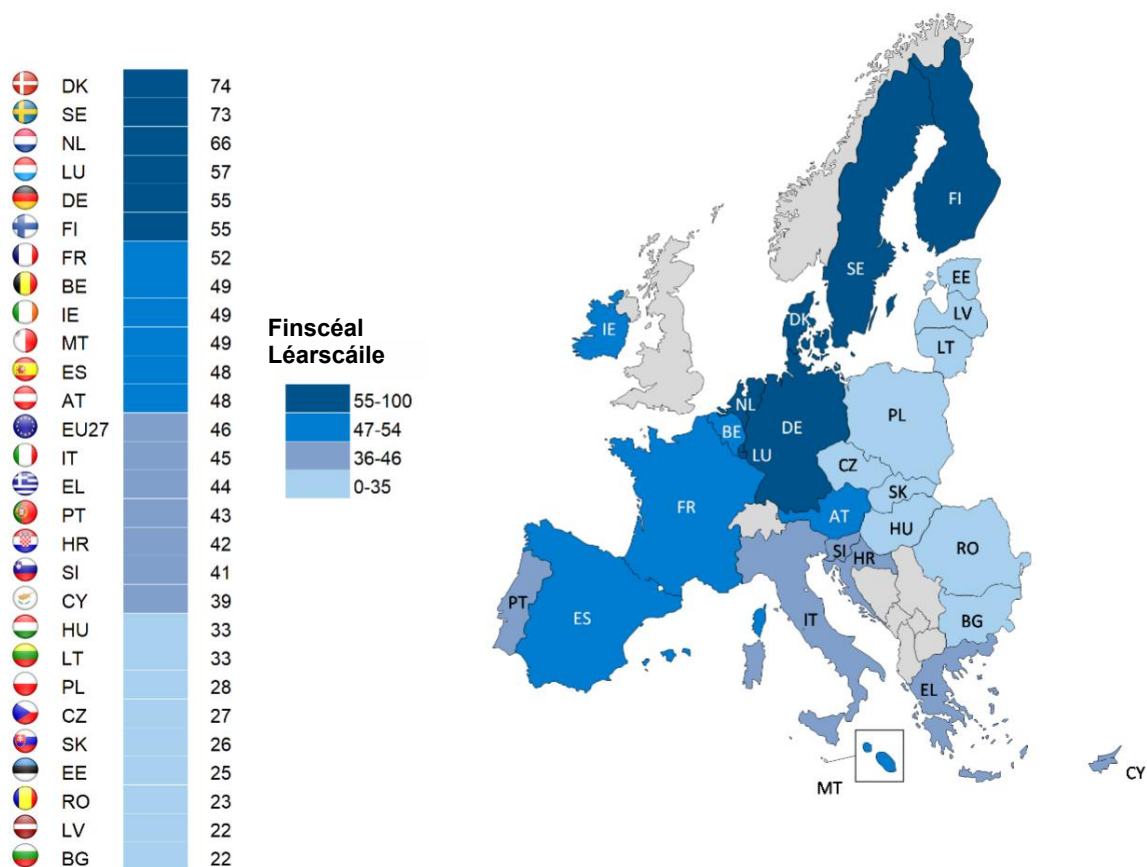
Eorabharaméadar Speisialta 538

An t-athrú aeráide

Léiríonn na torthaí náisiúnta go gceapann níos mó ná duine as gach cúigear freagróirí i ngach tír go bhfuil an t-athrú aeráide ar cheann de na fadhbanna is tromchúisí atá os comhair an domhain. Tá cionmhaireachtaí idir 74 % sa Danmhairg, 73 % sa tSualainn agus 66 % san Ísiltír go 22 % de na freagróirí sa Laitvia agus sa Bhulgáir agus 23 % sa Rómáin.

Léiríonn an léarscáil go bhfuil freagróirí a cheapann go bhfuil an t-athrú aeráide ar cheann de na fadhbanna is tromchúisí atá le fáil i gceantair thuaisceart agus iarthar AE.

QC1T Cé acu seo a leanas a mheasann tú a bheith ar an fhadhb is tromchúisí amháin atá os comhair an domhain ina iomláine? (% An t-athrú aeráide)

Eorabharaméadar Speisialta 538

An t-athrú aeráide

Is ar an leibhéal náisiúnta den chéad uair a rangáítear trí fhadhb. I 16 thír, is í an bhochtaineacht, an t-ocras agus an easpa uisce óil an fhadhb is mó a luadh, le sciar idir 70 % de na freagróirí sa Ghréig agus 69 % sa Spáinn agus i Lucsamburg go 51 % in Éirinn agus i Málta. Is í an choinbhleacht armtha an ceann is mó a luaitear in ocht dtír lena n-áirítear an Eastóin (66 %). San Fhionlainn, is ionann an bhochtaineacht, an t-ocras agus easpa uisce óil agus coinbhleacht armtha ar dtús (56 % araon). Is é an t-athrú aeráide an fhadhb is mó a luadh sa Danmhairg (74 %) agus sa tSualainn (73 %).

Léiríonn torthaí náisiúnta na bhfreagraí comhcheangailte go measann níos mó ná aon trian i ngach tír gur fadhb thromchúiseach í an bhochtaineacht, an t-ocras agus an easpa uisce óil. Tá cionmhaireachtaí idir 71 % sa tSualainn, 70 % sa Ghréig agus 69 % sa Spáinn agus i Lucsamburg go 35 % sa Laitvia agus 41 % san Eastóin agus sa Rómáin. Tá an bhochtaineacht, an t-ocras agus an easpa uisce óil sna trí cinn is fearr as 26 Bhallstát.

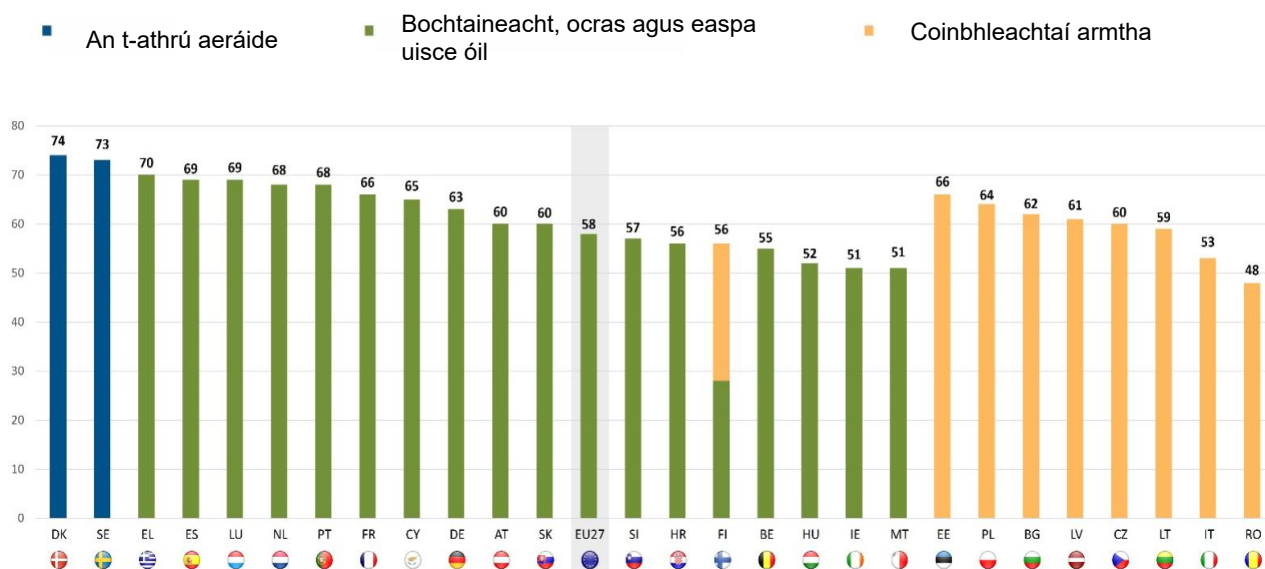
Tá coinbhleachtaí armtha ar cheann de na trí fhadhb is mó a luadh in 25 Bhallstát. Tá cionmhaireachtaí idir 66 % san Eastóin, 64 % sa Pholainn agus 62 % sa Bhulgáir agus 38 % de na freagróirí sa Ghréig, 40 % i Málta agus 41 % sa Phortaingéil.

Is é an t-athrú aeráide an t-aon fhadhb eile a rangáítear ar dtús in aon tír. Tá sé luaite ag níos mó ná duine as gach cúigear freagróirí i ngach Ballstát. Is iad na daoine sa Danmhairg (74 %), sa tSualainn (73 %) agus san Ísiltír (66 %) is dóichí a cheapann go bhfuil an t-athrú aeráide ar cheann de na fadhbanna is tromchúisí, i gcomparáid le 22 % sa Laitvia agus sa Bhulgáir agus 23 % sa Rómáin a cheapann an bealach céanna. Tá an t-athrú aeráide ar cheann de na trí fhadhb is mó a luadh i 15 thír.

Tá ceithre fhadhb eile le feiceáil sna trí cinn is fearr i dtír amháin ar a laghad:

- Tá an staid eacnamaíoch sa dara háit nó sa tríú háit i 13 thír. Ar fud na mBallstát go léir, athraíonn an céatadán a mheasann gur fadhb thromchúiseach í ó 64 % sa Ghréig, 59 % sa Phortaingéil agus 56 % sa Chipir go 14 % san Ísiltír, 17 % sa tSualainn agus 20 % san Fhionlainn.
- Is é meath an dúlra an dara fadhb is mó a luadh sa tSlóivéin (49 %) agus an tríú fadhb is mó a luadh san Ungáir (41 %) agus san Fhionlainn (38 %). Luaitear go forleathan é freisin san Ostair (39 %), ach is lú seans go mbeidh sé luaite ag na daoine sin in Éirinn (14 %), sa Pholainn (18 %) agus sa Laitvia (19 %).
- Is é meath an daonlathais agus an smachta reachta an tríú mír is mó a luaitear sa tSualainn (56 %, roinnte le coinbhleachtaí armtha). Is í an tSualainn an t-aon tír ina luann ceathrar as gach deichniúr ar a laghad é seo mar fadhb thromchúiseach don domhan, agus ina dhiaidh sin 37 % san Ísiltír agus 34 % sa Ghearmáin. I gcodarsnacht leis sin, luaigh 11 % sa Liotuáin agus 12 % sa Chipir é sin.
- Is é leathadh arm núicléach an tríú mír is mó a luaitear sa Liotuáin (41 %), agus is í an Liotuáin an t-aon tír ina luann níos mó ná aon trian an tsaincheist sin.

QC1T Cé acu seo a leanas a mheasann tú a bheith ar an fhadhb is tromchúisí amháin atá os comhair an domhain ina iomláine? (% — an freagra is mó a luaitear de réir tíre)

Eorabharaméadar Speisialta 538

An t-athrú aeráide

QC1T Cé acu seo a leanas a mheasann tú a bheith ar an fhadhb is tromchúisí amháin atá os comhair an domhain ina iomláine? (%)

	AE27	A	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	AC MH AIN NÍ DA ON NA	TÁ SÉ	CY	LV	LT	LU	TÁ SÉ	MT	NL	AG	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE
Bochtaineacht, ocras agus easpa uisce óil	58	55	51	49	61	63	41	51	70	69	66	56	43	65	35	44	69	52	51	68	60	43	68	41	57	60	56	71
Coinbhleachtaí armtha	52	50	62	60	54	59	66	45	38	51	43	47	53	47	61	59	47	44	40	45	53	64	41	48	46	57	56	56
An t-athrú aeráide	46	49	22	27	74	55	25	49	44	48	52	42	45	39	22	33	57	33	49	66	48	28	43	23	41	26	55	73
An staid eacnamaíoch	38	28	48	36	27	30	47	40	64	53	29	37	52	56	46	39	27	40	40	14	41	33	59	47	26	43	20	17
Meath an nádúir	27	28	28	28	20	23	35	14	26	26	38	30	23	35	19	28	33	41	25	33	39	18	27	24	49	31	38	23
Meath ar an daonlathas agus ar an smacht reachta	24	22	20	19	26	34	16	20	27	18	21	19	17	12	15	11	24	17	20	37	25	15	17	26	16	23	29	56
Leathadh arm núicléach	21	24	26	26	18	20	17	21	26	16	15	31	26	21	31	41	17	23	33	15	21	26	19	25	27	28	22	19
An daonra domhanda atá ag dul i méid	21	28	13	30	33	31	22	21	15	13	19	15	13	9	12	13	21	29	18	41	28	17	11	17	20	17	34	23
Fadhbanna sláinte mar gheall ar thruailliú	21	22	23	11	23	15	15	27	23	19	26	30	25	18	22	22	23	27	27	20	21	17	25	21	22	23	15	16
Leathadh galar tógálach	21	20	34	23	14	12	27	25	36	20	14	29	32	29	30	29	16	31	18	11	16	27	19	30	18	27	18	14
Sceimhlitheoireacht idirnáisiúnta	20	26	24	22	17	18	22	27	16	12	28	19	18	19	24	20	21	13	39	23	17	28	17	23	25	18	19	15
Eile (Spontáineach)	0	0	0	0	0	1	1	1	1	1	0	0	0	0	1	1	0	0	0	1	2	0	0	1	1	0	1	0
Cineál ithreach: loam ghainmheach	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0
Níl a fhios agat	0	0	1	3	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	0	1	1	0	1	0	0	0	0	0

Eorabharaméadar Speisialta 538

An t-athrú aeráide

Ar leibhéal an Aontais, tá athrú tagtha ar thrí fhadhb, go háirithe ó mhí an Mhárta-Aibreán 2021: coinbhleacht armtha (+ 29 bpointe céatadán), leathadh arm núicléach (+ 11 phointe céatadán) agus leathadh galar tógálach (-23 phointe céatadán). Léirítear na hathruithe sin ar an leibhéal náisiúnta freisin¹⁶.

I ngach Ballstát, tá méadú suntasach tagtha ar lua na coinbhleachta armtha mar fhadhb thromchúiseach. Go deimhin, tá an méadú 30 pointe céatadán ar a laghad i 13 Bhallstát, agus is sa Bhulgáir (62 %, +43 pointe céatadán), san Iodáil (53 %, +38 bpointe céatadán) agus san Fhionlainn (56 %, +36 pointe céatadán) a chonacthas an méadú is mó.

Tá méadú tagtha freisin ar líon na n-arm núicléach i ngach tír, a chonacthas i measc na bhfreagróirí i Málta (33 %, +26 pp), sa Liotuáin (41 %, +23 pointe céatadán), sa Chróit (31 %, +18 bpointe céatadán) agus sa tSlóivéin (27 %, +18 bpointe céatadán).

I gcodarsnacht leis sin, tá laghdú tagtha ar leathadh galar tógálach i ngach ceann de na 27 mBallstát, leis an líon is mó freagróirí i Málta (18 %, -46 pp), san Iodáil (32 %, -38 pp), sa Bhulgáir (34 %, -32 pp) agus san Ostair (16 %, -32 pp).

Cé gur beag an t-athrú atá tagtha ar an athrú aeráide ar leibhéal an Aontais, tá éagsúlacht nach beag ann ar an leibhéal náisiúnta. Tá laghdú tagtha ar na luanna i 19 dtír agus i naoi dtír is iad na laghduithe deich bpointe céatadán ar a laghad, agus an ceann is mó le feiceáil sa Phortaingéil (43 %, -20 pp), san Eastóin (25 %, -19 pp) agus in Éirinn (49 %, -17 pp). I gcodarsnacht leis sin, tá méadú beag tagtha ar an athrú aeráide i seacht dtír (1-4 phointe céatadán), agus níl aon athrú tagtha ar an Spáinn (48 %).

Tá sé fhadhb eile ann inar tharla athruithe ar an leibhéal náisiúnta deich bpointe céatadán ar a laghad ó mhí an Mhárta-Aibreán 2021.

- Tháinig méadú ar chion na bhfreagróirí a luaigh bochtaineacht, ocras agus easpa uisce óil i 22 tír, an tSualainn (71 %, +14 phointe céatadán), an Danmhairg (61 %, +12 phointe céatadán), an tSlóvaic (60 %, +11 pc), an Fhionlainn (56 %, +11 pc) agus an Ostair (60 %, +10 bpointe céatadán) agus an Ostair (60 %, +10 bpointe céatadán). Tá laghdú tagtha ar na luanna i dtrí tír lena n-áirítear an Rómáin (41 %, -12 phointe céatadán) agus d'fhan siad gan athrú sa Chipir (65 %) agus sa Laitvia (35 %).
- Tháinig méadú ar an staid eacnamaíoch in ocht dtír lena n-áirítear an Phortaingéil (59 %, +16 phointe céatadán), ach tá laghdú tagtha ar an staid

eacnamaíoch i 17 dtír, go háirithe san Iodáil (52 %, -19 pc), sa Chróit (37 %, -17 pp), sa Spáinn (53 %, -12 pc) agus sa tSlóivéin (26 %, -10 pp). Níl aon athrú tagtha ar an tSlóvaic (43 %) ná ar an bhFionlainn (20 %).

- Tháinig laghdú ar an gcion inar luadh fadhbanna sláinte mar gheall ar thruailliú i 19 dtír, lena n-áirítear Málta (27 %, -16 pp), an Rómáin (21 %, -16 pp), an Pholainn (17 %, -13 pp), an Iodáil (25 %, -12 pc) agus an Ghearmáin (15 %, -10 bpointe céatadán). I gcodarsnacht leis sin, tá méadú tagtha ar na tagairtí i gceithre tír lena n-áirítear Éire (27 %, +10 bpointe céatadán) agus d'fhan siad cobhsaí i gceithre tír.
- Is lú seans anois go ndéanfaidh freagróirí an sceimhlitheoireacht idirnáisiúnta a lua in 18 dtír lena n-áirítear an tSualainn (15 %, -20 pointe céatadán), an Danmhairg (17 %, -18 pp), an tSeicia (22 %, -16) agus an Fhionlainn (19 %, -15 pointe céatadán). Tá méadú tagtha ar an méid a luadh sna naoi dtír eile lena n-áirítear Málta (39 %, +21 phointe céatadán) agus Éire (27 %, +10 bpointe céatadán).
- Tá meath tagtha ar mheath an nádúir i 25 Bhallstát. I naoi dtír, is é an laghdú deich bpointe céatadán ar a laghad, agus in dhá tír is é 20 pointe ar a laghad an laghdú: An tSeicia (28 %, -21 pc) agus Éire (14 %, -20 pp). I gcodarsnacht leis sin, tá méadú tagtha ar na tagairtí san Ostair (39 %, +4 phointe céatadán) agus san Ungáir (41 %, +1 pp).
- In 20 tír, is lú seans anois go dtiocfaidh meath ar an daonlathas agus ar an smacht reachta ná mar a luadh in 2021. In 11 tír, is é an meath deich bpointe ar a laghad, agus an ceann is mó le feiceáil sa Phortaingéil (17 %, -22 pp) agus in Éirinn (20 %, -21 pp). Tháinig méadú ar na tagairtí i sé tír lena n-áirítear an tSualainn (56 %, +5 phointe céatadán), agus d'fhan siad gan athrú sa Fhrainc (21 %).

¹⁶ An 24 Feabhra 2022, idir an obair allamuigh do thonnta 2021 agus 2023 den suirbhé sin, rinne an Rúis ionradh ar an Úcráin, agus tá a cogadh ionsaithe fós ar siúl. Rinneadh suirbhé 2021 thart ar bhliain amháin isteach i bpaindéim COVID-19.

Eorabharaméadar Speisialta 538
An t-athrú aeráide

QC1T Cé acu seo a leanas a mheasann tú a bheith ar an fhadhb is tromchúisí amháin atá os comhair an domhain ina iomláine? (%)																													
		AE27	A	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	ACM HAI NNI DAO NNA	TÁ SÉ	CY	LV	LT	LU	TÁ SÉ	MT	NL	AG	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE
An t-athrú aeráide	Bealtaine/Meitheamh 2023	46	49	22	27	74	55	25	49	44	48	52	42	45	39	22	33	57	33	49	66	48	28	43	23	41	26	55	73
	Δ Márta/Apr 2021	▼3	▼12	▼6	▼11	BHÍ AN T-EOLAS MÍCHEART NÓ AS DÁT A	▼3	▼19	▼17		=	BHÍ AN T-EOLAS MÍCHEART.	BHÍ AN T-EOLAS MÍCHEART.	BHÍ AN T-EOLAS MÍCHEART.	▼3	▼9	▼11	▼1	▼4	▼13	▼4	BHÍ AN T-EOLAS MÍCHEART.	▼13	▼20	▼3	▼6	▼13	BHÍ AN T-EOLAS MÍCHEART NÓ AS DÁT A	▼1
	Bealtaine/Meitheamh 2023	20	26	24	22	17	18	22	27	16	12	28	19	18	19	24	20	21	13	39	23	17	28	17	23	25	18	19	15
Sceimhlithe oireacht idirnáisiúnta	Δ Márta/Apr 2021	▼1	▼3	BHÍ AN T-EOLAS MÍCHEART	▼16	▼18	2 JUR: RÉA MHAITH RÍSIM (FÍORAIS).	▼4	DÍR OGH NAI GH GACH RUD	▼1		▼4	BHÍ AN T-EOLAS MÍCHEART.	BHÍ AN T-EOLAS MÍCHEART.	▼5	2 JUR: RÉA MHAITH RÍSIM (FÍORAIS).	▼3	▼6	▼1		BHÍ AN T-EOLAS MÍCHEART.	▼3	▼9	BHÍ AN T-EOLAS MÍCHEART.	▼7	BHÍ AN T-EOLAS MÍCHEART.	▼1	▼15	▼20
	Bealtaine/Meitheamh 2023	58	55	51	49	61	63	41	51	70	69	66	56	43	65	35	44	69	52	51	68	60	43	68	41	57	60	56	71
Bochtaineacht, ocras agus easpa uisce óil	Δ Márta/Apr 2021	BHÍ AN T-EOLAS MÍCHEART NÓ AS DÁT A	BHÍ AN T-EOLAS MÍCHEART.	BHÍ AN T-EOLAS MÍCHEART.	BHÍ AN T-EOLAS MÍCHEART NÓ AS DÁT A	BHÍ AN T-EOLAS MÍCHEART.	BHÍ AN T-EOLAS MÍCHEART.	2 JUR: RÉA MHAITH RÍSIM (FÍORAIS).	▼7	EOLAS MÍCHEART.	EOLAS MÍCHEART.	BHÍ AN T-EOLAS MÍCHEART.	BHÍ AN T-EOLAS MÍCHEART.	EOLAS MÍCHEART.	=	=	BHÍ AN T-EOLAS MÍCHEART.	BHÍ AN T-EOLAS MÍCHEART.	BHÍ AN T-EOLAS MÍCHEART.	BHÍ AN T-EOLAS MÍCHEART.	BHÍ AN T-EOLAS MÍCHEART.	DÍR OGH NAI GH GACH RUD	BHÍ AN T-EOLAS MÍCHEART.	2 JUR: RÉA MHAITH RÍSIM (FÍORAIS).	▼12	DÍR OGH NAI GH GACH RUD	DÍR OGH NAI GH GACH RUD	DÍR OGH NAI GH GACH RUD	BHÍ AN T-EOLAS MÍCHEART.
	Bealtaine/Meitheamh 2023	21	20	34	23	14	12	27	25	36	20	14	29	32	29	30	29	16	31	18	11	16	27	19	30	18	27	18	14
Leathadh galar tógálach	Δ Márta/Apr 2021	2 JUR: RÉA MHAITH RÍSIM (FÍORAIS).	▼6	▼32	▼17	2 JUR: RÉA MHAITH RÍSIM (FÍORAIS).	▼21	▼26	▼24	▼8	▼24	▼14	▼31	▼38	▼1	▼14	▼21	▼13	▼30	▼46	▼15	▼32	▼24	▼15	▼24	▼19	▼28	▼19	▼11
	Bealtaine/Meitheamh 2023	38	28	48	36	27	30	47	40	64	53	29	37	52	56	46	39	27	40	40	14	41	33	59	47	26	43	20	17
An staid eacnamaíoch	Δ Márta/Apr 2021	▼5	▼3	▼8	BHÍ AN T-EOLAS MÍCHEART.	2 JUR: RÉA MHAITH RÍSIM (FÍORAIS).	BHÍ AN T-EOLAS MÍCHEART.	DÍR OGH NAI GH GACH RUD	BHÍ AN T-EOLAS MÍCHEART.	▼6	▼12	▼4	▼17	▼19	▼8	BHÍ AN T-EOLAS MÍCHEART.	2 JUR: RÉA MHAITH RÍSIM (FÍORAIS).	▼1	▼5	▼3	▼4	▼6	▼9	AN T-EOLAS IS DÉANAÍ 16	▼7	10	=	=	2 JUR: RÉA MHAITH RÍSIM (FÍORAIS).
	Bealtaine/Meitheamh 2023	21	22	23	11	23	15	15	27	23	19	26	30	25	18	22	22	23	27	27	20	21	17	25	21	22	23	15	16
Fadhbanna sláinte mar gheall ar thruaillí	Δ Márta/Apr 2021	▼6	=	▼8	▼3	BHÍ AN T-EOLAS MÍCHEART.	10	▼5	DÍR OGH NAI GH GACH RUD	=	▼1	=	▼12	▼7	▼4	▼1	▼1	▼8	▼16	▼8	▼7	▼13	DÍR OGH NAI GH GACH RUD	▼16	▼6	▼6	▼6	=	
	Bealtaine/Meitheamh 2023	21	24	26	26	18	20	17	21	26	16	15	31	26	21	31	41	17	23	33	15	21	26	19	25	27	28	22	19
Leathadh arm núicléach	Δ Márta/Apr 2021	DÍR OGH NAI GH GACH RUD	BHÍ AN T-EOLAS MÍCHEART NÓ AS DÁT A	BHÍ AN T-EOLAS MÍCHEART NÓ AS DÁT A	DÍR OGH NAI GH GACH RUD	DÍR OGH NAI GH GACH RUD	BHÍ AN T-EOLAS MÍCHEART.	DÍR OGH NAI GH GACH RUD	DÍR OGH NAI GH GACH RUD	BHÍ AN T-EOLAS MÍCHEART NÓ AS DÁT A	BHÍ AN T-EOLAS MÍCHEART.	BHÍ AN T-EOLAS MÍCHEART.	DÍR OGH NAI GH GACH RUD	BHÍ AN T-EOLAS MÍCHEART.	DÍR OGH NAI GH GACH RUD	BHÍ AN T-EOLAS MÍCHEART.	AN T-EOLAS IS DÉANAÍ 16	DÍR OGH NAI GH GACH RUD	BHÍ AN T-EOLAS MÍCHEART.	BHÍ AN T-EOLAS MÍCHEART.	BHÍ AN T-EOLAS MÍCHEART NÓ AS DÁT A	BHÍ AN T-EOLAS MÍCHEART NÓ AS DÁT A	DÍR OGH NAI GH GACH RUD	DÍR OGH NAI GH GACH RUD	BHÍ AN T-EOLAS MÍCHEART NÓ AS DÁT A	BHÍ AN T-EOLAS MÍCHEART NÓ AS DÁT A	DÍR OGH NAI GH GACH RUD		
	Bealtaine/Meitheamh 2023	52	50	62	60	54	59	66	45	38	51	43	47	53	47	61	59	47	44	40	45	53	64	41	48	46	57	56	56
Coinbhleachtaí armtha	Δ Márta/Apr 2021	BHÍ AN T-EOLAS MÍCHEART.	BHÍ AN T-EOLAS MÍCHEART.	BHÍ AN T-EOLAS MÍCHEART.	BHÍ AN T-EOLAS MÍCHEART.	DÍR OGH NAI	BHÍ AN T-EOLAS MÍCHEART.	BHÍ AN T-EOLAS MÍCHEART.	BHÍ AN T-EOLAS MÍCHEART.	BHÍ AN T-EOLAS MÍCHEART.	BHÍ AN T-EOLAS MÍCHEART.	BHÍ AN T-EOLAS MÍCHEART.	DÍR OGH NAI	AN T-EOLAS	AN T-EOLAS	DÍR OGH NAI	DÍR OGH NAI	BHÍ AN T-EOLAS MÍCHEART.	BHÍ AN T-EOLAS MÍCHEART.	DÍR OGH NAI	BHÍ AN T-EOLAS MÍCHEART.	BHÍ AN T-EOLAS MÍCHEART.	BHÍ AN T-EOLAS MÍCHEART NÓ AS DÁT A	BHÍ AN T-EOLAS MÍCHEART.	AN T-EOLAS IS DÉANAÍ	BHÍ AN T-EOLAS MÍCHEART.	BHÍ AN T-EOLAS MÍCHEART.	BHÍ AN T-EOLAS MÍCHEART.	
	Bealtaine/Meitheamh 2023	52	50	62	60	54	59	66	45	38	51	43	47	53	47	61	59	47	44	40	45	53	64	41	48	46	57	56	56

An t-athrú aeráide

Léiríonn an anailís shochdhéimeagrafach do na torthaí comhcheangailte go luann níos mó ná aon trian i ngach grúpa an t-athrú aeráide, agus leagann sí béim freisin ar na difríochtaí seo a leanas:

- Dá óige an freagróir, is mó seans go luafaidh siad an t-athrú aeráide: Déanann 52 % de dhaoine idir 15-24 bliana d'aois amhlaidh i gcomparáid le 43 % díobh siúd atá 55+ bliana d'aois.
- Dá fhad a d'fhan freagróir san oideachas, is ea is dóichí go luafaidh siad an t-athrú aeráide: Déanann 53 % de na freagróirí a chríochnaigh oideachas 20+ bliain d'aois amhlaidh, i gcomparáid le 38 % díobh siúd a d'fhág an t-oideachas 15 bliana d'aois nó níos óige.
- Is iad mic léinn (59 %) agus bainisteoirí (57 %) na daoine is dóchúla a luann an t-athrú aeráide, go háirithe i gcomparáid le daoine tí (38 %).
- Is dóchúla go ndéanfaidh freagróirí nach bhfuil deacrachtaí acu riamh nó beagnach riamh (49 %) na billí a íoc a lua an t-athrú aeráide ná iad siúd a mbíonn níos mó deacrachtaí acu.
- Is dóchúla go luafaidh freagróirí a mheasann go bhfuil siad mar chuid den mheánleibhéal (60 %) nó san aicme uachtarach (57 %) an t-athrú aeráide ná iad siúd a bhaineann leis an meánaicme nó leis an lucht oibre (40 %).

Ar deireadh, is mó an seans go measfaidh freagróirí a bhfuil gníomhaíocht déanta acu chun an t-athrú aeráide a chomhrac go bhfuil sé ar cheann de na fadhbanna is tromchúisí ná iad siúd nach ndearna aon ghníomhaíocht (53 % vs 35 %).

Eorabharaméadar Speisialta 538

An t-athrú aeráide

QC1T Cé acu seo a leanas a mheasann tú a bheith ar an fhadhb is tromchúisí amháin atá os comhair an domhain ina iomláine? (% — AE)

	An t-athrú aeráide	Sceimhlithe oireacht idirnáisiúnta	Bochtaineacht, ocras agus easpa uisce óil	Leathadh galar tógálach	An staid eacnamaíoch	Fadhbann a sláinte mar gheall ar thruailliú	Leathadh arm núicléach	Coinbhleachtaí armtha	An daonra domhanda atá ag dul i méid	Meath an nádúir	Meath ar an daonlathas agus ar an smacht reachta
AE27	46	20	58	21	38	21	21	52	21	27	24
Inscne											
Fear	46	19	56	20	39	20	21	52	24	28	24
Bean	47	21	59	22	37	21	21	53	19	27	23
Aois											
15-24	52	18	59	19	38	21	20	49	20	32	23
25-39	48	18	58	19	39	22	20	50	22	28	25
40-54	47	20	56	20	39	20	21	53	23	27	24
55+	43	22	58	23	37	20	23	54	21	25	23
Oideachas (Deireadh de)											
—15	38	20	60	26	45	21	22	55	17	23	17
16-19	42	22	55	22	41	21	22	52	21	26	22
20+	53	20	59	17	33	20	20	53	25	30	28
Fós ag déanamh staidéir	59	16	62	17	34	21	20	48	20	32	26
Catagóir shochghairmiúil											
Féinfhostaíocht	44	18	53	22	44	20	24	52	22	29	27
Bainisteoirí	57	16	58	14	33	20	19	55	26	30	29
Coiléir bána eile	45	20	55	22	39	20	20	52	23	27	25
Oibríthe láimhe	43	22	57	21	40	21	21	51	22	26	22
Daoine tí	38	21	58	28	43	26	19	51	15	22	22
Dífhostaithe	48	21	62	24	48	21	17	50	19	25	21
Ar scor	42	24	58	22	35	20	24	55	20	25	21
Mic léinn	59	16	62	17	34	21	20	48	20	32	26
Deacrachtaí ag íoc billí											
An chuid is mó den am	39	24	58	23	44	23	21	46	19	31	22
Ó am go ham	41	21	54	24	44	23	22	48	19	26	21
Beagnach riamh/Ná	49	20	59	19	35	19	21	55	22	27	25
Smaoinigh a bhaineann le											
An lucht oibre	40	21	62	24	43	23	20	53	19	27	19
An rang lár íochtair	42	22	59	22	39	19	22	53	18	26	23
An rang lár	49	20	55	20	37	20	22	52	22	28	25
An rang lár uachtarach	60	15	57	15	32	20	21	51	30	28	33
An rang uachtarach	57	22	50	21	28	16	22	50	27	29	24
Tar éis gníomhú chun an t-athrú aeráide a chomhrac											
Tá	53	18	62	19	35	21	20	52	22	29	26
Nil	35	24	49	25	43	20	23	53	20	23	20

2. Tromchúis bhraite an athraithe aeráide

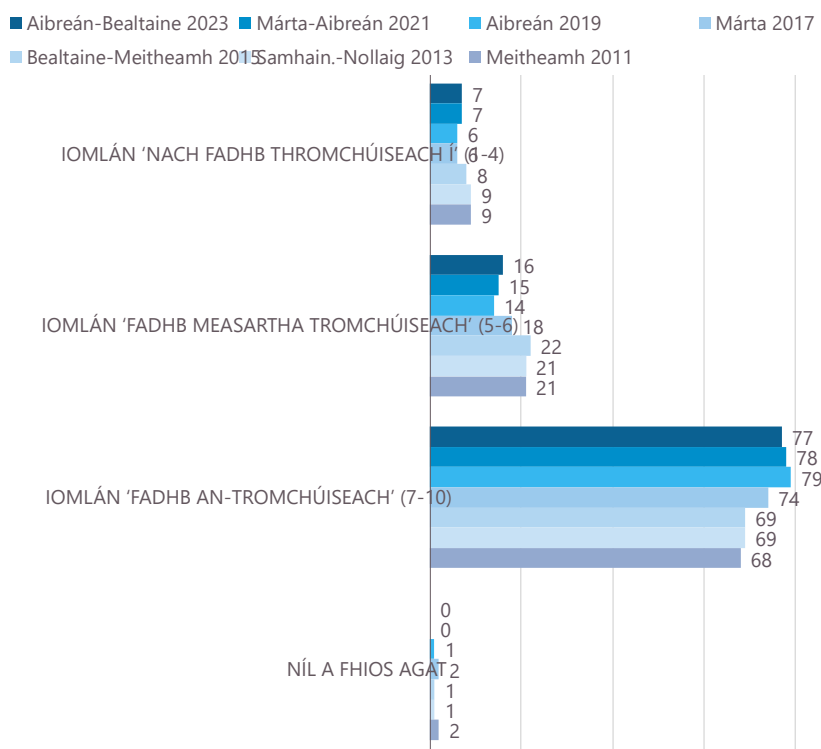
Measann beagnach ochtar as gach deichniúr Eorpach gur fadhb an-tromchúiseach é an t-athrú aeráide. Iarradh ar Fhreagróirí a rá cé chomh tromchúiseach is atá an t-athrú aeráide, dar leo, faoi láthair, agus úsáid á baint as scála ó 1-10. Ciallaíonn ‘1’ go bhfuil sé “nach fadhb thromchúiseach í ar chor ar bith” agus ciallaíonn ‘10’ go bhfuil sé “fadhb an-tromchúiseach”¹⁷. Roinneadh a gcuid freagraí i dtrí ghrúpa: freagróirí a mheasann go bhfuil athrú aeráide “fadhb an-tromchúiseach” (freagraí 7 go 10), iad siúd a cheapann go bhfuil sé “fadhb measartha tromchúiseach” (freagraí 5 agus 6), agus iad siúd a cheapann nach bhfuil sé “fadhb tromchúiseach” (freagraí 1 go 4).

Measann níos mó ná trí cheathrú de na freagróirí (77 %, - 1 pointe céatadán ó Mhárta-Aibreán 2021) gur fadhb an-tromchúiseach é an t-athrú aeráide faoi láthair. Go deimhin, fiú nuair nach bhfuil ach freagraí 8 go 10 á mbreithniú, measann níos mó ná seisear as gach deichniúr freagróirí gur fadhb thromchúiseach í. Níos mó

ná sin, tugann 31 % an scór uasta 10 dó, rud a léiríonn go gceapann siad gur fadhb thar a bheith tromchúiseach é.

Ceapann níos mó ná duine as gach deichniúr (16 %, + 1 pp) gur fadhb sách tromchúiseach é an t-athrú aeráide, agus ceapann 7 % (gan athrú) nach fadhb thromchúiseach é an t-athrú aeráide. Tá sciar na bhfreagróirí a mheasann gur fadhb an-tromchúiseach é an t-athrú aeráide fós réasúnta cobhsaí ó mhí Aibreáin 2019 i leith.

QC2R Agus cé chomh tromchúiseach is atá an t-athrú aeráide, dar leat, faoi láthair? Bain úsáid as scála ó 1 go 10, le ‘1’ a chiallaíonn go bhfuil sé “nach fadhb thromchúiseach ar chor ar bith” agus “10” a chiallaíonn go bhfuil sé “fadhb an-tromchúiseach”. (% — AE27)

17 QC2F

athrú aeráide, dar leat, faoi láthair? Bain úsáid as scála ó 1 go 10, le ‘1’ a chiallaíonn go bhfuil sé “nach fadhb thromchúiseach ar chor ar bith” agus “10” a chiallaíonn go bhfuil sé “fadhb an-tromchúiseach”.

Eorabharaméadar Speisialta 538

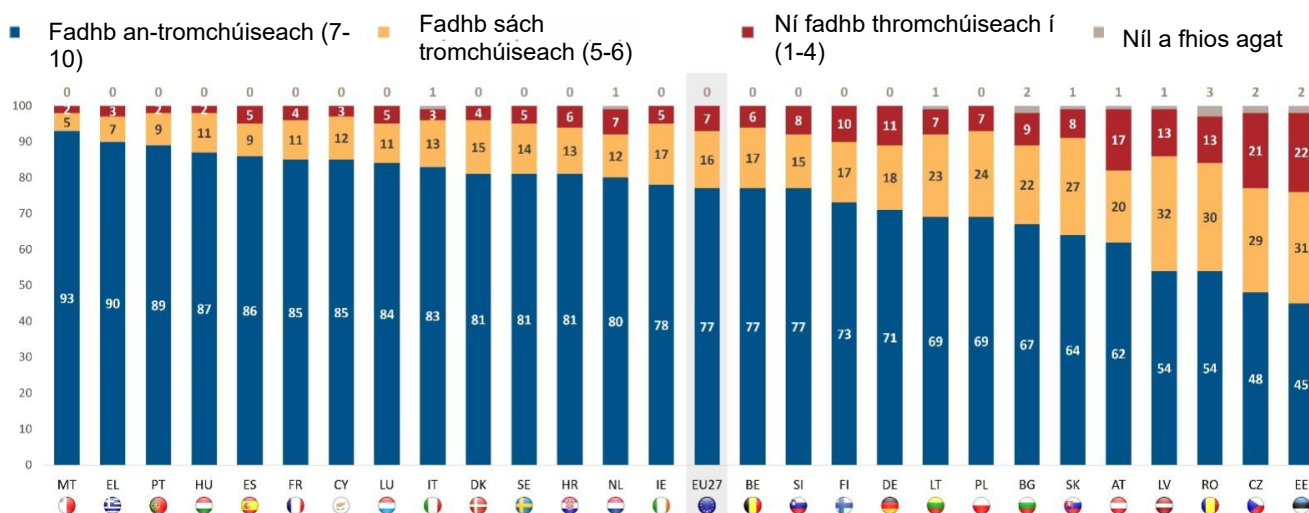
An t-athrú aeráide

I ngach Ballstát den Aontas, is é is dóichí go measfaidh freagróirí gur fadhb an-tromchúiseach é an t-athrú aeráide faoi láthair. Athraíonn cionmhaireachtaí ó 93 % i Málta, 90 % sa Ghréig agus 89 % sa Phortaingéil go 45 % san Eastóin, 48 % sa tSeicia agus 54 % sa Rómáin agus sa Laitvia.

Is fadhb an-tromchúiseach é an t-athrú aeráide, dar leis, ó 32 % sa Laitvia, 31 % san Eastóin agus 30 % sa Rómáin, go 5 % i Málta, 7 % sa Ghréig, agus 9 % sa Phortaingéil agus sa Spáinn.

Ar deireadh, tá seacht dtír ann ina measann duine as gach deichniúr freagróirí nach fadhb thromchúiseach é an t-athrú aeráide: An Eastóin (22 %), an tSeicia (21 %), an Ostair (17 %), an Laitvia, an Rómáin (13 %), an Ghearmáin (11 %) agus an Fhionlainn (10 %). I gcodarsnacht leis sin, ní thugann ach 2 % i Málta, sa Phortaingéil agus san Ungáir an freagra sin freisin.

QC2R Agus cé chomh tromchúiseach is atá an t-athrú aeráide, dar leat, faoi láthair? Bain úsáid as scála ó 1 go 10, le '1' a chiallaíonn go bhfuil sé “nach fadhb thromchúiseach ar chor ar bith” agus “10” a chiallaíonn go bhfuil sé “fadhb an-tromchúiseach”. (%)

Eorabharaméadar Speisialta 538

An t-athrú aeráide

Tá na hathruithe ó mhí an Mhárta-Aibreán 2021¹⁸ measctha. I ndeich dtír is dóchúla anois go measfaidh freagróirí gur fadhb an-tromchúiseach é an t-athrú aeráide, leis na méaduithe is mó a chonacthas i Málta (93 %, + 7 bpointe céatadán i gcomparáid le 2021, + 1 phointe céatadán i gcomparáid le 2019) agus san Fhionlainn (73 %, + 7 bpointe céatadán ó 2021 i leith, -3 pc ó 2019). I gcodarsnacht leis sin, tá laghdú tagtha ar an tuairim sin in 14 tír, agus i gceithre tír, tháinig laghdú deich bpointe céatadán ar a laghad: An Eastóin (45 %, - 18 bpointe céatadán ó 2021, -14 pointe céatadán ó 2019), an tSeicia (48 %, -16 phointe céatadán ó 2021, -23 phointe céatadán ó 2019), an tSlóvaic (64 %, -13 pointe céatadán) agus an Rómáin (54 %, -12 phointe céatadán). Níl aon athrú san Ísiltír (80 %), sa tSlóivéin (77 %) ná sa Pholainn (69 %).

---

¹⁸ I gcomparáid le 2021, bhí difríocht iomlán idir an mhodheolaíocht a úsáideadh chun an suirbhé a dhéanamh in BE, CZ, DK, EE, IE, LV, LT, LU, PT, FI, SE agus i bpáirt in EL, MT, NL, SI, SK. I gcás ina bhfuil difríochtaí suntasacha ann, cuireadh isteach comparáid le torthaí 2019.

Eorabharaméadar Speisialta 538

An t-athrú aeráide

QC2R Agus cé chomh tromchúiseach is atá an t-athrú aeráide, dar leat, faoi láthair? Bain úsáid as scála ó 1 go 10, le '1' a chiallaíonn go bhfuil sé "nach fadhb thromchúiseach ar chor ar bith" agus "10" a chiallaíonn go bhfuil sé "fadhb an-tromchúiseach". (%)

	AE27	MT	FI	EL	LU	TÁ SÉ	DK	ES	FR	ACM HAI NNÍ DAO NNA	SE	NL	PL	SI	TÁ SÉ	PT	IE	LT	CY	A	LV	AG	BG	DE	RO	SK	CZ	EE
Bealtaine/ Meitheamh 2023	7	2	10	3	5	2	4	5	4	6	5	7	7	8	3	2	5	7	3	6	13	17	9	11	13	8	21	22
Ní fadhb thromchúiseach í (1-4)																												
Δ Márta/ Apr 2021	=	▼3	▼8			▼3	▼5		BHÍ AN T-EOLAS MÍCHEART.	▼1	BHÍ AN T-EOLAS MÍCHEART.	▼3	BHÍ AN T-EOLAS MÍCHEART.	=	=	▼1	=	▼3		=	▼4		BHÍ AN T-EOLAS MÍCHEART.	BHÍ AN T-EOLAS MÍCHEART.	BHÍ AN T-EOLAS MÍCHEART.	2 JUR: RÉAM HAITH RISIM (FÍOR AIS).	BHÍ AN T-EOLAS MÍCHEART.	BHÍ AN T-EOLAS MÍCHEART.
Bealtaine/ Meitheamh 2023	16	5	17	7	11	11	15	9	11	13	14	12	24	15	13	9	17	23	12	17	32	20	22	18	30	27	29	31
Fadhb sách tromchúiseach (5-6)																												
Δ Márta/ Apr 2021		BHÍ AN T-EOLAS MÍCHEART.	▼3	BHÍ AN T-EOLAS MÍCHEART.	▼4	▼6	▼3	=	▼5	2 JUR: RÉAM HAITH RISIM (FÍOR AIS).	▼3	BHÍ AN T-EOLAS MÍCHEART.	2 JUR: RÉAM HAITH RISIM (FÍOR AIS).	=	=	BHÍ AN T-EOLAS MÍCHEART.	2 JUR: RÉAM HAITH RISIM (FÍOR AIS).	BHÍ AN T-EOLAS MÍCHEART.	BHÍ AN T-EOLAS MÍCHEART.	BHÍ AN T-EOLAS MÍCHEART.	BHÍ AN T-EOLAS MÍCHEART.	BHÍ AN T-EOLAS MÍCHEART.	2 JUR: RÉAM HAITH RISIM (FÍOR AIS).	BHÍ AN T-EOLAS MÍCHEART.	DÍRO GHNAIGH GACH RUD.	DÍRO GHNAIGH GACH RUD.	BHÍ AN T-EOLAS MÍCHEART.	DÍRO GHNAIGH GACH RUD.
Bealtaine/ Meitheamh 2023	77	93	73	90	84	87	81	86	85	81	81	80	69	77	83	89	78	69	85	77	54	62	67	71	54	64	48	45
Fadhb an-tromchúiseach (7-10)																												
Δ Márta/ Apr 2021	▼1	BHÍ AN T-EOLAS MÍCHEART.	BHÍ AN T-EOLAS MÍCHEART.	BHÍ AN T-EOLAS MÍCHEART.	BHÍ AN T-EOLAS MÍCHEART.	BHÍ AN T-EOLAS MÍCHEART.	BHÍ AN T-EOLAS MÍCHEART.	BHÍ AN T-EOLAS MÍCHEART.	BHÍ AN T-EOLAS MÍCHEART.	BHÍ AN T-EOLAS MÍCHEART.	2 JUR: RÉAM HAITH RISIM (FÍOR AIS).	2 JUR: RÉAM HAITH RISIM (FÍOR AIS).	=	=	=	▼1	▼3	▼3	▼4	▼5	▼5	▼7	▼8	▼8	▼12	▼13	▼16	▼18
Bealtaine/ Meitheamh 2023	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	1	0	0	1	1	2	0	3	1	2	2
Níl a fhios agat																												
Δ Márta/ Apr 2021	=	▼1	=	=	=	=	=	▼1	▼1	=	=	BHÍ AN T-EOLAS MÍCHEART.	=	=	BHÍ AN T-EOLAS MÍCHEART.	=	=	BHÍ AN T-EOLAS MÍCHEART.	=	=	BHÍ AN T-EOLAS MÍCHEART.	BHÍ AN T-EOLAS MÍCHEART.	BHÍ AN T-EOLAS MÍCHEART.	=	BHÍ AN T-EOLAS MÍCHEART.	=	2 JUR: RÉAM HAITH RISIM (FÍOR AIS).	2 JUR: RÉAM HAITH RISIM (FÍOR AIS).

An t-athrú aeráide

Léiríonn an anailís shochdhéimeagrafach go measann níos mó ná seachtar as gach deichniúr freagróirí gur fadhb an-tromchúiseach é an t-athrú aeráide. Tá roinnt difríochtaí suntasacha ann, áfach:

- An níos óige an freagróir, an níos dóchúla go bhfuil siad chun smaoineamh ar an mbealach seo: Ceapann 81 % de dhaoine idir 15-24 bliana d'aois gur fadhb an-tromchúiseach é an t-athrú aeráide, i gcomparáid le 75 % díobh siúd atá 55+ bliana d'aois.
- Dá fhad a d'fhan freagróir san oideachas, is ea is dóichí go gceapann siad gur fadhb an-tromchúiseach é seo: Déanann 81 % díobh siúd a chríochnaigh oideachas 20+ bliain d'aois amhlaidh, i gcomparáid le 74 % díobh siúd a chríochnaigh oideachas 15 bliana d'aois nó níos óige.
- Is iad mic léinn (86 %) agus bainisteoirí (82 %) na daoine is dóchúla a cheapann gur fadhb an-tromchúiseach é an t-athrú aeráide, go háirithe i gcomparáid le daoine tí (73 %).
- Is iad na daoine a chuireann iad féin sa mheánaicme uachtarach (83 %) na daoine is dóichí a cheapann gur fadhb an-tromchúiseach é an t-athrú aeráide, go háirithe i gcomparáid leo siúd a chuireann iad féin sa mheánaicme íochtarach (72 %).

Léirítear san anailís freisin — b'fhéidir nach ionadh é — go bhfuil freagróirí a cheapann gurb é an t-athrú aeráide na fadhbanna is tromchúisí (94 %) nó ceann de na fadhbanna is tromchúisí (89 %) atá os comhair an domhain, i bhfad níos dóchúla a rá gur fadhb an-tromchúiseach í ná iad siúd a cheapann nach bhfuil an t-athrú aeráide ar cheann de na fadhbanna is tromchúisí ar domhan (64 %).

Ar deireadh, is mó seans go measfaidh freagróirí a bhfuil gníomh pearsanta déanta acu chun an t-athrú aeráide a chomhrac gur fadhb an-tromchúiseach é an t-athrú aeráide ná iad siúd nach ndearna aon ghníomhaíocht (84 % vs 64 %).

Eorabharaméadar Speisialta 538

An t-athrú aeráide

	Ní fadhb thromchúiseach í (1-4)	Fadhb sách tromchúiseach (5-6)	Fadhb an-tromchúiseach (7-10)	Ná bíodh a fhios agat
QC2R Agus cé chomh tromchúiseach is atá an t-athrú aeráide, dar leat, faoi láthair? Bain úsáid as scála ó 1 go 10, le '1' a chiallaíonn go bhfuil sé "nach fadhb thromchúiseach ar chor ar bith" agus "10" a chiallaíonn go bhfuil sé "fadhb an-tromchúiseach". (% — AE)				
AE27	7	16	77	0
Inscne				
Fear	8	16	76	0
Bean	6	16	77	1
Aois				
15-24	4	15	81	0
25-39	7	14	79	0
40-54	8	15	77	0
55+	7	17	75	1
Oideachas (Deireadh de)				
—15	6	19	74	1
16-19	8	19	73	0
20+	7	12	81	0
Fós ag déanamh staidéir	3	11	86	0
Catagóir shochghairmiúil				
Féinfhostaíocht	10	15	75	0
Bainisteoirí	6	12	82	0
Coiléir bána eile	6	17	77	0
Oibríthe láimhe	9	16	75	0
Daoine tí	6	20	73	1
Dífhostaithe	8	16	76	0
Ar scor	7	18	74	1
Mic léinn	3	11	86	0
Deacrachtaí ag fóc billí				
An chuid is mó den am	8	16	75	1
Ó am go ham	8	18	74	0
Beagnach riamh/Ná	7	15	78	0
Smaoinigh a bhaineann le				
An lucht oibre	7	18	74	1
An rang lár íochtair	9	18	72	1
An rang lár	6	15	79	0
An rang lár uachtarach	5	12	83	0
An rang uachtarach	6	14	80	0
An t-athrú aeráide				
An fhadhb is mó	1	5	94	0
Ceann de na fadhbanna	2	9	89	0
Ní fadhb é	12	23	64	1
Dearcadh ar an athrú aeráide				
Ní fadhb thromchúiseach	100	0	0	0
Fadhb atá sách tromchúiseach	0	100	0	0
Fadhb an-tromchúiseach	0	0	100	0
Tar éis gníomhú chun an aeráid a chomhrac				
Tá	5	11	84	0
Níl	11	24	64	1

II. GNÍOMHÚ CHUN DUL I NGLEIC LEIS AN ATHRÚ AERÁIDE

An t-athrú aeráide

Dirítear sa chaibidil seo ar ghníomhaíochtaí chun an t-athrú aeráide a chomhrac. Pléann sí na gníomhaithe a cheapann Eorpaigh atá freagrach as dul i ngleic leis an athrú aeráide, agus déanann sé athbhreithniú freisin ar na gníomhaíochtaí atá á ndéanamh ag muintir na hEorpa go pearsanta chun an t-athrú aeráide a chomhrac.

1. Freagracht as dul i ngleic leis an athrú aeráide

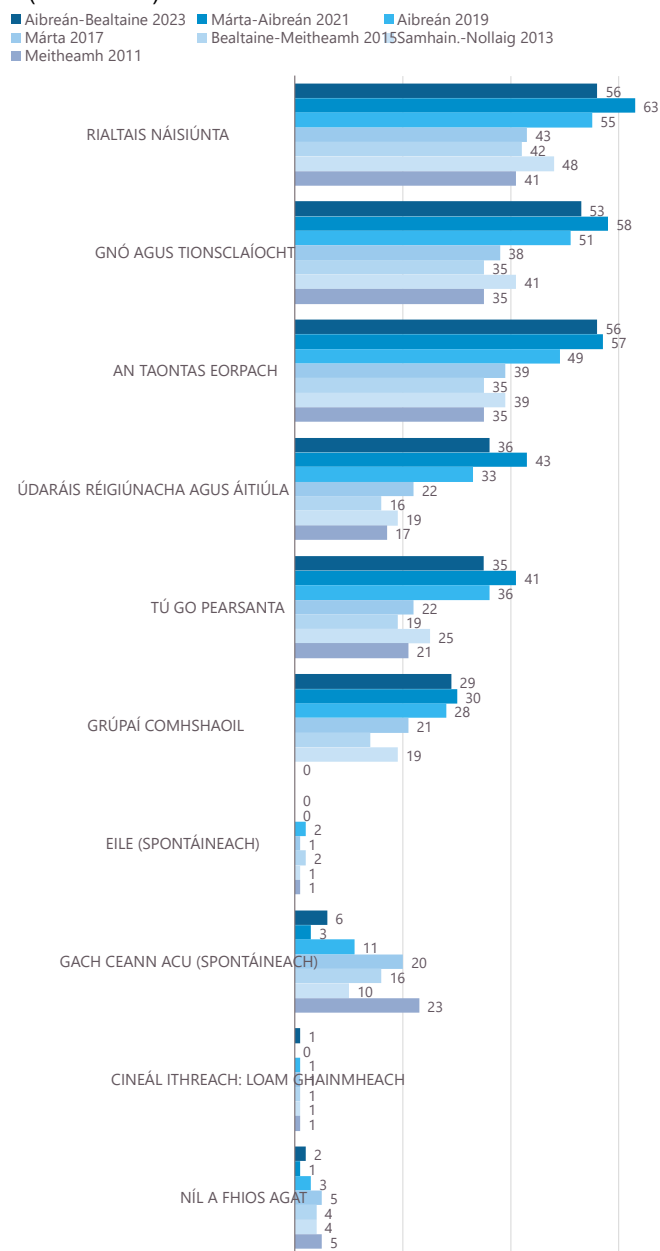
Measann an chuid is mó de mhuintir na hEorpa gurb é an tAontas Eorpach, rialtais náisiúnta agus gnólaicthe agus tionscal atá freagrach as dul i ngleic leis an athrú aeráide laistigh den Aontas Eorpach

Iarradh ar fhreagróirí cé na gníomhaithe laistigh den Aontas (ó liosta seisear) a cheapann siad atá freagrach as dul i ngleic leis an athrú aeráide. Bhíodhas in ann níos mó ná freagra amháin a thabhairt.¹⁹ Is iad an tAontas Eorpach (56 %, -1 pointe céatadáin ó mhí an Mhárta-Aibreán 2021), agus na rialtais náisiúnta (56 %, -6 pc) na rialtais is mó a luaitear, agus ina dhiaidh sin gnó agus tionscal (53 %, -5 pc). Is lú an seans go luafar iad sin go léir ná mar a luadh iad i mí an Mhárta-Aibreán 2021, ach is iad na gníomhaithe sin amháin a luaigh ceathrar as deichniúr freagróirí ar a laghad. De réir dearcadh níos faide, is dóichí anois go gcuirfidh freagróirí freagracht as dul i ngleic leis an athrú aeráide le gach ceann acu ná mar a bhí sa tréimhse 2013-2017.

Deir níos mó ná aon trian de na freagróirí go bhfuil údarais réigiúnacha agus áitiúla (36 %, -7 pp) nó iad féin go pearsanta (35 %, -6 pp) freagrach, agus measann 29 % (-1 pp) gurb iad grúpaí comhshaoil atá freagrach.

Deir beagán os cionn fiche duine (6 %, +3 pc) go spontáineach gurb iad na gníomhaithe uile atá liostaithe atá freagrach laistigh den Aontas as dul i ngleic leis an athrú aeráide.

QC3 I do thuairimse, cé atá freagrach laistigh den Aontas as dul i ngleic leis an athrú aeráide? (IS FÉIDIR NÍOS MÓ NÁ FREAGRA AMHÁIN A THABHAIRT)
(% — AE27)

19 QC3. I do thuairimse, cé laistigh den Aontas atá freagrach as dul i ngleic leis an athrú aeráide?

Eorabharaméadar Speisialta 538

An t-athrú aeráide

In 14 Bhallstát, is é is dóichí go ndéarfadh freagróirí gurb iad na rialtais náisiúnta atá freagrach as dul i ngleic leis an athrú aeráide, agus an céatadán is airde le sonrú i measc freagróirí i Málta (84 %), sa tSualainn (80 %) agus sa Danmhairg (77 %). I gcodarsnacht leis sin, sa tSlóivéin (35 %), sa Rómáin (40 %) agus sa Laitvia (43 %) is lú líon na ndaoine a cheapann ar an mbealach sin. Tá na rialtais náisiúnta rangaithe sna trí cinn is fearr i ngach ceann de na 27 mBallstát.

Sa Spáinn, bhí rialtais náisiúnta agus an tAontas Eorpach ar comhchéim ar dtús (56 % araon), agus sa Bhulgáir (48 %) agus san Ísiltír (68 %) araon, tá siad ar comhchéim leis an lucht gnó agus leis an tionscal ar dtús.

I 27 mBallstát tá an tAontas Eorpach i measc na dtrí ghníomhaí is mó a mheastar a bheith freagrach as dul i ngleic leis an athrú aeráide. Is é an gníomhaí is mó a luaitear i sé thír lena n-áirítear Lucsamburg (76 %), an Fhrainc agus an Bheilg (65 %) agus an Spáinn (53 %). Tá an tAontas Eorpach luaite go forleathan freisin ag freagróirí i Málta (79 %) agus sa Danmhairg (75 %). Is iad freagróirí sa Rómáin (37 %), sa Laitvia (38 %) agus sa Bhulgáir (39 %) is lú seans go measfaidh siad go bhfuil AE freagrach as dul i ngleic leis an athrú aeráide.

I gceithre thír, is minic a cheapann freagróirí gurb iad gnó agus tionscal atá freagrach as dul i ngleic leis an athrú aeráide: An Ghearmáin (66 %), an Ungáir (60 %), an Ostair (59 %), agus an tSlóivéin (58 %). Sa Bhulgáir (48 %) agus san Ísiltír (68 %) araon, is ionann gnó agus tionscal agus gnó agus tionscal ar dtús leis na rialtais náisiúnta. Luaitear gnó agus tionscal go forleathan freisin sa Ghréig (73 %) agus i Málta (68 %). Is é an tSualainn an

tír amháin i gcás nach bhfuil gnó agus tionscal céim sna trí barr.

Is iad na húdaráis réigiúnacha agus áitiúla an tríú gníomhaí is mó a luaitear sa Ghréig (45 %), san Ostair (43 %), sa Spáinn (38 %) agus sa Bhulgáir (33 %), ach is i Málta (67 %), i Lucsamburg (53 %) agus sa tSualainn (46 %) is mó atá luaite. Is iad na daoine is lú a luaigh iad sa tSeicia (19 %), agus sa Pholainn, sa Laitvia agus san Iodáil (26 %).

Tá cúig thír ann ina gceapann ar a laghad leath de na freagróirí go bhfuil siad freagrach go pearsanta: Málta (63 %), Lucsamburg (62 %), an tSualainn (60 %), an Danmhairg (54 %) agus an Ísiltír (53 %). I gcodarsnacht leis sin, is ionann 16 % sa tSeicia agus 17 % sa Bhulgáir agus sa Pholainn. Is é seo an tríú mír is mó a luaitear sa tSualainn agus san Ísiltír (53 %).

Is iad na grúpaí comhshaoil na tríú gníomhaithe is mó a luaitear san Ostair (chomh maith le húdaráis réigiúnacha agus áitiúla, 43 % araon). Tá siad luaite go forleathan freisin ag na freagróirí i Málta (61 %), i Lucsamburg (53 %) agus sa Liotuáin (43 %), ach is lú an seans go ndéanfadh freagróirí iad a lua sa Bhulgáir (16 %), sa tSeicia (17 %) agus san Iodáil (18 %).

Is fiú a thabhairt faoi deara go bhfuil cúig thír ann ina ndeirtear go spontáineach gurb iad na gníomhaithe sin go léir atá freagrach as dul i ngleic leis an athrú aeráide: An Phortaingéil (32 %), an Spáinn (13 %), an Ostair (11 %), agus an Liotuáin agus an Bhulgáir (10 % an ceann).

QC3 I do thuairimse, cé atá freagrach laistigh den Aontas as dul i ngleic leis an athrú aeráide? (IS FÉIDIR NÍOS MÓ NÁ FREAGRA AMHÁIN A THABHAIRT) (%)

	AE27	A	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	AC MH AIN NÍ DA ON NA	TÁ SÉ	CY	LV	LT	LU	TÁ SÉ	MT	NL	AG	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE
Na rialtais náisiúnta	56	49	48	54	77	61	55	56	74	56	61	50	46	69	43	57	63	48	84	68	52	46	47	40	35	64	62	80
An tAontas Eorpach	56	65	39	41	75	63	45	51	73	56	65	53	51	63	38	50	76	41	79	67	52	43	52	37	43	50	55	74
Gnó agus tionsclaíocht	53	52	48	46	65	66	44	42	73	54	56	47	43	67	39	56	66	60	68	68	59	34	41	33	58	63	60	55
Údaráis réigiúnacha agus áitiúla	36	35	33	19	44	44	30	34	45	38	40	41	26	38	26	37	53	29	67	35	43	26	35	31	28	34	29	46
Tú go pearsanta	35	40	17	16	54	48	22	39	32	36	46	26	20	41	24	37	62	18	63	53	40	17	28	18	22	26	42	60
Grúpaí comhshaoil	29	29	16	17	33	31	23	30	32	29	42	42	18	39	26	43	53	24	61	19	43	22	31	21	23	28	24	28
Eile (Spontáineach)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	1	0	1	0	0
Gach ceann acu (Spontáineach)	6	3	10	4	4	4	5	9	5	13	4	3	9	4	4	10	2	8	2	2	11	3	32	5	8	3	1	1
Cineál ithreach: loam ghainmheach	1	1	1	2	0	2	1	0	0	1	1	0	1	0	1	1	1	0	0	1	3	1	0	1	1	1	0	0
Níl a fhios agat	2	1	6	4	0	1	3	1	0	2	3	0	3	0	3	2	1	1	2	0	2	2	2	4	1	1	2	0

Eorabharaméadar Speisialta 538

An t-athrú aeráide

Ar an leibhéal náisiúnta, tá tuairimí éagsúla ann ó Aibreán-Bealtaine 2021 maidir le cé atá freagrach as dul i ngleic leis an athrú aeráide²⁰.

Ar leibhéal foriomlán an AE, tháinig laghdú seacht bpointe céatadán ar an gcion a mheasann rialtais náisiúnta a bheith freagrach, agus in 18 mBallstát tá an treocht sin ann an athuair. Go deimhin, i 13 thír tá an laghdú deich bpointe céatadán ar a laghad, agus an ceann is mó le feiceáil in Éirinn (56 %, -18 bpointe céatadán i gcomparáid le 2021, + 8 bpointe céatadán i gcomparáid le 2019), sa tSlóivéin (35 %, -17 bpointe céatadán ó shin, -2 pc ó 2019) agus san Iodáil (46 %, -17 bpointe céatadán). Tá méadú tagtha ar lua an rialtais náisiúnta i sé thír lena n-áirítear Málta (84 %, + 9 bpointe céatadán ó 2021 i leith, + 18 bpointe céatadán ó 2019), agus níor tháinig aon athrú orthu sa Ghréig (74 %), sa tSlóvaic (64 %) agus sa Fhrainc (61 %).

Tá méadú tagtha ar luanna an Aontais Eorpaigh i 15 thír lena n-áirítear an Liotuáin (50 %, + 17 bpointe céatadán), an Danmhairg (75 %, + 15 phointe céatadán) agus Málta (79 %, + 10 bpointe céatadán ó 2021 i leith, + 20 pointe céatadán ó 2019). Sa 12 thír eile, is lú seans anois go measfaidh freagróirí gurb é AE atá freagrach, leis na laghduithe is mó sa Rómáin (37 %, -15 pp), in Éirinn (51 %, -14 pc ó 2021, + 6 phointe céatadán ó 2019), sa Phortaingéil (52 %, -12 pc ó 2021, -4 pp ó 2019) agus sa tSlóivéin (43 %, -10 bpointe céatadán ó 2021, + 4 phointe céatadán ó 2019).

I 13 thír, is lú an seans anois go measfaidh freagróirí gurb iad na húdaráis réigiúnacha agus áitiúla atá freagrach, agus i gcúig thír tá laghdú deich bpointe céatadán ar a laghad ann: An Pholainn (26 %, -20 pointe céatadán), an Iodáil (26 %, -20 pointe céatadán), an Rómáin (31 %, -15 pointe céatadán), Éire (34 %, -11 pc ó 2021, + 1 ó 2019) agus an Spáinn (38 %, -10 bpointe céatadán). I gcodarsnacht leis sin, is dóichí anois go luafaidh freagróirí údaráis réigiúnacha agus áitiúla in 11 thír, agus tá sé sin thar a bheith suntasach i Lucsamburg (53 %, + 18 bpointe céatadán ó 2021, + 23 phointe céatadán ó 2019), i Málta (67 %, + 14 phointe céatadán ó 2021 i leith), i Lucsamburg (+ 26 pointe céatadán ó 2019) agus sa Liotuáin (37 %, + 10 bpointe céatadán). Níor tháinig aon athrú ar an tuairim sa Fhrainc (40 %), ná sa Bheilg ná sa Phortaingéil (35 % araon).

Ar leibhéal an Aontais, tá laghdú cúig phointe tagtha ar lua gnó agus tionscail, agus tá an treocht sin le sonrú i 16 Bhallstát, an Rómáin (33 %, -16 pp), Éire (42 %, -14 pc ó 2021, + 3 phointe céatadán ó 2019), an Bhulgáir (48 %, -10 bpointe céatadán) agus an Iodáil (43 %, -10 bpointe céatadán). Sna 11 thír eile, tá méadú tagtha ar an méid

sin, go háirithe sa Ghréig (73 %, + 11 phointe céatadán), i Málta (68 %, + 11 phointe céatadán ó 2021 i leith, + 25 phointe céatadán ó 2019) agus sa Liotuáin (56 %, + 10 bpointe céatadán).

In 18 dtír, is lú seans anois go gceapann freagróirí gurb iad féin atá freagrach as dul i ngleic leis an athrú aeráide, agus na laghduithe is mó le sonrú sa Phortaingéil (28 %, -15 pointe céatadán ó 2021, -3 pc ó 2019), in Éirinn (39 %, -13 pc ó 2021, -4 pc ó 2019) agus sa Pholainn (17 %, -13 pp). Tá méadú tagtha ar na tagairtí i sé thír lena n-áirítear an Danmhairg (54 %, + 13 phointe céatadán ó 2021, + 2 phointe céatadán ó 2019) agus Málta (63 %, + 11 phointe céatadán ó 2021, + 23 phointe céatadán ó 2019), ach níor tháinig aon athrú orthu sa Fhrainc (46 %), sa Chróit agus sa tSlóvaic (26 % araon).

Tá méadú tagtha ar líon na ngrúpaí comhshaoil i 15 thír, agus i gcúig thír is ionann an méadú agus deich bpointe céatadán ar a laghad: Lucsamburg (53 %, + 28 bpointe céatadán ó 2021 i leith, + 22 phointe céatadán ó 2019), an Liotuáin (43 %, + 16 phointe céatadán ó 2021 i leith), + 5 phointe céatadán ó 2019), an Danmhairg (33 %, + 15 phointe céatadán ó 2021, + 10 bpointe céatadán ó 2019), Málta (61 %, + 13 phointe céatadán) agus an Laitvia (26 %, + 10 bpointe céatadán ó 2021, -7 bpointe céatadán ó 2019). I gcodarsnacht leis sin, tá laghdú tagtha ar na luanna i ndeich dtír lena n-áirítear an Iodáil (18 %, -14 pp), an Rómáin (21 %, -13 pp) agus an Chipir (39 %, -10 pp).

²⁰ I gcomparáid le 2021, bhí difríocht iomlán idir an mhodheolaíocht a úsáideadh chun an suirbhé a dhéanamh in BE, CZ, DK, EE, IE, LV, LT, LU, PT, FI, SE agus i bpáirt in EL, MT, NL, SI, SK. I gcás ina bhfuil difríochtaí suntasacha ann, cuireadh isteach comparáid le torthaí 2019.

QC3 I do thuairimse, cé atá freagrach laistigh den Aontas as dul i ngleic leis an athrú aeráide? (IS FÉIDIR NÍOS MÓ NÁ FREAGRA AMHÁIN A THABHAIRT) (%)

	AE27	MT	DK	LT	SE	LU	FI	EL	FR	SK	DE	CY	AC MH AI NN I DA ON NA	NL	AG	PT	A	ES	RO	EE	TÁ SÉ	BG	LV	CZ	PL	TÁ SÉ	SI	IE	
Na rialtais náisiúnta																													
Bealtaine/Meitheamh 2023	56	84	77	57	80	63	62	74	61	64	61	69	50	68	52	47	49	56	40	55	48	48	43	54	46	46	35	56	
Δ Márta/Apr 2021	▼7	DÍR OG HN AIG H GA CH RU D	BHÍ AN T- EOL AS MÍ CHEA RT.	BHÍ AN T- EOL AS MÍ CHEA RT.	BHÍ AN T- EOL AS MÍ CHEA RT. NÓ AS DÁT A	BHÍ AN T- EOL AS MÍ CHEA RT.	BHÍ AN T- EOL AS MÍ CHEA RT.	=	=	=	▼1	▼1	2 JUR: RÉ AM HA IT HR ISÍ M (FÍ OR AI S).	▼5	▼8	10	▼11	▼11	▼11	▼12	▼12	▼13	▼13	▼16	▼16	▼17	▼17	▼18	
An tAontas Eorpach																													
Bealtaine/Meitheamh 2023	56	79	75	50	74	76	55	73	65	50	63	63	53	67	52	52	65	56	37	45	41	39	38	41	43	51	43	51	
Δ Márta/Apr 2021	▼1	DÍR OG HN AIG H GA CH RU D	DÍR OG HN AIG H GA CH RU D	BHÍ AN T- EOL AS MÍ CHEA RT. NÓ AS DÁT A	BHÍ AN T- EOL AS MÍ CHEA RT.	DÍR OG HN AIG H GA CH RU D	2 JUR: RÉ AM HA IT HR ISÍ M (FÍ OR AI S).	BHÍ AN T- EOL AS MÍ CHEA RT.	BHÍ AN T- EOL AS MÍ CHEA RT.	BHÍ AN T- EOL AS MÍ CHEA RT.	BHÍ AN T- EOL AS MÍ CHEA RT.	▼6	2 JUR: RÉ AM HA IT HR ISÍ M (FÍ OR AI S).	▼3	▼5	▼12	▼4	2 JUR: RÉ AM HA IT HR ISÍ M (FÍ OR AI S).	▼15	BHÍ AN T- EOL AS MÍ CHEA RT.	2 JUR: RÉ AM HA IT HR ISÍ M (FÍ OR AI S).	▼7	BHÍ AN T- EOL AS MÍ CHEA RT.	BHÍ AN T- EOL AS MÍ CHEA RT. NÓ AS DÁT A	2 JUR: RÉ AM HA IT HR ISÍ M (FÍ OR AI S).	▼5	10	▼14	
Údaráis réigiúnacha agus áitiúla																													
Bealtaine/Meitheamh 2023	36	67	44	37	46	53	29	45	40	34	44	38	41	35	43	35	35	38	31	30	29	33	26	19	26	26	28	34	
Δ Márta/Apr 2021	▼7	BHÍ AN T- EOL AS MÍ CHEA RT.	BHÍ AN T- EOL AS MÍ CHEA RT.	DÍR OG HN AIG H GA CH RU D	2 JUR: RÉ AM HA IT HR ISÍ M (FÍ OR AI S).	BHÍ AN T- EOL AS MÍ CHEA RT.	2 JUR: RÉ AM HA IT HR ISÍ M (FÍ OR AI S).	2 JUR: RÉ AM HA IT HR ISÍ M (FÍ OR AI S).	=	2 JUR: RÉ AM HA IT HR ISÍ M (FÍ OR AI S).	2 JUR: RÉ AM HA IT HR ISÍ M (FÍ OR AI S).	▼8	BHÍ AN T- EOL AS MÍ CHEA RT.	▼5	▼3	=	=	10	▼15	2 JUR: RÉ AM HA IT HR ISÍ M (FÍ OR AI S).	▼8	▼7	BHÍ AN T- EOL AS MÍ CHEA RT.	2 JUR: RÉ AM HA IT HR ISÍ M (FÍ OR AI S).	▼20	▼20	▼7	▼11	
Gnó agus tionsclaíocht																													
Bealtaine/Meitheamh 2023	53	68	65	56	55	66	60	73	56	63	66	67	47	68	59	41	52	54	33	44	60	48	39	46	34	43	58	42	
Δ Márta/Apr 2021	▼5	DÍR OG HN AIG H GA CH RU D	DÍR OG HN AIG H GA CH RU D	DÍR OG HN AIG H GA CH RU D	BHÍ AN T- EOL AS MÍ CHEA RT. NÓ AS DÁT A	BHÍ AN T- EOL AS MÍ CHEA RT.	2 JUR: RÉ AM HA IT HR ISÍ M (FÍ OR AI S).	DÍR OG HN AIG H GA CH RU D	BHÍ AN T- EOL AS MÍ CHEA RT.	BHÍ AN T- EOL AS MÍ CHEA RT.	BHÍ AN T- EOL AS MÍ CHEA RT.	▼8	BHÍ AN T- EOL AS MÍ CHEA RT.	▼3	▼4	▼7	▼7	▼5	▼6	▼16	▼5	▼5	10	BHÍ AN T- EOL AS MÍ CHEA RT.	BHÍ AN T- EOL AS MÍ CHEA RT.	▼9	10	▼4	▼14
Níl a fhios agat																													
Bealtaine/Meitheamh 2023	35	63	54	37	60	62	42	32	46	26	48	41	26	53	40	28	40	36	18	22	18	17	24	16	17	20	22	39	
Δ Márta/Apr 2021		DÍR OG HN AIG H GA CH RU D	BHÍ AN T- EOL AS MÍ CHEA RT.	DÍR OG HN AIG H GA CH RU D	BHÍ AN T- EOL AS MÍ CHEA RT.	BHÍ AN T- EOL AS MÍ CHEA RT.																	BHÍ AN T- EOL AS MÍ CHEA RT.						2 JUR: RÉ AM HA IT HR ISÍ M (FÍ OR AI S).

An t-athrú aeráide

Léiríonn anailís ar na torthaí sochdhéimeagrafacha an méid seo a leanas:

- Dá fhad a d'fhan freagróir san oideachas, is ea is dóchúla atá siad freagracht a shannadh do gach gníomhaí. Mar shampla, ceapann 60 % díobh siúd a chríochnaigh oideachas ag aois 20 nó níos sine gurb é AE atá freagrach, i gcomparáid le 52 % díobh siúd a chríochnaigh ag aois 15 nó níos óige.
- Cé is moite de ghrúpaí comhshaoil, is iad na bainisteoirí is dóichí a rá go bhfuil gach aisteoir freagrach. Is iad na mic léinn agus na bainisteoirí is dóichí a shannfaidh an fhreagracht ar an AE (62 % an ceann).
- Is iad freagróirí nach bhfuil deacrachtaí acu riamh nó beagnach riamh billí a íoc an dream is dóchúla a cheapann go bhfuil gach gníomhaí freagrach. Mar shampla, deir 59 % díobh sin faoi rialtais náisiúnta, i gcomparáid le 52 % díobh siúd a bhfuil deacrachtaí acu billí a íoc an chuid is mó den am.
- Is iad siúd a mheasann iad féin mar chuid den rang lár uachtarach an ceann is dóichí a rá go bhfuil gach aisteoir freagrach, cé i gcás grúpaí comhshaoil cion comhionann de na daoine a mheasann iad féin mar chuid den rang lár a cheapann freisin ar an mbealach seo (an dá 30 %).

Léiríonn an anailís freisin go bhfuil freagróirí a cheapann gurb é an t-athrú aeráide na fadhbanna is tromchúisí, nó ceann de na fadhbanna is tromchúisí, níos dóchúla go mbreithneoidh siad gach gníomhaí atá freagrach, i gcomparáid leo siúd nach gceapann gur fadhb thromchúiseach é an t-athrú aeráide. Mar shampla, measann 70 % díobh siúd a cheapann gurb é an t-athrú aeráide an fhadhb is tromchúisí agus creideann 64 % díobh siúd a cheapann go bhfuil sé ar cheann de na fadhbanna is tromchúisí freisin gurb é AE atá freagrach, i gcomparáid le 48 % díobh siúd nach gceapann gur fadhb thromchúiseach don domhan é an t-athrú aeráide.

Dá dáiríre is mó a mheasann freagróir an t-athrú aeráide, is é is dóichí go measfaidh siad go bhfuil gach gníomhaí freagrach as dul i ngleic leis. Mar shampla, ceapann 58 % díobh siúd a cheapann gur fadhb an-tromchúiseach í an t-athrú aeráide go bhfuil gnó agus tionscal freagrach, i gcomparáid le 35 % a cheapann nach fadhb thromchúiseach é. Tá feidhm ag an bpatrún céanna nuair a dhéanann tú comparáid idir iad siúd a rinne agus nach ndearna gníomhaíocht phearsanta chun an t-athrú aeráide a chomhrac.

Eorabharaméadar Speisialta 538

An t-athrú aeráide

	Na rialtais náisiúnta	An tAontas Eorpach	Údarás réigiúnacha agus áitiúla	Gnó agus tionsclaíocht	Tú go pearsanta	Grúpaí comhshaoil	Eile (Spontáineach)	Gach ceann acu (Spontáineach)
QC3 I do thuairimse, cé atá freagrach laistigh den Aontas as dul i ngleic leis an athrú aeráide? (IS FÉIDIR NÍOS MÓ NÁ FREAGRA AMHÁIN A THABHAIRT) (% — AE)								
AE27	56	56	36	53	35	29	0	6
Inscne								
Fear	56	57	35	53	35	27	0	6
Bean	56	56	37	53	36	30	0	7
Aois								
15-24	56	59	34	53	34	30	0	6
25-39	56	58	38	56	37	31	0	6
40-54	57	57	36	54	37	28	0	7
55+	55	54	35	52	33	27	0	7
Oideachas (Deireadh de)								
—15	51	52	32	49	28	24	0	10
16-19	53	54	35	53	33	29	0	6
20+	61	60	39	56	41	31	0	5
Fós ag déanamh staidéir	59	62	37	58	37	29	0	6
Catagóirí shochghairmiúil								
Féinfhostaíocht	53	56	35	52	32	28	0	8
Bainisteoirí	63	62	42	59	44	31	0	5
Coiléir bána eile	56	58	34	53	34	28	0	6
Oibríthe láimhe	52	54	35	52	35	29	0	7
Daoine tí	52	52	30	45	27	23	0	11
Dífhostaithe	55	58	37	55	37	37	0	6
Ar scor	55	53	35	52	33	28	0	6
Mic léinn	59	62	37	58	37	29	0	6
Deacrachtaí ag loc billí								
An chuid is mó den am	52	55	35	50	27	27	0	9
Ó am go ham	49	51	34	48	28	27	0	7
Beagnach riamh/Ná	59	59	37	56	39	30	0	6
Smaoinigh a bhaineann le								
An lucht oibre	55	54	37	53	32	28	0	9
An rang lár iochtair	52	53	31	50	31	26	1	8
An rang lár uachtarach	56	57	37	54	36	30	0	5
An rang uachtarach	63	65	40	60	46	30	1	4
An rang uachtarach	57	62	35	46	35	24	0	6
An t-athrú aeráide								
An fhadhb is mó	66	70	45	61	47	35	0	5
Ceann de na fadhbanna	62	64	42	60	44	34	0	6
Ní fadhb é	49	48	30	47	27	24	0	7
Dearcadh ar an athrú aeráide								
Ní fadhb thromchúiseach	34	30	20	35	16	15	1	5
Fadhb atá sách tromchúiseach	44	44	27	41	23	23	0	6
Fadhb an-tromchúiseach	60	62	39	58	40	31	0	7
Tar éis gníomhú chun an aeráid a chomhrac								
Tá	62	62	42	60	43	32	0	7
Níl	46	46	26	42	21	22	0	6

Eorabharaméadar Speisialta 538
An t-athrú aeráide

2. Gníomhaíocht phearsanta chun dul i ngleic leis an athrú aeráide

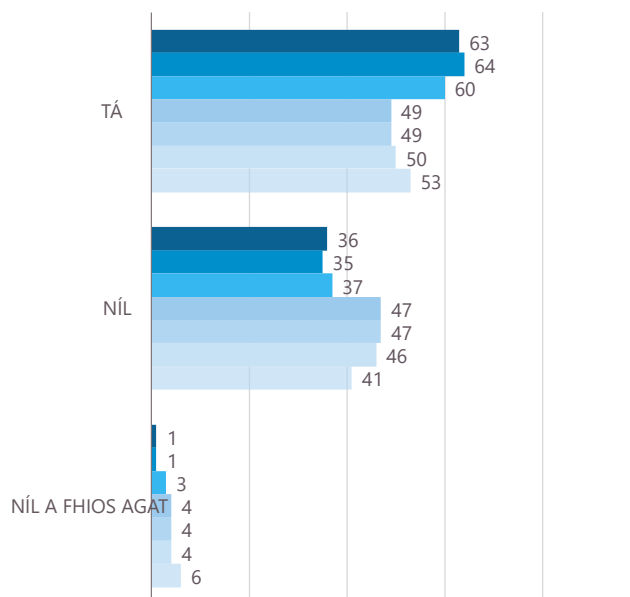
Tá níos mó ná seisear as gach deichniúr Eorpach tar éis gníomhú go pearsanta chun an t-athrú aeráide a chomhrac le sé mhí anuas

Ó mhí an Mhárta-Aibreán 2021 is beag athrú atá tagtha ar líon na bhfreagróirí a deir go bhfuil gníomh pearsanta déanta acu chun an t-athrú aeráide a chomhrac le 6 mhí anuas (63 %, -1 pointe céatadán)²¹. Deir níos mó ná aon trian (36 %, + 1 pointe céatadán) nach ndearna siad aon ghníomh, agus deir 1 % (gan aon athrú) nach bhfuil a fhios acu.

San fhadtéarma, tá an cion atá ag gníomhú sách cobhsaí ó mhí Aibreáin 2019 i leith, ach tá sé i bhfad níos airde ná an tréimhse 2011-2017.

QC5 An ndearna tú féin aon ghníomhaíocht chun an t-athrú aeráide a chomhrac le sé mhí anuas? (% — AE27)

■ Aibreán-Bealtaine 2023 ■ Márta-Aibreán 2021 ■ Aibreán 2019
 ■ Márta 2017 ■ Bealtaine-Meitheamh 2015 ■ Samhain.-Nollaig 2013
 ■ Meitheamh 2011

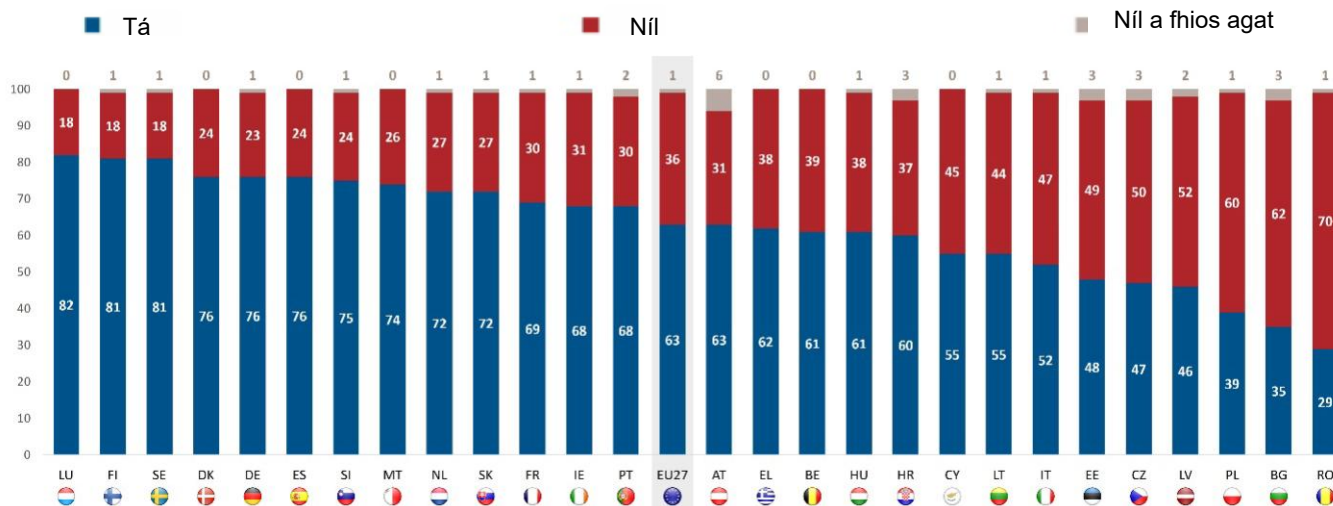
21 VIDEO COMHRÁ QC5. An ndearna tú féin aon ghníomhaíocht chun an t-athrú aeráide a chomhrac le sé mhí anuas?

Eorabharaméadar Speisialta 538

An t-athrú aeráide

Ar an leibhéal náisiúnta, deir tromlach na bhfreagróirí in 21 Bhallstát go bhfuil siad tar éis gníomhú go pearsanta chun an t-athrú aeráide a chomhrac le sé mhí anuas, agus i seacht dtír tá an méid seo a leanas déanta ag trí cheathrú ar a laghad: Lucsamburg (82 %), an Fhionlainn agus an tSualainn (81 % an ceann), an Danmhairg, an Ghearmáin agus an Spáinn (76 % an ceann) agus an tSlóivéin (75 %).

QC5 An ndearna tú féin aon ghníomhaíocht chun an t-athrú aeráide a chomhrac le sé mhí anuas? (%)

Ag an taobh eile den scála, níl ach 29 % de dhaoine sa Rómáin, 35 % sa Bhulgáir agus 39 % sa Pholainn tar éis gníomhú go pearsanta sa tréimhse ama sin.

Eorabharaméadar Speisialta 538

An t-athrú aeráide

Tá na treochtaí ó mhí Aibreáin-Bealtaine 2021²² measctha. I ndeich mBallstát, is dóichí anois go bhfuil glactha acu go pearsanta leis an athrú aeráide a chomhrac le sé mhí anuas, agus na méaduithe is mó le sonrú i measc freagróirí sa Danmhairg (76 %, + 14 pointe céatadán i gcomparáid le 2021, + 1 pointe céatadán i gcomparáid le 2019), san Ísiltír (72 %, + 11 pointe céatadán) agus i Lucsamburg (82 %, + 9 bpointe céatadán ó 2021, + 1 pointe céatadán ó 2019).

I gcodarsnacht leis sin, is lú seans anois go ndéarfaidh freagróirí in aon tír déag lena n-áirítear an Phortaingéil (68 %, -15 pointe céatadán ó 2021, -6 pointe céatadán ó 2019), an Pholainn (39 %, -13 pc) agus an Chipir (55 %, -10 bpointe céatadán) go bhfuil beart déanta acu.

Níor tháinig aon athrú ar na sé thír eile.

---

22 I gcomparáid le 2021, bhí difríocht iomlán idir an mhodheolaíocht a úsáideadh chun an suirbhé a dhéanamh in BE, CZ, DK, EE, IE, LV, LT, LU, PT, FI, SE agus i bpáirt in EL, MT, NL, SI, SK. I gcás ina bhfuil difríochtaí suntasacha ann, cuireadh isteach comparáid le torthaí 2019.

Eorabharaméadar Speisialta 538

An t-athrú aeráide

Deir níos mó ná leath de na freagróirí i ngach grúpa sochdhéimeagrafach go bhfuil siad tar éis gníomhú go pearsanta chun an t-athrú aeráide a chomhrac, ach tá roinnt difríochtaí suntasacha ann:

- Is dóichí go ndéarfadh freagróirí san aoisghrúpa 25-54 bliana d'aois (66 %) go bhfuil gníomh déanta acu i gcomparáid le freagróirí níos óige (61 %) nó níos sine (60 %).
- Dá fhad a d'fhan freagróirí san oideachas, is é is dóichí ná a rá go bhfuil gníomh déanta acu: Rinne 71 % díobh siúd a chríochnaigh a n-aois oideachais 20 nó níos sine amhlaidh, i gcomparáid le 55 % a d'fhág an t-oideachas ag aois 15 nó níos óige.
- Tá seans níos mó ag bainisteoirí (74 %) ná iad siúd i ngrúpaí sochghairmiúla eile a rá go bhfuil gníomh déanta acu, go háirithe i gcomparáid le daoine dífhostaithe (57 %).
- Is dóichí go ndéarfaidh freagróirí nach bhfuil deacrachtaí acu riamh nó beagnach riamh (67 %) go bhfuil gníomh déanta acu ná iad siúd a mbíonn níos mó deacrachtaí acu.
- Iad siúd a mheasann gur cuid den mheánaicme uachtarach iad (75 %), is dóchála go bhfuil gníomh déanta acu ná iad siúd a mheasann gur cuid iad de chatagóirí eile den dréimire sóisialta, agus go háirithe sa lucht oibre (59 %).

Taispeánann an anailís freisin freagróirí a cheapann gurb é an t-athrú aeráide na fadhbanna is tromchúisí (76 %) nó ceann de na fadhbanna is tromchúisí (71 %) atá os comhair an domhain, is dóchála go bhfuil gníomh déanta acu ná iad siúd a mheasann gur cuid iad de chatagóirí eile den dréimire sóisialta, agus go háirithe san áireamh i measc na bhfadhbanna is tromchúisí (55 %).

QC5 An ndearna tú féin aon ghníomhaíocht chun an t-athrú aeráide a chomhrac le sé mhí anuas? (% — AE)

	Tá	Níl	Níl a fhios agat
AE27	63	36	1
Inscne			
Fear	61	38	1
Bean	65	34	1
Aois			
15-24	61	38	1
25-39	66	33	1
40-54	66	33	1
55+	60	38	2
Oideachas (Deireadh de)			
—15	55	44	1
16-19	60	39	1
20+	71	28	1
Fós ag déanamh staidéir	67	32	1
Catagóirí shochghairmiúil			
Féinfhostaíocht	65	34	1
Bainisteoirí	74	25	1
Coiléir bána eile	63	35	2
Oibrithe láimhe	63	36	1
Daoine tí	58	41	1
Dífhostaithe	57	42	1
Ar scor	59	40	1
Mic léinn	67	32	1
Deacrachtaí ag íoc billí			
An chuid is mó den am	58	41	1
Ó am go ham	55	44	1
Beagnach riamh/Ná	67	32	1
Smaoinigh a bhaineann le			
An lucht oibre	59	40	1
An rang lár íochtair	60	39	1
An rang lár	64	35	1
An rang lár uachtarach	75	25	0
An rang uachtarach	65	35	0
An t-athrú aeráide			
An fhadhb is mó	76	23	1
Ceann de na fadhbanna	71	28	1
Ní fadhb é	55	44	1
Dearcadh ar an athrú aeráide			
Ní fadhb thromchúiseach	41	57	2
Fadhb atá sách tromchúiseach	44	54	2
Fadhb an-tromchúiseach	69	30	1

3. Cineálacha gníomhaíochta aonair

Tá gníomhaíocht amháin ar a laghad déanta ag níos mó ná naonúr as gach deichniúr Eorpach chun dul i ngleic leis an athrú aeráide

Tugadh liosta de 15 ghníomh do fhreagróirí agus d'fhiafraigh díobh cé na cinn a ghlac siad go pearsanta chun an t-athrú aeráide a chomhrac²³. Bhí gníomhaíocht amháin ar a laghad déanta ag níos mó ná naoi as gach deichniúr (93 %, -3 phointe céatadán ó Mhárta-Aibreán 2021).

Is é an gníomh is coitianta a luaitear ná iarracht a dhéanamh dramhaíl a laghdú agus í a dheighilt go rialta le haghaidh athchúrsála (70 %, -5 phointe céatadán). Is iad seo agus iarracht a dhéanamh gearradh siar ar thomhaltas earraí indíscartha (53 %, -6 pp) na gníomhartha atá luaite ag leath de na freagróirí ar a laghad. Sa dá chás, áfach, is lú seans go ndéarfadh freagróirí anois go ndéanfadh siad gach beart ná mar a rinne siad in 2021.

Deir beagnach ceathrar as gach deichniúr (37 %) gur fachtóir tábhachtach ina rogha é tomhaltas fuinnimh níos ísle agus fearas tí nua á cheannach acu, laghdú cúig phointe céatadán ó 2021 i leith agus an dara laghdú as a chéile ó 2019.

Díreach os cionn trí as gach deich (31 %, gan aon athrú) a cheannach agus a ithe feoil níos lú.

Deir níos mó ná aon cheathrú de na freagróirí go n-úsáideann siad roghanna malartacha atá neamhdhíobhálach don chomhshaol go rialta ar a gcarr príobháideach amhail siúl, rothaíocht, iompar poiblí nó roinnt carranna (28 %, -2 pp) nó go gceannaíonn siad agus go n-itheann siad níos mó bia orgánach (28 %, -4 pp).

Tá níos lú ná duine as gach cúigear freagróirí tar éis gníomhaíochtaí eile a dhéanamh, agus is beag athrú atá déanta ó 2021 i leith.

Deir níos mó ná duine amháin as gach deichniúr gur féidir leo a dteach a insliú níos fearr chun a dtomhaltas fuinnimh a laghdú (17 %, -1 pp), measann siad lorg carbóin a gceannach bia agus uaireanta déanann siad a gcuid siopadóireachta a oiriúnú dá réir (15 %, -1 pp),

Tá trealamh suiteáilte ag timpeall duine as gach deichniúr sa bhaile chun a dtomhaltas fuinnimh a rialú agus a laghdú (11 %, + 1 pp), lorg carbóin a n-iompair a mheas agus a laethanta saoire agus a bhfad taistil níos faide á bpleanáil acu agus uaireanta a bpleananna a oiriúnú dá réir (11 %, gan athrú) nó a d'aistrigh go soláthróir fuinnimh a thairgeann sciar níos mó fuinnimh ó fhoinsí in-athnuaite ná an sciar a bhí acu roimhe sin (10 %, gan athrú).

23 QC6. Cé acu de na gníomhartha seo a leanas, más ann dóibh, a bhaineann leatsa? (IS FÉIDIR NÍOS MÓ NÁ FREAGRA AMHÁIN A THABHAIRT)

Tá níos lú ná ceann amháin as gach deichniúr tar éis painéil ghréine a shuiteáil ina dteach (9 %, + 1 pp), cheannaigh siad carr nua agus ba fhachtóir tábhachtach é an t-ídiú breosla íseal ina rogha (7 %, -1 pp), cheannaigh siad teach ísealfhuinnimh (4 %, gan athrú) nó cheannaigh siad carr leictreach (3 %, + 1 pp).

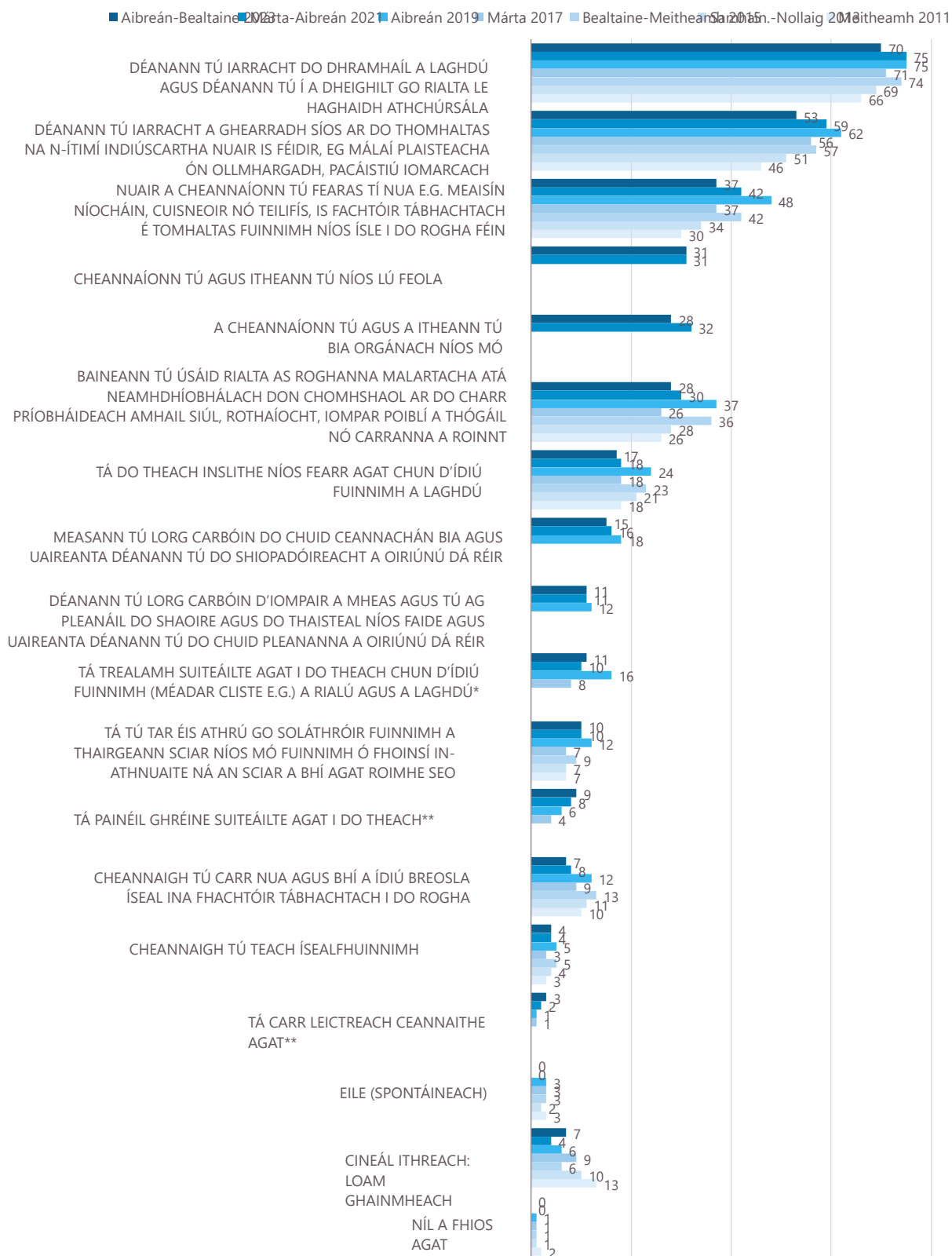
Ag féachaint ar na treochtaí níos fadtarmaí, is léir go bhfuil líon na ndaoine atá ag iarraidh a ndramhaíl a laghdú nó laghdú ar a dtomhaltas earraí aon uaire ag an leibhéal is ísle ó bhí 2013 ann.

Tá sciar na bhfreagróirí a deir go bhfuil tomhaltas fuinnimh níos ísle ina fhachtóir tábhachtach agus fearas tí nua á cheannach acu, agus tá laghdú tagtha ar líon na bhfreagróirí a bhfuil a dteach inslithe níos fearr acu nó a cheannaigh gluaisteáin nua a bhfuil ídiú breosla íseal acu, ar a leibhéal is ísle riamh.

Eorabharaméadar Speisialta 538

An t-athrú aeráide

CC6 Cé acu de na gníomhartha seo a leanas, más ann dóibh, a bhaineann leat? (IS FÉIDIR NÍOS MÓ NÁ FREAGRAMHÁIN A THABHAIRT) (% — EU27)

Eorabharaméadar Speisialta 538

An t-athrú aeráide

Ar an leibhéal náisiúnta, deir ochtar as deichniúr freagróirí ar a laghad i ngach Ballstát go bhfuil gníomhaíocht amháin ar a laghad déanta acu chun an t-athrú aeráide a chomhrac le sé mhí anuas. Deir gach freagróir i Málta (100 %) é sin, mar atá 99 % sa tSualainn agus 98 % i Lucsamburg, sa tSlóivéin agus san Ísiltír. Is ionann sin agus 80 % sa Bhulgáir, 83 % sa Chipir agus 85 % sa Rómáin.

I gcomparáid le Márta-Aibreán 2021²⁴, is lú seans anois go ndéarfadh freagróirí in 21 tír go ndearna siad gníomhaíocht amháin ar a laghad, agus na laghdúithe is mó le feiceáil sa Phortaingéil (87 %, -13 phointe céatadán i gcomparáid le 2021, -2 pc i gcomparáid le 2019), sa Pholainn (87 %, -10 pp), sa tSeicia (91 %, -8 bpointe céatadán ó 2021 i leith) agus sa Laitvia (89 %, -8 pp). Is iad Málta (100 %, + 3 phointe céatadán) agus an Rómáin (85 %, + 2 phointe céatadán) na tíortha inar dóchúla anois go ndearna freagróirí beart amháin ar a laghad, cé nach bhfuil aon athrú tagtha ar an tSualainn (99 %), ar Lucsamburg (98 %), ar an bhFrainc (96 %) agus ar an bhFionlainn (95 %).

I ngach cás ach i dtír amháin, is minic a deir freagróirí go ndéanann siad iarracht a ndramhaíl a laghdú agus í a dheighilt go rialta ó thaobh athchúrsála de, cé go bhfuil cionmhaireachtaí idir 91 % de na freagróirí i Málta agus sa tSualainn agus 82 % sa Fhrainc agus i Lucsamburg go 36 % sa Rómáin agus 49 % sa Pholainn. Tá an ghníomhaíocht sin ar thús cadhnaíochta, áfach, sna trí cinn is fearr i ngach Ballstát, mar is í an tríú ceann is mó a luaitear sa Bhulgáir (26 %).

'Agus fearas teaghligh nua á cheannach agat, tá tomhaltas fuinnimh níos ísle ina fhachtóir tábhachtach i do rogha féin' ná an t-aon rogha eile a rangáítear ar dtús ag leibhéal náisiúnta, arb í an ghníomhaíocht is mó a luaitear sa Bhulgáir (39 %). Luann ar a laghad leath de na freagróirí uile i Málta (67 %), san Ísiltír (54 %), sa tSualainn (52 %) agus sa tSlóivéin (51 %) an ghníomhaíocht sin freisin. Is é seo an tríú gníomhaíocht is mó a luaitear i 16 tír.

I 26 Bhallstát atá ag iarraidh caitheamh earraí indiúscartha a laghdú aon uair is féidir, is é an dara gníomhaíocht is mó a luaitear, le cionmhaireachtaí ó 81 % de fhreagróirí sa tSualainn, 78 % i Málta agus 71 % san Ísiltír go 31 % sa Rómáin, 32 % sa Bhulgáir agus 36 % sa Pholainn. Tá an ghníomhaíocht sin rangaithe sna trí cinn is fearr i ngach Ballstát, agus sa Bhulgáir tá an dara seasamh aici agus í ag insliú níos fearr an baile chun ídiú fuinnimh a laghdú.

Is é ceannach agus ithe níos lú feola an tríú gníomh is mó a luaitear san Ísiltír (58 %), sa Ghearmáin (47 %) agus sa Fhrainc (41 %), agus tá sé luaite freisin ag leath de na freagróirí uile sa tSualainn agus i Lucsamburg (53 % araon). I gcodarsnacht leis sin, ní deir ach 11 % sa

Pholainn agus 13 % sa Phortaingéil agus sa Liotuáin go bhfuil siad ag déanamh na gníomhaíochta sin.

Is é an tríú gníomhaíocht is mó a luaitear sa tSualainn (63 %), san Fhionlainn (45 %) agus in Éirinn (29 %) agus tá sé luaite go forleathan san Ísiltír (56 %) agus i Lucsamburg (47 %) freisin úsáid a bhaint as roghanna malartacha atá neamhdhíobhálach don chomhshaol ar charr príobháideach. Is lú atá luaite ag freagróirí sa Pholainn (12 %), san Iodáil agus sa Chróit (14 % araon).

Is é an tríú gníomh is mó a luaitear i gceithre tír bia orgánach a cheannach agus a ithe: Lucsamburg (60 %), an tSlóivéin (56 %), an Danmhairg (47 %) agus an Ostair (41 %). Tá sé seo luaite freisin ag leath ar a laghad sa tSualainn (52 %). I gcodarsnacht leis sin, deir 11 % san Ungáir, 12 % sa Pholainn agus 14 % sa Bhulgáir go bhfuil siad ag déanamh na gníomhaíochta sin.

Sa Bhulgáir, is fearr an áit chónaithe a insliú chun ídiú fuinnimh a laghdú sa dara háit agus iarracht a dhéanamh tomhaltas earraí indiúscartha a laghdú (32 % araon). Luann 43 % de fhreagróirí san Ísiltír agus 32 % sa tSlóivéin an áit chónaithe níos fearr.

Níl aon ghníomhartha eile le feiceáil sna trí cinn is fearr in aon tír. I measc na dtorthaí suntasacha ó na gníomhartha atá fágtha tá:

- Tá seans níos mó ag freagróirí sa tSualainn (46 %) agus san Ísiltír (41 %) ná iad siúd i dtíortha eile a rá go measann siad lorg carbóin a gceannach bia agus go gcuireann siad a gcuid siopadóireachta in oiriúint roinnt uaireanta.
- Is dóichí go ndéarfadh freagróirí san Ísiltír (44 %) ná iad siúd i dtíortha eile go bhfuil trealamh suiteáilte acu ina n-áit chónaithe chun tomhaltas fuinnimh a rialú agus a laghdú. Is iad Málta (33 %) agus Lucsamburg (20 %) an t-aon tír eile ina ndeir ceann as gach cúigear ar a laghad go bhfuil sé sin déanta acu.
- Is dóchúla go ndéarfadh freagróirí sa tSualainn (43 %) ná iad siúd i dtíortha eile lorg carbóin a n-iompair a mheas agus iad ag pleanáil laethanta saoire nó turais níos faide.
- Is í an tSualainn (25 %) an t-aon tír ina ndeir duine as gach cúigear ar a laghad gur aistrigh siad go soláthróir fuinnimh a thairgeann sciar níos mó d'fhuinneamh ó fhoincís in-athnuaite.
- Is iad an Ísiltír (43 %), an Chipir (25 %) agus Málta (21 %) an t-aon tír ina bhfuil painéil ghréine suiteáilte ina n-áit chónaithe ag duine as gach cúigear ar a laghad.
- Deir beagnach duine as cúigear freagróirí i Lucsamburg (19 %) gur cheannaigh siad teach ísealfuinnimh, agus dúirt duine as deichniúr ar a laghad san Ísiltír (12 %)

²⁴ I gcomparáid le 2021, bhí difríocht iomlán idir an mhodheolaíocht a úsáideadh chun an suirbhé a dhéanamh in BE, CZ, DK, EE, IE, LV, LT, LU, PT, FI, SE agus i bpáirt in EL, MT, NL, SI, SK. I gcás ina bhfuil difríochtaí suntasacha ann, cuireadh isteach comparáid le torthaí 2019.

Eorabharaméadar Speisialta 538

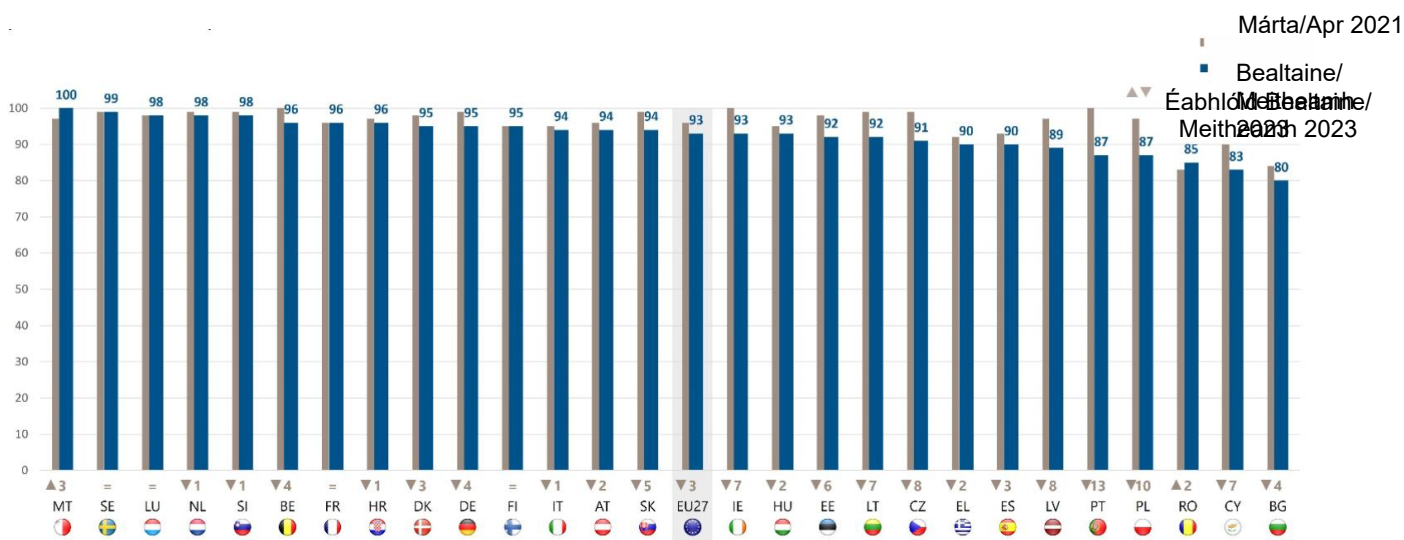
An t-athrú aeráide

agus sa Chipir (10 %) go bhfuil sé sin déanta acu freisin.

Eorabharaméadar Speisialta 538

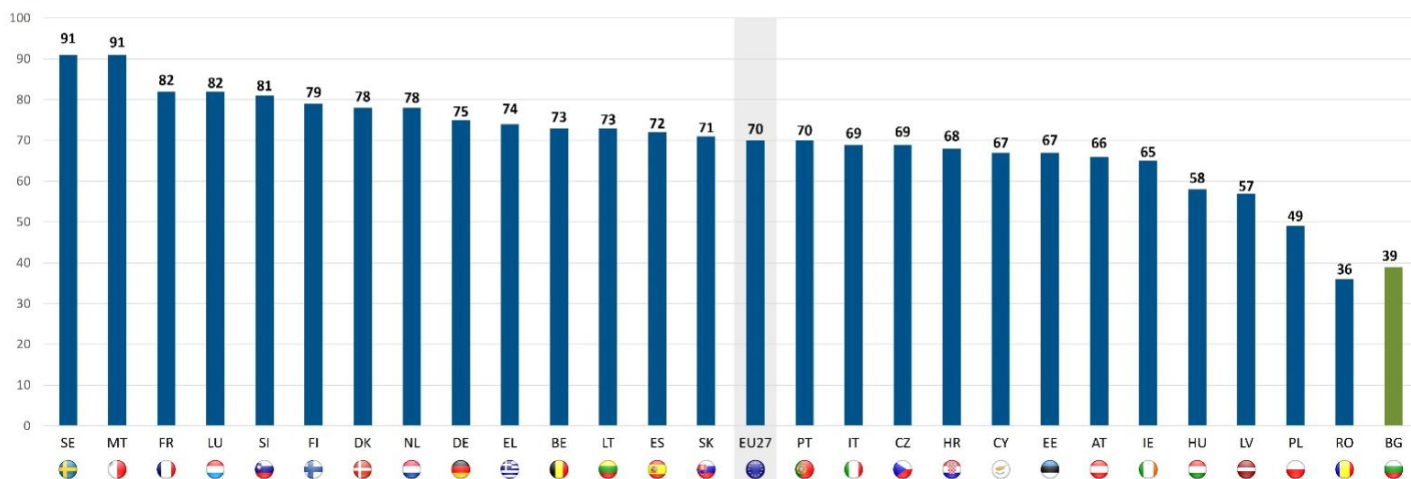
An t-athrú aeráide

CC6 Cé acu de na gníomhartha seo a leanas, más ann dóibh, a bhaineann leat? (II-SALWERS POSSIBLE) (% lomlán 'Gníomhaíocht amháin ar a laghad')

QC6. Cé acu de na gníomhartha seo a leanas, más ann dóibh, a bhaineann leatsa? (Is féidir níos mó ná freagra amháin a thabhairt) (% — An freagra is mó a luaitear de réir tíre)

- Déanann tú iarracht do dhramhaíl a laghdú agus déanann tú í a dheighilt go rialta le haghaidh athchúrsála
- Nuair a cheannaíonn tú fearas tí nua (e.g. meaisín níocháin, cuisneoir nó teilifís), is gné thábhachtach de do rogha féin é ídiú fuinnimh níos ísle

Eorabharaméadar Speisialta 538

An t-athrú aeráide

CC6 Cé acu de na gníomhartha seo a leanas, más ann dóibh, a bhaineann leat? (IS FÉIDIR NÍOS MÓ NÁ FREAGRA AMHÁIN A THABHAIRT) (%)

	AE27	A	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	AC MH AIN NÍ DA ON NA	TÁ SÉ	CY	LV	LT	LU	TÁ SÉ	MT	NL	AG	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE
Déanann tú iarracht do dhramhaíl a laghdú agus déanann tú í a dheighilt go rialta le haghaidh athchúrsála	70	73	26	69	78	75	67	65	74	72	82	68	69	67	57	73	82	58	91	78	66	49	70	36	81	71	79	91
Déanann tú iarracht an méid a chaitheann tú earraí aon uair is féidir a ghearradh síos (e.g. málaí plaisteacha ón ollmhargadh, róphacaistiú)	53	59	32	49	63	65	61	52	64	49	57	49	40	54	48	48	66	55	78	71	57	36	49	31	65	57	69	81
Nuair a cheannaíonn tú fearas tí nua (e.g. meaisín níochnáin, cuisneoir nó teilifís), is gné thábhachtach de do rogha féin é ídiú fuinnimh níos ísle	37	43	39	46	46	41	40	28	40	34	38	34	31	46	41	37	48	37	67	54	38	24	31	27	51	40	42	52
Cheannaíonn tú agus itheann tú níos lú feola	31	39	19	18	46	47	24	26	14	15	41	22	26	21	17	13	53	18	22	58	39	11	13	14	27	19	41	53
Baineann tú úsáid rialta as roghanna malartacha atá neamhdhíobhálach don chomhshaol ar do charr príobháideach amháil siúl, rothaíocht, iompar poiblí a thógáil nó carranna a roinnt	28	42	17	24	43	43	32	29	28	23	27	14	14	17	26	22	47	19	42	56	33	12	16	16	37	31	45	63
A cheannaíonn tú agus a itheann tú bia orgánach níos mó	28	28	14	15	47	39	21	21	16	21	28	32	29	16	24	24	60	11	26	38	41	12	17	17	56	25	22	52
Tá do theach inslithe níos fearr agat chun d'ídiú fuinnimh a laghdú	17	28	32	20	22	10	26	22	19	11	21	20	13	27	16	17	28	19	13	43	11	12	11	20	32	24	19	17
Measann tú lorg carbóin do chuid ceannachán bia agus uaireanta déanann tú do shiopadóireacht a oiriúnú dá réir	15	22	3	10	27	21	9	22	3	9	24	7	3	8	10	7	30	13	10	41	20	6	8	4	22	12	32	46
Tá trealamh suiteáilte agat i do theach chun d'ídiú fuinnimh a rialú agus a laghdú (m.sh. méadar cliste)	11	17	2	7	18	9	12	15	2	8	18	6	4	7	12	13	20	9	33	44	19	8	7	8	18	7	17	17
Déanann tú lorg carbóin d'iompair a mheas agus tú ag pleanáil do shaoire agus do thaisteal níos faide agus uaireanta déanann tú do chuid pleananna a oiriúnú dá réir	11	15	3	6	21	16	4	12	2	4	16	3	4	7	5	3	25	8	10	32	19	3	5	6	10	6	30	43
Tá tú tar éis athrú go soláthróir fuinnimh a thairgeann sciar níos mó fuinnimh ó fhoinsí in-athnuaite ná an sciar a bhí agat roimhe seo	10	14	1	4	15	15	8	13	6	5	9	5	9	3	6	8	16	4	1	19	11	4	7	6	16	4	17	25
Tá painéil ghréine suiteáilte agat i do theach	9	19	3	8	7	9	4	6	17	6	5	5	6	25	3	3	13	4	21	43	14	5	5	4	12	6	6	9
Cheannaigh tú carr nua agus bhí a ídiú breosla íseal ina fhachtóir tábhachtach i do rogha	7	10	7	11	15	6	11	9	2	5	11	4	6	12	8	8	16	4	14	12	9	4	4	4	16	6	13	17
Cheannaigh tú teach ísealfuinnimh	4	6	3	2	8	2	5	6	1	3	6	1	3	10	2	2	19	6	9	12	4	3	2	4	6	2	4	4
Tá carr leictreach ceannaithe agat	3	3	1	2	9	3	2	5	1	2	2	3	5	1	2	1	8	2	6	9	7	1	2	2	3	1	7	9
Eile (Spontáineach)	0	0	0	0	2	1	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0
Cineál ithreach: loam ghainmheach	7	4	18	9	5	5	8	5	9	10	4	3	6	16	9	8	2	7	0	2	6	12	12	15	2	6	4	1
Níl a fhios agat	0	0	2	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	1	1	0	0	1	1	0
Iomlán 'Gníomhaíocht amháin ar a laghad'	93	96	80	91	95	95	92	93	90	90	96	96	94	83	89	92	98	93	100	98	94	87	87	85	98	94	95	99

Eorabharaméadar Speisialta 538

An t-athrú aeráide

Ar leibhéal foriomlán an Aontais, de ghnáth ní dheanadh ach athruithe beaga ó mhí Aibreáin-Bealtaine 2021 i leith²⁵. Mar sin féin, cruthaíonn siad sin athruithe níos mó ar an leibhéal náisiúnta de dheich bpointe céatadain ar a laghad i gcás 13 cinn de na 15 ghníomh a iarradh.

I 20 tír, is lú an seans go ndéarfadh freagróirí anois go ndéanann siad iarracht a gcuid dramhaíola a laghdú agus í a scaradh óna chéile le haghaidh athchúrsála, agus i gcúig tír, is é deich bpointe céatadain ar a laghad an laghdú: Éire (65 %, -24 phointe céatadain i gcomparáid le 2021, -5 pp i gcomparáid le 2019), an tSeicia (69 %, -19 pc ó 2021, -7 bpointe céatadain ó 2019), an Bheilg (73 %, -13 pp ó 2021, -5 pp ó 2019), an Phortaingéil (70 %, -12 pc ó 2021, -6 pp ó 2019) agus an Pholainn (49 %, -11 pp). I sé tír lena n-áirítear Málta (91 %, +9 bpointe céatadain) is dóchúla anois go mbeidh an ghníomhaíocht sin á déanamh ag freagróirí, cé nach bhfuil aon athrú tagtha ar an tSlóivéin (81 %).

In 21 tír, tá laghdú tagtha ar líon na bhfreagróirí a deir go ndéanann siad iarracht laghdú a dhéanamh ar a dtomhaltas earraí indiúscartha nuair is féidir, agus níos mó ná 20 pointe céatadain i dtír thír: An Phortaingéil (49 %, -26 pc ó 2021, -4 pc ó 2019), Éire (52 %, -25 pc ó 2021, -8 bpointe céatadain ó 2019) agus an tSeicia (49 %, -22 pc ó 2021, -5 pc ó 2019). Tá laghdú suntasach tagtha freisin ar fhreagróirí san Eastóin (61 %, -15 pointe céatadain ó bhí 2021 ann, -7 bpointe céatadain ó 2019), san Iodáil (40 %, -11 pp), sa Laitvia (48 %, -10 bpointe céatadain) agus sa Pholainn (36 %, -10 bpointe céatadain). I gcodarsnacht leis sin, tá méadú tagtha ar an ngníomhaíocht sin i gcúig tír, Málta san áireamh (78 %, +7 bpointe céatadain ó 2021 i leith, +17 bpointe céatadain ó 2019), cé nach bhfuil aon athrú ar an Ungáir (55 %).

Tá athruithe náisiúnta níos mó fós ann i líon na bhfreagróirí a deir gur fachtóir tábhachtach ina rogha féin é tomhaltas fuinnimh níos ísle a cheannach i bhfearas tí nua, le laghdú suntasacha le sonrú sa Phortaingéil (31 %, -42 pointe céatadain ó 2021, -11pp ó 2019), in Éirinn (28 %, -28 pointe céatadain ó 2021 i leith, -10 bpointe céatadain ó 2019), sa tSeicia (46 %, -22 pp ó 2021, -5 pp ó 2019) agus san Eastóin (40 %, -22 pp ó 2021, -18 bpointe céatadain ó 2019). Is i 19 dtír ar an iomlán a thairfeadtar na laghdúithe ar luanna. Tá cúig tír ann, lena n-áirítear an tSualainn (52 %, +11 phointe céatadain ó 2021, -9 bpointe céatadain ó 2019) agus an Fhionlainn (42 %, +12 phointe céatadain ó 2021, -9 bpointe céatadain ó 2019) áit ar mó an seans go bhfuil freagróirí tar éis an méid sin a rá. Ní fheictear aon athrú i Lucsamburg (48 %) ná san Ostair (38 %).

Tá na héabhlóidí le haghaidh níos lú feola a cheannach agus a ithe measctha. Is dóichí anois go ndéarfadh freagróirí i 15 tír go bhfuil siad á dhéanamh sin, agus na méadúithe is mó le feiceáil i Lucsamburg (53 %, +7 bpointe céatadain) agus sa tSualainn (53 %, +7 bpointe

céatadain). I gcodarsnacht leis sin, tá laghdú tagtha ar na tagairtí i naoi dtír, agus go háirithe sa Phortaingéil (13 %, -26 pointe céatadain) agus in Éirinn (26 %, -12 phointe céatadain). Níl aon athrú tagtha ar an bhFrainc (41 %), ar an Laitvia (17 %) ná ar an Spáinn (15 %).

I gcomparáid le 2021, is lú seans anois go ndéarfadh freagróirí i 19 dtír go gceannóidh siad agus go n-itheann siad níos mó bia orgánaigh, agus is amhlaidh an cas go háirithe sa Phortaingéil (17 %, -18 pp), sa Fhrainc (28 %, -13 pp) agus in Éirinn (21 %, -12 pc). Sna hocht mBallstát eile is dóchúla anois go ndéanfadh freagróirí an beart sin, agus an méadú is mó le feiceáil i Lucsamburg (60 %, +12 phointe céatadain). Níor tháinig aon athrú ar an Iodáil (29 %).

Tá laghdú tagtha ar úsáid rialta roghanna malartacha atá neamhdhíobhálach don chomhshaol ar charr príobháideach i 15 tír lena n-áirítear an Phortaingéil (16 %, -22 phointe céatadain ó 2021, +2 phointe céatadain ó 2019), Éire (29 %, -11 pc ó 2021 i leith), -7 bpointe céatadain ó 2019 i leith) agus an tSeicia (24 %, -11 pc ó bhí 2019 ann), agus méadú i ndeich dtír lena n-áirítear an tSualainn (63 %, +21 pp ó 2021, -2 pp ó 2019), Málta (42 %, +16 pc ó 2019) agus an Fhionlainn (45 %, +14 pp ó 2021 i leith), -3 pc ó 2019). Níl aon athrú tagtha ar an Laitvia (26 %).

Tá laghdú tagtha ar chion na bhfreagróirí i 13 tír lena n-áirítear Éire (22 %, -15 pointe céatadain ó 2021 i leith), -10 bpointe céatadain ó 2019 i leith) agus an Phortaingéil (11 %, -18 bpointe céatadain ó 2021 i leith) agus an Phortaingéil (11 %, -7 bpointe céatadain ó 2019). I gcodarsnacht leis sin, tá méadú tagtha ar na tagairtí in 12 tír, go háirithe i Lucsamburg (28 %, +13 phointe céatadain ó bhí 2021 ann, -2 pc ó 2019) agus san Fhionlainn (19 %, +11 pc ó 2021, -3 pc ó 2019). Níor tháinig aon athrú ar an tSlóivéin (32 %) ná ar an Laitvia (16 %).

I 16 tír, tá laghdú tagtha ar líon na bhfreagróirí a deir go measann siad lorg carbóin a gceannach bia a bheith acu agus uaireanta déanann siad a gcuid siopadóireachta a oiriúnú dá réir, leis an gceann is mó le feiceáil sa Phortaingéil (8 %, -21 pc ó 2021, +3 phointe céatadain ó 2019), in Éirinn (22 %, -18 bpointe céatadain ó 2021 i leith, -3 pp ó 2019), sa tSeicia (10 %, -14 pp ó 2021, +1 phointe céatadain ó 2019) agus sa Bheilg (22 %, -11 pc ó 2021 i leith, -7 pc ó 2019). Tá méadú tagtha ar an iompar sin i naoi dtír lena n-áirítear an tSualainn (46 %, +12 phointe céatadain ó 2021 i leith, -1 pc ó 2019) agus níl aon athrú air i gceithre tír.

Tá méadú tagtha ar chion na bhfreagróirí a bhfuil trealamh suiteáilte acu ina n-áit chónaithe chun a dtomhaltas fuinnimh a rialú agus a laghdú in 18 dtír, an Fhionlainn san áireamh (17 %, +10 bpointe céatadain ó 2021 i leith, -4 pc ó 2019). Tá laghdú tagtha air i sé tír lena n-áirítear an Phortaingéil (7 %, -9 bpointe céatadain ó 2021 i leith, +1 phointe céatadain ó 2019), agus níl aon athrú air san Ostair (20 %), sa Chróit (7 %) agus sa Bhulgáir (3 %).

Is mó an seans anois go ndéanfadh freagróirí sa tSualainn (43 %, +16 phointe céatadain ó 2021 i leith, +1

25 I gcomparáid le 2021, bhí difríocht iomlán idir an mhodheolaíocht a úsáideadh chun an suirbhé a dhéanamh in BE, CZ, DK, EE, IE, LV, LT, LU, PT, FI, SE agus i bpáirt in EL, MT, NL, SI, SK. I gcás ina bhfuil difríochtaí suntasacha ann, cuireadh isteach comparáid le torthaí 2019.

Eorabharaméadar Speisialta 538

An t-athrú aeráide

phointe céatadán ó 2019) lorg carbóin a n-iompair a chur san áireamh agus a laethanta saoire agus a bhfad taistil níos faide á bpleanáil acu agus a bpleananna á n-oiriúnú dá réir uaireanta. Ar an iomlán, tá méadú tagtha ar chion na bhfreagróirí a rinne an gníomh sin in 14 thír, tháinig laghdú air in 12 thír agus níor tháinig aon athrú air sa tSlóivéin (10 %).

I gcomparáid le 2021, is lú seans anois go mbeidh na freagróirí i ndeich dtír lena n-áirítear an Bheilg (14 %, -11 pointe céatadán) agus Éire (13 %, -10 bpointe céatadán ó 2021 i leith) tar éis athrú go soláthróir fuinnimh a thairgeann sciar níos mó fuinnimh ó fhoinsí in-athnuaite. I 13 thír, is dóichí anois go mbeidh na freagróirí ag déanamh an ghnímh sin, cé nach bhfuil aon athrú tagtha ar na ceithre thír eile.

Tá laghdú tagtha ar ghrianphainéil a shuiteáil sa bhaile i seacht dtír lena n-áirítear an Phortaingéil (5 %, -12 pointe céatadán ó 2021 i leith, + 1 pointe céatadán ó 2019), méadú i 16 thír lena n-áirítear an Ísiltír (43 %, + 7 bpointe céatadán ó 2021, + 20 pointe céatadán ó 2019) agus níor tháinig aon athrú air i gceithre thír.

Ar deireadh, is dóichí anois go ndéarfaidh freagróirí i Lucsamburg (19 %, + 10 bpointe céatadán) gur cheannaigh siad teach ísealfuinnimh. Is í an Chipir (10 %, + 6 pp) an t-aon tír eile ina bhfuil an éabhlóid níos mó ná ceithre phointe céatadán i gceachtar treo.

Eorabharaméadar Speisialta 538
An t-athrú aeráide

CC6 Cé acu de na gníomhartha seo a leanas, más ann dóibh, a bhaineann leat? (IS FÉIDIR NÍOS MÓ NÁ FREAGRA AMHÁIN A THABHAIRT) (%)

		AE27	A	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	AC MH AIN NÍ DA ON NA	TÁ SE	CY	LV	LT	LU	TÁ SE	MT	NL	AG	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE		
Déanann tú iarracht do dhramhaíl a laghdú agus déanann tú í a dheighilt go rialta le haghaidh athchúrsa	Bealtaine/ Meitheamh 2023	70	73	26	69	78	75	67	65	74	72	82	68	69	67	57	73	82	58	91	78	66	49	70	36	81	71	79	91		
	Δ Márta/Apr 2021	▼5	▼13	▼5	▼19	2 JUR : RÉAMHAITHRISIM (FÍOR AIS).	▼6	▼6	▼24	BHÍ AN T-EOLAS MICH EART	▼6	▼1	BHÍ AN T-EOLAS MICH EART.	▼5	▼8	2 JUR: RÉAMHAI THRI SIM (FÍOR AIS).	BHÍ AN T-EOLAS MICH EART NÓ AS DÁTA	▼1	▼5	DÍRO GHN AIGH GAC H RUD	▼9	▼1	▼11	▼12	2 JUR : RÉAMHAITHRISIM (FÍOR AIS).	=	▼5	BHÍ AN T-EOLA S MICH EART NÓ AS DÁTA	BHÍ AN T-EOLA S MICH EART		
	Bealtaine/ Meitheamh 2023	53	59	32	49	63	65	61	52	64	49	57	49	40	54	48	48	66	55	78	71	57	36	49	31	65	57	69	81		
Déanann tú iarracht an méid a chaitheann tú earraí aon uair is féidir a ghearradh síos (e.g. málaí plaisteacha ón ollmhargadh, róphacáistí)	Δ Márta/Apr 2021	▼6	▼5	▼7	▼22	▼6	▼9	▼15	▼25	2 JUR: RÉAMHAI THRI SIM (FÍOR AIS).	▼4	▼1	BHÍ AN T-EOLA S MICH EART	▼11	▼11	BHÍ AN T-EOLAS MICH EART.	10	▼9	▼4	=	BHÍ AN T-EOLA S MICH EART	2 JUR: RÉAMHAI THRI SIM (FÍOR AIS).	▼3	10	▼26	▼3	▼1	▼9	BHÍ AN T-EOLA S MICH EART	BHÍ AN T-EOLA S MICH EART	
	Bealtaine/ Meitheamh 2023	37	43	39	46	46	41	40	28	40	34	38	34	31	46	41	37	48	37	67	54	38	24	31	27	51	40	42	52		
	Δ Márta/Apr 2021	▼5	▼14		2 JUR : RÉAMHAITHRISIM (FÍOR AIS).	▼22	▼3	▼8	▼22	▼28	▼11	▼3	BHÍ AN T-EOLAS MICH EART.	▼5		BHÍ AN T-EOLAS MICH EART.	▼13	▼14	=	▼4	DÍRO GHN AIGH GAC H RUD	▼11	=	▼4	▼42	▼3	▼6	▼4	BHÍ AN T-EOLA S MICH EART	DÍRO GHN AIGH GAC H RUD	
Nuair a cheannaíonn tú fearas tí nua (e.g. meaisín niocháin, cuisneoir nó teilifís), is gné thábhachtach de do rogha féin é idió fuinnimh níos ísle	Bealtaine/ Meitheamh 2023	31	39	19	18	46	47	24	26	14	15	41	22	26	21	17	13	53	18	22	58	39	11	13	14	27	19	41	53		
	Δ Márta/Apr 2021	=	▼5		BHÍ AN T-EOLAS MICH EART NÓ AS DÁTA	▼8	2 JUR : RÉAMHAITHRISIM (FÍOR AIS).	2 JUR : RÉAMHAITHRISIM (FÍOR AIS).	2 JUR: RÉAMHAI THRI SIM (FÍOR AIS).	▼12	▼7	=	BHÍ AN T-EOLAS MICH EART NÓ AS DÁTA	BHÍ AN T-EOLAS MICH EART	BHÍ AN T-EOLAS MICH EART.	=	▼6	BHÍ AN T-EOLAS MICH EART.		BHÍ AN T-EOLAS MICH EART NÓ AS DÁTA	BHÍ AN T-EOLA S MICH EART	BHÍ AN T-EOLA S MICH EART	▼3	▼26	2 JUR : RÉAMHAITHRISIM (FÍOR AIS).	BHÍ AN T-EOLAS MICH EART.	▼5	BHÍ AN T-EOLA S MICH EART	BHÍ AN T-EOLA S MICH EART		
	Bealtaine/ Meitheamh 2023	28	28	14	15	47	39	21	21	16	21	28	32	29	16	24	24	60	11	26	38	41	12	17	17	56	25	22	52		
Cheannaíonn tú agus ítheann tú níos lú feola	Δ Márta/Apr 2021		▼5		BHÍ AN T-EOLAS MICH EART NÓ AS DÁTA	▼8	2 JUR : RÉAMHAITHRISIM (FÍOR AIS).	2 JUR : RÉAMHAITHRISIM (FÍOR AIS).	2 JUR: RÉAMHAI THRI SIM (FÍOR AIS).	▼12	▼7	=	BHÍ AN T-EOLAS MICH EART NÓ AS DÁTA	BHÍ AN T-EOLAS MICH EART	BHÍ AN T-EOLAS MICH EART.	=	▼6	BHÍ AN T-EOLAS MICH EART.		BHÍ AN T-EOLAS MICH EART NÓ AS DÁTA	BHÍ AN T-EOLA S MICH EART	BHÍ AN T-EOLA S MICH EART	▼3	▼26	2 JUR : RÉAMHAITHRISIM (FÍOR AIS).	BHÍ AN T-EOLAS MICH EART.	▼5	BHÍ AN T-EOLA S MICH EART	BHÍ AN T-EOLA S MICH EART		
	Bealtaine/ Meitheamh 2023	28	28	14	15	47	39	21	21	16	21	28	32	29	16	24	24	60	11	26	38	41	12	17	17	56	25	22	52		
	Δ Márta/Apr 2021	▼4	▼6		2 JUR : RÉAMHAITHRISIM (FÍOR AIS).	▼5	▼4	▼6	▼5	▼12	▼6	▼13	BHÍ AN T-EOLAS MICH EART NÓ AS DÁTA	▼13	=	▼6	▼1	▼5	▼1	BHÍ AN T-EOLA S MICH EART	DÍRO GHN AIGH GAC H RUD	2 JUR: RÉAMHAI THRI SIM (FÍOR AIS).	▼7	▼7	▼18	▼7	BHÍ AN T-EOLAS MICH EART	▼1	2 JUR: RÉAMHAI THRI SIM (FÍOR AIS).	BHÍ AN T-EOLA S MICH EART	
A cheannaíonn tú agus a ítheann tú bia orgánach níos mó	Bealtaine/ Meitheamh 2023	28	42	17	24	43	43	32	29	28	23	27	14	14	17	26	22	47	19	42	56	33	12	16	16	37	31	45	63		
	Δ Márta/Apr 2021	2 JUR: RÉAMHAI THRI SIM (FÍOR AIS).	BHÍ AN T-EOLA S MICH EART	▼3	▼11	BHÍ AN T-EOLAS MICH EART	▼7	▼3	▼11	▼9	▼3	▼3	BHÍ AN T-EOLA S MICH EART NÓ AS DÁTA	▼3	▼3	=	▼6	BHÍ AN T-EOLAS MICH EART.	BHÍ AN T-EOLAS MICH EART.	BHÍ AN T-EOLA S MICH EART	AN T-EOLA S MICH EART NÓ AS DÁTA	16	=	▼1	2 JUR: RÉAMHAI THRI SIM (FÍOR AIS).	▼22	▼1	2 JUR : RÉAMHAITHRISIM (FÍOR AIS).	▼5	BHÍ AN T-EOLA S MICH EART	BHÍ AN T-EOLA S MICH EART NÓ AS DÁTA
	Bealtaine/ Meitheamh 2023	17	28	32	20	22	10	26	22	19	11	21	20	13	27	16	17	28	19	13	43	11	12	11	20	32	24	19	17		
Tá do theach inslithe níos fear agat chun d'idiú fuinnimh a laghdú	Δ Márta/Apr 2021	▼1	▼3		BHÍ AN T-EOLAS MICH EART.	▼9	BHÍ AN T-EOLAS MICH EART.	▼6	▼9	▼15	▼5	2 JUR : RÉAMHAITHRISIM (FÍOR AIS).	▼1	2 JUR : RÉAMHAITHRISIM (FÍOR AIS).	BHÍ AN T-EOLAS MICH EART	=	▼5	BHÍ AN T-EOLAS MICH EART NÓ AS DÁTA	BHÍ AN T-EOLAS MICH EART NÓ AS DÁTA	2 JUR: RÉAMHAI THRI SIM (FÍOR AIS).	BHÍ AN T-EOLA S MICH EART	▼1	▼1	2 JUR : RÉAMHAITHRISIM (FÍOR AIS).	▼1	▼1	▼18	▼3	BHÍ AN T-EOLAS MICH EART.	DÍRO GHN AIGH GAC H RUD	BHÍ AN T-EOLA S MICH EART
	Bealtaine/ Meitheamh 2023	15	22	3	10	27	21	9	22	3	9	24	7	3	8	10	7	30	13	10	41	20	6	8	4	22	12	32	46		
	Δ Márta/Apr 2021	▼1	▼11	=	▼14	2 JUR : RÉAMHAITHRISIM (FÍOR AIS).	▼1	▼4	▼18	▼3	2 JUR : RÉAMHAITHRISIM (FÍOR AIS).	=	▼1	BHÍ AN T-EOLAS MICH EART	BHÍ AN T-EOLA S MICH EART	▼3	▼3	2 JUR: RÉAMHAI THRI SIM (FÍOR AIS).	▼3	=	BHÍ AN T-EOLA S MICH EART	BHÍ AN T-EOLA S MICH EART	=	▼21	▼1	▼3	▼1	▼1	BHÍ AN T-EOLA S MICH EART		
Measann tú long carbóin do chuid ceannachán bia agus uaireanta déanann tú do shiopadóireacht a oiriúnú dá réir	Bealtaine/ Meitheamh 2023	11	17	2	7	18	9	12	15	2	8	18	6	4	7	12	13	20	9	33	44	19	8	7	8	18	7	17	17		
	Δ Márta/Apr 2021		BHÍ AN T-EOLA S MICH EART	BHÍ AN T-EOLA S MICH EART	=	2 JUR: RÉAMHAI THRI SIM (FÍOR AIS).	BHÍ AN T-EOLAS MICH EART	=	▼6	2 JUR: RÉAMHAI THRI SIM (FÍOR AIS).	2 JUR : RÉAMHAITHRISIM (FÍOR AIS).	2 JUR : RÉAMHAITHRISIM (FÍOR AIS).	BHÍ AN T-EOLA S MICH EART NÓ AS DÁTA	▼6	2 JUR: RÉAMHAI THRI SIM (FÍOR AIS).	BHÍ AN T-EOLAS MICH EART	=	▼1	BHÍ AN T-EOLA S MICH EART	BHÍ AN T-EOLA S MICH EART	BHÍ AN T-EOLA S MICH EART	BHÍ AN T-EOLA S MICH EART	BHÍ AN T-EOLA S MICH EART	▼9	BHÍ AN T-EOLAS MICH EART	BHÍ AN T-EOLAS MICH EART	▼3	DÍRO GHN AIGH GAC H RUD	BHÍ AN T-EOLA S MICH EART		
	Bealtaine/ Meitheamh 2023	11	17	2	7	18	9	12	15	2	8	18	6	4	7	12	13	20	9	33	44	19	8	7	8	18	7	17	17		
Tá trealamh suiteáilte agat i do theach chun d'idiú fuinnimh a rialú agus a laghdú (m.sh. méadar cliste)	Δ Márta/Apr 2021		BHÍ AN T-EOLA S MICH EART	BHÍ AN T-EOLA S MICH EART	=	2 JUR: RÉAMHAI THRI SIM (FÍOR AIS).	BHÍ AN T-EOLAS MICH EART	=	▼6	2 JUR: RÉAMHAI THRI SIM (FÍOR AIS).	2 JUR : RÉAMHAITHRISIM (FÍOR AIS).	2 JUR : RÉAMHAITHRISIM (FÍOR AIS).	BHÍ AN T-EOLA S MICH EART NÓ AS DÁTA	▼6	2 JUR: RÉAMHAI THRI SIM (FÍOR AIS).	BHÍ AN T-EOLAS MICH EART	=	▼1	BHÍ AN T-EOLA S MICH EART	BHÍ AN T-EOLA S MICH EART	BHÍ AN T-EOLA S MICH EART	BHÍ AN T-EOLA S MICH EART	BHÍ AN T-EOLA S MICH EART	▼9	BHÍ AN T-EOLAS MICH EART	BHÍ AN T-EOLAS MICH EART	▼3	DÍRO GHN AIGH GAC H RUD	BHÍ AN T-EOLA S MICH EART		
	Bealtaine/ Meitheamh 2023	11	17	2	7	18	9	12	15	2	8	18	6	4	7	12	13	20	9	33	44	19	8	7	8	18	7	17	17		
	Δ Márta/Apr 2021		BHÍ AN T-EOLA S MICH EART	BHÍ AN T-EOLA S MICH EART	=	2 JUR: RÉAMHAI THRI SIM (FÍOR AIS).	BHÍ AN T-EOLAS MICH EART	=	▼6	2 JUR: RÉAMHAI THRI SIM (FÍOR AIS).	2 JUR : RÉAMHAITHRISIM (FÍOR AIS).	2 JUR : RÉAMHAITHRISIM (FÍOR AIS).	BHÍ AN T-EOLA S MICH EART NÓ AS DÁTA	▼6	2 JUR: RÉAMHAI THRI SIM (FÍOR AIS).	BHÍ AN T-EOLAS MICH EART	=	▼1	BHÍ AN T-EOLA S MICH EART	BHÍ AN T-EOLA S MICH EART	BHÍ AN T-EOLA S MICH EART	BHÍ AN T-EOLA S MICH EART	BHÍ AN T-EOLA S MICH EART	▼9	BHÍ AN T-EOLAS MICH EART	BHÍ AN T-EOLAS MICH EART	▼3	DÍRO GHN AIGH GAC H RUD	BHÍ AN T-EOLA S MICH EART		

Eorabharaméadar Speisialta 538

An t-athrú aeráide

Ar na buaicphointí ón anailís shochdhéimeagrafach tá an méid seo a leanas:

- Is dóchála do mhná ná d'fhir a rá go ndéanann siad iarracht earraí aon uaire a chaitheamh (56 % vs 50 %), go gceannaíonn siad agus go n-itheann siad níos lú feola (35 % vs 26 %) nó go gceannaíonn siad agus go n-itheann siad níos mó bia orgánaigh (31 % vs 24 %).
- Dá óige an freagróir, is ea is dóchála go n-úsáidfidh siad roghanna malartacha atá neamhdhíobhálach don chomhshaol go rialta ar a gcarr príobháideach: Deir 33 % de dhaoine idir 15-24 bliana d'aois é sin i gcomparáid le 26 % díobh siúd atá 55 bliana d'aois nó níos sine.
- Is dóchála go ndearna freagróirí a chríochnaigh oideachas os cionn 20 bliain d'aois gach ceann de na gníomhartha ná iad siúd a chríochnaigh an t-oideachas ag aois níos óige. Mar shampla, cheannaíonn agus itheann 34 % níos mó bia orgánaigh i gcomparáid le 20 % a chríochnaigh oideachas atá 15 bliana d'aois nó níos óige.
- Tá bainisteoirí comhsheasmhach i measc na ngrúpaí sochghairmiúla is dóichí a rinne gach ceann de na gníomhartha. Mar shampla, deir 61 % díobh go ndéanann siad iarracht earraí aon uaire a úsáid, i gcomparáid le 50 % d'oibrithe láimhe.
- Is dóchála go ndéanfaidh freagróirí nach bhfuil deacrachtaí acu riamh nó beagnach riamh na billí a íoc gach ceann de na gníomhartha ná iad siúd a mbíonn deacrachtaí níos mó acu. Mar shampla, déanann 73 % iarracht a ndramhaíl agus a n-athchúrsáil a laghdú, i gcomparáid le 65 % a bhfuil deacrachtaí acu a mbillí a íoc an chuid is mó den am.
- I gcás gach ceann de na 15 ghníomh, is dóchála go ndearna freagróirí iad féin mar chuid den mheánaicme uachtarach nó den aicme uachtarach i gcomparáid le freagróirí a mheasann iad féin mar chuid de chatagóirí eile den dréimire sóisialta.

a deir nár ghníomhaigh siad freisin go ndéanann siad iarracht a gcuid dramhaíola a laghdú agus í a dheighilt le haghaidh athchúrsála.

Léirítear san anailís freisin gur dóichí go ndearna freagróirí a chreideann gurb é an t-athrú aeráide an ceann is tromchúisí nó ceann de na fadhbanna is tromchúisí atá os comhair an domhain gach ceann de na gníomhaíochtaí ná iad siúd a cheapann nach fadhb thromchúiseach é an t-athrú aeráide. Ina theannta sin, is dóchála go ndearna freagróirí a cheapann gur fadhb an-tromchúiseach é an t-athrú aeráide gach ceann de na gníomhartha ná iad siúd a cheapann nach bhfuil sé chomh tromchúiseach céanna.

Ar deireadh, tá sé suimiúil a thabhairt faoi deara go ndéanann cuid de na freagróirí a deir nach ndearna siad gníomhaíocht chun an t-athrú aeráide a chomhrac, go deimhin, go ndéanann siad gach ceann de na gníomhaíochtaí sin a thuairisciú. Mar shampla, deir 50 %

Eorabharaméadar Speisialta 538
An t-athrú aeráide

Eorabharaméadar Speisialta 538

An t-athrú aeráide

CC6 Cé acu de na gníomhartha seo a leanas, más ann dóibh, a bhaineann leat? (IS FÉIDIR NÍOS MÓ NÁ FREAGRA AMHÁIN A THABHAIRT) (% — AE)

	Cheann aigh tú carr nua agus bhí a idió breosla íseal ina fhachtóir tábhachtach i do rogha	Tá carr leictreach ceannaithe agat	Baineann tú úsáid rialta as malarfacha atá neamhdhíobhála ch don chomhshaoil do charr príobháideach amháil siúl, rothaíocht, iompar poiblí a thógáil nó carranna a roinnt	Tá do theach inslithe níos fearr agat chun d'idiú fuinnimh a laghdú	Cheannaigh tú teach ísealfuinnimh	Nuair a cheannaíonn tú fearas tí nua (e.g. meaisín niocháin, cuisneoir nó teilifís), is gné thábhachtach de do rogha féin é tomhaltas fuinnimh níos ísle	Tá tú tar éis athrú go soláthróir fuinnimh a thairgeann sciar níos mó fuinnimh ó fhoinsí in-athnuaite ná an sciar a bhí agat roimhe seo	Tá trealamh suiteáilte agat i do theach chun d'idiú fuinnimh a rialú agus a laghdú (m.sh. méadar cliste)	Tá painéil ghreine suiteáilte agat i do theach	Measann tú lorg carbóin do chuid ceannachán bia agus uaireanta déanann tú do shiopadóireacht a oiriúnú dá réir	Déanann tú lorg carbóin d'iompair a mheas agus tú ag pleanaíl do shaoire agus do thaisteal níos faide agus uaireanta déanann tú do chuid pleananna a oiriúnú dá réir	Cheannaíonn tú agus itheann tú níos lú feola	A cheannaíonn tú agus itheann tú bia organach níos mó	Déanann tú iarracht do dhramhail a laghdú agus déanann tú í a dheighilt go rialta le haghaidh athchúrsála	Déanann tú iarracht an méid a chaitheann tú earraí aon uair is féidir a ghearradh síos (e.g. málaí plaisteacha ón ollmhargadh, róphacáistí)	Eile (Spon táineach)	Cineál itheach: loam ghainmheach	Níl a fhios agat	Iomlán 'Gníomhaíocht amháin ar a laghad'
AE27	7	3	28	17	4	37	10	11	9	15	11	31	28	70	53	0	7	0	93
Inscne																			
Fear	8	4	28	18	4	37	10	12	9	14	11	26	24	68	50	0	8	0	92
Bean	6	3	29	16	3	37	10	10	8	17	12	35	31	72	56	0	6	0	94
Aois																			
15-24	4	3	33	9	2	24	8	8	6	17	14	32	28	68	50	0	7	0	92
25-39	7	4	31	17	5	41	12	11	7	17	12	32	31	68	55	0	5	0	94
40-54	9	5	27	20	5	41	11	13	10	16	13	29	28	70	53	0	6	0	94
55+	7	2	26	17	3	36	8	11	9	13	10	31	25	71	53	0	8	1	91
Oideachas (Deireadh de)																			
—15	3	1	20	10	2	30	6	5	4	6	3	24	20	70	47	0	11	0	88
16-19	6	3	23	16	4	37	8	10	7	12	8	26	24	67	50	0	7	0	93
20+	11	5	35	23	5	44	14	17	13	22	18	38	34	74	60	0	4	0	96
Fós ag déanamh staidéir	4	3	41	9	1	24	8	7	6	19	17	38	37	73	55	0	6	1	93
Catagóir shochgairmiúil																			
Féinhostaíocht	9	7	27	24	5	46	16	15	16	14	12	30	32	71	55	1	4	0	95
Bainisteoirí	12	7	35	22	6	46	15	17	13	23	19	39	37	72	61	0	3	0	97
Coiléir bána eile	7	4	28	19	6	40	12	13	8	16	12	30	28	68	51	0	7	0	93
Oibríthe láimhe	8	3	26	16	4	36	8	10	7	13	10	25	24	67	50	0	7	0	93
Daoine tí	4	3	20	13	4	33	7	9	7	9	5	24	23	64	51	1	9	0	91
Dífhostaithe	3	1	22	9	1	31	8	6	5	13	9	27	18	69	51	0	11	1	89
Ar scor	7	2	26	17	3	35	7	11	8	13	9	31	24	72	53	0	9	1	91
Mic léinn	4	3	41	9	1	24	8	7	6	19	17	38	37	73	55	0	6	1	93
Dearcraí ag íoc billí																			
An chuid is mó den am	4	3	23	10	2	30	6	8	5	11	8	27	20	65	48	0	11	1	89
Ó am go ham	5	2	23	14	3	33	9	8	6	12	8	25	23	62	46	1	9	0	90
Beagnach riamh/Ná	8	4	31	19	4	39	10	13	10	17	13	34	31	73	57	0	5	0	94
Smaoinigh a bhaineann le																			
An lucht oibre	5	1	23	12	2	30	5	8	4	11	6	22	18	69	50	0	9	1	90
An rang lár lochtair	6	1	24	14	3	36	9	9	6	13	9	29	22	68	53	1	9	0	91
An rang lár	8	4	30	18	4	39	11	12	9	16	12	33	31	70	54	0	6	0	94
An rang lár uachtarach	12	9	42	27	7	42	16	22	19	27	24	45	44	74	60	0	3	0	97
An rang uachtarach	11	11	35	25	13	49	15	23	21	25	19	35	34	72	63	0	2	2	96
An t-athrú aeráide																			
An fhadhb is mó	9	5	43	19	4	43	13	14	11	26	23	46	39	77	63	0	4	0	96
Ceann de na fadhbanna	8	4	32	19	4	41	11	13	9	19	13	36	32	78	61	0	3	0	96
Ní fadhb é	6	3	22	15	4	33	8	10	7	10	7	23	22	63	46	1	10	1	90
Dearcadh ar an athrú aeráide																			
Ní fadhb thromchúiseach	7	3	18	14	4	29	5	10	7	7	5	15	16	55	38	1	14	0	85
Fadhb atá sách tromchúiseach	7	3	21	13	4	29	7	10	8	10	6	22	19	54	41	1	12	1	87
Fadhb an-tromchúiseach	7	4	31	18	4	39	11	12	9	17	13	34	31	74	57	0	5	0	95
Tar éis gníomhú chun an t-athrú aeráide a chomhrac																			
Tá	9	4	36	20	4	44	12	15	11	21	15	39	35	81	64	0	0	0	99
Níl	5	2	14	11	3	24	6	6	5	6	5	17	15	50	33	0	18	1	81

III. DEARCTHAÍ I LEITH AN ATHRAITHE AERÁIDE A CHOMHRAC AGUS AN T-AISTRIÚ CHUIG FUINNEAMH GLAN

Eorabharaméadar Speisialta 538

An t-athrú aeráide

Déantar iniúchadh sa chaibidil seo ar mheon mhuintir na hEorpa maidir leis an athrú aeráide a chomhrac chomh maith leis an aistriú chuig fuinneamh glan. Áirítear leis sin na tionchair dhearfacha a d'fhéadfadh a bheith ag allmhairí breoslaí iontaise a laghdú, oiriúnú don athrú aeráide, tacaíocht airgeadais phoiblí mhéadaithe don aistriú chuig fuinneamh glan, agus tionchar an athraithe aeráide ar an tsláinte.

Measann níos mó ná ochtar as gach deichniúr Eorpach gur cheart tús áite a thabhairt do dhul i ngleic leis an athrú aeráide agus le saincheisteanna comhshaoil chun feabhas a chur ar an tsláinte phoiblí

Iarradh ar fhreagróirí a mhéid a d'aontaigh siad nó nár aontaigh siad le sé ráiteas a bhain leis an gcomhrac i gcoinne an athraithe aeráide agus leis an aistriú chuig fuinneamh glan²⁶. Aontaíonn níos mó ná sé as gach deich le gach ráiteas.

Aontaíonn níos mó ná ochtar as gach deichniúr freagróirí (84 %, -3 pointe céatadán ó mhí an Mhárta-Aibreán 2021) gur cheart tús áite a thabhairt do dhul i ngleic le saincheisteanna a bhaineann leis an athrú aeráide agus leis an gcomhshaoil chun an tsláinte phoiblí a fheabhsú, agus dúirt 41 % go n-aontaíonn siad go hiomlán leo.

Aontaíonn beagnach ocht as gach deichniúr (78 %, -3 pp) gur cheart níos mó tacaíochta airgeadais poiblí a thabhairt don aistriú chuig fuinneamh glan fiú má chiallaíonn sé gur cheart fóirdheontais do bhreoslaí iontaise a laghdú, agus 36 % ag aontú go hiomlán leis an ráiteas seo.

Aontaíonn trí cheathrú (75 %, -3 pc) go mbeidh nuálaíocht mar thoradh ar ghníomhaíocht a dhéanamh maidir leis an athrú aeráide, rud a fhágfaidh go mbeidh cuideachtaí an Aontais níos iomaíche, 29 % san áireamh a "aontaíonn go hiomlán". Aontaíonn beagnach an oiread sin (73 %, -1 pointe céatadán) go bhfuil costais na ndamáistí i ngeall ar an athrú aeráide i bhfad níos airde ná costais na n-infheistíochtaí is gá le haghaidh aistriú glan, lena n-áirítear 33 % a aontaíonn go hiomlán.

26 QC4. Cá mhéad a aontaíonn tú nó nach n-aontaíonn tú le gach ceann de na ráitis seo a leanas? QC4.1 Ba cheart tús áite a thabhairt do dhul i ngleic leis an athrú aeráide agus le saincheisteanna comhshaoil chun an tsláinte phoiblí a fheabhsú; QC4.2 Tá costais na ndamáistí i ngeall ar an athrú aeráide i bhfad níos airde ná costais na n-infheistíochtaí is gá le haghaidh aistriú glan; QC4.3 Is féidir slándáil fuinnimh a mhéadú agus tairbhe eacnamaíoch a bhaint as allmhairí breosla iontaise ó lasmuigh den Aontas; QC 4.4 Má dhéantar gníomhaíocht maidir leis an athrú aeráide, beidh nuálaíocht ann a fhágfaidh go mbeidh cuideachtaí an Aontais níos iomaíche; QC4.5 Ba cheart tuilleadh tacaíochta airgeadais poiblí a thabhairt don aistriú chuig fuinneamh glan fiú má chiallaíonn sé gur cheart fóirdheontais ar bhreoslaí iontaise a laghdú; QC4.6 Is féidir le saoránaigh san Aontas leas a bhaint as oiriúnú do dhrochthionchair an athraithe aeráide.

Aontaíonn seachtar as gach deichniúr freagróirí (70 %, gan aon athrú) gur féidir le laghdú allmhairí breosla iontaise ó lasmuigh den Aontas slándáil fuinnimh a mhéadú agus tairbhe eacnamaíoch a bhaint as AE, agus 27 % ag aontú go hiomlán. Ar deireadh, aontaíonn 63 % (-1 pointe céatadán) de na freagróirí gur féidir le saoránaigh in AE leas a bhaint as oiriúnú do dhrochthionchair an athraithe aeráide, lena n-áirítear 23 % "a aontaíonn go hiomlán".

do shaoránaigh san Aontas Eorpach, lena n-áirítear 23 % "a aontaíonn go hiomlán". (**nóta*: earráid i gcóip/greamú?*)*

Eorabharaméadar Speisialta 538

An t-athrú aeráide

QC4. Cá mhéad a aontaíonn tú le gach ceann de na ráitis seo a leanas? (% — AE27)

Ba cheart tús áite a thabhairt do dhul i ngleic leis an athrú aeráide agus le saincheisteanna comhshaoil chun feabhas a chur ar an tsláinte phoiblí

Bealtaine/Meitheamh 2023

Márta/Apr 2021

Ba cheart níos mó tacaíochta airgeadais poiblí a thabhairt don aistriú chuig fuinneamh glan fiú má chiallaíonn sé gur cheart fóirdheontais ar bhreoslaí iontaise a laghdú

Bealtaine/Meitheamh 2023

Márta/Apr 2021

Má dhéantar beart maidir leis an athrú aeráide, beidh nuálaíocht ann a fhágfaidh go mbeidh an tAontas níos iomaíche

Bealtaine/Meitheamh 2023

Márta/Apr 2021

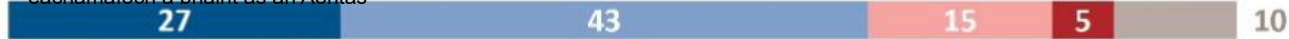
Tá na costais a bhaineann leis an damáiste de dheasca an athraithe aeráide i bhfad níos airde ná costais na n-infheistíochtaí is gá le haghaidh aistriú glas

Bealtaine/Meitheamh 2023

Márta/Apr 2021

Má laghdaítear allmhairí breosla iontaise ó lasmuigh den Aontas, is féidir slándáil fuinnimh a mhéadú agus tairbhe eacnamaíoch a bhaint as an Aontas

Bealtaine/Meitheamh 2023

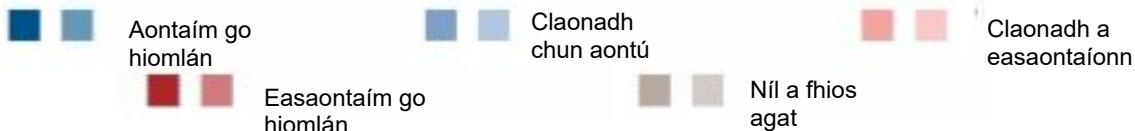
Márta/Apr 2021

Má chuirtear in oiriúint do dhrochthionchair an athraithe aeráide, is féidir go rachaidh sé chun tairbhe do shaoránaigh san Aontas Eorpach

Bealtaine/Meitheamh 2023

Márta/Apr 2021

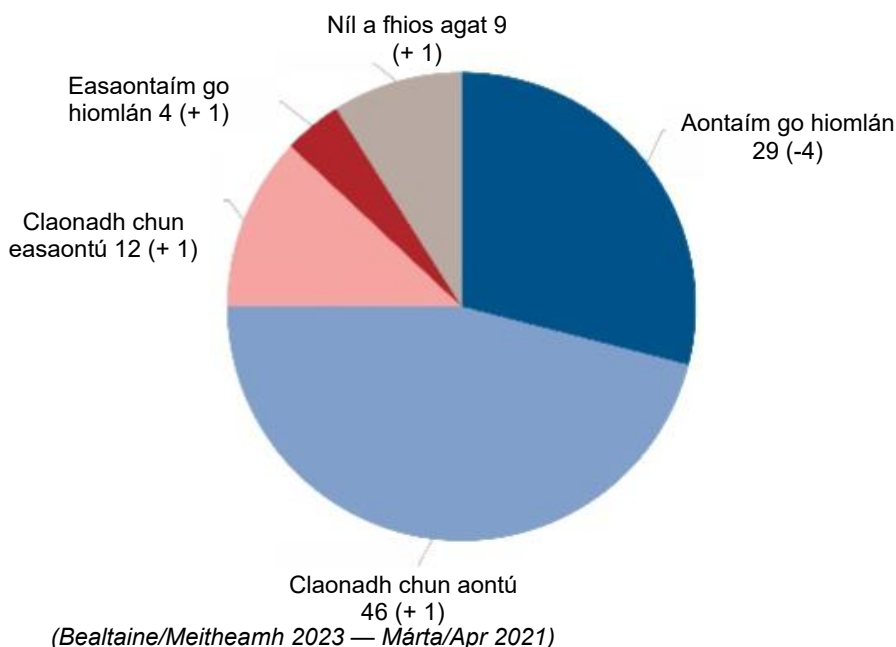

1. Dearcthaí i leith gníomhaíocht a dhéanamh maidir leis an athrú aeráide

Aontaíonn trí cheathrú de mhuintir na hEorpa go mbeidh nuálaíocht mar thoradh ar ghníomhaíocht a dhéanamh maidir leis an athrú aeráide, rud a fhágfaidh go mbeidh cuideachtaí an Aontais níos iomaíche

Aontaíonn trí cheathrú de na freagróirí (75 %, -3 pointe céatadán) go mbeidh nuálaíocht ann a fhágfaidh go mbeidh cuideachtaí AE níos iomaíche, 29 % (-4 pc) a “aontaíonn go hiomlán” mar thoradh ar ghníomhaíocht a dhéanamh maidir leis an athrú aeráide. Easaontaíonn níos mó ná duine as gach deichniúr (16 %, -2 pp) agus deir

QC4.4 Cé chomh mór agus a aontaíonn tú nó a easaontaíonn tú le gach ceann de na ráitis seo a leanas? Má dhéantar beart maidir leis an athrú aeráide, beidh nuálaíocht ann a fhágfaidh go mbeidh an tAontas níos iomaíche (% — AE27)

9 % (+ 1 pp) nach bhfuil a fhios acu.

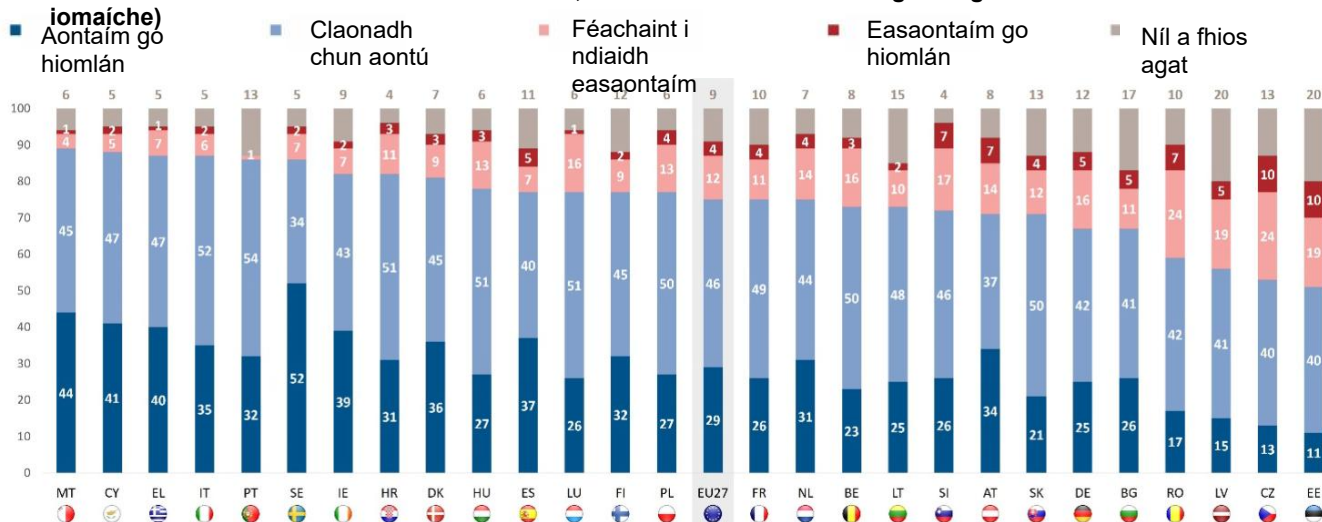
I ngach Ballstát, aontaíonn níos mó ná leath na bhfreagróirí go mbeidh nuálaíocht mar thoradh ar ghníomhaíocht ar athrú aeráide a fhágfaidh go mbeidh cuideachtaí AE níos iomaíche, le leibhéal ó 89 % i Málta, 88 % sa Chipir agus 87 % sa Ghréig agus san Iodáil go 51 % san Eastóin, 53 % sa tSeicia agus 56 % sa Laitvia.

I 23 thír, is sa tSualainn (52 %), i Málta (44 %) agus sa Chipir (41 %) a aontaíonn ar a laghad ceann amháin as gach cúig thír leis an ráiteas sin. I gcodarsnacht leis sin,

11 % san Eastóin, 13 % sa tSeicia agus 15 % sa Laitvia ‘aontaím go hiomlán’ freisin.

Tá cion na bhfreagróirí a deir “níl a fhios acu” an-ard sa Laitvia agus san Eastóin (20 % an ceann).

QC4.4 Cé chomh mór agus a aontaíonn tú nó a easaontaíonn tú le gach ceann de na ráitis seo a leanas? (% — má dhéantar beart maidir leis an athrú aeráide, beidh nuálaíocht ann a fhágfaidh go mbeidh an tAontas níos iomaíche)

Eorabharaméadar Speisialta 538

An t-athrú aeráide

Léiríonn an anailís shochdhéimeagrafach go n-aontaíonn níos mó ná dhá thrian de na freagróirí i ngach grúpa go mbeidh nuálaíocht ann a fhágfaidh go mbeidh cuideachtaí AE níos iomaíche mar thoradh ar ghníomhaíocht maidir leis an athrú aeráide. Léiríonn sé an méid seo a leanas freisin:

- Dá óige an freagróir, is dóchúla go n-aontóidh siad: Déanann 83 % de dhaoine idir 15-24 bliana d'aois amhlaidh, i gcomparáid le 71 % díobh siúd atá 55 bliana d'aois nó níos sine.
- Is dóchúla go n-aontóidh freagróirí a chríochnaigh oideachas atá 20 bliain d'aois nó níos sine (79 %) ná iad siúd a chríochnaigh ag aois níos óige.
- Is mó an seans go n-aontóidh mic léinn (84 %) ná grúpaí sochghairmiúla eile, agus go háirithe daoine ar scor (69 %).
- Is dóchúla go n-aontóidh freagróirí a mheasann gur cuid den lár uachtarach iad (82 %) nó den aicme uachtarach (81 %) ná iad siúd a mheasann gur cuid de chatagóirí ísle an dréimire shóisialta iad.

Léiríonn an anailís freisin go bhfuil freagróirí a chreideann gurb é an t-athrú aeráide an ceann is tromchúisí (86 %) nó ceann de na fadhbanna is tromchúisí (81 %) atá os comhair an domhain ná iad siúd a cheapann nach bhfuil an t-athrú aeráide ar cheann de na fadhbanna is tromchúisí (69 %). Ina theannta sin, is dóchúla go n-aontaíonn freagróirí a mheasann gur fadhb an-tromchúiseach é an t-athrú aeráide (81 %) ná iad siúd a cheapann nach bhfuil sé chomh tromchúiseach céanna. Ar deireadh, is dóchúla go n-aontóidh freagróirí a ghníomhaigh chun an t-athrú aeráide a chomhrac ná iad siúd nach bhfuil (80 % vs 68 %).

QC4_4 Cé chomh mór agus a aontaíonn tú nó a easaontaíonn tú le gach ceann de na ráitis seo a leanas?

Má dhéantar beart maidir leis an athrú aeráide, beidh nuálaíocht ann a fhágfaidh go mbeidh cuideachtaí an Aontais níos iomaíche

(% — AE)

	lomlán 'A chomhaontú'	lomlán 'Díolacadh'	Níl a fhios agat
AE27	75	16	9
Inscne			
Fear	76	17	7
Bean	73	16	11
Aois			
15-24	83	11	6
25-39	77	16	7
40-54	75	18	7
55+	71	16	13
Oideachas (Deireadh de)			
—15	70	12	18
16-19	72	19	9
20+	79	15	6
Fós ag déanamh staidéir	84	10	6
Catagóirí shochghairmiúil			
Féinfhostaíocht	76	18	6
Bainisteoirí	79	16	5
Coiléir bána eile	78	16	6
Oibríthe láimhe	74	18	8
Daoine tí	72	15	13
Dífhostaithe	72	17	11
Ar scor	69	16	15
Mic léinn	84	10	6
Deacrachtaí ag íoc billí			
An chuid is mó den am	72	17	11
Ó am go ham	71	19	10
Beagnach riamh/Ná	76	15	9
Smaoinigh a bhaineann le			
An lucht oibre	70	15	15
An rang lár íochtair	72	18	10
An rang lár	77	16	7
An rang lár uachtarach	82	15	3
An rang uachtarach	81	17	2
An t-athrú aeráide			
An fhadhb is mó	86	10	4
Ceann de na fadhbanna	81	11	8
Ní fadhb é	69	20	11
Dearcadh ar an athrú aeráide			
Ní fadhb thromchúiseach	42	47	11
Fadhb atá sách tromchúiseach	63	26	11
Fadhb an-tromchúiseach	81	11	8
Tar éis gníomhú chun an t-athrú aeráide a chomhrac			
Tá	80	13	7
Níl	68	21	11

2. Dearcthaí i leith allmhairí breoslaí iontaise a laghdú

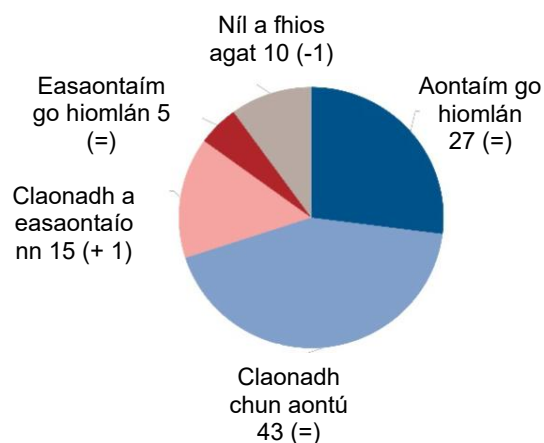
Tá formhór mór mhuintir na hEorpa ar aon fhocal maidir le laghdú a dhéanamh ar allmhairí breosla iontaise ó lasmuigh den Aontas, is féidir leis an tslándáil fuinnimh a mhéadú agus tairbhe eacnamaíoch a bhaint as an Aontas

Aontaíonn seachtar as deichniúr freagróirí (70 %, gan aon athrú ó mhí an Mhárta-Aibreán 2021) gur féidir le laghdú allmhairí breosla iontaise ó lasmuigh den Aontas slándáil fuinnimh a mhéadú agus tairbhe eacnamaíoch a bhaint as AE, agus 27 % (gan aon athrú) ag teacht ar chomhaontú ina iomláine. I gcomparáid leis sin, deir 20 % (+ 1 pointe céatadán) nach n-aontaíonn siad, agus deir 10 % (-1 pp)

I ngach Ballstát, is é is dóichí go n-aontóidh freagróirí gur féidir le laghdú allmhairí breosla iontaise ó lasmuigh den Aontas slándáil fuinnimh a mhéadú agus dul chun tairbhe eacnamaíoch an Aontais. Tá na leibhéil is airde comhaontaithe le feiceáil san Iodáil (85 %), sa Phortaingéil (84 %) agus i Málta (83 %), agus san Eastóin (aontaím 46 % vs 34 %), san tSeicia (49 % vs 38 %) agus sa Laitvia (55 %).

I ndeich dtír, aontaíonn ar a laghad trí thír as gach deich dtír leis an ráiteas seo, agus na leibhéil is airde le feiceáil i Málta (42 %), in Éirinn (39 %) agus sa tSualainn (36 %). I gcodarsnacht leis sin, deir 11 % de fhreagróirí san Eastóin, 13 % sa tSeicia agus 14 % sa Laitvia go n-aontaíonn siad go hiomlán leo. Tá cion na bhfreagróirí a deir nach bhfuil a fhios acu an-ard sa Bhulgáir, san Eastóin (20 % an ceann) agus sa Laitvia (18 %).

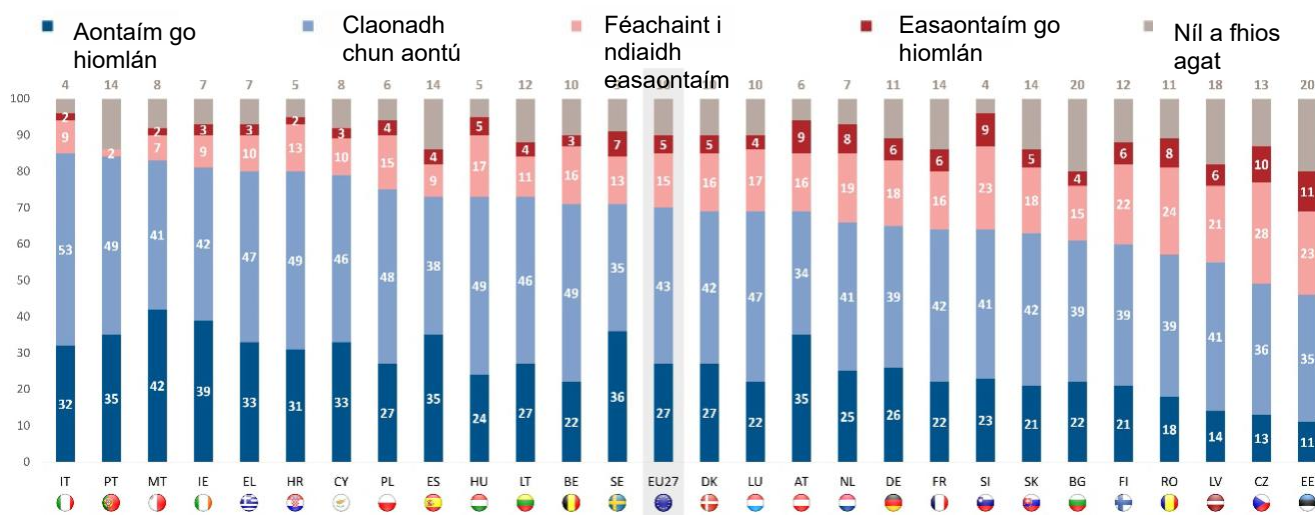
QC4.3 Cé chomh mór agus a aontaíonn tú nó a easaontaíonn tú le gach ceann de na ráitis seo a leanas? Má laghdaítear allmhairí breosla iontaise ó thíortha lasmuigh den Aontas, is féidir slándáil fuinnimh a mhéadú agus dul chun tairbhe eacnamaíoch an Aontais (% — AE27)

(Bealtaine/Meitheamh 2023 — Márta/Apr 2021)

nach bhfuil a fhios acu.

QC4.3 Cé chomh mór agus a aontaíonn tú nó a easaontaíonn tú le gach ceann de na ráitis seo a leanas? (% — is féidir slándáil fuinnimh a mhéadú agus tairbhe eacnamaíoch a bhaint as allmhairí breosla iontaise ó lasmuigh den Aontas)

Eorabharaméadar Speisialta 538

An t-athrú aeráide

I 17 mBallstát, is lú an seans atá anois ag freagróirí ná mar a bhí i mí an Mhárta-Aibreán 2021²⁸ teacht ar chomhaontú maidir le hallmhairí breosla iontaise ó lasmuigh den Aontas a laghdú, is féidir leo an tslándáil fuinnimh a mhéadú agus dul chun tairbhe eacnamaíoch don Aontas, leis an laghdú is mó a chonacthas san Eastóin (46 %, -28pp i gcomparáid le 2021, -2 pc i gcomparáid le 2019), sa tSlóvaic (63 %, -15 pointe céatadán ó 2021 i leith), sa tSeicia (49 %, -15 pc ó 2021 i leith), -8 bpointe céatadán ó 2019) agus sa Danmhairg (69 %, -10 pp ó 2021, -2 pp ó 2019).

Sna deich dtír eile tá méadú tagtha ar leibhéal an chomhaontaithe, leis an gceann is mó le feiceáil sa Chipir (79 %, +9 bpointe céatadán), san Iodáil (85 %, +7 bpointe céatadán) agus i Málta (83 %, +6 phointe céatadán ó 2021, +1 phointe céatadán ó 2019) agus sa Ghréig (80 %, +6 phointe céatadán ó 2021 i leith, gan aon athrú i gcomparáid le 2019).

Tá méadú nó laghdú deich bpointe céatadán ar a laghad tagtha ar leibhéal "nach eol" i naoi dtír, go háirithe san Eastóin (20 %, +20 pointe céatadán ó 2021 i leith, -13 pc ó 2019), sa Laitvia (18 %, +18 bpointe céatadán ó 2021, -3 pc ó 2019) agus sa Phortaingéil (14 %, +13 phointe céatadán ó 2021 i leith, +2 phointe céatadán ó 2019).

---

28 I gcomparáid le 2021, bhí difríocht iomlán idir an mhodheolaíocht a úsáideadh chun an suirbhé a dhéanamh in BE, CZ, DK, EE, IE, LV, LT, LU, PT, FI, SE agus i bpáirt in EL, MT, NL, SI, SK. I gcás ina bhfuil difríochtaí suntasacha ann, cuireadh isteach comparáid le torthaí 2019.

Eorabharaméadar Speisialta 538

An t-athrú aeráide

QC4.3 Cé chomh mór agus a aontaíonn tú nó a easaontaíonn tú le gach ceann de na ráitis seo a leanas?

Má laghdaítear allmhairí breosla iontaise ó lasmuigh den Aontas, is féidir slándáil fuinnimh a mhéadú agus tairbhe eacnamaíoch a dhéanamh don Aontas (%)

	AE27	CY	TÁ SÉ	EL	MT	FR	PL	BG	AC MH AIN NÍ DA ON NA	TÁ SÉ	NL	A	DE	LT	AG	PT	RO	IE	ES	SI	FI	LV	LU	SE	DK	CZ	SK	EE
Bealtaine/Meitheamh 2023	70	79	85	80	83	64	75	61	80	73	66	71	65	73	69	84	57	81	73	64	60	55	69	71	69	49	63	46
Níl a fhios agat																												
Δ Márta/Apr 2021	=											▼1	▼1	▼1	▼3	▼3	▼4	▼6	▼6	▼7	▼7	▼8	▼9	▼9	10	▼15	▼15	▼28
Bealtaine/Meitheamh 2023	20	13	11	13	9	22	19	19	15	22	27	19	24	15	25	2	32	12	13	32	28	27	21	20	21	38	23	34
Iomlán 'A chomhaontú'																												
Δ Márta/Apr 2021				▼3	▼3	=						▼9	▼11			10		▼1		▼5	10	▼1	=					
Bealtaine/Meitheamh 2023	10	8	4	7	8	14	6	20	5	5	7	10	11	12	6	14	11	7	14	4	12	18	10	9	10	13	14	20
Iomlán 'Díolacadh'																												
Δ Márta/Apr 2021	▼1	▼7	▼4	▼3	▼6	▼7	▼7	10	▼3	▼6	▼1		▼1															

Eorabharaméadar Speisialta 538

An t-athrú aeráide

Léirítear san anailís shochdhéimeagrafach go n-aontaíonn níos mó ná seisear as gach deichniúr freagróirí i ngach grúpa gur féidir le laghdú allmhairí breosla iontaise ó lasmuigh den Aontas slándáil fuinnimh a mhéadú agus dul chun tairbhe eacnamaíoch an Aontais. Leagtar béim ann freisin ar na difríochtaí seo a leanas:

- Dá óige an freagróir, is dóchúla go n-aontóidh siad: Déanann 76 % de dhaoine idir 15-24 bliana d'aois amhlaidh, i gcomparáid le 67 % díobh siúd atá 55 bliana d'aois nó níos sine.
- Dá fhad a d'fhan freagróir san oideachas, is ea is dóichí go n-aontóidh siad: Aontaíonn 72 % a chríochnaigh oideachas 20 nó níos sine, i gcomparáid le 64 % a chríochnaigh aois 15 nó níos óige.
- Is iad na mic léinn (76 %), bainisteoirí (75 %) agus oibríthe coiléar bán eile (74 %) is dóichí a aontaíonn siad, go háirithe i gcomparáid le daoine ar scor (65 %).
- An níos airde suas an dréimire sóisialta measann freagróir iad féin, is é is dóichí go n-aontaíonn siad.

Léiríonn an anailís freisin freagróirí a chreideann gurb é an t-athrú aeráide na fadhbanna is tromchúisí (78 %) nó ceann de na fadhbanna is tromchúisí (76 %) atá os comhair an domhain ná iad siúd nach gceapann go bhfuil an t-athrú aeráide ar cheann de na fadhbanna is tromchúisí (64 %). I bpatrún den chineál céanna, is dóichí go n-aontaíonn freagróirí a cheapann gur fadhb an-tromchúiseach (76 %) é an t-athrú aeráide ná iad siúd a cheapann nach bhfuil sé chomh tromchúiseach céanna. Ar deireadh, is dóchúla go n-aontóidh freagróirí a ghníomhaigh chun an t-athrú aeráide a chomhrac ná iad siúd nach bhfuil (74 % vs 65 %).

QC4_3 Cé chomh mór agus a aontaíonn tú nó a easaontaíonn tú le gach ceann de na ráitis seo a leanas?

Má laghdaítear allmhairí breosla iontaise ó thíortha lasmuigh den Aontas, is féidir slándáil fuinnimh a mhéadú agus dul chun tairbhe eacnamaíoch an Aontais (% — AE)

	lomlán 'A chomhaontú'	lomlán 'Díolacadh'	Níl a fhios agat
AE27	70	20	10
Inscne			
Fear	71	22	7
Bean	69	18	13
Aois			
15-24	76	15	9
25-39	71	21	8
40-54	72	20	8
55+	67	20	13
Oideachas (Deireadh de)			
—15	64	17	19
16-19	69	21	10
20+	72	21	7
Fós ag déanamh staidéir	76	15	9
Catagóir shochghairmiúil			
Féinfhostaíocht	72	21	7
Bainisteoirí	75	19	6
Coiléir bána eile	74	19	7
Oibríthe láimhe	69	22	9
Daoine tí	67	18	15
Dífhostaithe	72	16	12
Ar scor	65	20	15
Mic léinn	76	15	9
Deacrachtaí ag íoc billí			
An chuid is mó den am	67	20	13
Ó am go ham	69	20	11
Beagnach riamh/Ná	71	19	10
Smaoinigh a bhaineann le			
An lucht oibre	65	19	16
An rang lár íochtair	69	21	10
An rang lár	72	20	8
An rang lár uachtarach	76	20	4
An rang uachtarach	79	16	5
An t-athrú aeráide			
An fhadhb is mó	78	15	7
Ceann de na fadhbanna	76	15	9
Ní fadhb é	64	24	12
Dearcadh ar an athrú aeráide			
Ní fadhb thromchúiseach	40	49	11
Fadhb atá sách tromchúiseach	60	28	12
Fadhb an-tromchúiseach	76	15	9
Tar éis gníomhú chun an t-athrú aeráide a chomhrac			
Tá	74	17	9
Níl	65	23	12

3. Dearcthaí maidir le tacaíocht airgeadais poiblí d'fhuinneamh glan seachas fóirdheontais do bhreoslaí iontaise

Aontaíonn níos mó ná trí cheathrú de mhuintir na hEorpa gur cheart níos mó tacaíochta airgeadais poiblí a thabhairt don aistriú chuig fuinneamh glan fiú má chiallaíonn sé gur cheart fóirdheontais do bhreoslaí iontaise a laghdú

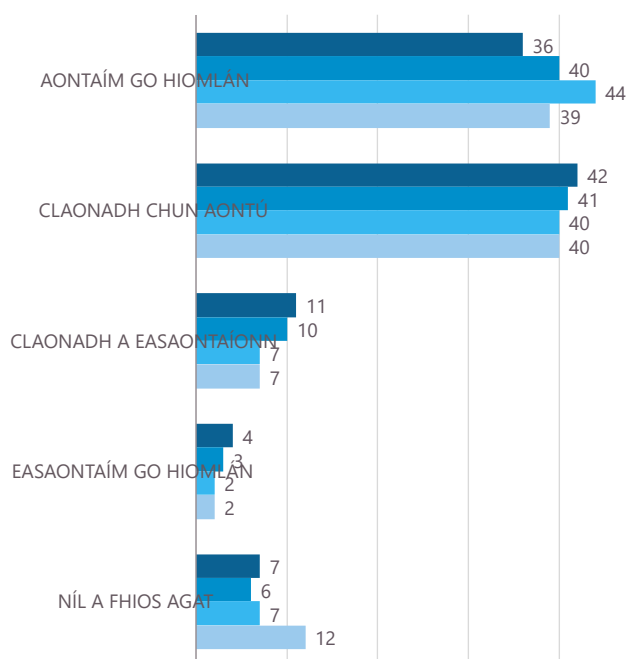
Aontaíonn beagnach ochtar as gach deichniúr freagróirí (78 %, -3 pp) gur cheart níos mó tacaíochta airgeadais poiblí a thabhairt don aistriú chuig fuinneamh glan fiú má chiallaíonn sé gur cheart fóirdheontais do bhreoslaí iontaise a laghdú, agus dúirt 36 % (-4 pp) go n-aontaíonn siad go hiomlán leis an ráiteas seo. Ní aontaíonn níos mó ná duine as gach deichniúr (15 %, + 2 pp) agus deir 7 % (+ 1 pp) nach bhfuil a fhios acu.

Léiríonn an treocht níos fadtéarmaí gurb é sin an leibhéal is ísle de chomhaontú foriomlán ó cuireadh an cheist sin ar dtús in 2017 agus tá cion na bhfreagróirí a aontaíonn go hiomlán ar an leibhéal is ísle riamh freisin.

QC4.5 Cé chomh mór agus a aontaíonn tú nó a easaontaíonn tú le gach ceann de na ráitis seo a leanas?

Ba cheart tuilleadh tacaíochta airgeadais poiblí a thabhairt don aistriú chuig fuinneamh glan fiú má chiallaíonn sé gur cheart fóirdheontais ar bhreoslaí iontaise a laghdú (% — AE27)

■ Aibreán — Bealtaine 2021 ■ Márta-Aibreán 2021 ■ Aibreán 2019 ■ Márta 2017

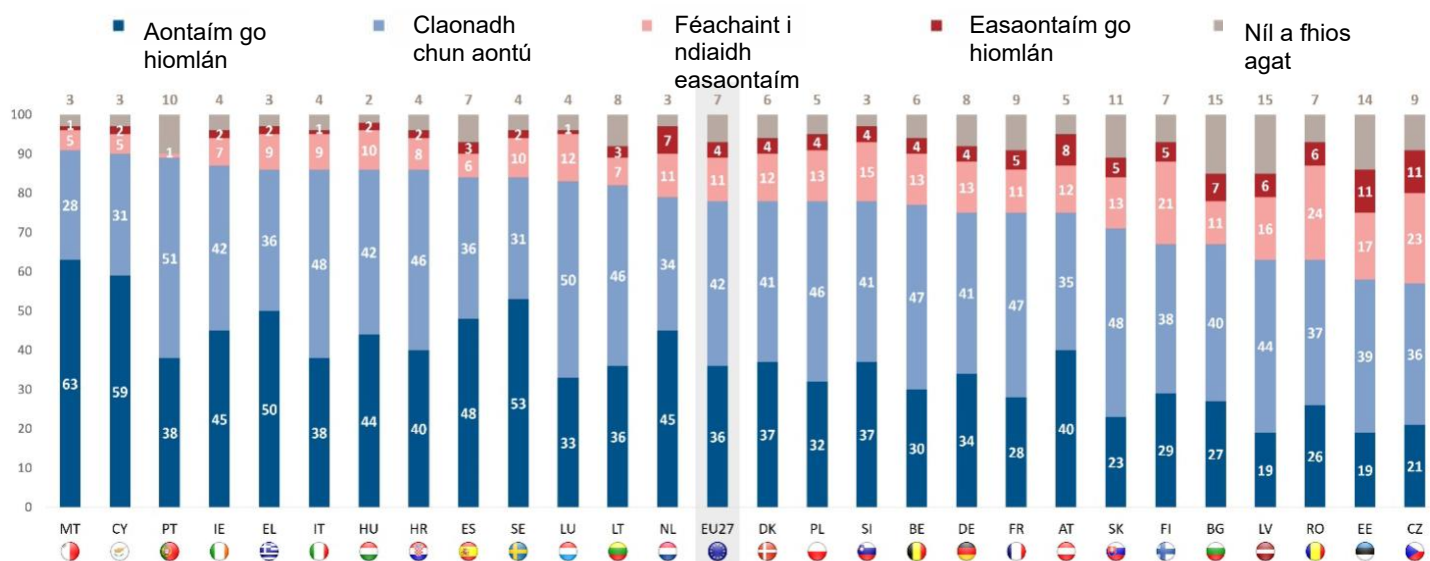
Eorabharaméadar Speisialta 538

An t-athrú aeráide

Ar an leibhéal náisiúnta, aontaíonn níos mó ná leath de na freagróirí i ngach tír gur cheart níos mó tacaíochta airgeadais poiblí a thabhairt don aistriú chuig fuinneamh glan, fiú má chiallaíonn sé gur cheart fóirdheontais ar bhreoslaí iontaise a laghdú. Tá an tacaíocht is airde i Málta (91 %), sa Chipir (90 %) agus sa Phortaingéil (89 %), ach aontaíonn 57 % sa tSeicia, 58 % san Eastóin agus 63 % sa Laitvia agus sa Rómáin freisin.

Tá ceithre thír ann ina n-aontaíonn tromlach go hiomlán leis an ráiteas seo: Málta (63 %), an Chipir (59 %), an tSualainn (53 %) agus an Ghréig (50 %). Ag an taobh eile den scála, ní aontaíonn ach 19 % sa Laitvia agus san Eastóin go hiomlán.

QC4.5 Cé chomh mór agus a aontaíonn tú nó a easaontaíonn tú le gach ceann de na ráitis seo a leanas?
 (% — ba cheart níos mó tacaíochta airgeadais poiblí a thabhairt don aistriú chuig fuinneamh glan fiú má chiallaíonn sé sin gur cheart fóirdheontais ar bhreoslaí iontaise a laghdú)

Eorabharaméadar Speisialta 538

An t-athrú aeráide

Tá laghdú tagtha ar an gcomhaontú leis an ráiteas in 21 thír ó mhí an Mhárta-Aibreán 2021 agus an laghdú is suntasaí²⁹ le feiceáil san Eastóin (58 %, -23 pointe céatadán i gcomparáid le 2021, -16 pointe céatadán i gcomparáid le 2019), sa tSeicia (57 %, -18 bpointe céatadán), sa tSlóvaic (71 %, -13 pointe céatadán) agus sa Bheilg (77 %, -13 pc ó 2021, -8 bpointe céatadán ó 2019). Tháinig méadú beag (1-2 pointe céatadán) i dtrí thír, agus níl aon athrú ar an tuairim i dtrí thír.

Tá méadú deich bpointe céatadán ar a laghad tagtha ar na leibhéil “ná fios” i dtrí thír: An Laitvia (15 %, + 15 pointe céatadán ó 2021 i leith, gan aon athrú i gcomparáid le 2019), an Eastóin (14 %, + 14 pointe céatadán ó 2021, -3 pc ó 2019) agus an Phortaingéil (10 %, + 10 bpointe céatadán ó 2021 i leith, gan aon athrú i gcomparáid le 2019).

QC4.5 Cé chomh mór agus a aontaíonn tú nó a easaontaíonn tú le gach ceann de na ráitis seo a leanas?

Ba cheart níos mó tacaíochta airgeadais poiblí a thabhairt don aistriú chuig fuinneamh glan fiú má chiallaíonn sé gur cheart fóirdheontais ar bhreoslai iontaise a laghdú (%)

	AE27	TÁ SÉ	CY	MT	BG	PL	SE	DE	TÁ SÉ	ES	EL	AC MH AIN NI DAO NNA	LU	AG	IE	LT	RO	FR	FI	DK	PT	SI	NL	LV	A	SK	CZ	EE	
Bealtaine/ Meitheamh 2023	78	86	90	91	67	78	84	75	86	84	86		83	75	87	82	63	75	67	78	89	78	79	63	77	71	57	58	
Iomlán 'A chomhaontú'	Δ	2 JUR : RÉA MH AIT HRI SÍM (FIO RAI S).	BHÍ AN T- EOL AS MÍC HEA RT.	BHÍ AN T- EOL AS MÍC HEA RT.	=	=	=	▼1	▼1	2 JUR : RÉA MH AIT HRI SÍM (FIO RAI S).	▼3	▼3	▼3	▼3	▼4	▼4	▼4	▼5	▼5	▼6	▼6	▼7	▼8	▼9	▼13	▼13	▼18	2 JUR: RÉAM HAIT HRISÍ M (FIO RAI S).	
Bealtaine/ Meitheamh 2023	15	10	7	6	18	17	12	17	12	9	11		10	13	20	9	10	30	16	26	16	1	19	18	22	17	18	34	28
Iomlán 'Díolacáid h'	Δ	2 JUR: RÉAM HAITH RISIM (FIO RAI S).	=	BHÍ AN T- EOL AS MÍC HEA RT.	2 JUR : RÉA MH AIT HRI SÍM (FIO RAI S).	BHÍ AN T- EOL AS MÍC HEA RT.	BHÍ AN T- EOL AS MÍC HEA RT.	▼4	BHÍ AN T- EOL AS MÍC HEA RT.	BHÍ AN T- EOL AS MÍC HEA RT.	2 JUR : RÉA MH AIT HRI SÍM (FIO RAI S).	BHÍ AN T- EOL AS MÍC HEA RT NÓ AS DÁT A	2 JUR : RÉA MH AIT HRI SÍM (FIO RAI S).	▼1	BHÍ AN T- EOL AS MÍC HEA RT NÓ AS DÁT A	=	▼4	BHÍ AN T- EOL AS MÍC HEA RT.	BHÍ AN T- EOL AS MÍC HEA RT.	2 JUR : RÉA MH AIT HRI SÍM (FIO RAI S).	BHÍ AN T- EOL AS MÍC HEA RT.			▼6	BHÍ AN T- EOLA S MÍCH EART	DÍRO GHNA IGH GACH RUD	DÍRO GHNA IGH GACH RUD	DÍRO GHNA IGH GACH RUD	
Bealtaine/ Meitheamh 2023	7	4	3	3	15	5	4	8	2	7	3		4	4	5	4	8	7	9	7	6	10	3	3	15	6	11	9	14
Níl a fhios agat	Δ	BHÍ AN T- EOLAS MÍCHE ART.	2 JUR : RÉA MH AIT HRI SÍM (FIO RAI S).	▼4	▼3	▼8	▼3	=	BHÍ AN T- EOL AS MÍC HEA RT NÓ AS DÁT A	2 JUR : RÉA MH AIT HRI SÍM (FIO RAI S).	▼1	BHÍ AN T- EOL AS MÍC HEA RT. NÓ AS DÁT A	▼1	BHÍ AN T- EOL AS MÍC HEA RT NÓ AS DÁT A		▼4	=		BHÍ AN T- EOL AS MÍC HEA RT.	BHÍ AN T- EOL AS MÍC HEA RT.	DÍRO GHNA IGH GACH RUD	2 JUR : RÉA MH AIT HRI SÍM (FIO RAI S).	2 JUR : RÉA MH AIT HRI SÍM (FIO RAI S).	DÍRO GHNA IGH GACH RUD	BHÍ AN T- EOLA S MÍCH EART	BHÍ AN T- EOLA S MÍCH EART	DÍRO GHNA IGH GACH RUD	BHÍ AN T- EOLA S MÍCH EART	

Eorabharaméadar Speisialta 538

An t-athrú aeráide

Léirítear san anailís shochdhéimeagrafach go n-aontaíonn níos mó ná seachtar as gach deichniúr freagróirí i ngach grúpa gur cheart níos mó tacaíochta airgeadais poiblí a thabhairt don aistriú chuig fuinneamh glan fiú má chiallaíonn sé gur cheart fóirdheontais do bhreosláí iontaise a laghdú. Leagtar béim ann freisin ar an méid seo a leanas:

- Dá óige an freagróir, is dóchúla go n-aontóidh siad: Déanann 84 % de dhaoine idir 15-24 bliana d'aois amhlaidh, i gcomparáid le 75 % díobh siúd atá 55 bliana d'aois nó níos sine.
- Dá fhad a d'fhan freagróir san oideachas, is ea is dóichí go n-aontóidh siad: Aontaíonn 81 % a chríochnaigh oideachas 20 nó níos sine, i gcomparáid le 73 % a chríochnaigh aois 15 nó níos óige.
- Is mó an seans go n-aontóidh mic léinn (87 %) ná grúpaí sochghairmiúla eile, go háirithe daoine tí agus daoine ar scor (74 % ar aon).
- Dá laghad deacrachtaí a bhíonn ag freagróir billí a íoc, is ea is dóichí go n-aontóidh siad: Aontaíonn 80 % díobh siúd nach bhfuil deacrachtaí acu riamh nó beagnach riamh, i gcomparáid le 72 % díobh siúd a mbíonn deacrachtaí acu an chuid is mó den am.

Léiríonn an anailís freisin go bhfuil freagróirí a chreideann gurb é an t-athrú aeráide an fhadhb is tromchúisí (90 %) atá os comhair an domhain níos dóchúla ná iad siúd a cheapann go bhfuil an t-athrú aeráide ar cheann de na fadhbanna is tromchúisí (84 %) nó nach fadhb thromchúiseach é (71 %). Ina theannta sin, is dóichí go n-aontaíonn freagróirí a mheasann gur fadhb an-tromchúiseach (84 %) é an t-athrú aeráide ná iad siúd a cheapann nach bhfuil sé chomh tromchúiseach céanna. Ar deireadh, is dóchúla go n-aontóidh freagróirí a ghníomhaigh chun an t-athrú aeráide a chomhrac ná iad siúd nach bhfuil (83 % vs 70 %) acu.

QC4_5 Cé chomh mór agus a aontaíonn tú nó a easaontaíonn tú le gach ceann de na ráitis seo a leanas?

Ba cheart tuilleadh tacaíochta airgeadais poiblí a thabhairt don aistriú chuig fuinneamh glan fiú má chiallaíonn sé gur cheart fóirdheontais ar bhreosláí iontaise a laghdú (% — AE)

	lomlán 'A chomhaontú'	lomlán 'Díolacadh'	Níl a fhios agat
AE27	78	15	7
Inscne			
Fear	79	16	5
Bean	78	14	8
Aois			
15-24	84	12	4
25-39	80	16	4
40-54	79	16	5
55+	75	16	9
Oideachas (Deireadh de)			
—15	73	13	14
16-19	76	17	7
20+	81	15	4
Fós ag déanamh staidéir	87	9	4
Catagóir shochghairmiúil			
Féinfhostaíocht	80	16	4
Bainisteoirí	83	14	3
Coiléir bána eile	79	16	5
Oibríthe láimhe	76	18	6
Daoine tí	74	17	9
Dífhostaithe	75	16	9
Ar scor	74	15	11
Mic léinn	87	9	4
Deacrachtaí ag íoc billí			
An chuid is mó den am	72	18	10
Ó am go ham	76	17	7
Beagnach riamh/Ná	80	14	6
Smaoinigh a bhaineann le			
An lucht oibre	75	14	11
An rang lár íochtair	76	17	7
An rang lár	79	16	5
An rang lár uachtarach	84	14	2
An rang uachtarach	83	17	0
An t-athrú aeráide			
An fhadhb is mó	90	7	3
Ceann de na fadhbanna	84	10	6
Ní fadhb é	71	21	8
Dearcadh ar an athrú aeráide			
Ní fadhb thromchúiseach	44	49	7
Fadhb atá sách tromchúiseach	62	28	10
Fadhb an-tromchúiseach	84	10	6
Tar éis gníomhú chun an t-athrú aeráide a chomhrac			
Tá	83	12	5
Níl	70	21	9

4. Dearcthaí maidir le dul in oiriúint do dhrochthionchair an athraithe aeráide

Aontaíonn níos mó ná seisear as gach deichniúr Eorpach gur féidir torthaí dearfacha a bheith ag gabháil le hoiriúnú do dhrochthionchair an athraithe aeráide do shaoránaigh san Aontas

Aontaíonn beagnach dhá thrían de na freagróirí (63 %, + 1 phointe céatadán) gur féidir le saoránaigh in AE tairbhe a bhaint as oiriúnú do dhrochthionchair an athraithe aeráide, lena n-áirítear 23 % (gan aon athrú) a “aontaíonn go hiomlán”. Os a choinne sin, easaontaíonn níos mó ná aon cheathrú (26 %, -2 pp) agus deir 11 % (+ 1 pp) nach bhfuil a fhios acu.

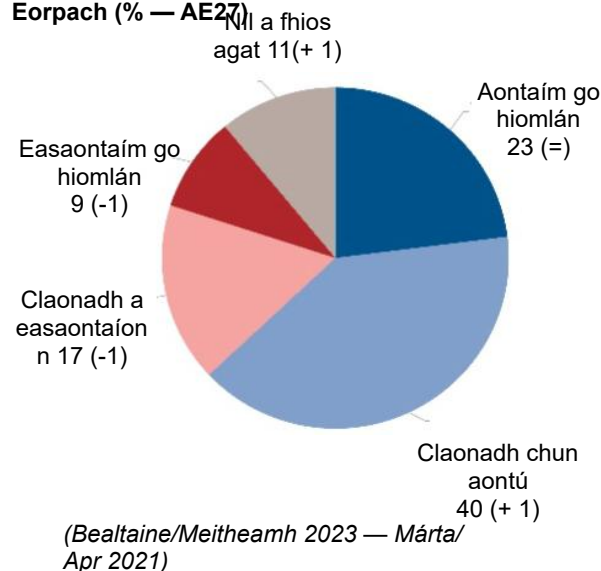
I ngach Ballstát seachas i mBallstát amháin, is é is dóichí go n-aontóidh freagróirí gur féidir tairbhí do shaoránaigh san Aontas a bheith ag baint le hoiriúnú do dhrochthionchair an athraithe aeráide, cé go bhfuil éagsúlachtaí móra ann: ó 87 % in Éirinn, 86 % i Málta agus 85 % sa Phortaingéil go 48 % sa tSeicia (vs 42 % easaontaíonn) agus 53 % san Fhionlainn.

Is mó seans go n-easaontóidh freagróirí san Eastóin, ar an taobh eile, ná mar a aontaíonn siad (45 % vs 36 %).

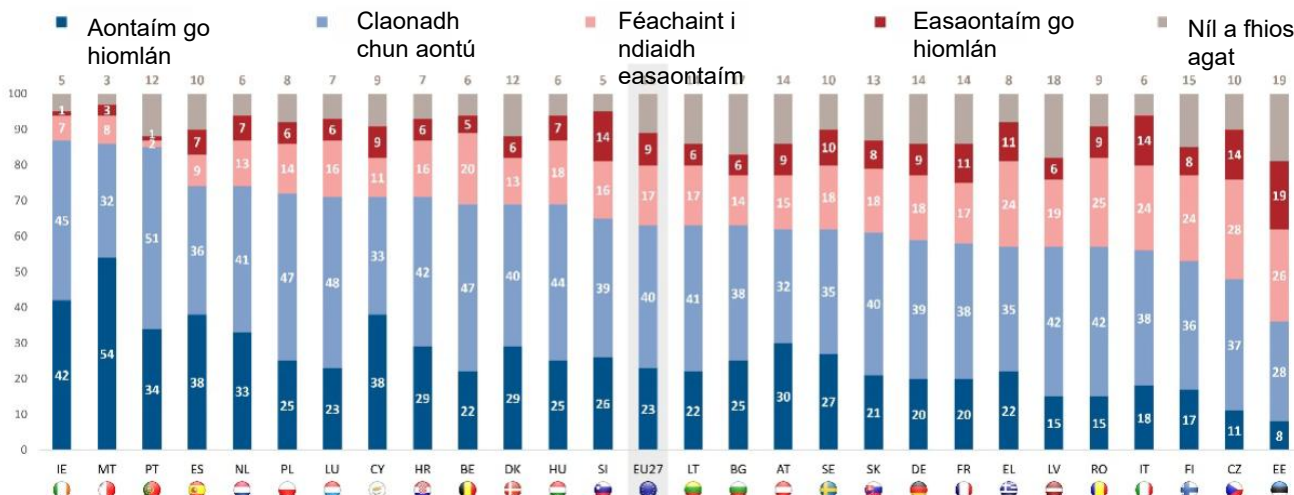
Tá seacht dtír ann ina n-aontaíonn ar a laghad tríúr as gach deichniúr freagróirí, leis an gcion is mó le feiceáil i Málta (54 %) agus in Éirinn (43 %). I gcodarsnacht leis sin, aontaíonn 8 % san Eastóin go hiomlán.

Is fiú a thabhairt faoi deara freisin go bhfuil 14 thír ann ina ndeir ar a laghad duine as gach deichniúr freagróirí nach bhfuil a fhios acu, agus go bhfuil na leibhéil is airde le feiceáil san Eastóin (19 %).

QC4.6 Cé chomh mór agus a aontaíonn tú nó a easaontaíonn tú le gach ceann de na ráitis seo a leanas? Má chuirtear in oiriúint do dhrochthionchair an athraithe aeráide, is féidir tairbhí a bheith ann do shaoránaigh san Aontas Eorpach (% — AE27)

QC4.6 Cé chomh mór agus a aontaíonn tú nó a easaontaíonn tú le gach ceann de na ráitis seo a leanas? (% — is féidir le saoránaigh san Aontas leas a bhaint as oiriúnú do dhrochthionchair an athraithe aeráide)

Eorabharaiméadar Speisialta 538

An t-athrú aeráide

A mhéid a bhaineann le teacht ar chomhaontú leis an ráiteas “D’fhéadfadh tairbhí do shaoránaigh san Aontas a bheith ag baint le hiarmhairtí díobhálacha an athraithe aeráide”, ó mhí an Mhárta-Aibreán 2021 i leith,³⁰ tá meascán de threochtaí ann.

Tá méadú tagtha ar an gcomhaontú i 13 thír lena n-áirítear an Phortaingéil (85 %, + 15 phointe céatadán i gcomparáid le 2021, -2 pc i gcomparáid le 2019), an Bhulgáir (63 %, + 9 bpointe céatadán) agus an Pholainn (72 %, + 6 phointe céatadán). Os a choinne sin, tá laghdú tagtha ar an gcomhaontú i 13 thír, go háirithe sa Danmhairg (69 %, -13 pointe céatadán), san Eastóin (36 %, -12 pc ó 2021, -3 pc ó 2019) agus sa tSlóvaic (61 %, -9 bpointe céatadán ó 2021 i leith, -14 pc ó 2019). Níor tháinig aon athrú ar an tuairim sa Fhrainc (58 %).

Tá méadú deich bpointe céatadán ar a laghad tagtha ar na leibhéil “ná fios” in ocht dtír, go mórmhór san Eastóin (19 %, + 19 bpointe céatadán ó 2021 i leith, -4 pc ó 2019), sa Laitvia (18 %, + 18 ó 2021, + 1 phointe céatadán ó 2019) agus san Fhionlainn (15 %, + 14 phointe céatadán ó bhí 2019 ann), agus sa Liotuáin (14 %, + 14 phointe céatadán ó 2021 i leith), -5 pc ó 2019).

---

30 I gcomparáid le 2021, bhí difríocht iomlán idir an mhodheolaíocht a úsáideadh chun an suirbhé a dhéanamh in BE, CZ, DK, EE, IE, LV, LT, LU, PT, FI, SE agus i bpáirt in EL, MT, NL, SI, SK. I gcás ina bhfuil difríochtaí suntasacha ann, cuireadh isteach comparáid le torthaí 2019.

Eorabharaméadar Speisialta 538

An t-athrú aeráide

QC4.6 Cé chomh mór agus a aontaíonn tú nó a easaontaíonn tú le gach ceann de na ráitis seo a leanas?

Trí oiriúnú do dhrochthionchair an athraithe aeráide, d'fhéadfadh sé go rachadh sé chun tairbhe do shaoránaigh san Aontas (%)

	AE27	PT	BG	PL	TÁ SÉ	LU	MT	DE	IE	A	TÁ SÉ	AG	RO	SI	FR	CY	AC MH AI NN í DA ON NA	FI	EL	LV	LT	CZ	ES	NL	SE	SK	EE	DK	
Bealtaine/ Meitheamh 2023	63	85	63	72	56	71	86	59	87	69	69	62	57	65	58	71	71	53	57	57	63	48	74	74	62	61	36	69	
lomlán 'A chomhaontú'	BHÍ AN T- EOL AS MÍC HEA RT.	DÍR OG HNA IGH GA CH RU D	Dí RO GH NA IG H GA CH RU D	BH í AN T- EO LA S MÍ CH EA RT.	BH í AN T- EO LA S MÍ CH EA RT.	BH í AN T- EO LA S MÍ CH EA RT.		2 JU R: RÉ AM HA ITH RI SÍ M (FÍ OR AIS).	2 JU R: RÉ AM HA ITH RI SÍ M (FÍ OR AIS).	BH í AN T- EO LA S MÍ CH EA RT.	BH í AN T- EO LA S MÍ CH EA RT.	BH í AN T- EO LA S MÍ CH EA RT.	BH í AN T- EO LA S MÍ CH EA RT.	BH í AN T- EO LA S MÍ CH EA RT.	BH í AN T- EO LA S MÍ CH EA RT.	BH í AN T- EO LA S MÍ CH EA RT.	2 JU R: RÉ AM HA ITH RI SÍ M (FÍ OR AIS).	2 JU R: RÉ AM HA ITH RI SÍ M (FÍ OR AIS).											
Δ Márta/Apr 2021																= ▼1		▼3	▼3	▼3	▼5	▼5	▼5	▼8	▼9	▼12	▼13		
Bealtaine/ Meitheamh 2023	26	3	20	20	38	22	11	27	8	25	25	24	34	30	28	20	22	32	35	25	23	42	16	20	28	26	45	19	
lomlán 'Díolacadh'	2 JUR: RÉA MHA ITHRI SÍM (FÍO RAIS).											BH í AN T- EO LA S MÍ CH EA RT.	BH í AN T- EO LA S MÍ CH EA RT.	BH í AN T- EO LA S MÍ CH EA RT.	BH í AN T- EO LA S MÍ CH EA RT.	BH í AN T- EO LA S MÍ CH EA RT.	BH í AN T- EO LA S MÍ CH EA RT.		BH í AN T- EO LA S MÍ CH EA RT.				BH í AN T- EO LA S MÍ CH EA RT.	BH í AN T- EO LA S MÍ CH EA RT.	2 JUR: RÉA MHA ITHRI SÍM (FÍO RAIS).	BH í AN T- EO LA S MÍ CH EA RT.	2 JUR: RÉA MHA ITHRI SÍM (FÍO RAIS).		
Δ Márta/Apr 2021		▼26	=	=	▼5	▼12	=	▼1	▼7	▼6		▼3	▼4			▼12		▼15	▼11	▼5						▼7			
Bealtaine/ Meitheamh 2023	11	12	17	8	6	7	3	14	5	6	6	14	9	5	14	9	7	15	8	18	14	10	10	6	10	13	19	12	
Níl a fhios agat	BHÍ AN T- EOL AS MÍC HEA RT.	DÍR OG HNA IGH GA CH RU D										2 JU R: RÉ AM HA ITH RI SÍ M (FÍ OR AIS).	BH í AN T- EO LA S MÍ CH EA RT.			BH í AN T- EO LA S MÍ CH EA RT.	BH í AN T- EO LA S MÍ CH EA RT.	BH í AN T- EO LA S MÍ CH EA RT.	BH í AN T- EO LA S MÍ CH EA RT.	BH í AN T- EO LA S MÍ CH EA RT.	BH í AN T- EO LA S MÍ CH EA RT.	BH í AN T- EO LA S MÍ CH EA RT.	BH í AN T- EO LA S MÍ CH EA RT.	2 JU R: RÉ AM HA ITH RI SÍ M (FÍ OR AIS).	DÍR OG HNA IGH GA CH RU D	BH í AN T- EO LA S MÍ CH EA RT.	DÍR OG HNA IGH GA CH RU D		
Δ Márta/Apr 2021		▼9	▼6	=			▼5	▼1			▼4	▼6		▼3	▼3		▼1												

Eorabharaméadar Speisialta 538

An t-athrú aeráide

Léiríonn an anailís shochdhéimeagrafach go n-aontaíonn níos mó ná dhá thrian de na freagróirí i ngach grúpa gur féidir le saoránaigh in AE tairbhe a bhaint as oiriúnú do dhrochthionchair an athraithe aeráide. Taispeánann sé freisin:

- Is lú an seans go n-aontóidh freagróirí atá 55 bliana d'aois nó níos sine (58 %) ná freagróirí níos óige, agus go háirithe daoine idir 25-39 mbliana d'aois (69 %).
- Dá fhad a d'fhan freagróir san oideachas, is ea is dóichí go n-aontóidh siad: 66 % a chríochnaigh oideachas atá 20 bliain d'aois nó níos sine, i gcomparáid le 57 % a chríochnaigh aois 15 nó níos óige.
- Is lú an seans go n-aontóidh daoine ar scor (56 %) ná iad siúd i ngrúpaí sochghairmiúla eile.
- Is dóchála go n-aontóidh freagróirí nach bhfuil deacrachtaí acu riamh nó beagnach riamh (65 %) le billí a íoc, ná iad siúd a mbíonn níos mó deacrachtaí acu.
- Is dóchála go n-aontóidh freagróirí a mheasann go bhfuil siad ina n-uasaicme (77 %) ná iad siúd a mheasann gur cuid de chatagóirí níos ísle den dréimire sóisialta iad, agus go háirithe sa lucht oibre (61 %).

Léirítear san anailís freisin gur dóchála go n-aontóidh freagróirí a chreideann gurb é an t-athrú aeráide an ceann is tromchúisí (70 %) nó ceann de na fadhbanna is tromchúisí (66 %) atá roimh an domhan dóibh siúd a cheapann nach bhfuil an t-athrú aeráide ar cheann de na fadhbanna is tromchúisí (59 %).

Ina theannta sin, dá mhéid a mheasann na freagróirí gur fadhb é an t-athrú aeráide, is ea is dóchála go n-aontóidh siad: Aontaíonn 67 % dóibh siúd a cheapann gur fadhb an-tromchúiseach é an t-athrú aeráide, i gcomparáid le 42 % dóibh siúd a cheapann nach fadhb thromchúiseach é. Ar deireadh, is dóchála go n-aontóidh freagróirí a ghníomhaigh chun an t-athrú aeráide a chomhrac ná iad siúd nach bhfuil (66 % vs 58 %).

QC4_6 Cé chomh mór agus a aontaíonn tú nó a easaontaíonn tú le gach ceann de na ráitis seo a leanas?

Is féidir le saoránaigh san AE tairbhe a bhaint as oiriúnú do dhrochthionchair an athraithe aeráide (% — AE)

	lomlán 'A chomhaontú'	lomlán 'Díolacadh'	Níl a fhios agat
AE27	63	26	11
Inscne			
Fear	64	27	9
Bean	62	26	12
Aois			
15-24	66	27	7
25-39	69	23	8
40-54	65	27	8
55+	58	28	14
Oideachas (Deireadh de)			
—15	57	25	18
16-19	62	28	10
20+	66	26	8
Fós ag déanamh staidéir	67	26	7
Catagóir shochghairmiúil			
Féinfhostaíocht	66	28	6
Bainisteoirí	68	25	7
Coiléir bána eile	66	27	7
Oibrithe láimhe	64	27	9
Daoine tí	61	23	16
Dífhostaithe	64	23	13
Ar scor	56	28	16
Mic léinn	67	26	7
Deacrachtaí ag íoc billí			
An chuid is mó den am	57	31	12
Ó am go ham	59	30	11
Beagnach riamh/Ná	65	25	10
Smaoinigh a bhaineann le			
An lucht oibre	61	24	15
An rang lár íochtair	60	28	12
An rang lár	65	27	8
An rang lár uachtarach	68	26	6
An rang uachtarach	77	18	5
An t-athrú aeráide			
An fhadhb is mó	70	23	7
Ceann de na fadhbanna	66	25	9
Ní fadhb é	59	29	12
Dearcadh ar an athrú aeráide			
Ní fadhb thromchúiseach	42	43	15
Fadhb atá sách tromchúiseach	54	33	13
Fadhb an-tromchúiseach	67	24	9
Tar éis gníomhú chun an t-athrú aeráide a chomhrac			
Tá	66	25	9
Níl	58	30	12

5. Dearcthaí maidir le dul i ngleic leis an athrú aeráide agus le saincheistanna comhshaoil mar thosaíocht chun feabhas a chur ar an tsláinte phoiblí

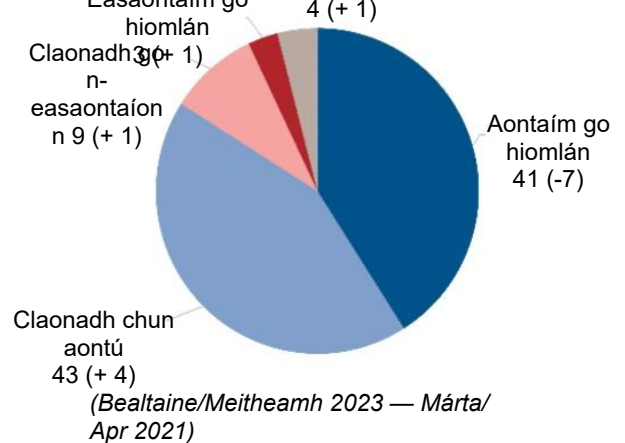
Comhaontaíonn sé as gach deichniúr ar a laghad i ngach Ballstát gur cheart tús áite a thabhairt do dhul i ngleic leis an athrú aeráide agus le saincheistanna comhshaoil chun feabhas a chur ar an tsláinte phoiblí

Aontaíonn beagán os cionn ochtar as gach deichniúr freagróirí san Aontas gur cheart tús áite a thabhairt do dhul i ngleic le saincheistanna an athraithe aeráide agus an chomhshaoil chun an tsláinte phoiblí a fheabhsú (84 %, -3 phointe céatadán ó Mhárta-Aibreán 2021), agus dúirt 41 % (-7 bpointe céatadán) go n-aontaíonn siad go hiomlán. Ní aontaíonn níos mó ná duine as gach deichniúr freagróirí (12 %, + 2 phointe céatadán), agus deir 4 % (+ 1 pp) nach bhfuil a fhios acu.

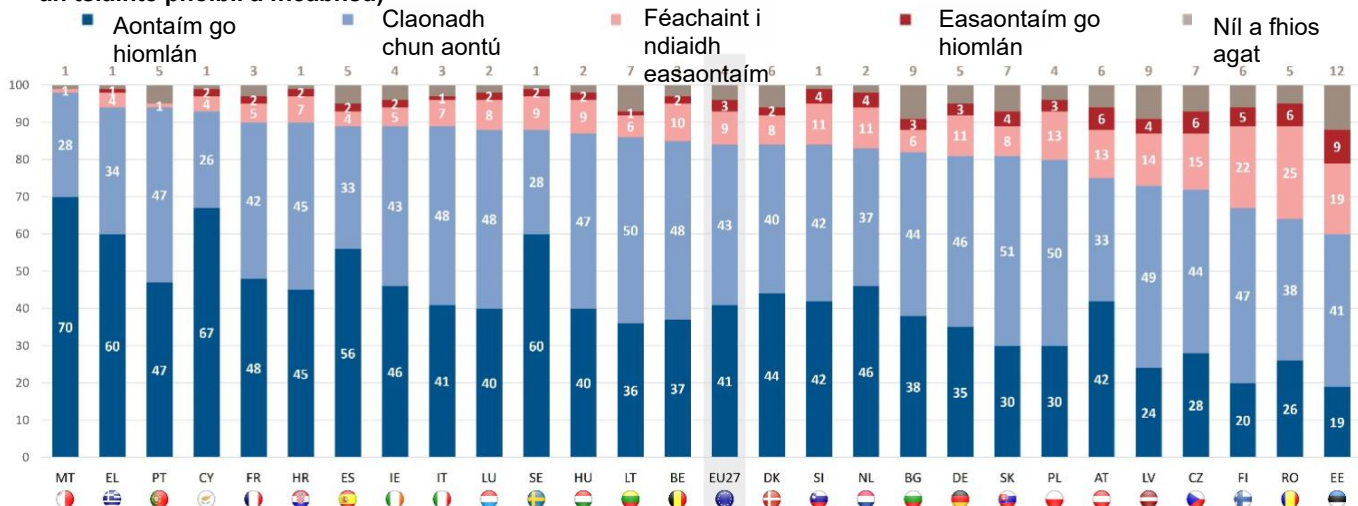
Comhaontaíonn seisear as gach deichniúr freagróirí ar a laghad i ngach Ballstát dul i ngleic le hathrú aeráide agus saincheistanna comhshaoil mar thosaíocht chun feabhas a chur ar an tsláinte phoiblí, le sciar ó 98 % i Málta agus 94 % sa Ghréig agus sa Phortaingéil go 60 % san Eastóin, 64 % sa Rómáin agus 67 % san Fhionlainn.

Tá cúig thír ann ina bhfuil leath “aontaím go hiomlán” ar a laghad: Málta (70 %), an Chipir (67 %), an Ghréig agus an tSualainn (60 % araon) agus an Spáinn (56 %). I gcodarsnacht leis sin, deir 19 % san Eastóin agus 20 % san Fhionlainn go n-aontaíonn siad go hiomlán leo.

QC4.1 Cé chomh mór agus a aontaíonn tú nó a easaontaíonn tú le gach ceann de na ráitis seo a leanas? Ba cheart tús áite a thabhairt do dhul i ngleic leis an athrú aeráide agus le saincheistanna comhshaoil chun an tsláinte phoiblí a fheabhsú (% — Aibreán 2023)

QC4.1 Cé chomh mór agus a aontaíonn tú nó a easaontaíonn tú le gach ceann de na ráitis seo a leanas? (% Ba cheart tús áite a thabhairt do dhul i ngleic leis an athrú aeráide agus le saincheistanna comhshaoil chun an tsláinte phoiblí a fheabhsú)

Eorabharaméadar Speisialta 538

An t-athrú aeráide

Tá laghdú tagtha ar líon na bhfreagróirí a aontaíonn gur cheart aghaidh a thabhairt ar an athrú aeráide agus ar shaincheisteanna comhshaoil chun sláinte phoiblí a fheabhsú in 20 tír ó mhí an Mhárta-Aibreán 2021 i leith,³¹ leis na laghduithe is mó san Eastóin (60 %, -16 pointe céatadán), sa tSeicia (72 %, -14 pc) agus sa tSlóvaic (81 %, -8 pp). Tá méadú tagtha ar na leibhéil chomhaontaithe i gcúig thír lena n-áirítear Málta (98 %, + 5 pointe céatadán) ach níl aon athrú orthu sa Ghréig (94 %) agus sa Fhrainc (90 %).

---

31 I gcomparáid le 2021, bhí difríocht iomlán idir an mhodheolaíocht a úsáideadh chun an suirbhé a dhéanamh in BE, CZ, DK, EE, IE, LV, LT, LU, PT, FI, SE agus i bpáirt in EL, MT, NL, SI, SK. Mír nua a bhí ann in 2021, dá bhrí sin, níl aon chomparáid ann in 2019.

Eorabharaméadar Speisialta 538

An t-athrú aeráide

QC4.1 Cé chomh mór agus a aontaíonn tú nó a easaontaíonn tú le gach ceann de na ráitis seo a leanas?

Ba cheart tús áite a thabhairt do dhul i ngleic le saincheisteanna a bhaineann leis an athrú aeráide agus leis an gcomhshaol chun feabhas a chur ar an tsláinte phoiblí (%)

	AE27	MT	TÁ SÉ	TÁ SÉ	CY	SE	EL	FR	AC MH AIN NÍ DA ON NA	FI	DK	IE	ES	LT	LU	SI	PL	PT	A	BG	NL	LV	AG	DE	RO	SK	CZ	EE
Bealt aine/ Meith eamh 2023	84	98	89	87	93	88	94	90	90	67	84	89	89	86	88	84	80	94	85	82	83	73	75	81	64	81	72	60
lomlán 'A chomhaon tú'			BHÍ AN T-EO LA S MÍ CH EA RT.	2 JUR: RÉ AM HAI TH RIS ÍM (FÍ OR AIS).	BHÍ AN T-EO LA S MÍ CH EA RT.	BHÍ AN T-EO LA S MÍ CH EA RT.	=	=	▼1	▼1	2 JUR: RÉ AM HAI TH RIS ÍM (FÍ OR AIS).	2 JUR: RÉ AM HAI TH RIS ÍM (FÍ OR AIS).	2 JUR: RÉ AM HAI TH RIS ÍM (FÍ OR AIS).	2 JUR: RÉ AM HAI TH RIS ÍM (FÍ OR AIS).	2 JUR: RÉ AM HAI TH RIS ÍM (FÍ OR AIS).	2 JUR: RÉ AM HAI TH RIS ÍM (FÍ OR AIS).	▼3	▼3	▼4	▼4	▼4	▼5	▼5	▼6	▼7	▼8	▼14	▼16
Bealt aine/ Meith eamh 2023	12	1	8	11	6	11	5	7	9	27	10	7	6	7	10	15	16	1	12	9	15	18	19	14	31	12	21	28
lomlán 'Disagree'		2 JUR: RÉ AM HAI TH RIS ÍM (FÍ OR AIS).	▼3	=	2 JUR: RÉ AM HAI TH RIS ÍM (FÍ OR AIS).	2 JUR: RÉ AM HAI TH RIS ÍM (FÍ OR AIS).	=	BHÍ AN T-EO LA S MÍ CH EA RT.	BHÍ AN T-EO LA S MÍ CH EA RT.	▼5	2 JUR: RÉ AM HAI TH RIS ÍM (FÍ OR AIS).	▼3	BHÍ AN T-EO LA S MÍ CH EA RT.	▼5	BHÍ AN T-EO LA S MÍ CH EA RT.	2 JUR: RÉ AM HAI TH RIS ÍM (FÍ OR AIS).	BHÍ AN T-EO LA S MÍ CH EA RT.	▼1	BHÍ AN T-EO LA S MÍ CH EA RT.	BHÍ AN T-EO LA S MÍ CH EA RT.	BHÍ AN T-EO LA S MÍ CH EA RT.	▼4	2 JUR: RÉ AM HAI TH RIS ÍM (FÍ OR AIS).	BHÍ AN T-EO LA S MÍ CH EA RT.	DIR OGH NAI GH GACH RUD	BHÍ AN T-EO LA S MÍ CH EA RT.	BHÍ AN T-EO LA S MÍ CH EA RT.	BHÍ AN T-EO LA S MÍ CH EA RT.
Bealt aine/ Meith eamh 2023	4	1	3	2	1	1	1	3	1	6	6	4	5	7	2	1	4	5	3	9	2	9	6	5	5	7	7	12
Níl a fhios agat		BHÍ AN T-EO LA S MÍ CH EA RT.	▼3	▼1	2 JUR: RÉ AM HAI TH RIS ÍM (FÍ OR AIS).	▼3	=	▼1	=	BHÍ AN T-EO LA S MÍ CH EA RT.	BHÍ AN T-EO LA S MÍ CH EA RT.	BHÍ AN T-EO LA S MÍ CH EA RT.	BHÍ AN T-EO LA S MÍ CH EA RT.	BHÍ AN T-EO LA S MÍ CH EA RT.	BHÍ AN T-EO LA S MÍ CH EA RT.	=	2 JUR: RÉ AM HAI TH RIS ÍM (FÍ OR AIS).	BHÍ AN T-EO LA S MÍ CH EA RT.	▼1	BHÍ AN T-EO LA S MÍ CH EA RT.	BHÍ AN T-EO LA S MÍ CH EA RT.	DIR OGH NAI GH GACH RUD	BHÍ AN T-EO LA S MÍ CH EA RT.	BHÍ AN T-EO LA S MÍ CH EA RT.	▼4	2 JUR: RÉ AM HAI TH RIS ÍM (FÍ OR AIS).	BHÍ AN T-EO LA S MÍ CH EA RT.	BHÍ AN T-EO LA S MÍ CH EA RT.

Eorabharaméadar Speisialta 538

An t-athrú aeráide

Léirítear san anailís shochdhéimeagrafach gur cheart tús áite a thabhairt don tsláinte phoiblí a fheabhsú mar thosaíocht d'ocht ar gach deichniúr freagróirí i ngach grúpa dul i ngleic leis an athrú aeráide agus le saincheisteanna comhshaoil. I bhfianaise an ardleibhéil comhaontaithe, is beag difríochtaí suntasacha atá ann:

- Dá óige an freagróir, is dóchúla go n-aontóidh siad: Déanann 88 % de dhaoine idir 15-24 bliana d'aois amhlaidh, i gcomparáid le 82 % díobh siúd atá 55 bliana d'aois nó níos sine.
- Dá fhad a fhan freagróirí san oideachas, is ea is dóichí go n-aontóidh siad leis an méid seo a leanas: Déanann 86 % a chríochnaigh oideachas 20 nó níos sine amhlaidh, i gcomparáid le 80 % a chríochnaigh aois 15 nó níos óige.

Tá tionchar, áfach, ag tuairimí maidir leis an athrú aeráide. Freagróirí a chreideann gurb é an t-athrú aeráide an ceann is tromchúisí (93 %) nó ceann de na fadhbanna is tromchúisí (90 %) atá os comhair an domhain, is dóchúla go n-aontaíonn siad leo siúd a cheapann nach bhfuil an t-athrú aeráide ar cheann de na fadhbanna is tromchúisí (78 %).

Ina theannta sin, is dóichí go n-aontaíonn freagróirí a mheasann gur fadhb an-tromchúiseach é an t-athrú aeráide (91 %) ná iad siúd a cheapann go bhfuil sé sách tromchúiseach (70 %) nó nach bhfuil sé tromchúiseach (45 %). Ar deireadh, is dóchúla go n-aontóidh freagróirí a ghníomhaigh chun an t-athrú aeráide a chomhrac ná iad siúd nach bhfuil (89 % vs 75 %) acu.

QC4_1 Cé chomh mór agus a aontaíonn tú nó a easaontaíonn tú le gach ceann de na ráitis seo a leanas?

Ba cheart tús áite a thabhairt do dhul i ngleic leis an athrú aeráide agus le saincheisteanna comhshaoil chun an tsláinte phoiblí a fheabhsú (% — AE)

	lomlán 'A chomhaontú'	lomlán 'Díolacadh'	Níl a fhios agat
AE27	84	12	4
Inscne			
Fear	84	13	3
Bean	84	11	5
Aois			
15-24	88	10	2
25-39	85	12	3
40-54	84	13	3
55+	82	12	6
Oideachas (Deireadh de)			
—15	80	10	10
16-19	84	13	3
20+	86	12	2
Fós ag déanamh staidéir	90	8	2
Catagóir shochghairmiúil			
Féinfhostaíocht	85	13	2
Bainisteoirí	87	12	1
Coiléir bána eile	85	12	3
Oibrithe láimhe	83	14	3
Daoine tí	82	12	6
Dífhostaithe	82	13	5
Ar scor	82	11	7
Mic léinn	90	8	2
Deacrachtaí ag íoc billí			
An chuid is mó den am	82	13	5
Ó am go ham	81	14	5
Beagnach riamh/Ná	86	10	4
Smaoinigh a bhaineann le			
An lucht oibre	82	11	7
An rang lár íochtair	82	14	4
An rang lár	86	11	3
An rang lár uachtarach	86	13	1
An rang uachtarach	86	13	1
An t-athrú aeráide			
An fhadhb is mó	93	5	2
Ceann de na fadhbanna	90	7	3
Ní fadhb é	78	16	6
Dearcadh ar an athrú aeráide			
Ní fadhb thromchúiseach	45	49	6
Fadhb atá sách tromchúiseach	70	23	7
Fadhb an-tromchúiseach	91	6	3
Tar éis gníomhú chun an t-athrú aeráide a chomhrac			
Tá	89	8	3
Níl	75	19	6

6. Dearcthaí maidir leis an gcomhbhabhtáil idir costais arb é an t-athrú aeráide is cúis leo i gcomparáid leis na costais a bhaineann le haistriú glas

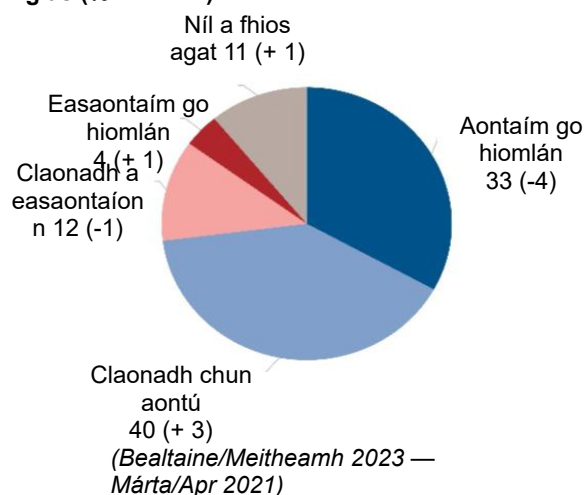
Aontaíonn beagnach trí cheathrú de mhuintir na hEorpa go bhfuil na costais a bhaineann leis an damáiste a dhéanann an t-athrú aeráide i bhfad níos airde ná costas na hinfheistíochta is gá le haghaidh aistriú glas

Aontaíonn níos móna seachtar as gach deichniúr freagróirí (73 %, -1 pointe céatadán ó Mhárta-Aibreán 2021) go bhfuil an costas a bhaineann le damáiste mar gheall ar an athrú aeráide i bhfad níos airde ná an costas infheistíochta atá ag teastáil le haghaidh aistriú glas, lena n-áirítear 33 % (-4 pc) a aontaíonn go hiomlán. Os a choinne sin, ní aontaíonn 16 % (gan athrú) leis an ráiteas seo, agus deir 11 % (+ 1 pp) “níl a fhios acu”.

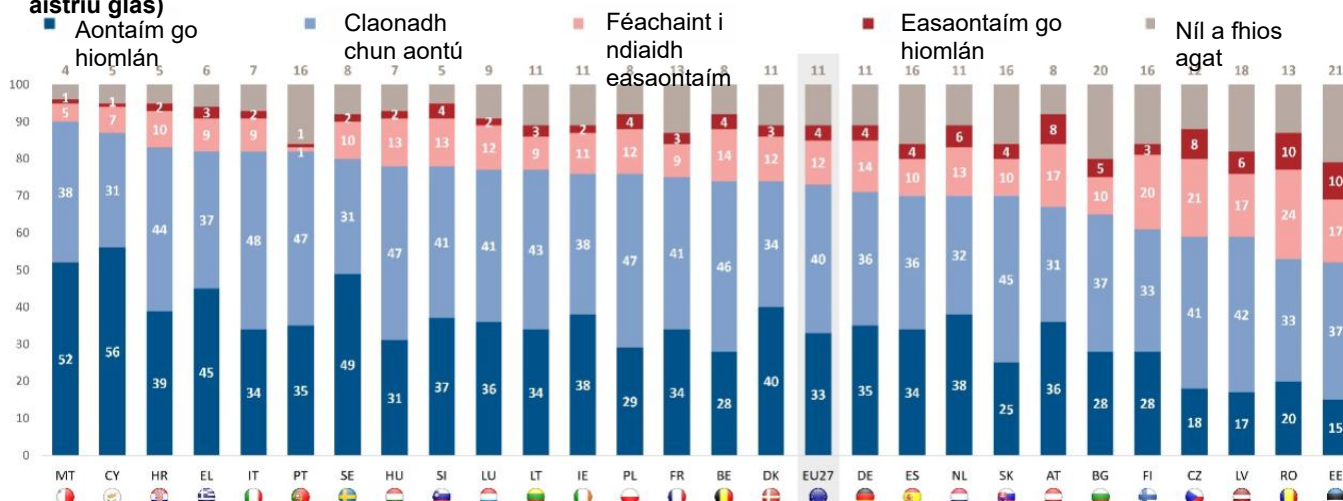
Aontaíonn formhór na bhfreagróirí i ngach Ballstát go bhfuil an costas a bhaineann le damáiste de dheasca an athraithe aeráide i bhfad níos airde ná an costas infheistíochta is gá le haghaidh aistriú glas. Feictear na leibhéil is airde comhaontaithe i measc freagróirí i Málta (90 %), sa Chipir (87 %) agus sa Chróit (83 %), agus aontaíonn níos mó ná a leath san Eastóin (52 %), sa Rómáin (53 %), sa Laitvia agus sa tSeicia (59 % an ceann) freisin.

Is iad an Chipir (56 %) agus Málta (52 %) an t-aon tír ina ndeir leath ar a laghad go n-aontaíonn siad leis an ráiteas seo, cé go bhfreagraíonn 49 % sa tSualainn ar an mbealach sin freisin. Ag an taobh eile den scála 15 % san Eastóin, 17 % sa Laitvia agus 18 % sa tSeicia “aontaím go hiomlán”.

QC4.2 Cé chomh mór agus a aontaíonn tú nó a easaontaíonn tú le gach ceann de na ráitis seo a leanas? Tá na costais a bhaineann leis an damáiste a dhéantar de dheasca an athraithe aeráide i bhfad níos airde ná costais na n-infheistíochtaí is gá le haghaidh aistriú glas (% — AE27)

QC4.2 Cé chomh mór agus a aontaíonn tú nó a easaontaíonn tú le gach ceann de na ráitis seo a leanas? (% Tá costais na ndamáistí i ngeall ar an athrú aeráide i bhfad níos airde ná costais na n-infheistíochtaí is gá le haghaidh aistriú glas)

Eorabharaméadar Speisialta 538

An t-athrú aeráide

Ó mhí an Mhárta-Aibreán³²2021 i leith, tá laghdú tagtha ar leibhéal an ráitis in 18 mBallstát, lena n-áirítear an Eastóin (52 %, -23 pointe céatadán), an tSlóvaic (70 %, -12 pc), an tSeicia (59 %, -12 pc), an Laitvia (59 %, -10 pc) agus Éire (76 %, -10 pp). Ar an taobh eile, tá méadú tagtha ar an gcomhaontú in ocht dtír lena n-áirítear Málta (90 %, + 9 bpointe céatadán), an Fhrainc (75 %, + 6 phointe céatadán) agus an Ungáir (78 %, + 6 phointe céatadán). Níor tháinig aon athrú ar an tuairim san Ísiltír (70 %).

Tá méadú deich bpointe céatadán ar a laghad tagtha ar na leibhéil “ná fios” in ocht dtír, go háirithe san Eastóin (21 %, + 21 pointe céatadán), sa Laitvia (18 %, + 18 bpointe céatadán) agus san Fhionlainn (16 %, + 16 phointe céatadán).

---

³² I gcomparáid le 2021, bhí difríocht iomlán idir an mhodheolaíocht a úsáideadh chun an suirbhé a dhéanamh in BE, CZ, DK, EE, IE, LV, LT, LU, PT, FI, SE agus i bpáirt in EL, MT, NL, SI, SK. Mír nua a bhí ann in 2021, dá bhrí sin, níl aon chomparáid ann in 2019.

Eorabharaméadar Speisialta 538

An t-athrú aeráide

QC4.2 Cé chomh mór agus a aontaíonn tú nó a easaontaíonn tú le gach ceann de na ráitis seo a leanas?

Tá costais na ndamáistí i ngeall ar an athrú aeráide i bhfad níos airde ná costais na n-infheistíochtaí is gá le haghaidh aistriú glas (%)

	AE27	MT	FR	TÁ SÉ	TÁ SÉ	BG	PL	ES	CY	NL	DE	SE	DK	EL	AC MH AIN NÍ DA ON NA	LT	AG	LU	SI	RO	A	PT	FI	IE	LV	CZ	SK	EE	
Bealtaine/ Meitheamh 2023	73	90	75	78	82	65	76	70	87	70	71	80	74	82	83	77	67	77	78	53	74	82	61	76	59	59	70	52	
lomlán 'A chomhaontú'																													
Δ Márta/Apr 2021	▼1																												
		DÍ RO GH NAI GH CH RU D	BHÍ AN T- EO LA S MÍ CH EA RT	BHÍ AN T- EO LA S MÍ CH EA RT	BHÍ AN T- EO LA S MÍ CH EA RT	BHÍ AN T- EO LA S MÍ CH EA RT	BHÍ AN T- EO LA S MÍ CH EA RT	BHÍ AN T- EO LA S MÍ CH EA RT	BHÍ AN T- EO LA S MÍ CH EA RT	BHÍ AN T- EO LA S MÍ CH EA RT	BHÍ AN T- EO LA S MÍ CH EA RT	BHÍ AN T- EO LA S MÍ CH EA RT	BHÍ AN T- EO LA S MÍ CH EA RT	BHÍ AN T- EO LA S MÍ CH EA RT															
Bealtaine/ Meitheamh 2023	16	6	12	15	11	15	16	14	8	19	18	12	15	12	12	12	25	14	17	34	18	2	23	13	23	29	14	27	
lomlán 'Diolacadh'																													
Δ Márta/Apr 2021	=	▼1	▼1	▼1	▼4																								
Bealtaine/ Meitheamh 2023	11	4	13	7	7	20	8	16	5	11	11	8	11	6	5	11	8	9	5	13	8	16	16	11	18	12	16	21	
Níl a fhios agat																													
Δ Márta/Apr 2021		▼8	▼5	▼5	=	▼9	▼3	▼1																					
		BHÍ AN T- EO LA S MÍ CH EA RT																											

Eorabharaméadar Speisialta 538

An t-athrú aeráide

Léirítear san anailís shochdhéimeagrafach go n-aontaíonn dhá thrian ar a laghad de na freagróirí i ngach grúpa go bhfuil costais an damáiste de dheasca an athraithe aeráide i bhfad níos airde ná costais na n-infheistíochtaí is gá le haghaidh aistriú glas. Leagtar béim ann freisin ar an méid seo a leanas:

- Dá óige an freagróir, is dóchúla go n-aontóidh siad: Déanann 80 % de dhaoine idir 15-24 bliana d'aois amhlaidh, i gcomparáid le 68 % díobh siúd atá 55 bliana d'aois nó níos sine.
- Dá fhad a d'fhan freagróir san oideachas, is ea is dóichí go n-aontóidh siad: Aontaíonn 77 % a chríochnaigh oideachas 20 nó níos sine, i gcomparáid le 66 % a chríochnaigh aois 15 nó níos óige.
- Is mó an seans go n-aontóidh mic léinn (80 %) ná grúpaí sochghairmiúla eile, agus go háirithe daoine ar scor agus daoine tí (67 % araon).
- Is iad freagróirí a mheasann go bhfuil siad ina meánaicme uachtarach (80 %) na freagróirí is dóchúla go n-aontóidh siad, go háirithe i gcomparáid leo siúd a mheasann gur cuid den aicme oibre iad (67 %).

Taispeánann an anailís freisin freagróirí a chreideann gurb é an t-athrú aeráide an ceann is tromchúisí (85 %) nó ceann de na fadhbanna is tromchúisí (79 %) atá os comhair an domhain, is dóchúla go n-aontóidh siad siúd nach gceapann go bhfuil an t-athrú aeráide ar cheann de na fadhbanna is tromchúisí (67 %). Léiríonn sé freisin gur dóchúla go n-aontóidh freagróirí a mheasann gur fadhb an-tromchúiseach (80 %) é ná iad siúd a cheapann go bhfuil sé sách tromchúiseach (60 %) nó nach bhfuil sé tromchúiseach (36 %). Ar deireadh, is dóchúla go n-aontóidh freagróirí a ghníomhaigh chun an t-athrú aeráide a chomhrac ná iad siúd nach bhfuil (78 % vs 66 %).

QC4_2 Cé chomh mór agus a aontaíonn tú nó a easaontaíonn tú le gach ceann de na ráitis seo a leanas?

Tá na costais a bhaineann leis an damáiste a dhéantar de dheasca an athraithe aeráide i bhfad níos airde ná costais na n-infheistíochtaí is gá le haghaidh aistriú glas (% — AE)

	lomlán 'A chomhaontú'	lomlán 'Díolacadh'	Níl a fhios agat
AE27	73	16	11
Inscne			
Fear	74	17	9
Bean	72	15	13
Aois			
15-24	80	12	8
25-39	76	16	8
40-54	76	16	8
55+	68	16	16
Oideachas (Deireadh de)			
—15	66	12	22
16-19	72	18	10
20+	77	15	8
Fós ag déanamh staidéir	80	12	8
Catagóir shochghairmiúil			
Féinhostaíocht	75	17	8
Bainisteoirí	79	15	6
Coiléir bána eile	78	15	7
Oibríthe láimhe	72	18	10
Daoine tí	67	17	16
Dífhostaithe	70	17	13
Ar scor	67	15	18
Mic léinn	80	12	8
Deacrachtaí ag foc billí			
An chuid is mó den am	71	16	13
Ó am go ham	72	17	11
Beagnach riamh/Ná	75	14	11
Smaoinigh a bhaineann le			
An lucht oibre	67	15	18
An rang lár íochtair	73	16	11
An rang lár	76	16	8
An rang lár uachtarach	80	15	5
An rang uachtarach	75	17	8
An t-athrú aeráide			
An fhadhb is mó	85	9	6
Ceann de na fadhbanna	79	11	10
Ní fadhb é	67	20	13
Dearcadh ar an athrú aeráide			
Ní fadhb thromchúiseach	36	52	12
Fadhb atá sách tromchúiseach	60	26	14
Fadhb an-tromchúiseach	80	10	10
Tar éis gníomhú chun an t-athrú aeráide a chomhrac			
Tá	78	13	9
Níl	66	20	14

IV. AG FÉACHAINT AR AN TODHCHAÍ

1. Gníomhaíocht reatha na rialtas náisiúnta chun dul i ngleic leis an athrú aeráide

Ceapann beagnach seachtar as gach deichniúr Eorpach nach bhfuil dóthain á dhéanamh ag a rialtas náisiúnta chun dul i ngleic leis an athrú aeráide

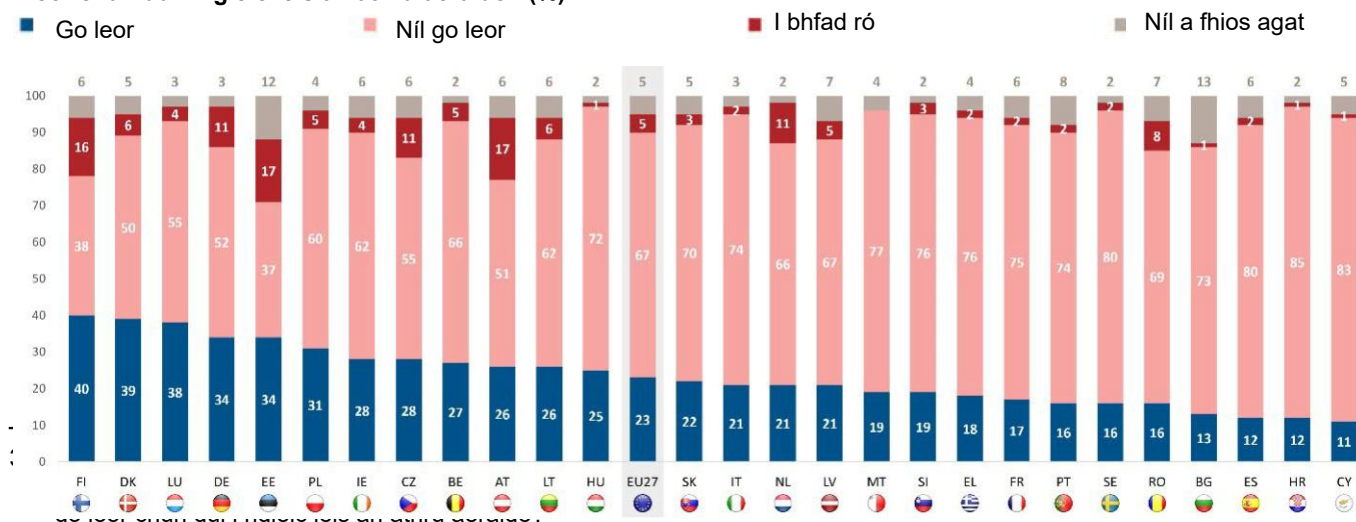
Nuair a chuirtear ceist orthu, measann 67 % de na freagróirí nach bhfuil a rialtas náisiúnta ag déanamh go leor chun dul i ngleic leis an athrú aeráide. Is ionann sin agus laghdú ocht bpointe céatadán ó bhí Márta-Aibreán 2021 ann.³³ Measann beagnach an ceathrú cuid (23 %, + 4 pp) go bhfuil a rialtas náisiúnta ag déanamh go leor agus deir 5 % (+ 2 phointe céatadán) go bhfuil an iomarca á dhéanamh. Deir duine as gach fiche (5 %, + 2 pp) nach bhfuil a fhios acu.

I ngach Ballstát seachas i mBallstát amháin, is dóichí nach bhfuil a rialtas náisiúnta ag déanamh a ndóthain chun dul i ngleic leis an athrú aeráide. Measann ochtar ar a laghad as gach deichniúr sa Chróit (85 %), sa Chipir (83 %), agus sa Spáinn agus sa tSualainn (80 % an ceann) go bhfuil 37 % san Eastóin (vs 34 % a deir “go leor”), 50 % sa Danmhairg agus 51 % san Ostair.

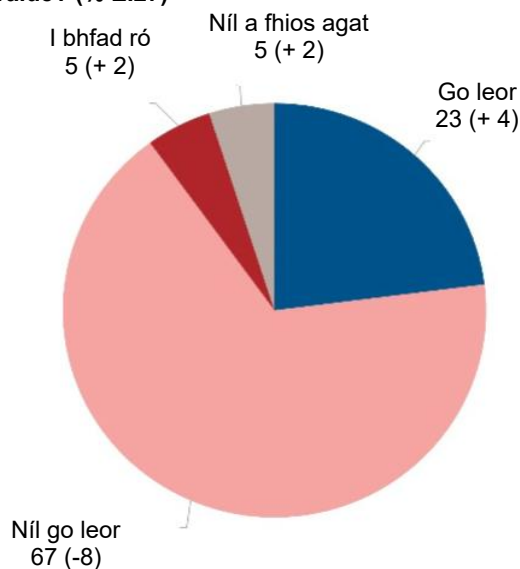
Is í an Fhionlainn an eisceacht, áit a ndeir 40 % go bhfuil a rialtas náisiúnta ag déanamh go leor agus deir 38 % nach bhfuil sé ag déanamh go leor. Ceapann triúr as deichniúr freagróirí ar a laghad sa Danmhairg (39 %), i Lucsamburg (38 %), sa Ghearmáin, san Eastóin (34 %) agus sa Pholainn (31 %) go bhfuil dóthain á dhéanamh ag a rialtas freisin.

I sé thír, ceapann ar a laghad duine as gach deichniúr

VIDEO COMHRÁ QC7. An gceapann tú go bhfuil an rialtas (NÁISIÚNTA) ag déanamh go leor, nach leor nó go leor chun dul i ngleic leis an athrú aeráide? (%)

VIDEO COMHRÁ QC7. An gceapann tú go bhfuil an rialtas (NÁISIÚNTA) ag déanamh go leor, nach leor nó go leor chun dul i ngleic leis an athrú aeráide? (% EI27)

(Bealtaine/Meitheamh 2023 — Márta/Apr 2021)

An t-athrú aeráide

Comhfhreagraíonn éabhlóidí náisiúnta ó mhí an Mhárta-Aibreán³⁴ 2021 go ginearálta do threocht fhoriomlán an Aontais: tá níos mó seans ann anois go gceapann freagróirí go bhfuil an rialtas náisiúnta ag déanamh a dhóthain agus gur lú an seans go gceapfadh sé nach leor é.

Tá méadú tagtha ar chion na bhfreagróirí a cheapann go bhfuil a rialtas náisiúnta ag déanamh go leor chun dul i ngleic leis an athrú aeráide i 19 dtír, lena n-áirítear an Bheilg (27 %, + 13 phointe céatadán) agus Éire (28 %, + 10 bpointe céatadán). Tá laghdú tagtha air i gceithre tír lena n-áirítear an Ostair (26 %, -7 bpointe céatadán) agus d'fhan sé cobhsaí i gceithre tír.

I 23 Bhallstát, is lú an seans anois go ndéarfadh freagróirí go bhfuil a rialtas náisiúnta ag déanamh a ndóthain. Go deimhin, i ndeich dtír, is san Eastóin (37 %, -29 pp), san tSeicia (55 %, -22 pointe céatadán) agus sa Liotuáin (62 %, -18 pp) a tháinig an laghdú sin ar a laghad. Sna ceithre tír atá fágtha aisiompaítear an treocht seo, leis an méadú is mó le feiceáil sa tSualainn (80 %, + 11 pp).

Is í an Eastóin (17 %, + 11 pointe céatadán) an t-aon tír ina bhfuil athrú deich bpointe ar a laghad i sciar na bhfreagróirí a cheapann go bhfuil an iomarca á dhéanamh ag a rialtas náisiúnta.

---

34 I gcomparáid le 2021, bhí difríocht iomlán idir an mhodheolaíocht a úsáideadh chun an suirbhé a dhéanamh in BE, CZ, DK, EE, IE, LV, LT, LU, PT, FI, SE agus i bpáirt in EL, MT, NL, SI, SK. Ceist nua a bhí ann in 2021, dá bhrí sin, níl aon chomparáid ann in 2019.

Eorabharaméadar Speisialta 538

An t-athrú aeráide

QC7 An gceapann tú go bhfuil an rialtas (NÁISIÚNTA) ag déanamh go leor, nach leor nó an iomarca chun dul i ngleic leis an athrú aeráide?

(%)

	AE27	A	IE	TÁ SÉ	LT	SK	CZ	DE	LU	RO	EE	FR	BG	EL	PL	SI	DK	AC MHAINÍ DA ON NA	MT	PT	ES	LV	TÁ SÉ	FI	NL	SE	CY	AG				
Go leor	23	27	28	21	26	22	28	34	38	16	34	17	13	18	31	19	39	12	19	16	12	21	25	40	21	16	11	26				
Δ Márta/Apr 2021	BHÍ AN T-EOL AS MÍCH EART NÓ AS DÁTA	BHÍ AN T-EOL AS MÍCH EART NÓ AS DÁTA	DÍR OG HNA IGH RUD	DÍR OG HNA IGH RUD	DÍR OG HNA IGH RUD	DÍR OG HNA IGH RUD	BHÍ AN T-EOL AS MÍCH EART	BHÍ AN T-EOL AS MÍCH EART	BHÍ AN T-EOL AS MÍCH EART	BHÍ AN T-EOL AS MÍCH EART	BHÍ AN T-EOL AS MÍCH EART	BHÍ AN T-EOL AS MÍCH EART	BHÍ AN T-EOL AS MÍCH EART	BHÍ AN T-EOL AS MÍCH EART	BHÍ AN T-EOL AS MÍCH EART	BHÍ AN T-EOL AS MÍCH EART	2 JUR: R: AM HAI TH ÍM (FÍ OR AIS).	2 JUR: R: AM HAI TH ÍM (FÍ OR AIS).	2 JUR: R: AM HAI TH ÍM (FÍ OR AIS).	2 JUR: R: AM HAI TH ÍM (FÍ OR AIS).	=	=	=	=	2 JUR: R: AM HAI TH ÍM (FÍ OR AIS).	▼5	▼6	▼7				
Bealtaine/ Meitheamh 2023	67	66	62	74	62	70	55	52	55	69	37	75	73	76	60	76	50	85	77	74	80	67	72	38	66	80	83	51				
Níl go leor	▼8	▼16	▼15	10	▼18	▼12	▼22	▼15	▼8	10	▼29	▼6	▼5	▼7	▼6	▼6	▼4	▼11	▼4	▼11	▼4	▼4	▼5	▼5	▼5	▼5	▼3	▼3				
Δ Márta/Apr 2021	2 JUR: R: AM HAI TH ÍM (FÍ OR AIS).	2 JUR: R: AM HAI TH ÍM (FÍ OR AIS).	▼1	BHÍ AN T-EOL AS MÍCH EART	BHÍ AN T-EOL AS MÍCH EART	2 JUR: R: AM HAI TH ÍM (FÍ OR AIS).	BHÍ AN T-EOL AS MÍCH EART	BHÍ AN T-EOL AS MÍCH EART	BHÍ AN T-EOL AS MÍCH EART	2 JUR: R: AM HAI TH ÍM (FÍ OR AIS).	BHÍ AN T-EOL AS MÍCH EART	DIR OG HNA IGH RUD	=	=	=	2 JUR: R: AM HAI TH ÍM (FÍ OR AIS).	2 JUR: R: AM HAI TH ÍM (FÍ OR AIS).	BHÍ AN T-EOL AS MÍCH EART	BHÍ AN T-EOL AS MÍCH EART	BHÍ AN T-EOL AS MÍCH EART	BHÍ AN T-EOL AS MÍCH EART	BHÍ AN T-EOL AS MÍCH EART	BHÍ AN T-EOL AS MÍCH EART	BHÍ AN T-EOL AS MÍCH EART	BHÍ AN T-EOL AS MÍCH EART	BHÍ AN T-EOL AS MÍCH EART	BHÍ AN T-EOL AS MÍCH EART	BHÍ AN T-EOL AS MÍCH EART	2 JUR: R: AM HAI TH ÍM (FÍ OR AIS).	▼8	▼8	
I bhfad ró	5	5	4	2	6	3	11	11	4	8	17	2	1	2	5	3	6	1	0	2	2	5	1	16	11	2	1	17				
Δ Márta/Apr 2021	2 JUR: R: AM HAI TH ÍM (FÍ OR AIS).	2 JUR: R: AM HAI TH ÍM (FÍ OR AIS).	▼1	BHÍ AN T-EOL AS MÍCH EART	BHÍ AN T-EOL AS MÍCH EART	2 JUR: R: AM HAI TH ÍM (FÍ OR AIS).	BHÍ AN T-EOL AS MÍCH EART	BHÍ AN T-EOL AS MÍCH EART	BHÍ AN T-EOL AS MÍCH EART	2 JUR: R: AM HAI TH ÍM (FÍ OR AIS).	BHÍ AN T-EOL AS MÍCH EART	DIR OG HNA IGH RUD	=	=	=	2 JUR: R: AM HAI TH ÍM (FÍ OR AIS).	2 JUR: R: AM HAI TH ÍM (FÍ OR AIS).	BHÍ AN T-EOL AS MÍCH EART	BHÍ AN T-EOL AS MÍCH EART	BHÍ AN T-EOL AS MÍCH EART	BHÍ AN T-EOL AS MÍCH EART	BHÍ AN T-EOL AS MÍCH EART	BHÍ AN T-EOL AS MÍCH EART	BHÍ AN T-EOL AS MÍCH EART	BHÍ AN T-EOL AS MÍCH EART	BHÍ AN T-EOL AS MÍCH EART	BHÍ AN T-EOL AS MÍCH EART	BHÍ AN T-EOL AS MÍCH EART	BHÍ AN T-EOL AS MÍCH EART	2 JUR: R: AM HAI TH ÍM (FÍ OR AIS).	▼8	▼8
Bealtaine/ Meitheamh 2023	5	2	6	3	6	5	6	3	3	7	12	6	13	4	4	2	5	2	4	8	6	7	2	6	2	2	5	6				
Níl a fhios agat	2 JUR: R: AM HAI TH ÍM (FÍ OR AIS).	BHÍ AN T-EOL AS MÍCH EART	BHÍ AN T-EOL AS MÍCH EART	=	BHÍ AN T-EOL AS MÍCH EART	BHÍ AN T-EOL AS MÍCH EART	BHÍ AN T-EOL AS MÍCH EART	BHÍ AN T-EOL AS MÍCH EART	BHÍ AN T-EOL AS MÍCH EART	2 JUR: R: AM HAI TH ÍM (FÍ OR AIS).	2 JUR: R: AM HAI TH ÍM (FÍ OR AIS).	BHÍ AN T-EOL AS MÍCH EART	2 JUR: R: AM HAI TH ÍM (FÍ OR AIS).	2 JUR: R: AM HAI TH ÍM (FÍ OR AIS).	BHÍ AN T-EOL AS MÍCH EART	BHÍ AN T-EOL AS MÍCH EART	BHÍ AN T-EOL AS MÍCH EART	BHÍ AN T-EOL AS MÍCH EART	BHÍ AN T-EOL AS MÍCH EART	BHÍ AN T-EOL AS MÍCH EART	BHÍ AN T-EOL AS MÍCH EART	BHÍ AN T-EOL AS MÍCH EART	BHÍ AN T-EOL AS MÍCH EART	BHÍ AN T-EOL AS MÍCH EART	BHÍ AN T-EOL AS MÍCH EART	BHÍ AN T-EOL AS MÍCH EART	BHÍ AN T-EOL AS MÍCH EART	BHÍ AN T-EOL AS MÍCH EART	2 JUR: R: AM HAI TH ÍM (FÍ OR AIS).	▼1	▼1	
Δ Márta/Apr 2021	2 JUR: R: AM HAI TH ÍM (FÍ OR AIS).	BHÍ AN T-EOL AS MÍCH EART	BHÍ AN T-EOL AS MÍCH EART	=	BHÍ AN T-EOL AS MÍCH EART	BHÍ AN T-EOL AS MÍCH EART	BHÍ AN T-EOL AS MÍCH EART	BHÍ AN T-EOL AS MÍCH EART	BHÍ AN T-EOL AS MÍCH EART	2 JUR: R: AM HAI TH ÍM (FÍ OR AIS).	2 JUR: R: AM HAI TH ÍM (FÍ OR AIS).	BHÍ AN T-EOL AS MÍCH EART	2 JUR: R: AM HAI TH ÍM (FÍ OR AIS).	2 JUR: R: AM HAI TH ÍM (FÍ OR AIS).	BHÍ AN T-EOL AS MÍCH EART	BHÍ AN T-EOL AS MÍCH EART	BHÍ AN T-EOL AS MÍCH EART	BHÍ AN T-EOL AS MÍCH EART	BHÍ AN T-EOL AS MÍCH EART	BHÍ AN T-EOL AS MÍCH EART	BHÍ AN T-EOL AS MÍCH EART	BHÍ AN T-EOL AS MÍCH EART	BHÍ AN T-EOL AS MÍCH EART	BHÍ AN T-EOL AS MÍCH EART	BHÍ AN T-EOL AS MÍCH EART	BHÍ AN T-EOL AS MÍCH EART	BHÍ AN T-EOL AS MÍCH EART	BHÍ AN T-EOL AS MÍCH EART	2 JUR: R: AM HAI TH ÍM (FÍ OR AIS).	▼1	▼1	

Eorabharaméadar Speisialta 538
An t-athrú aeráide

Eorabharaméadar Speisialta 538

An t-athrú aeráide

Diríonn an anailís shochdhéimeagrafach ar fheagróirí a cheapann nach bhfuil a rialtas náisiúnta ag déanamh go leor chun dul i ngleic leis an athrú aeráide. Cuireann sé chun suntais go bhfuil an tuairim sin ag seisear as deichniúr ar a laghad as gach grúpa, agus léiríonn sé an méid seo a leanas freisin:

- Dá óige an freagróir, is é is dóichí ná a rá nach bhfuil a rialtas náisiúnta ag déanamh go leor: Deir 75 % de dhaoine idir 15-24 bliana d'aois é sin, i gcomparáid le 63 % díobh siúd atá 55 bliana d'aois nó níos sine.
- An níos faide a d'fhan freagróir san oideachas, is é is dóichí go gceapann siad nach bhfuil a rialtas ag déanamh go leor: 69 % díobh siúd a chríochnaigh aois 20 nó níos sine, i gcomparáid le 61 % a chríochnaigh aois 15 nó níos óige.
- Is mó an seans go ndéarfadh mic léinn (76 %) ná grúpaí sochghairmiúla eile nach bhfuil go leor á dhéanamh ag an rialtas.
- An níos airde suas an dréimire sóisialta a mheasann freagróir iad féin a bheith, is mó seans go bhfuil siad a rá nach bhfuil an rialtas náisiúnta ag déanamh go leor.

Léiríonn an anailís freisin go bhfuil freagróirí a chreideann gurb é an t-athrú aeráide an fhadhb is tromchúisí don domhan (80 %) níos dóchúla go smaoiníodh siad ar an mbealach sin ná iad siúd a cheapann go bhfuil an t-athrú aeráide ar cheann de na fadhbanna is tromchúisí (72 %) nó nach bhfuil ar cheann de na fadhbanna is tromchúisí (60 %). Léiríonn sé freisin freagróirí a cheapann gur fadhb an-tromchúiseach é an t-athrú aeráide (74 %) is dóchúla i bhfad go gceapann siad nach bhfuil a rialtas náisiúnta ag déanamh go leor i gcomparáid leo siúd a cheapann nach bhfuil sé chomh tromchúiseach céanna. Ar deireadh, is mó seans go smaoiníodh freagróirí a bhfuil gníomh déanta acu chun an t-athrú aeráide a chomhrac nach bhfuil an rialtas náisiúnta ag déanamh a dhóthain ná iad siúd nach bhfuil gníomh déanta acu (70 % vs 61 %).

QC7 An gceapann tú go bhfuil an rialtas (NÁISIÚNTA) ag déanamh go leor, nach leor nó an iomarca chun dul i ngleic leis an athrú aeráide?

(% — AE)

	Go leor	Nil go leor	I bhfad ró	Nil a fhios agat
AE27	23	67	5	5
Inscne				
Fear	23	66	7	4
Bean	23	68	4	5
Aois				
15-24	18	75	2	5
25-39	21	70	6	3
40-54	25	66	6	3
55+	25	63	6	6
Oideachas (Deireadh de)				
—15	26	61	4	9
16-19	25	65	6	4
20+	22	69	5	4
Fós ag déanamh staidéir	18	76	2	4
Catagóir shochghairmiúil				
Féinfhostaíocht	22	69	7	2
Bainisteoirí	23	69	6	2
Coiléir bána eile	24	67	6	3
Oibríthe láimhe	24	65	7	4
Daoine tí	24	65	4	7
Dífhostaithe	21	68	6	5
Ar scor	24	63	5	8
Mic léinn	18	76	2	4
Deacrachtaí ag foc billí				
An chuid is mó den am	19	70	6	5
Ó am go ham	23	67	5	5
Beagnach riamh/Ná	24	66	6	4
Smaoinigh a bhaineann le				
An lucht oibre	23	65	4	8
An rang lár íochtair	23	67	6	4
An rang lár	24	68	5	3
An rang lár uachtarach	22	71	5	2
An rang uachtarach	20	75	5	0
An t-athrú aeráide				
An fhadhb is mó	16	80	1	3
Ceann de na fadhbanna	22	72	2	4
Ní fadhb é	26	60	8	6
Dearcadh ar an athrú aeráide				
Ní fadhb thromchúiseach	32	31	32	5
Fadhb atá sách tromchúiseach	35	49	9	7
Fadhb an-tromchúiseach	20	74	2	4
Tar éis gníomhú chun an t-athrú aeráide a chomhrac				
Tá	23	70	4	3
Nil	25	61	8	6

2. Spriocanna don fhuinneamh in-athnuaite

Measann beagnach naonúr as gach deichniúr Eorpach go bhfuil sé tábhachtach go leag a rialtas náisiúnta agus an tAontas Eorpach spriocanna uailmhianacha síos chun an méid fuinnimh in-athnuaite a úsáidtear faoi 2030 a mhéadú

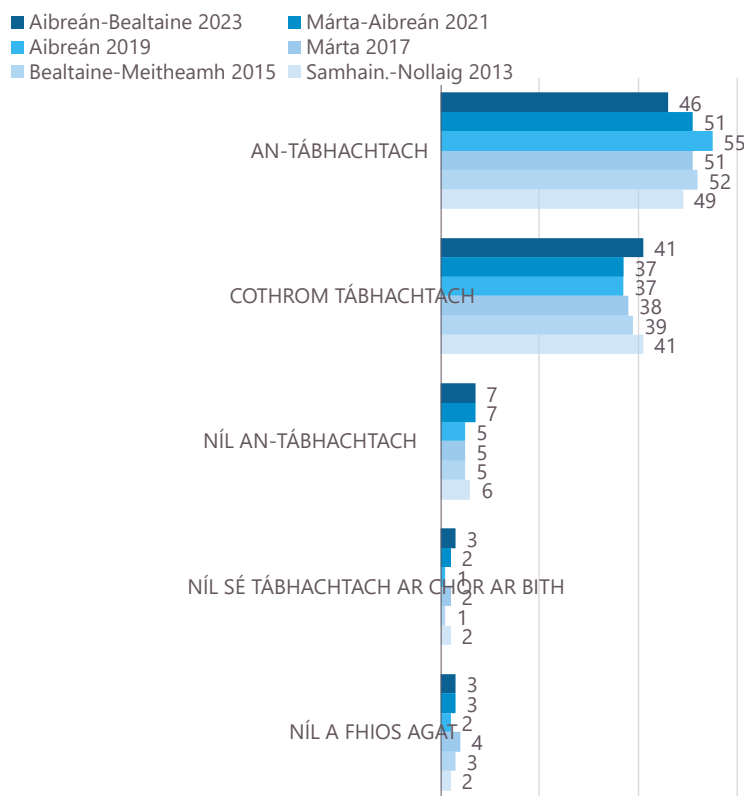
Iarradh ar fhreagróirí cé chomh tábhachtach is atá sé, dar leo, gurb é a rialtas náisiúnta é agus leag an tAontas Eorpach spriocanna uailmhianacha síos chun an méid fuinnimh in-athnuaite a úsáidtear, amhail cumhacht na gaoithe nó na gréine, a mhéadú faoi 2030.³⁵

Measann beagnach naoi as gach deichniúr (87 %, -1 pointe céatadán ó Mhárta-Aibreán 2021) go bhfuil sé tábhachtach go socraíonn a rialtas náisiúnta spriocanna uailmhianacha sa réimse seo, agus 46 % (-5 pointe céatadán) ag smaoineamh go bhfuil sé sin “an-tábhachtach”. I gcodarsnacht leis sin, measann 10 % (+ 1

pointe céatadán) nach bhfuil sé sin tábhachtach, agus deir 3 % (gan aon athrú) nach bhfuil a fhios acu.

Léirítear leis an treocht fhadtéarmach go bhfuil an comhaontú foriomlán ar an leibhéal is ísle riamh. Ina theannta sin, tá cion na bhfreagróirí a cheapann go bhfuil spriocanna uailmhianacha “an-tábhachtach” ar an leibhéal is ísle riamh, trí phointe níos ísle ná an leibhéal a bhí ann roimhe seo de 2013.

QC8.1 Cé chomh tábhachtach is atá sé, dar leat, go leagann na húdaráis seo a leanas spriocanna uailmhianacha síos chun an méid fuinnimh in-athnuaite a úsáidtear, amhail cumhacht na gaoithe nó na gréine, a mhéadú faoi 2030? An rialtas (NÁISIÚNTA) (% — AE27)

³⁵ VIDEO COMHRÁ QC8. Cé chomh tábhachtach agus atá sé, dar leat, go ngníomhaíonn na húdaráis seo a leanas agus go méadóidh siad an méid fuinnimh in-athnuaite a úsáidtear, amhail cumhacht na gaoithe nó na gréine, faoi 2030? QC8.1 An Rialtas (NÁISIÚNTA); QC8.2 An tAontas Eorpach.

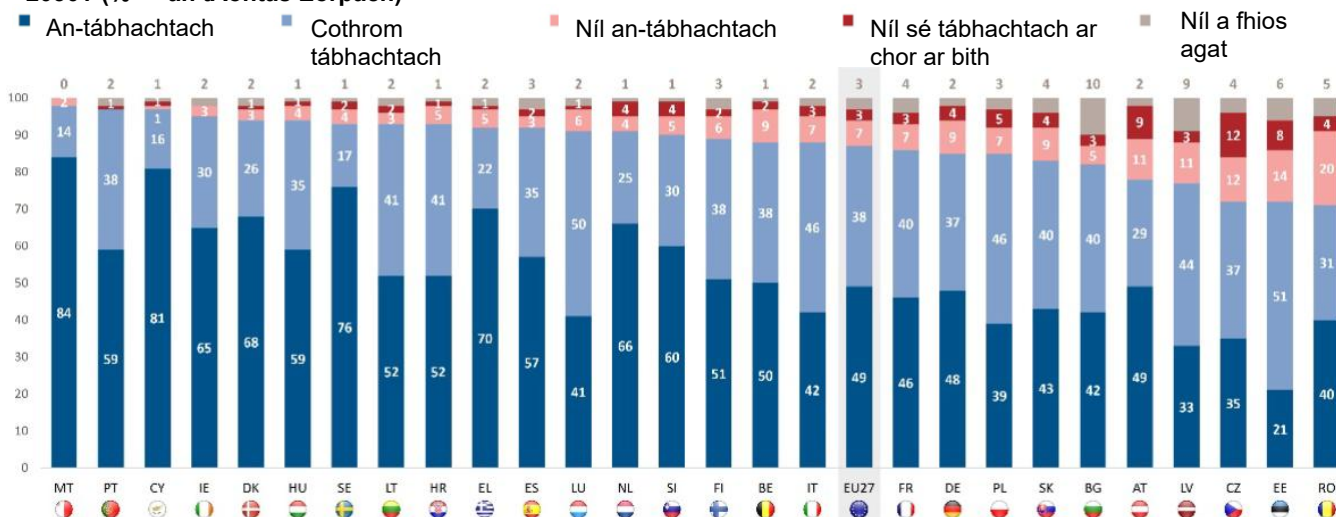

An t-athrú aeráide

Ar an leibhéal náisiúnta, measann níos mó ná dhá thrian de na freagróirí i ngach tír go bhfuil sé tábhachtach go socraíonn a rialtas náisiúnta spricanna uailmhianacha chun úsáid fuinnimh in-athnuaite a mhéadú faoi 2030. Tá an tuairim sin beagnach uilíoch i Málta agus sa Phortaingéil (98 % an ceann) agus sa Chipir (97 %), le 69 % san Eastóin, 71 % sa tSeicia agus 75 % sa Laitvia ag aontú freisin.

In 12 Bhallstát, ceapann ar a laghad leath de na freagróirí go bhfuil sé “an-tábhachtach” a leagann a rialtas náisiúnta síos na spricanna sin, agus i Málta (83 %), sa Chipir (79 %) agus sa tSualainn (70 %) is dóigh le seachtar as deichniúr ar a laghad. I gcodarsnacht leis sin, measann 19 % san Eastóin, 30 % sa Laitvia agus 31 % sa Pholainn go bhfuil sé sin “an-tábhachtach”.

QC8.2 Cé chomh tábhachtach is atá sé, dar leat, go ngníomhaíonn na húdaráis seo a leanas agus go méadaíonn siad an méid fuinnimh in-athnuaite a úsáidtear, amhail cumhacht na gaoithe nó na gréine, faoi 2030? (% — an tAontas Eorpach)

Eorabharaméadar Speisialta 538

An t-athrú aeráide

Léiríonn an anailís shochdhéimeagrafach go gceapann níos mó ná ochtar as gach deichniúr i ngach grúpa go bhfuil sé tábhachtach go méadódh an rialtas náisiúnta méid an fhuinnimh in-athnuaite a úsáidtear faoi 2030. I bhfianaise ardleibhéal an chomhaontaithe ghinearálta, is beag difríochtaí suntasacha atá ann:

- Is iad na daoine idir 15-24 bliana d'aois is dóichí a deir go bhfuil sé sin tábhachtach, go háirithe i gcomparáid leo siúd atá 55 bliana d'aois nó níos sine (91 % vs 85 %).
- Is dóichí go gceapann siad siúd ar annamh nó nach mbíonn deacrachtaí acu billí a íoc (89 %) go bhfuil sé sin tábhachtach ná iad siúd a mbíonn deacrachtaí níos mó acu.

Mar sin féin, léiríonn an anailís go bhfuil freagróirí a chreideann gurb é an t-athrú aeráide an ceann is tromchúisí (95 %) nó ceann de na fadhbanna is tromchúisí (93 %) atá os comhair an domhain, is dóchúla go gceapann siad go bhfuil an gníomh seo ón rialtas náisiúnta tábhachtach ná iad siúd nach gceapann gur fadhb thromchúiseach é an t-athrú aeráide (81 %). Léiríonn sé freisin go bhféachann na freagróirí níos dáiríre ar an athrú aeráide, is é is dóchúla a cheapann siad go bhfuil sé tábhachtach go ndéanfadh rialtais náisiúnta beart chun úsáid fuinnimh in-athnuaite a mhéadú: Creideann 93 % a cheapann gur fadhb an-tromchúiseach é seo, i gcomparáid le 50 % a deir nach fadhb thromchúiseach é an t-athrú aeráide.

QC8_1

Cé chomh tábhachtach agus atá sé, dar leat, go ngníomhaíonn na húdaráis seo a leanas agus go méadódh siad an méid fuinnimh in-athnuaite a úsáidtear, amhail cumhacht na gaoithe nó na gréine, faoi 2030?

An rialtas (NÁISIÚNTA) (% — AE)

	lomlán 'Tábhachtach'	lomlán 'Níl tábhacht'	Níl a fhios agat
AE27	87	10	3
Inscne			
Fear	86	12	2
Bean	88	9	3
Aois			
15-24	91	7	2
25-39	87	11	2
40-54	87	11	2
55+	85	11	4
Oideachas (Deireadh de)			
—15	85	9	6
16-19	86	12	2
20+	89	9	2
Fós ag déanamh staidéir	93	5	2
Catagóirí shochghairmiúil			
Féinfhostaíocht	89	9	2
Bainisteoirí	90	9	1
Coiléir bána eile	88	10	2
Oibríthe láimhe	84	14	2
Daoine tí	87	10	3
Dífhostaithe	87	9	4
Ar scor	85	11	4
Mic léinn	93	5	2
Deacrachtaí ag íoc billí			
An chuid is mó den am	84	12	4
Ó am go ham	83	14	3
Beagnach riamh/Ná	89	9	2
Smaoinigh a bhaineann le			
An lucht oibre	86	10	4
An rang lár íochtair	86	12	2
An rang lár	88	10	2
An rang lár uachtarach	91	8	1
An rang uachtarach	93	7	0
An t-athrú aeráide			
An fhadhb is mó	95	4	1
Ceann de na fadhbanna	93	5	2
Ní fadhb é	81	15	4
Dearcadh ar an athrú aeráide			
Ní fadhb thromchúiseach	50	46	4
Fadhb atá sách tromchúiseach	74	21	5
Fadhb an-tromchúiseach	93	5	2
Tar éis gníomhú chun an t-athrú aeráide a chomhrac			
Tá	92	6	2
Níl	79	17	4

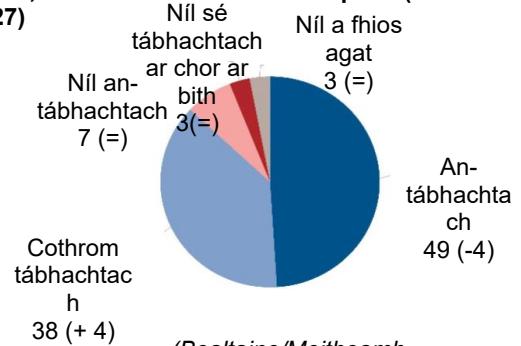
An t-athrú aeráide

Aontaíonn beagnach naonúr as gach deichniúr freagróirí (87 %, gan aon athrú ó mhí an Mhárta-Aibreán 2021) go bhfuil sé tábhachtach don Aontas Eorpach spriocanna uailmhianacha a leagan síos chun an méid fuinnimh in-athnuaite a úsáidtear a mhéadú faoi 2030, agus 49 % (-4 pc) ag smaoineamh go bhfuil sé sin “an-tábhachtach”. I gcodarsnacht leis sin, deir 10 % (gan athrú) nach bhfuil sé sin tábhachtach, agus deir 3 % (gan aon athrú) “níl a fhios acu.”

Deir níos mó ná seachtar as gach deichniúr freagróirí i ngach tír go bhfuil sé tábhachtach go socraíonn an tAontas Eorpach spriocanna uailmhianacha sa réimse seo, le sciaranna ó 98 % i Málta agus 97 % sa Chipir agus sa Phortaingéil go 71 % sa Rómáin agus 72 % sa tSeicia agus san Eastóin.

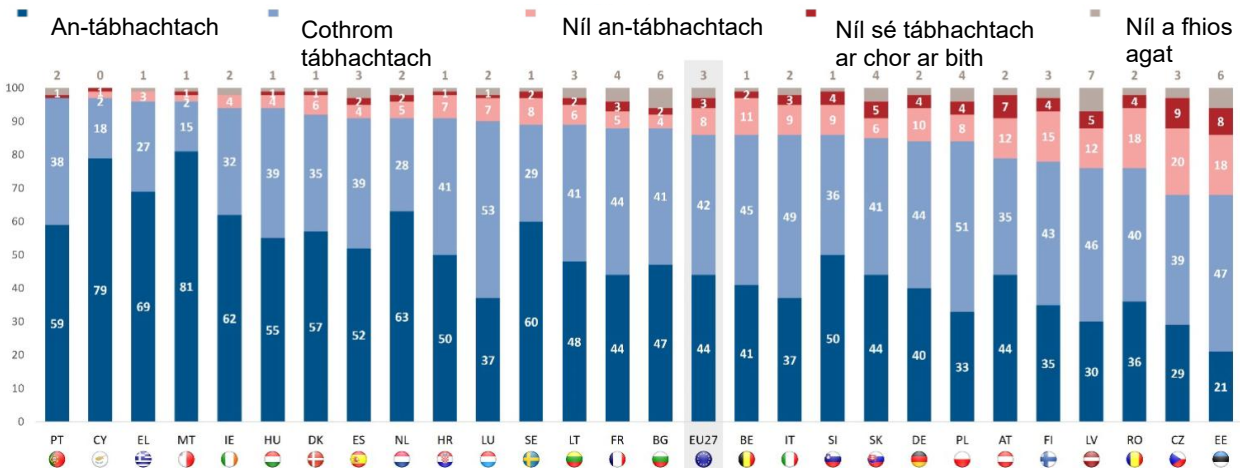
Measann ar a laghad trí cheathrú de na freagróirí i Málta (84 %), sa Chipir (81 %) agus sa tSualainn (76 %) go bhfuil spriocanna uailmhianacha á leagan síos ag AE sa réimse seo, i gcomparáid le 21 % san Eastóin, 33 % sa Laitvia agus 35 % sa tSeicia a cheapann an bealach

QC8.2 Cé chomh tábhachtach is atá sé, dar leat, go ngníomhaíonn na húdaráis seo a leanas agus go méadaíonn siad an méid fuinnimh in-athnuaite a úsáidtear, amhail cumhacht na gaoithe nó na gréine, faoi 2030? An tAontas Eorpach (% — AE27)

(Bealtaine/Meitheamh 2023 - Málta/April 2021)

QC9.1 Cé chomh tábhachtach, dar leat, atá na húdaráis seo a leanas chun fheabhsú faoi 2030 (e.g. trí dhaoine a spreagadh chun a dteach a insliú, grianchainéil a shuiteáil nó gluasteáin leictreacha a cheannach)? (% An Rialtas (NÁISIÚNTA))

céanna.

Eorabharaméadar Speisialta 538

An t-athrú aeráide

Tá na treochtaí ar an leibhéal náisiúnta ó mhí an Mhárta-Aibreán 2021 measctha³⁷ arís. Tá sciar na bhfreagróirí a mheasann go bhfuil sé tábhachtach go méadóidh an tAontas an méid fuinnimh in-athnuaite a úsáidtear faoi 2030 i 12 thír, an Fhionlainn (89 %, + 7 bpointe céatadáin) san áireamh, ach tá laghdú tagtha air i 14 thír, an Eastóin (72 %, -13 pointe céatadáin) agus an Laitvia (77 %, -10 bpointe céatadáin) ina measc. Níor tháinig aon athrú ar an tuairim san Ungáir (94 %).

QC8.2 Cé chomh tábhachtach is atá sé, dar leat, go ngníomhaíonn na húdaráis seo a leanas agus go méadaíonn siad an méid fuinnimh in-athnuaite a úsáidtear, amhail cumhacht na gaoithe nó na gréine, faoi 2030?

An tAontas Eorpach (%)

		AE27	FI	MT	TÁ SÉ	DK	FR	SE	AC MH AIN NÍ DA ON NA	PL	EL	CY	LT	NL	TÁ SÉ	IE	DE	ES	PT	LU	SI	A	AG	BG	RO	SK	CZ	LV	EE	
Iomlán 'Tábhachtach'	Bealtaine/Meitheamh 2023	87	89	98	88	94	86	93	93	85	92	97	93	91	94	95	85	92	97	91	90	88	78	82	71	83	72	77	72	
	Δ Márta/Apr 2021	=			BHÍ AN T-EO LA MÍ CH RT. EA NÓ DA TA	BHÍ AN T-EO LA S MÍ CH RT. EA RT.	BHÍ AN T-EO LA S MÍ CH RT. EA RT.	BHÍ AN T-EO LA S MÍ CH RT. EA RT.	2 JU R: RÉ AM HAI TH RIS IM (FÍ OR AIS).	2 JU R: RÉ AM HAI TH RIS IM (FÍ OR AIS).	BHÍ AN T-EO LA S MÍ CH RT. EA RT.	BHÍ AN T-EO LA S MÍ CH RT. EA RT.	BHÍ AN T-EO LA S MÍ CH RT. EA RT.	BHÍ AN T-EO LA S MÍ CH RT. EA RT.	=	▼1					▼3	▼3	▼4	▼4	▼7	▼8	▼8	▼9	10	▼13
	Bealtaine/Meitheamh 2023	10	8	2	10	4	10	6	6	12	6	2	5	8	5	3	13	5	1	7	9	11	20	8	24	13	24	14	22	
Iomlán 'Níl tábhacht'	Δ Márta/Apr 2021	=	10	=	▼3	▼5	▼1	▼4	2 JU R: RÉ AM HAI TH RIS IM (FÍ OR AIS).	BHÍ AN T-EO LA S MÍ CH RT. EA RT.	=	=	▼3	▼1	=	▼1														
	Bealtaine/Meitheamh 2023	3	3	0	2	2	4	1	1	3	2	1	2	1	1	2	2	3	2	2	2	1	1	2	10	5	4	4	9	6
	Δ Márta/Apr 2021	=		▼5	▼1					2 JU R: RÉ AM HAI TH RIS IM (FÍ OR AIS).	BHÍ AN T-EO LA S MÍ CH RT. EA RT.	=	▼3	▼1	▼1															
Níl a fhios agat	Bealtaine/Meitheamh 2023																													
	Δ Márta/Apr 2021	=																												
	Bealtaine/Meitheamh 2023																													

Eorabharaméadar Speisialta 538

An t-athrú aeráide

Léiríonn an anailís shochdhéimeagrafach go measann níos mó ná ochtar as gach deichniúr i ngach grúpa go bhfuil sé tábhachtach go méadóidh an tAontas méid an fhuinnimh in-athnuaite a úsáidtear faoi 2030. Ciallaíonn leibhéal ard foriomlán an chomhaontaithe nach bhfuil ach difríocht shuntasach amháin ann: is dóichí go gceapann siad siúd ar annamh nó nach mbíonn deacrachtaí acu billí a íoc (89 %) go bhfuil sé sin tábhachtach ná iad siúd a mbíonn deacrachtaí níos mó acu (83 %).

Mar sin féin, léiríonn an anailís freagróirí a chreideann gurb é an t-athrú aeráide na fadhbanna is tromchúisí (95 %) nó ceann de na fadhbanna is tromchúisí (93 %) is dóchúla a cheapann go bhfuil sé sin tábhachtach ná iad siúd nach bhfuil (81 %). Léirítear ann freisin gur mó an dearcadh atá ag na freagróirí ar an athrú aeráide, is é is dóichí go gceapann siad go bhfuil sé tábhachtach go ndéanfaidh AE beart chun úsáid fuinnimh in-athnuaite a mhéadú: Creideann 93 % a cheapann gur fadhb an-tromchúiseach é seo, i gcomparáid le 51 % a deir nach fadhb thromchúiseach é an t-athrú aeráide.

QC8_2 Cé chomh tábhachtach is atá sé go ngníomhaíonn na húdaráis seo a leanas agus go méadaíonn siad an méid fuinnimh in-athnuaite a úsáidtear, amhail cumhacht na gaoithe nó na gréine, faoi 2030?

An tAontas Eorpach (% — AE)

	lomlán 'Tábhachtach'	lomlán 'Níl tábhacht'	Níl a fhios agat
AE27	87	10	3
Inscne			
Fear	85	12	3
Bean	88	9	3
Aois			
15-24	91	7	2
25-39	88	10	2
40-54	86	12	2
55+	86	10	4
Oideachas (Deireadh de)			
—15	84	9	7
16-19	86	12	2
20+	89	9	2
Fós ag déanamh staidéir	92	6	2
Catagóir shochghairmiúil			
Féinfhostaíocht	88	10	2
Bainisteoirí	90	9	1
Coiléir bána eile	88	10	2
Oibríthe láimhe	84	13	3
Daoine tí	84	12	4
Dífhostaithe	88	9	3
Ar scor	85	10	5
Mic léinn	92	6	2
Deacrachtaí ag íoc billí			
An chuid is mó den am	83	13	4
Ó am go ham	83	14	3
Beagnach riamh/Ná	89	9	2
Smaoinigh a bhaineann le			
An lucht oibre	86	9	5
An rang lár íochtair	85	13	2
An rang lár	87	11	2
An rang lár uachtarach	91	8	1
An rang uachtarach	91	9	0
An t-athrú aeráide			
An fhadhb is mó	95	4	1
Ceann de na fadhbanna	93	5	2
Ní fadhb é	81	15	4
Dearcadh ar an athrú aeráide			
Ní fadhb thromchúiseach	51	44	5
Fadhb atá sách tromchúiseach	74	21	5
Fadhb an- tromchúiseach	93	5	2
Tar éis gníomhú chun an t-athrú aeráide a chomhrac			
Tá	92	6	2
Níl	78	17	5

3. Spriocanna éifeachtúlachta fuinnimh

Measann níos mó ná ochtar as gach deichniúr Eorpach go bhfuil sé tábhachtach go ngníomhóidh a rialtas náisiúnta agus an tAontas Eorpach chun éifeachtúlacht fuinnimh a fheabhsú faoi 2030

Iarradh ar fhreagróirí a thábhachtaí a bhí sé go ndéanfadh a rialtas náisiúnta agus an tAontas Eorpach beart chun éifeachtúlacht fuinnimh a fheabhsú faoi 2030 (e.g., trí dhaoine a spreagadh chun a dteach a insliú, painéil ghréine a shuiteáil, nó gluaisteáin leictreacha a cheannach).³⁸³⁹

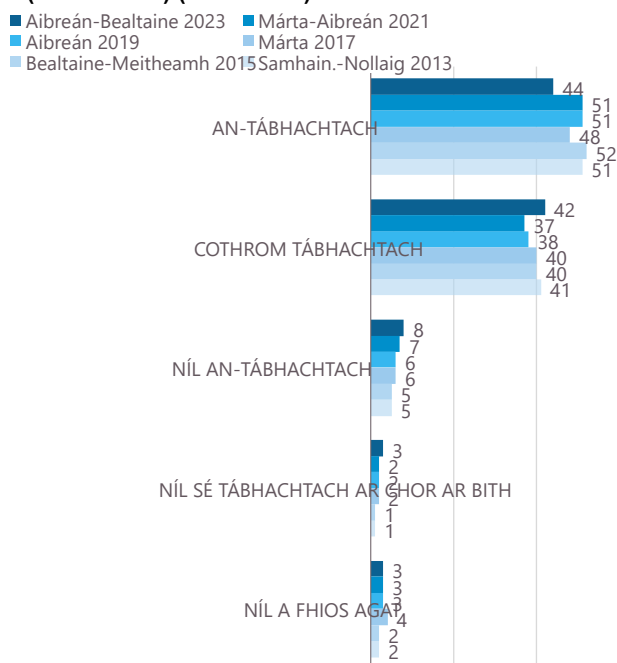
Measann tromlach suntasach (86 %, -2 pointe céatadán ó Mhárta-Aibreán 2021) go bhfuil sé tábhachtach dá rialtas náisiúnta beart a dhéanamh chun éifeachtúlacht fuinnimh a fheabhsú faoi 2030, agus deir 44 % (-7 bpointe céatadán) go bhfuil sé sin “an-tábhachtach”. Ar an taobh

eile, measann 11 % (+ 2 pointe céatadán) nach bhfuil sé sin tábhachtach, agus deir 3 % (=) nach bhfuil a fhios acu.

Léiríonn an treocht níos fadtéarmaí go bhfuil sé sin tábhachtach anois ar an leibhéal is ísle riamh, dhá phointe níos ísle ná an leibhéal íseal a bhí ann roimhe sin i Márta-Aibreán 2021 agus sé phointe níos ísle ná mar a bhí in 2013-2015. Is é an cion a cheapann go bhfuil sé “an-tábhachtach” don rialtas náisiúnta gníomh a dhéanamh freisin ar a leibhéal is ísle riamh.

QC9.1 Cé chomh tábhachtach, dar leat, atá na húdaráis seo a leanas chun éifeachtúlacht fuinnimh a fheabhsú faoi 2030 (e.g. trí dhaoine a spreagadh chun a dteach a insliú, grianphainéil a shuiteáil nó gluaisteáin leictreacha a cheannach)?

An rialtas (NÁISIÚNTA) (% — AE27)

38 QC9.1 An Rialtas (NÁISIÚNTA); QC9.2 An tAontas Eorpach.

dhaoine a spreagadh chun a dteach a insliú, painéil ghréine a shuiteáil nó gluaisteáin leictreacha a cheannach)? QC9.1 An Rialtas (NÁISIÚNTA); QC9.2 An tAontas Eorpach.

39 Tá athrú tagtha ar fhoclaíocht na ceiste ó 2021 i leith, cé chomh tábhachtach is atá sé, dar leat, go dtugann na húdaráis seo a leanas tacaíocht chun éifeachtúlacht fuinnimh a fheabhsú faoi 2030 (e.g. trí dhaoine a spreagadh chun a dteach a insliú, painéil ghréine a shuiteáil, nó gluaisteáin leictreacha a cheannach). Mar thoradh air sin, ba cheart torthaí treochta a léiriú go cúramach.

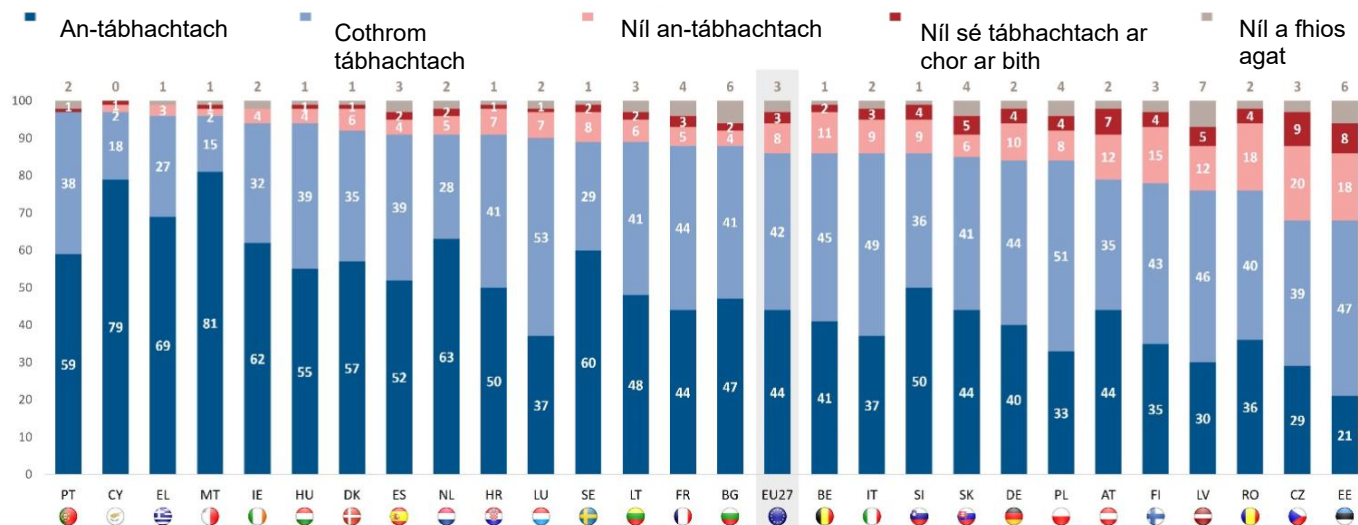
Eorabharaméadar Speisialta 538

An t-athrú aeráide

Measann níos mó ná dhá thrian de na freagróirí i ngach Ballstát go bhfuil sé tábhachtach go ngníomhóidh a rialtas náisiúnta chun éifeachtúlacht fuinnimh a fheabhsú, le cionmhaireachtaí ó 97 % sa Chipir agus sa Phortaingéil agus 96 % sa Ghréig agus Málta go 68 % san Eastóin agus sa tSeicia agus 76 % sa Laitvia agus sa Rómáin.

In 12 thír, deir leath ar a laghad go bhfuil sé “an-tábhachtach” go ndéanfadh a rialtas náisiúnta an beart sin, agus na leibhéil is airde le feiceáil i Málta (81 %), sa Chipir (79 %) agus sa Ghréig (69 %). I gcodarsnacht leis sin, tá 21 % san Eastóin, 29 % sa tSeicia agus 30 % sa Laitvia den tuairim go bhfuil sé sin an-tábhachtach.

QC9.1 Cé chomh tábhachtach, dar leat, atá na húdaráis seo a leanas chun éifeachtúlacht fuinnimh a fheabhsú faoi 2030 (e.g. trí dhaoine a spreagadh chun a dteach a insliú, grianphainéil a shuiteáil nó gluasteáin leictreacha a cheannach)? (% An Rialtas (NÁISIÚNTA))

Eorabharaméadar Speisialta 538

An t-athrú aeráide

Léiríonn an anailís shochdhéimeagrafach go gceapann níos mó ná ochtar as gach deichniúr freagróirí i ngach grúpa go bhfuil sé tábhachtach don rialtas náisiúnta beart a dhéanamh chun éifeachtúlacht fuinnimh a fheabhsú faoi 2030. Mar thoradh ar an ardleibhéal comhaontaithe seo, is beag difríochtaí suntasacha atá ann:

- Is dóichí go gceapann freagróirí idir 15-24 bliana d'aois (91 %) go bhfuil sé tábhachtach don rialtas náisiúnta beart a dhéanamh ná mar a cheapann freagróirí níos sine.
- Is dóchála go gceapfaidh freagróirí nach bhfuil deacrachtaí acu riamh nó beagnach riamh billí a íoc go bhfuil sé sin tábhachtach ná iad siúd a mbíonn deacrachtaí acu níos minice (88 % vs 83 %).
- Measann an freagróir níos airde go bhfuil siad féin ar an dréimire sóisialta, is é is dóichí go gceapann siad go bhfuil sé seo tábhachtach.

Taispeánann an anailís na freagróirí a chreideann gurb é an t-athrú aeráide na fadhbanna is tromchúisí (95 %) nó ceann de na fadhbanna is tromchúisí (92 %) atá os comhair an domhain agus is dóchála gur cheart beart a dhéanamh ná iad siúd nach bhfuil (80 %). Ina theannta sin, is mó an dearcadh atá ag na freagróirí ar an athrú aeráide, is é is dóichí a cheapann siad go bhfuil sé tábhachtach go ndéanfadh rialtais náisiúnta beart chun úsáid fuinnimh in-athnuaite a mhéadú: Ceapann 92 % a cheapann gur fadhb an-tromchúiseach é seo, i gcomparáid le 52 % a deir nach fadhb thromchúiseach é an t-athrú aeráide.

QC9_1 Cé chomh tábhachtach is atá sé, dar leat, go ngníomhóidh na húdaráis seo a leanas chun éifeachtúlacht fuinnimh a fheabhsú faoi 2030 (e.g. trí dhaoine a spreagadh chun a dteach a insliú, painéil ghréine a shuiteáil nó gluaiстеáin leictreacha a chheannach)? An rialtas (NÁISIÚNTA)

(% — AE)

	lomlán 'Tábhachtach'	lomlán 'Níl tábhacht'	Níl a fhios agat
AE27	86	11	3
Inscne			
Fear	86	12	2
Bean	87	10	3
Aois			
15-24	91	7	2
25-39	87	11	2
40-54	86	12	2
55+	84	12	4
Oideachas (Deireadh de)			
—15	84	10	6
16-19	85	13	2
20+	88	10	2
Fós ag déanamh staidéir	93	6	1
Catagóir shochghairmiúil			
Féinfhostaíocht	88	10	2
Bainisteoirí	88	11	1
Coiléir bána eile	87	11	2
Oibrithe láimhe	84	13	3
Daoine tí	86	11	3
Dífhostaithe	87	9	4
Ar scor	83	12	5
Mic léinn	93	6	1
Deacrachtaí ag íoc billí			
An chuid is mó den am	83	13	4
Ó am go ham	83	14	3
Beagnach riamh/Ná	88	10	2
Smaoinigh a bhaineann le			
An lucht oibre	85	10	5
An rang lár íochtair	85	12	3
An rang lár	87	11	2
An rang lár uachtarach	90	9	1
An rang uachtarach	91	9	0
An t-athrú aeráide			
An fhadhb is mó	95	4	1
Ceann de na fadhbanna	92	6	2
Ní fadhb é	80	16	4
Dearcadh ar an athrú aeráide			
Ní fadhb thromchúiseach	52	44	4
Fadhb atá sách tromchúiseach	74	21	5
Fadhb an- tromchúiseach	92	6	2
Tar éis gníomhú chun an t-athrú aeráide a chomhrac			
Tá	91	7	2
Níl	78	18	4

Eorabharaméadar Speisialta 538

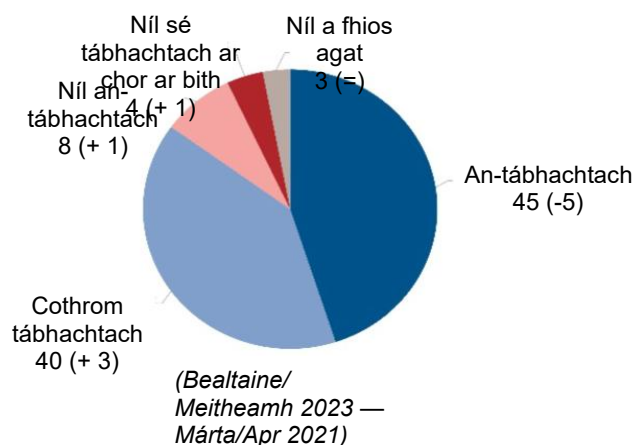
An t-athrú aeráide

Measann níos mó ná ochtar as gach deichniúr freagróirí (85 %, -2 pointe céatadán ó Mhárta-Aibreán 2021) go bhfuil sé tábhachtach don Aontas Eorpach beart a dhéanamh chun éifeachtúlacht fuinnimh a fheabhsú faoi 2030, agus deir 45 % (-5 pc) go bhfuil sé sin “an-tábhachtach”. Tá beagán os cionn aon as gach deichniúr (12 %, + 2 phointe céatadán) den tuairim nach bhfuil sé tábhachtach gníomhartha an Aontais a dhéanamh, agus deir 3 % (gan aon athrú) nach bhfuil a fhios acu.

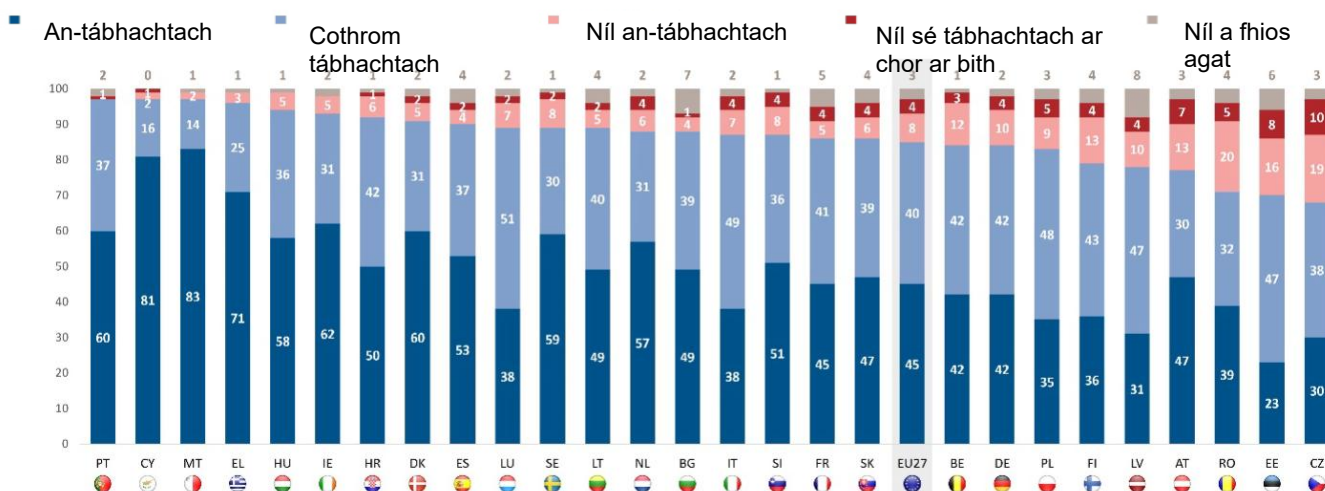
Léirítear san anailís náisiúnta go measann níos mó ná dhá thrian de na freagróirí i ngach Ballstát go bhfuil sé tábhachtach go ndéanfaidh AE beart sa réimse sin. Tá an tuairim sin beagnach uilíoch sa Chipir, i Málta agus sa Phortaingéil (97 % an ceann) agus sa Ghréig (96 %). Tá sé forleathan freisin sa tSeicia (68 %), san Eastóin (70 %) agus sa Rómáin (71 %).

In 12 thír, measann an tromlach go bhfuil sé an-tábhachtach go ndéanfaidh AE beart, agus is amhlaidh atá go háirithe i Málta (83 %) agus sa Chipir (81 %). I gcodarsnacht leis sin, is ionann 23 % san Eastóin, 30 % sa tSeicia agus 31 % sa Laitvia.

QC9.2 Cé chomh tábhachtach is atá sé, dar leat, go ngníomhóidh na húdaráis seo a leanas chun éifeachtúlacht fuinnimh a fheabhsú faoi 2030 (e.g. trí dhaoine a spreagadh chun a dteach a insliú, painéil ghréine a shuiteáil nó gluasteáin leictreacha a cheannach)? An tAontas Eorpach. (% — AE27)

QC9.2 Cé chomh tábhachtach is atá sé, dar leat, go ngníomhóidh na húdaráis seo a leanas chun éifeachtúlacht fuinnimh a fheabhsú faoi 2030 (e.g. trí dhaoine a spreagadh chun a dteach a insliú, painéil ghréine a shuiteáil nó gluasteáin leictreacha a cheannach)? (% An tAontas Eorpach)

Eorabharaméadar Speisialta 538

An t-athrú aeráide

⁴¹Tá na héabhlóidí ó mhí an Mhárta-Aibreán 2021 measctha. I 15 thír, is lú seans go ndéarfadh freagróirí anois go bhfuil sé tábhachtach go ndéanfaidh AE beart chun éifeachtúlacht fuinnimh a fheabhsú faoi 2030, agus an laghdú is mó le feiceáil san Eastóin (70 %, -17 pc), sa tSeicia (68 %, -12 phointe céatadán) agus sa Laitvia (78 %, -10 pc). Os a choinne sin, tá méadú tagtha ar an gcomhaontú i ndeich dtír lena n-áirítear an Danmhairg (91 %, + 5 phointe céatadán), an Iodáil (87 %, + 5 phointe céatadán) agus an Fhionlainn (79 %, + 5 phointe céatadán). Níor tháinig aon athrú ar an tuairim san Ungáir (94 %) ná san Fhrainc (86 %).

---

⁴¹ I gcomparáid le 2021, bhí difríocht iomlán idir an mhodheolaíocht a úsáideadh chun an suirbhé a dhéanamh in BE, CZ, DK, EE, IE, LV, LT, LU, PT, FI, SE agus i bpáirt in EL, MT, NL, SI, SK. Mír nua a bhí ann in 2021, dá bhrí sin, níl aon chomparáid ann in 2019.

Eorabharaméadar Speisialta 538

QC9.2 Cé chomh tábhachtach is atá sé, dar leat, go ngníomhóidh na húdaráis seo a leanas chun éifeachtúlacht fuinnimh a fheabhsú faoi 2030 (e.g. trí dhaoine a spreagadh chun a dteach a insliú, painéil ghreine a shuiteáil nó gluaisteáin leictreacha a cheannach)?

An tAontas Eorpach (%)

	AE27	DK	TÁ SÉ	FI	MT	AC MH AIN NÍ DA ON NA	SE	EL	CY	LU	NL	FR	TÁ SÉ	ES	PT	BG	AG	DE	IE	PL	LT	SK	SI	A	RO	LV	CZ	EE		
Bealtaine/Meitheamh 2023	85	91	87	79	97	92	89	96	97	89	88	86	94	90	97	88	77	84	93	83	89	86	87	84	71	78	68	70		
Iomlán 'Tábhachtach'						BHÍ AN T-EO LA S MI CH RT. NÓ AS DÁ TA	2 JUR: R: AM HAI TH RIS IM (FÍ OR AIS).	2 JUR: R: AM HAI TH RIS IM (FÍ OR AIS).	BHÍ AN T-EO LA S MI CH RT.	BHÍ AN T-EO LA S MI CH RT.	BHÍ AN T-EO LA S MI CH RT.	BHÍ AN T-EO LA S MI CH RT.	=	=	▼1	▼1		2 JUR: R: AM HAI TH RIS IM (FÍ OR AIS).	2 JUR: R: AM HAI TH RIS IM (FÍ OR AIS).											
Δ Márta/Apr 2021																														
Bealtaine/Meitheamh 2023	12	7	11	17	2	7	10	3	3	9	10	9	5	6	1	5	20	14	5	14	7	10	12	15	25	14	29	24		
Iomlán 'Níl tábhachtach'						2 JUR: R: AM HAI TH RIS IM (FÍ OR AIS).	2 JUR: R: AM HAI TH RIS IM (FÍ OR AIS).	2 JUR: R: AM HAI TH RIS IM (FÍ OR AIS).	2 JUR: R: AM HAI TH RIS IM (FÍ OR AIS).	BHÍ AN T-EO LA S MI CH EA RT.	2 JUR: R: AM HAI TH RIS IM (FÍ OR AIS).							BHÍ AN T-EO LA S MI CH EA RT.												
Δ Márta/Apr 2021																														
Bealtaine/Meitheamh 2023	3	2	2	4	1	1	1	1	0	2	2	5	1	4	2	7	3	2	2	3	4	4	1	1	4	8	3	6		
Níl a fhios agat						BHÍ AN T-EO LA S MI CH RT. NÓ AS DÁ TA	BHÍ AN T-EO LA S MI CH EA RT.		2 JUR: R: AM HAI TH RIS IM (FÍ OR AIS).	BHÍ AN T-EO LA S MI CH EA RT.								2 JUR: R: AM HAI TH RIS IM (FÍ OR AIS).	2 JUR: R: AM HAI TH RIS IM (FÍ OR AIS).											
Δ Márta/Apr 2021																														

Eorabharaméadar Speisialta 538

An t-athrú aeráide

Léiríonn an anailís shochdhéimeagrafach arís leibhéal ard comhaontaithe le níos mó ná ochtar as gach deichniúr freagróirí i ngach grúpa ag smaoineamh go bhfuil sé tábhachtach go ndéanfaidh an tAontas beart chun éifeachtúlacht fuinnimh a fheabhsú faoi 2030. Mar thoradh air sin, is beag difríochtaí suntasacha atá ann:

- Is dóichí go gceapann freagróirí idir 15-24 bliana d'aois (91 %) go bhfuil an gníomh seo tábhachtach i gcomparáid le freagróirí níos sine.
- Is dóichí go gceapann freagróirí nach bhfuil deacrachtaí riamh acu riamh nó beagnach riamh go bhfuil sé sin tábhachtach ná iad siúd a mbíonn deacrachtaí acu níos minice (88 % vs 82 %).
- Measann an freagróir níos airde go bhfuil siad féin ar an dréimire sóisialta, is é is dóichí go gceapann siad go bhfuil sé seo tábhachtach.

Léirítear san anailís gurb iad na freagróirí a chreideann gurb é an t-athrú aeráide na fadhbanna is tromchúisí (94 %) nó ceann de na fadhbanna is tromchúisí (91 %) atá os comhair an domhain go measann siad go bhfuil sé tábhachtach go ndéanfaidh AE beart chun éifeachtúlacht fuinnimh a fheabhsú faoi 2030 ná iad siúd nach bhfuil (80 %). Léirítear ann freisin gur mó an dearcadh atá ag na freagróirí ar an athrú aeráide, is é is dóichí go gceapann siad go bhfuil sé tábhachtach go ndéanfadh AE beart chun úsáid fuinnimh in-athnuaite a mhéadú: Ceapann 92 % díobh gur fadhb an-tromchúiseach í, dar leo, go bhfuil gníomhaíocht AE tábhachtach, i gcomparáid le 50 % a deir nach fadhb thromchúiseach é an t-athrú aeráide.

QC9_2

Cé chomh tábhachtach is atá sé, dar leat, go ngníomhóidh na húdaráis seo a leanas chun éifeachtúlacht fuinnimh a fheabhsú faoi 2030 (e.g. trí dhaoine a spreagadh chun a dteach a insliú, painéil ghréine a shuiteáil nó gluasteáin leictreacha a cheannach)?

An tAontas Eorpach (% — AE)

	lomlán 'Tábhachtach'	lomlán 'Níl tábhacht'	Níl a fhios agat
AE27	85	12	3
Inscne			
Fear	85	12	3
Bean	86	11	3
Aois			
15-24	91	7	2
25-39	86	12	2
40-54	85	13	2
55+	84	12	4
Oideachas (Deireadh de)			
—15	84	9	7
16-19	84	13	3
20+	87	11	2
Fós ag déanamh staidéir	92	7	1
Catagóir shochghairmiúil			
Féinhostaíocht	88	11	1
Bainisteoirí	88	11	1
Coiléir bána eile	87	11	2
Oibríthe láimhe	83	14	3
Daoine tí	84	13	3
Dífhostaithe	86	10	4
Ar scor	84	11	5
Mic léinn	92	7	1
Deacrachtaí ag íoc billí			
An chuid is mó den am	82	15	3
Ó am go ham	82	15	3
Beagnach riamh/Ná	88	10	2
Smaoinigh a bhaineann le			
An lucht oibre	84	10	6
An rang lár íochtair	85	12	3
An rang lár	86	12	2
An rang lár uachtarach	90	9	1
An rang uachtarach	91	9	0
An t-athrú aeráide			
An fhadhb is mó	94	5	1
Ceann de na fadhbanna	91	7	2
Ní fadhb é	80	16	4
Dearcadh ar an athrú aeráide			
Ní fadhb thromchúiseach	50	45	5
Fadhb atá sách tromchúiseach	73	21	6
Fadhb an- tromchúiseach	92	6	2
Tar éis gníomhú chun an t-athrú aeráide a chomhrac			
Tá	90	8	2
Níl	77	18	5

Eorabharaméadar Speisialta 538
An t-athrú aeráide

4. Eoraip aeráidneodrach faoi 2050

Measann beagnach naonúr as gach deichniúr Eorpach gur cheart astaíochtaí gás ceaptha teasa a laghdú a laghad is féidir agus na hastaíochtaí atá fágtha a fhritháireamh ag an am céanna chun geilleagar an Aontais a bheith neodrach ó thaobh na haeráide de faoi 2050

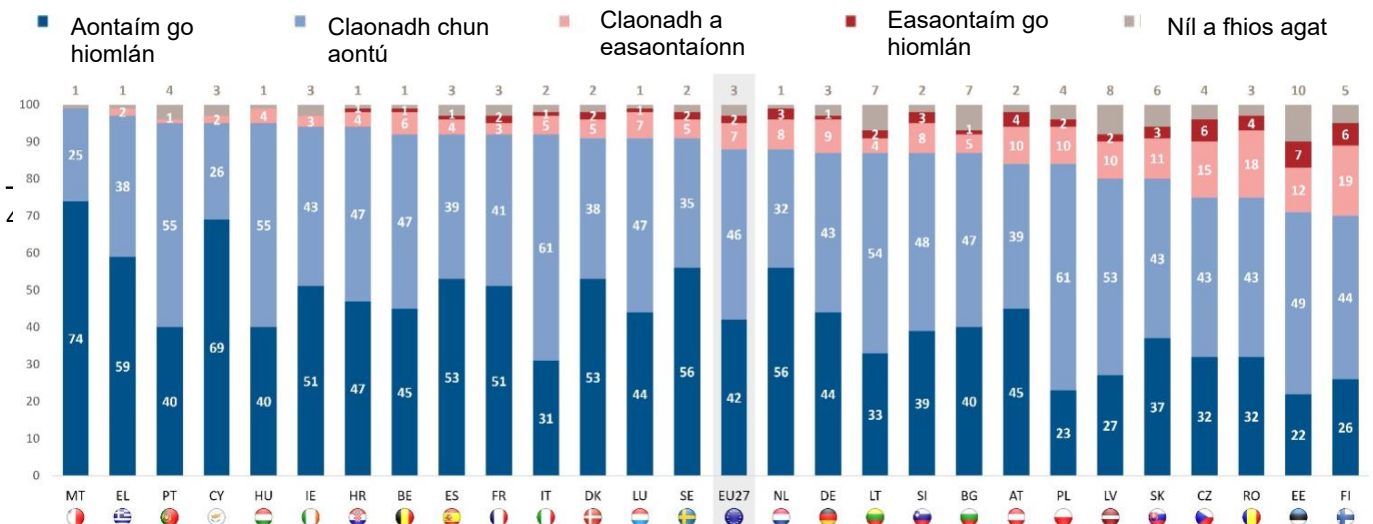
Iarradh ar fhreagróirí a mhéid a d'aontaigh siad nó a d'easaontaigh siad leis an ráiteas seo a leanas: “Ba cheart dúinn astaíochtaí gás ceaptha teasa a laghdú a laghad is féidir agus na hastaíochtaí atá fágtha a fhritháireamh, mar shampla trí limistéir foraoise a mhéadú, chun geilleagar an Aontais a dhéanamh aeráidneodrach faoi 2050”.⁴²

Aontaíonn beagnach naoi as gach deichniúr (88 %, -2 pointe céatadáin ó Mhárta-Aibreán 2021) leis an ráiteas seo, agus deir 42 % (-5 pp) go n-aontaíonn siad go hiomlán leo. Ní aontaíonn beagnach duine as gach deichniúr freagróirí (9 %, +1 pp) agus deir 3 % (+1 pp) nach bhfuil a fhios acu.

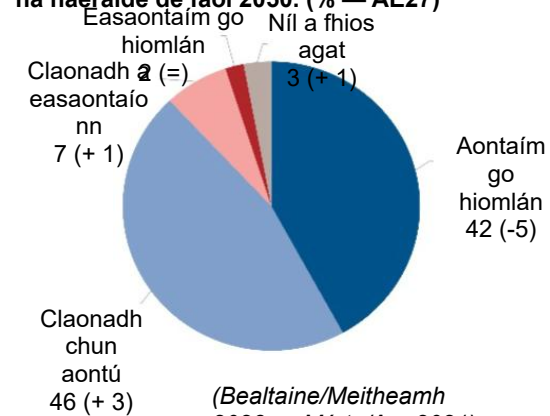
Ar an leibhéal náisiúnta, aontaíonn seachtar as gach deichniúr freagróirí i ngach tír gur cheart astaíochtaí gás ceaptha teasa a laghdú a laghad is féidir agus na hastaíochtaí atá fágtha a fhritháireamh san am céanna chun geilleagar an Aontais a dhéanamh aeráidneodrach faoi 2050. Tá na leibhéil chomhaontaithe idir 99 % i Málta, 97 % sa Ghréig agus 95 % de na freagróirí sa Chipir, san Ungáir agus sa Phortaingéil go 70 % san Fhionlainn, 71 % san Eastóin agus 75 % sa tSeicia agus sa Rómáin.

Tá naoi dtír ann ina n-aontaíonn ar a laghad leath na bhfreagróirí go hiomlán leis an ráiteas sin, agus na leibhéil is airde le feiceáil i Málta (74 %), sa Chipir (69 %) agus sa Ghréig (59 %). Ag an taobh eile den scála 22 % san Eastóin, aontaíonn 23 % sa Pholainn agus 26 % san Fhionlainn go hiomlán.

QC10. Cé chomh mór agus a aontaíonn tú nó nach n-aontaíonn tú leis an ráiteas seo a leanas: Ba cheart dúinn astaíochtaí gás ceaptha teasa a laghdú a laghad is féidir agus na hastaíochtaí atá fágtha a fhritháireamh, mar shampla trí limistéir foraoise a mhéadú, ionas go mbeidh geilleagar an Aontais neodrach ó thaobh na haeráide de faoi 2050.

QC10. Cé chomh mór agus a aontaíonn tú nó nach n-aontaíonn tú leis an ráiteas seo a leanas: Ba cheart dúinn astaíochtaí gás ceaptha teasa a laghdú a laghad is féidir agus na hastaíochtaí atá fágtha a fhritháireamh, mar shampla trí limistéir foraoise a mhéadú, ionas go mbeidh geilleagar an Aontais neodrach ó thaobh na haeráide de faoi 2050. (% — AE27)

(Bealtaine/Meitheamh 2023 — Márta/Apr 2021)

Eorabharaméadar Speisialta 538

An t-athrú aeráide

Ar an leibhéal náisiúnta, comhaontú gur cheart dúinn astaíochtaí gás ceaptha teasa a laghdú a laghad⁴³is féidir agus na hastaíochtaí atá fágtha a fhritháireamh, mar shampla trí limistéir foraoise a mhéadú, chun geilleagar an Aontais a dhéanamh aeráidneodrach faoi 2050⁴, go háirithe san Eastóin (71 %, -18 bpointe céatadán i gcomparáid le 2021, -14 pp i gcomparáid le 2019), sa tSeicia (75 %, -12 pp), sa Pholainn (84 %, -8 pp) agus sa tSlóvaic (80 %, -8 pp). I gcodarsnacht leis sin, tá méadú tagtha ar na leibhéil chomhaontaithe i sé thír lena n-áirítear an Ghréig (97 %, + 5 phointe céatadán), agus

---

43 I gcomparáid le 2021, bhí difríocht iomlán idir an mhodheolaíocht a úsáideadh chun an suirbhé a dhéanamh in BE, CZ, DK, EE, IE, LV, LT, LU, PT, FI, SE agus i bpáirt in EL, MT, NL, SI, SK. I gcás ina bhfuil difríochtaí suntasacha ann, cuireadh isteach comparáid le torthaí 2019.

Eorabharaméadar Speisialta 538

An t-athrú aeráide

d'fhan siad gan athrú in Éirinn (94 %) agus sa Fhrainc (92 %).

QC10 Cé chomh mór agus a aontaíonn tú nó a easaontaíonn tú leis an ráiteas seo a leanas: Ba cheart dúinn astaíochtaí gás ceaptha teasa a laghdú a laghad is féidir agus na hastaíochtaí atá fágtha a fhritháireamh, mar shampla trí limistéir foraoise a mhéadú, chun geilleagar an Aontais a dhéanamh aeráidneodrach faoi 2050.

(%)

	AE27	EL	MT	TÁ SÉ	DK	CY	SE	IE	FR	A	AC MHAINÍDAONNA	TÁ SÉ	AG	BG	SI	ES	DE	PT	RO	LT	LU	NL	FI	LV	PL	SK	CZ	EE
Bealtaine/Meitheamh 2023	88	97	99	92	91	95	91	94	92	92	94	95	84	87	87	92	87	95	75	87	91	88	70	80	84	80	75	71
Iomlán 'A chomhaontú'	2 JUR: RÉA MHAITHRISIM (FÍORRAIS).	BHÍ AN T-EOLAS MÍCH EA RT.	BHÍ AN T-EOLAS MÍCH EA RT.	BHÍ AN T-EOLAS MÍCH EA RT.	BHÍ AN T-EOLAS MÍCH EA RT.	BHÍ AN T-EOLAS MÍCH EA RT.	BHÍ AN T-EOLAS MÍCH EA RT.	=	=	▼1	▼1	▼1	▼1	2 JUR: RÉA MHAITHRISIM (FÍORRAIS).	2 JUR: RÉA MHAITHRISIM (FÍORRAIS).	▼3	▼4	▼4	▼4	▼5	▼5	▼5	▼5	▼7	▼8	▼8	▼12	▼18
Bealtaine/Meitheamh 2023	9	2	6	7	2	7	3	5	7	5	4	14	6	11	5	10	1	22	6	8	11	25	12	12	14	21	19	
Iomlán 'Díolacadh'	BHÍ AN T-EOLAS MÍCH EART.	▼3	▼3	▼4	2 JUR: RÉA MHAITHRISIM (FÍORRAIS).	▼1	▼3	▼3	▼1	=	BHÍ AN T-EOLAS MÍCH EA RT.	BHÍ AN T-EOLAS MÍCH EA RT.	BHÍ AN T-EOLAS MÍCH EA RT.	BHÍ AN T-EOLAS MÍCH EA RT.	BHÍ AN T-EOLAS MÍCH EA RT.	2 JUR: RÉA MHAITHRISIM (FÍORRAIS).	BHÍ AN T-EOLAS MÍCH EA RT.	BHÍ AN T-EOLAS MÍCH EA RT.	2 JUR: RÉA MHAITHRISIM (FÍORRAIS).	BHÍ AN T-EOLAS MÍCH EA RT.	BHÍ AN T-EOLAS MÍCH EA RT.	BHÍ AN T-EOLAS MÍCH EA RT.	BHÍ AN T-EOLAS MÍCH EA RT.	BHÍ AN T-EOLAS MÍCH EA RT.	BHÍ AN T-EOLAS MÍCH EA RT.	BHÍ AN T-EOLAS MÍCH EA RT.	BHÍ AN T-EOLAS MÍCH EA RT.	BHÍ AN T-EOLAS MÍCH EA RT.
Bealtaine/Meitheamh 2023	3	1	1	2	2	3	2	3	3	1	1	1	2	7	2	3	3	4	3	7	1	1	5	8	4	6	4	10
Níl a fhios agat	BHÍ AN T-EOLAS MÍCH EART.	▼1	BHÍ AN T-EOLAS MÍCH EA RT.	BHÍ AN T-EOLAS MÍCH EA RT.	2 JUR: RÉA MHAITHRISIM (FÍORRAIS).	=	=	=	=	=	BHÍ AN T-EOLAS MÍCH EA RT.	BHÍ AN T-EOLAS MÍCH EA RT.	BHÍ AN T-EOLAS MÍCH EA RT.	BHÍ AN T-EOLAS MÍCH EA RT.	BHÍ AN T-EOLAS MÍCH EA RT.	BHÍ AN T-EOLAS MÍCH EA RT.	BHÍ AN T-EOLAS MÍCH EA RT.	BHÍ AN T-EOLAS MÍCH EA RT.	BHÍ AN T-EOLAS MÍCH EA RT.	BHÍ AN T-EOLAS MÍCH EA RT.	BHÍ AN T-EOLAS MÍCH EA RT.	BHÍ AN T-EOLAS MÍCH EA RT.	BHÍ AN T-EOLAS MÍCH EA RT.	BHÍ AN T-EOLAS MÍCH EA RT.	BHÍ AN T-EOLAS MÍCH EA RT.	BHÍ AN T-EOLAS MÍCH EA RT.	BHÍ AN T-EOLAS MÍCH EA RT.	

Eorabharaméadar Speisialta 538

An t-athrú aeráide

Ag teacht leis an ardleibhéal comhaontaithe ar an iomlán, léiríonn an anailís shochdhéimeagrafach gur cheart níos mó ná ochtar as gach deichniúr freagróirí i ngach grúpa a chomhaontú astaíochtaí gás ceaptha teasa a laghdú a laghad is féidir agus na hastaíochtaí atá fágtha a fhritháireamh, mar shampla trí limistéir foraoise a mhéadú, chun geilleagar an Aontais a bheith neodrach ó thaobh na haeráide de faoi 2050.

Níl aon difríochtaí suntasacha sna croígrúpaí sochdhéimeagrafacha. Léirítear san anailís, áfach, gur dóichí go gceapann freagróirí a mheasann gurb é an t-athrú aeráide na fadhbanna is tromchúisí (96 %) nó ceann de na fadhbanna is tromchúisí (94 %) atá os comhair an domhain go bhfuil sé sin tábhachtach ná iad siúd nach bhfuil (83 %). Léiríonn sé freisin go bhféachann na freagróirí níos dáiríre ar an athrú aeráide, is é is dóichí go n-aontóidh siad leis an méid seo a leanas: Aontaíonn 94 % a cheapann gur fadhb an-tromchúiseach í, i gcomparáid le 76 % a cheapann gur fadhb thromchúiseach í agus 59 % a cheapann nach fadhb thromchúiseach é an t-athrú aeráide.

QC10 Cé chomh mór agus a aontaíonn tú nó a easaontaíonn tú leis an ráiteas seo a leanas: Ba cheart dúinn astaíochtaí gás ceaptha teasa a laghdú a laghad is féidir agus na hastaíochtaí atá fágtha a fhritháireamh, mar shampla trí limistéir foraoise a mhéadú, chun geilleagar an Aontais a dhéanamh aeráidneodrach faoi 2050. (% — AE)

	lomlán 'A chomhaontú	lomlán 'Díolacadh'	Níl a fhios agat
AE27	88	9	3
Inscne			
Fear	88	10	2
Bean	89	8	3
Aois			
15-24	92	6	2
25-39	89	9	2
40-54	89	9	2
55+	86	9	5
Oideachas (Deireadh de)			
—15	88	6	6
16-19	87	11	2
20+	90	8	2
Fós ag déanamh staidéir	94	4	2
Catagóir shochghairmiúil			
Féinfhostaíocht	88	10	2
Bainisteoirí	91	8	1
Coiléir bána eile	90	9	1
Oibrithe láimhe	87	11	2
Daoine tí	87	10	3
Dífhostaithe	88	8	4
Ar scor	86	8	6
Mic léinn	94	4	2
Deacrachtaí ag íoc billí			
An chuid is mó den am	86	11	3
Ó am go ham	85	12	3
Beagnach riamh/Ná	89	8	3
Smaoinigh a bhaineann le			
An lucht oibre	87	8	5
An rang lár íochtair	88	9	3
An rang lár	89	9	2
An rang lár uachtarach	90	9	1
An rang uachtarach	87	11	2
An t-athrú aeráide			
An fhadhb is mó	96	3	1
Ceann de na fadhbanna	94	4	2
Ní fadhb é	83	13	4
Dearcadh ar an athrú aeráide			
Ní fadhb thromchúiseach	59	36	5
Fadhb atá sách tromchúiseach	76	19	5
Fadhb an- tromchúiseach	94	4	2
Tar éis gníomhú chun an t-athrú aeráide a chomhrac			
Tá	93	5	2
Níl	80	15	5

V. AN TAONTAS EORPACH AGUS AN GHÉARCHÉIM FUINNIMH

1. Freagairt an Aontais agus na mBallstát ar an ngéarchéim fuinnimh ó thaobh an bheartais fuinnimh ghlais de

Ísle comhaontaithe i measc na bhfreagróirí i limistéir oirthearacha AE.

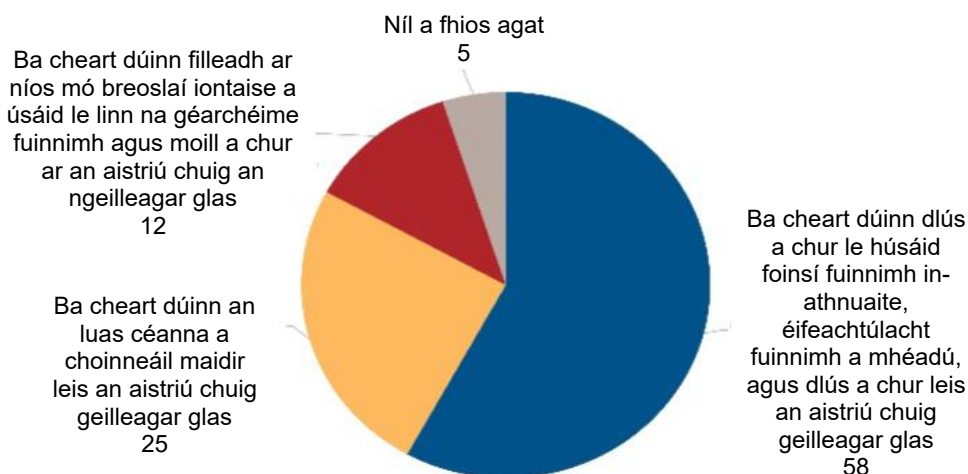
Measann formhór mhuintir na hEorpa gur cheart dlús a chur leis an aistriú chuig geilleagar glas

Iarradh ar fhreagróirí breithniú a dhéanamh ar spící praghsanna fuinnimh agus srianta ar sholáthar gáis mar gheall ar ghníomhaíochtaí na Rúise, agus a rá conas a cheap siad gur cheart don Aontas agus do na Ballstáit freagairt i dtaca le beartas fuinnimh ghlais⁴⁴.

Measann beagnach seisear as gach deichniúr (58 %) gur cheart dlús a chur le húsáid foinsí fuinnimh in-athnuaite, éifeachtúlacht fuinnimh a mhéadú, agus an t-aistriú chuig geilleagar glas a mhéadú. Measann aon cheathrú (25 %) gur cheart luas an aistrithe a choinneáil, agus creideann 12 % gur cheart níos mó breoslaí iontaise a úsáid le linn na géarchéime fuinnimh agus gur tháinig moill ar an aistriú chuig an ngeilleagar glas.

Tá éagsúlacht shuntasach náisiúnta sna leibhéil chomhaontaithe gur cheart dlús a chur le húsáid foinsí inathnuaite fuinnimh, éifeachtúlacht fuinnimh a mhéadú, agus an t-aistriú chuig geilleagar glas a mhéadú. Tá cionmhaireachtaí idir 84 % i Málta, 77 % sa Phortaingéil agus 76 % sa Chipir go 30 % san Eastóin, 33 % sa tSeicia agus 34 % sa Bhulgáir. De ghnáth, faightear leibhéil níos

QC11 Le spící praghsanna fuinnimh agus srianta ar sholáthar gáis mar gheall ar ghníomhaíochtaí na Rúise, conas ba cheart don Aontas agus dá Bhallstáit freagairt i dtéarmaí beartais fuinnimh ghlais? (% — AE27)

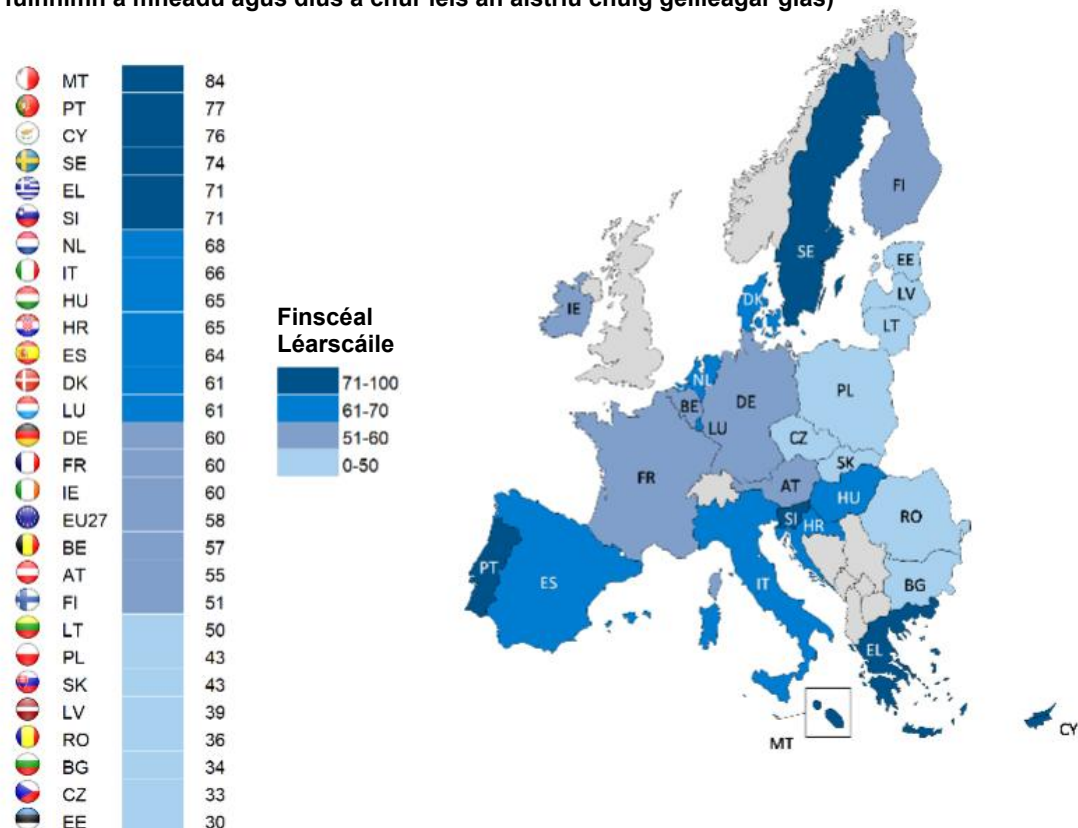

(Bealtaine/Meitheamh 2023)

44 VIDEO COMHRÁ QC11 Le spící praghsanna fuinnimh agus srianta ar sholáthar gáis mar gheall ar ghníomhaíochtaí na Rúise, conas ba cheart don Aontas agus do na Ballstáit freagairt a thabhairt maidir le beartas fuinnimh ghlais?

VIDEO COMHRÁ QC11. Le spící praghsanna fuinnimh agus srianta ar sholáthar gáis mar gheall ar ghníomhaíochtaí na Rúise, conas ba cheart don Aontas agus do na Ballstáit freagairt a thabhairt maidir le beartas fuinnimh ghlais?

(% — ba cheart dúinn dlús a chur le húsáid foinsí inathnuaite fuinnimh, éifeachtúlacht fuinnimh a mhéadú agus dlús a chur leis an aistriú chuig geilleagar glas)

Eorabharaméadar Speisialta 538

An t-athrú aeráide

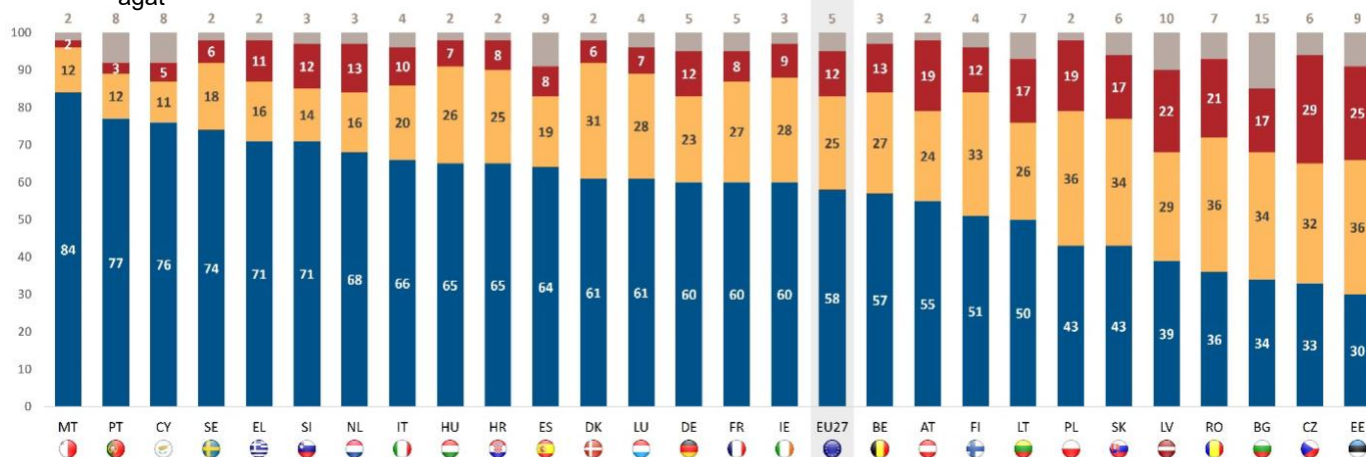
In 24 Bhallstát, is é is dóichí gur cheart dlús a chur leis an aistriú chuig geilleagar glas, úsáid foinsí in-athnuaite a mhéadú agus éifeachtúlacht fuinnimh a mhéadú, agus i 20 tír ar a laghad smaoineamh ar an mbealach sin. Is i Málta (84 %), sa Phortaingéil (77 %) agus sa Chipir (76 %) is mó atá an tuairim sin agus is í is lú atá coitianta san Eastóin (30 %), sa tSeicia (33 %) agus sa Bhulgáir (34 %).

San Eastóin, is é an freagra is coitianta, i bhfianaise na gcúinsí, gur cheart luas an aistrithe ghlais a choinneáil (36 %). Tá an tuairim sin ag triúr as deichniúr freagróirí ar a laghad sa Rómáin agus sa Pholainn (36 % an ceann), sa Bhulgáir agus sa tSlóvaic (34 % an ceann), san Fhionlainn (33 %) agus sa tSeicia (32 %).

Tá an tuairim roinnte sa Rómáin (36 % luasghéaraithe vs 36 % ag coinneáil luas) agus sa Bhulgáir (luasghéarú 34 % vs 34 % a choinneáil ar luas). Tá ceithre thír ann ina gceapann duine as gach cúigear ar a laghad gur cheart níos mó breoslaí iontaise a úsáid i bhfianaise na gcúinsí sin agus gur mhoilligh an t-aistriú glas: An tSeicia (29 %), an Eastóin (25 %), an Laitvia (22 %) agus an Rómáin (21 %).

VIDEO COMHRÁ QC11. Le spící praghsanna fuinnimh agus srianta ar sholáthar gáis mar gheall ar ghníomhaíochtaí na Rúise, conas ba cheart don Aontas agus do na Ballstáit freagairt a thabhairt maidir le beartas fuinnimh ghlais? (%)

- Ba cheart dúinn dlús a chur le húsáid foinsí fuinnimh in-athnuaite, éifeachtúlacht fuinnimh a mhéadú, agus dlús a chur leis an aistriú chuig geilleagar glas
- Ba cheart dúinn an luas céanna a choinneáil maidir leis an aistriú chuig geilleagar glas
- Ba cheart dúinn filleadh ar níos mó breoslaí iontaise a úsáid le linn na géarchéime fuinnimh agus moill a chur ar an aistriú chuig an ngeilleagar glas
- Níl a fhios agat

Eorabharaméadar Speisialta 538

An t-athrú aeráide

Léirítear san anailís shochdhéimeagrafach go gceapann tromlach i ngach grúpa gur cheart dlús a chur le húsáid foinsí inathnuaite fuinnimh, éifeachtúlacht fuinnimh a mhéadú, agus dlús a chur leis an aistriú chuig geilleagar glas. Léiríonn sé freisin na difríochtaí seo a leanas:

- Is dóchúla go mbeidh freagróirí idir 15-54 bliana d'aois níos dóchúla ná iad siúd atá 55 bliana d'aois agus níos sine gur cheart an t-aistriú glas a mhéadú. Mar shampla, ceapann 64 % de dhaoine idir 15-24 bliana d'aois, i gcomparáid le 54 % díobh siúd atá 55 bliana d'aois nó níos sine.
- Is mó an seans go smaoiníodh freagróirí a chríochnaigh oideachas 20 nó níos sine (64 %) ar an mbealach seo ná iad siúd a chríochnaigh 15 bliana d'aois nó níos óige.
- Is iad mic léinn (72 %) agus bainisteoirí (67 %) na daoine is dóchúla a cheapann an bealach seo, go háirithe i gcomparáid le daoine dífhostaithe (50 %).
- Is iad freagróirí a mheasann gur meánaicme uachtarach iad (74 %) na daoine is dóchúla a cheapann an bealach seo, go háirithe i gcomparáid leo siúd a mheasann gur cuid den rang oibre iad (52 %).

Taispeánann an anailís freisin freagróirí a cheapann gurb é an t-athrú aeráide na fadhbanna is tromchúisí (77 %) nó ceann de na fadhbanna is tromchúisí (70 %) atá os comhair an domhain agus is dóchúla gur cheart an t-aistriú glas a mheas ná iad siúd a cheapann nach fadhb thromchúiseach é (47 %).

Ina theannta sin, is mó an seans go measfaidh freagróirí a mheasann gur fadhb an-tromchúiseach é an t-athrú aeráide (67 %) gur cheart an t-aistriú glas a ghéarú ná iad siúd a mheasann nach bhfuil an t-athrú aeráide chomh tromchúiseach céanna. Ar deireadh, is mó seans go smaoiníodh freagróirí a bhfuil gníomhaíocht phearsanta déanta acu chun an t-athrú aeráide a chomhrac ná iad siúd nach ndearna aon gníomhaíocht (67 % vs 43 %).

QC11 Le spící praghsanna fuinnimh agus srianta ar sholáthar gáis mar gheall ar ghníomhaíochtaí na Rúise, conas ba cheart don Aontas agus dá Bhallstáit freagairt i dtéarmaí beartais fuinnimh ghlais? (% — AE)

	Ba cheart dúinn dlús a chur le húsáid foinsí fuinnimh inathnuaite, éifeachtúlacht fuinnimh a mhéadú, agus dlús a chur leis an aistriú chuig geilleagar glas	Ba cheart dúinn an luas céanna a choinneáil maidir leis an aistriú chuig geilleagar glas	Ba cheart dúinn filleadh ar níos mó breoslaí iontaise a úsáid le linn na géarchéime fuinnimh agus moill a chur ar an aistriú chuig an ngeilleagar glas
AE27	58	25	12
Inscne			
Fear	58	26	12
Bean	59	24	11
Aois			
15-24	64	24	8
25-39	62	24	10
40-54	60	25	11
55+	54	25	14
Oideachas (Deireadh de)			
—15	51	23	15
16-19	55	27	13
20+	64	23	10
Fós ag déanamh staidéir	72	19	6
Catagóirí shochghairmiúil			
Féinfhostaíocht	61	24	11
Bainisteoirí	67	23	8
Coiléir bána eile	61	25	11
Oibríthe láimhe	55	27	13
Daoine tí	52	26	12
Dífhostaithe	50	29	14
Ar scor	54	24	15
Mic léinn	72	19	6
Deacrachtaí ag íoc billí			
An chuid is mó den am	57	21	15
Ó am go ham	54	27	13
Beagnach riamh/Ná	61	24	11
Smaoinigh a bhaineann le			
An lucht oibre	52	26	13
An rang lár íochtair	54	27	14
An rang lár	61	25	11
An rang lár uachtarach	74	16	9
An rang uachtarach	62	24	10
An t-athrú aeráide			
An fhadhb is mó	77	16	5
Ceann de na fadhbanna	70	21	6
Ní fadhb é	47	29	17
Dearcadh ar an athrú aeráide			
Ní fadhb thromchúiseach	22	28	41
Fadhb atá sách tromchúiseach	34	39	19
Fadhb an-tromchúiseach	67	22	7
Tar éis gníomhú chun an t-athrú aeráide a chomhrac			
Tá	67	21	8
Níl	43	32	18

2. Gníomhaíochtaí an Aontais agus na mBallstát chun an brú eacnamaíoch a mhaolú

Trí dhlús a chur le leathadh amach foinsí in-athnuaite fuinnimh san Aontas, agus trí bhearta eacnamaíocha a ghlacadh chun praghas na mbillí fuinnimh do theaghlaigh a theorannú, is bearta tosaíochta de chuid na hEorpa iad chun an brú eacnamaíoch a eascraíonn as an ngéarchéim fuinnimh a mhaolú

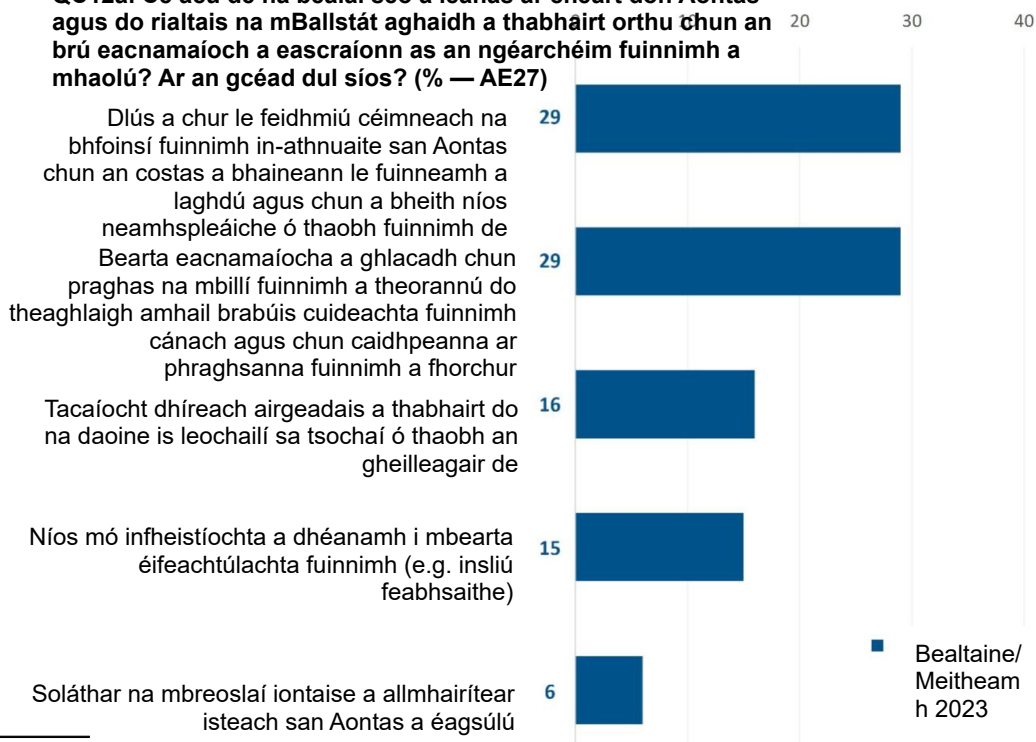
Tugadh liosta de chúig rogha do fhreagróirí agus d'fhiafraigh siad conas a cheap siad gur cheart do AE agus do rialtais na mBallstát freagra a thabhairt ar an mbrú eacnamaíoch a d'eascair as an ngéarchéim fuinnimh a mhaolú⁴⁵. Cuireann na torthaí thíos a gcéad fhreagra i láthair.

Deir beagnach trí cinn as gach deichniúr (29 %) gur cheart don Aontas agus do na Ballstáit dlús a chur le leathadh amach na bhfoinsí fuinnimh in-athnuaite san Aontas chun an costas a bhaineann le fuinneamh a ísliú agus chun a bheith níos neamhspleáiche ó thaobh fuinnimh de, agus deir an chomhréir chéanna gur cheart do na comhlachtaí sin bearta eacnamaíocha a ghlacadh chun praghas na mbillí fuinnimh a theorannú do theaghlaigh amhail cáin a

ghearradh ar bhrabúis cuideachtaí fuinnimh agus caidhpeanna ar phraghsanna fuinnimh a fhorchur.

Tá níos mó ná duine as gach deichniúr i bhfabhar tacaíocht dhíreach airgeadais a thabhairt do na daoine is leochailí sa tsochaí ó thaobh an gheilleagair de (16 %) nó níos mó a infheistiú i mbearta éifeachtúlachta fuinnimh (e.g. insliú feabhsaithe) (15 %). Measann beagán os cionn fiche duine (6 %) gur cheart don Aontas agus do na Ballstáit éagsúlú a dhéanamh ar sholáthar na mbreoslaí iontaise a allmhairítear isteach san Aontas.

QC12a. Cé acu de na bealaí seo a leanas ar cheart don Aontas agus do rialtais na mBallstát aghaidh a thabhairt orthu chun an brú eacnamaíoch a eascraíonn as an ngéarchéim fuinnimh a mhaolú? Ar an gcéad dul síos? (% — AE27)

⁴⁵ QC12a. Cé acu de na bealaí seo a leanas ar cheart don Aontas agus do rialtais na mBallstát aghaidh a thabhairt orthu chun an brú eacnamaíoch a eascraíonn as an ngéarchéim fuinnimh a mhaolú? Ar an gcéad dul síos?

Eorabharaméadar Speisialta 538

An t-athrú aeráide

Maidir le bearta eacnamaíocha a dhéanamh chun praghas na mbillí fuinnimh a theorannú do theaghlaigh amhail cáin a ghearradh ar bhrabúis cuideachtaí fuinnimh agus uasteorainneacha ar phraghsanna fuinnimh a fhorchur, is é sin an ghníomhaíocht is mó a luaitear i 13 thír agus tá sé rangaithe sna trí thír is fearr i ngach Ballstát. Is iad siúd san Ostair (39 %), sa tSeicia (37 %) agus san Ísiltír (35 %) is mó a luann é, agus is iad na daoine is lú a luaigh iad san Ungáir (20 %), sa Chipir (21 %) agus sa tSualainn (22 %).

Sa Fhrainc, tá bearta eacnamaíocha á ndéanamh chun praghas na mbillí fuinnimh do theaghlaigh a theorannú ar dtús agus dlús a chur le leathadh amach an fhuinnimh in-athnuaite chun an costas fuinnimh a laghdú agus chun a bheith níos neamhspleáiche ó thaobh fuinnimh de (27 % an ceann).

In 12 Bhallstát, is minic a deir freagróirí gur cheart dlús a chur le leathadh amach foinsí in-athnuaite fuinnimh in AE chun an costas fuinnimh a íslú agus chun a bheith níos neamhspleáiche ó thaobh fuinnimh de agus gurb amhlaidh atá go háirithe sa tSualainn (51 %), sa Phortaingéil (42 %) agus san Fhionlainn (37 %). I gcodarsnacht leis sin, is lú seans go ndéanfaidh na daoine sin sa Bhulgáir (15 %), sa Rómáin agus sa Laitvia (19 % an ceann) é a lua. Tá an gníomh seo rangaithe sna trí cinn is fearr i 25 tír.

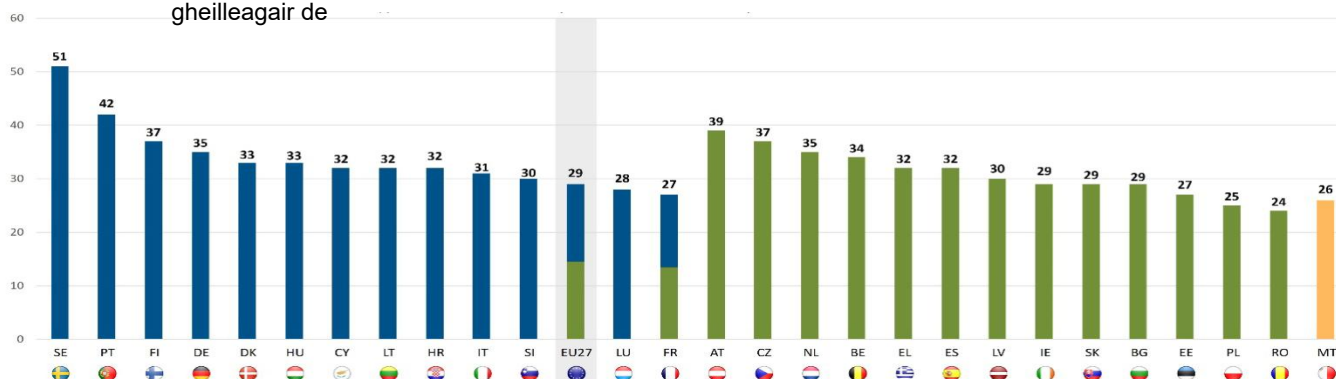
Is í an ghníomhaíocht is mó a luaitear i Málta (26 %) tacaíocht dhíreach airgeadais a thabhairt do na daoine is leochailí ó thaobh na heacnamaíochta de agus tá sé rangaithe sna trí thír is mó as 23 thír ar an iomlán. Tá sé luaite go forleathan freisin ag freagróirí sa Bhulgáir (25 %), in Éirinn, sa Chipir agus sa Ghréig (24 % an ceann), ach is lú seans go mbeidh sé luaite ag freagróirí sa Phortaingéil, san Iodáil agus sa tSeicia (12 % ar fad).

Níos mó a infheistiú i mbearta éifeachtúlachta fuinnimh is é an t-aon ghníomh eile a rangáitear sna trí cinn is fearr in aon tír. Is minic a luann na daoine sin sa Rómáin (22 %), san Ungáir agus sa Fhrainc (21 %) agus i Málta (20 %) agus sna tíortha is lú atá luaite san Fhionlainn (8 %) níos mó a infheistiú.

Tá ceithre thír ann ina luann duine as gach deichniúr ar a laghad éagsúlú a dhéanamh ar sholáthar allmhairí

QC12a. Cé acu de na bealaí seo a leanas ar cheart don Aontas agus do rialtais na mBallstát aghaidh a thabhairt orthu chun an brú eacnamaíoch a eascraíonn as an ngéarchéim fuinnimh a mhaolú? Ar an gcéad dul síos? (% — an freagra is mó a luaitear de réir tíre)

- Dlús a chur le feidhmiú céimneach na bhfoinsí fuinnimh in-athnuaite san Aontas chun an costas a bhaineann le fuinneamh a laghdú agus chun a bheith níos neamhspleáiche ó thaobh fuinnimh de
- Bearta eacnamaíocha a ghlacadh chun praghas na mbillí fuinnimh a theorannú do theaghlaigh amhail brabúis cuideachta fuinnimh cáinach agus chun caidhpeanna ar phraghsanna fuinnimh a fhorchur
- Tacaíocht dhíreach airgeadais a thabhairt do na daoine is leochailí sa tsochaí ó thaobh an gheilleagair de

breoslaí iontaise isteach san Aontas: An Pholainn (12 %), an Rómáin (11 %), an Eastóin agus an tSeicia (10 % araon).

Eorabharaméadar Speisialta 538

An t-athrú aeráide

QC12a. Cé acu de na bealaí seo a leanas ar cheart don Aontas agus do rialtais na mBallstát aghaidh a thabhairt orthu chun an brú eacnamaíoch a eascraíonn as an ngéarchéim fuinnimh a mhaolú? Ar an gcéad dul síos? (%)

	AE27	A	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	AC MH AI NN I DA ON NA	T Á S É	CY	LV	LT	LU	TÁ SÉ	MT	NL	A G	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE
Dlús a chur le feidhmiú céimneach na bhfoinsí fuinnimh in-athnuaite san Aontas chun an costas a bhaineann le fuinneamh a laghdú agus chun a bheith níos neamhspleáiche ó thaobh fuinnimh de	29	28	15	20	33	35	22	26	26	25	27	32	31	32	19	32	28	33	25	31	30	23	42	19	30	23	37	51
Bearta eacnamaíocha a ghlacadh chun praghas na mbillí fuinnimh a theorannú do theaghlaigh amhail brabúis cuideachtaí fuinnimh cánach agus chun uasteorainneacha ar phraghsanna fuinnimh a fhorchur	29	34	29	37	24	28	27	29	32	32	27	26	30	21	30	27	26	20	23	35	39	25	26	24	24	29	34	22
Tacaíocht dhíreach airgeadais a thabhairt do na daoine is leochaillí sa tsochaí ó thaobh an gheilleagair de	16	17	25	12	18	15	16	24	24	18	15	18	12	24	23	20	23	20	26	14	13	22	12	21	23	18	16	13
Níos mó infheistíochta a dhéanamh i mbearta éifeachtúlachta fuinnimh (e.g. insliú feabhsaithe)	15	14	19	16	14	10	17	13	12	14	21	18	16	12	14	14	13	21	20	14	9	14	9	22	15	19	8	9
Soláthar na mbreoslaí iontaise a allmhairítear isteach san Aontas a éagsúlú	6	5	5	10	6	6	10	7	4	5	4	5	8	5	7	2	7	5	6	3	6	12	3	11	5	7	2	2
Eile (Spontáineach)	1	0	0	0	1	2	1	0	0	1	1	0	1	0	2	0	0	0	0	1	2	0	0	1	1	1	0	1
Níl a fhios agat	4	2	7	5	4	4	7	1	2	5	5	1	2	6	5	5	3	1	0	2	1	4	8	2	2	3	3	2

An t-athrú aeráide

Léiríonn an anailís shochdhéimeagrafach na difríochtaí suntasacha seo a leanas:

- Is lú an seans go ndéanfaidh na daoine idir 15-24 bliana d'aois (24 %) ná freagróirí níos sine, agus go háirithe iad siúd idir 40 agus 54 bliana d'aois (31 %), a cheapann gur cheart don Aontas agus do na rialtais náisiúnta bearta eacnamaíocha a ghlacadh chun praghas na mbillí fuinnimh do theaghlaigh a theorannú.
- Is iad freagróirí a chríochnaigh oideachas 20 bliain d'aois nó níos sine na daoine is dóichí a cheapann gur cheart do rialtais AE agus náisiúnta dlús a chur le leathadh amach foinsí fuinnimh in-athnuaite (35 %), ach is lú seans go gceapfadh siad gur cheart do rialtais bearta eacnamaíocha a ghlacadh chun praghas na mbillí fuinnimh do theaghlaigh a theorannú (26 %).
- Is iad bainisteoirí (38 %) na daoine is dóichí a cheapann gur cheart do AE agus do rialtais náisiúnta dlús a chur le leathadh céimneach foinsí fuinnimh in-athnuaite, go háirithe i gcomparáid le daoine tí (25 %).
- Dá laghad deacrachtaí atá ag freagróirí billí a íoc, is ea is dóchúla go gcuirfidh siad dlús le leathadh amach na bhfoinsí fuinnimh in-athnuaite, agus is lú seans go luafaidh siad tacaíocht dhíreach airgeadais a thabhairt do na daoine is leochailí sa tsochaí ó thaobh an gheilleagair de. Mar shampla, deir 31 % nach bhfuil deacrachtaí acu riamh nó beagnach riamh billí a íoc gur cheart dlús a chur le leathadh amach foinsí fuinnimh in-athnuaite, i gcomparáid le 24 % a bhfuil deacrachtaí acu an chuid is mó den am.
- Is airde an freagróir a chuireann iad féin ar an dréimire sóisialta, is é is dóichí gur cheart don Aontas agus do na rialtais náisiúnta dlús a chur le leathadh amach na bhfoinsí fuinnimh in-athnuaite, ach is lú seans go gceapann siad gur cheart do rialtais bearta eacnamaíocha a ghlacadh chun praghas na mbillí fuinnimh do theaghlaigh a theorannú.

Léiríonn an anailís freisin go bhfuil freagróirí a cheapann gurb é an t-athrú aeráide na fadhbanna is tromchúisí (37 %) nó ceann de na fadhbanna is tromchúisí (35 %) atá roimh an domhan níos dóchúla ná iad siúd nach gceapann gur fadhb é (24 %). Ina theannta sin, measann freagróirí gurb é an fhadhb is tromchúisí atá ann ná an t-athrú aeráide, is é is dóichí gur cheart don Aontas agus do na rialtais náisiúnta dlús a chur le leathadh amach na bhfoinsí fuinnimh in-athnuaite san Aontas Eorpach.

Eorabharaiméadar Speisialta 538

An t-athrú aeráide

QC12a Cé acu de na bealaí seo a leanas ar cheart do rialtais an AE agus na mBallstát aghaidh a thabhairt ar an mbrú eacnamaíoch a d'eascair as an ngéarchéim fuinnimh a mhaolú? Ar an gcéad dul síos? (% — AE)

	Dlús a chur le feidhmíú céimneach na bhfoinsí fuinnimh in-athnuaite san Aontas chun an costas a bhaineann le fuinneamh a laghdú agus chun a bheith níos neamhspleáiche ó thaobh fuinnimh de	Soláthar na mbreosláí iontaise a allmhairítear isteach san Aontas a éagsúlú	Níos mó infheistíochta a dhéanamh i mbearta éifeachtúlachta fuinnimh (e.g. inlú feabhsaithe)	Bearta eacnamaíocha a ghlacadh chun praghas na mbillí fuinnimh a theorannú do theaghligh amháil brabúis cuideachtaí fuinnimh cánach agus chun uasteorainneacha ar phraghsanna fuinnimh a fhorchur	Tacaíocht dhíreach airgeadais a thabhairt do na daoine is leochaillí sa tsochaí ó thaobh an gheilleagair de	Eile (Spontáineach)	Níl a fhios agat
AE27	29	6	15	29	16	1	4
Inscne							
Fear	29	7	15	29	16	1	3
Bean	29	6	15	28	17	1	4
Aois							
15-24	31	6	17	24	19	0	3
25-39	33	6	14	28	16	1	2
40-54	30	7	14	31	16	0	2
55+	26	6	15	29	17	1	6
Oideachas (Deireadh de)							
—15	23	8	13	31	15	1	9
16-19	26	6	15	31	17	1	4
20+	35	6	16	26	15	0	2
Fós ag déanamh staidéir	35	5	16	24	17	0	3
Catagóir shochghairmiúil							
Féinfhostaíocht	31	8	14	30	14	1	2
Bainisteoirí	38	6	14	27	14	0	1
Coiléir bána eile	31	7	16	27	16	1	2
Oibríthe láimhe	26	6	14	32	18	1	3
Daoine tí	25	6	16	29	16	1	7
Dífhostaithe	27	5	16	27	19	1	5
Ar scor	26	5	15	29	17	1	7
Mic léinn	35	5	16	24	17	0	3
Deacrachtaí ag íoc billí							
An chuid is mó den am	24	5	14	30	22	0	5
Ó am go ham	26	7	15	30	17	1	4
Beagnach riamh/Ná	31	6	15	28	16	1	3
Smaoinigh a bhaineann le							
An lucht oibre	24	6	14	30	19	1	6
An rang lár íochtair	26	7	15	29	18	1	4
An rang lár	30	6	16	29	15	1	3
An rang lár uachtarach	42	5	14	24	14	0	1
An rang uachtarach	41	5	17	20	15	1	1
An t-athrú aeráide							
An fhadhb is mó	37	4	15	26	16	0	2
Ceann de na fadhbanna	35	5	14	29	15	0	2
Ní fadhb é	24	8	15	29	18	1	5
Dearcadh ar an athrú aeráide							
Ní fadhb thromchúiseach	13	13	12	33	19	4	6
Fadhb atá sách tromchúiseach	20	9	16	29	19	1	6
Fadhb an-tromchúiseach	33	5	15	28	16	0	3
Tar éis gníomhú chun an t-athrú aeráide a chomhrac							
Tá	33	5	15	29	15	1	2
Níl	23	8	15	28	19	1	6

Eorabharaméadar Speisialta 538

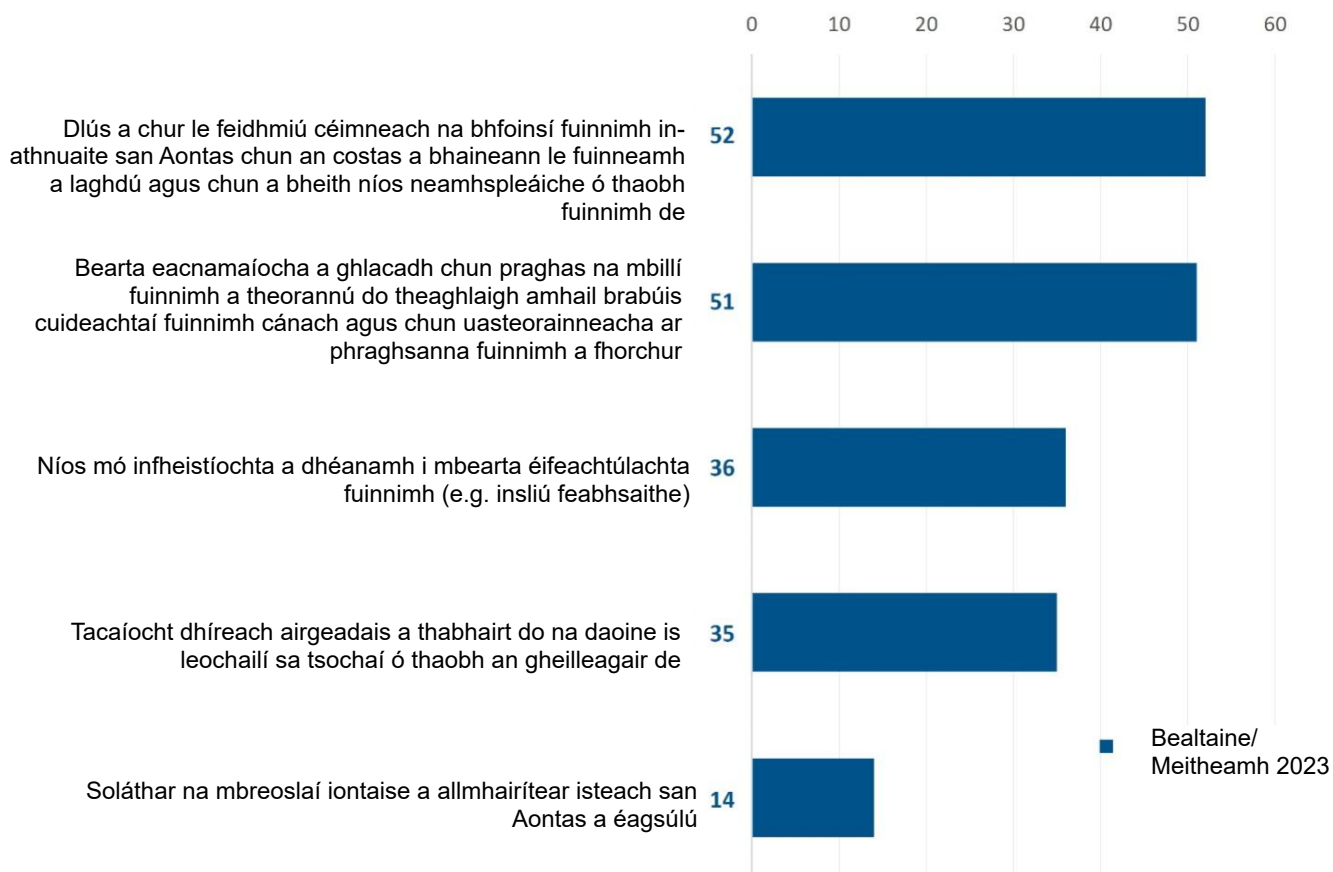
An t-athrú aeráide

I gceist leantach, tugadh an rogha do fhreagróirí freagraí breise a thabhairt. Tugtar mionsonraí sna torthaí thíos faoin bhfreagra foriomlán ar an gceist seo (na chéad fhreagraí agus na freagraí ina dhiaidh sin).

Measann beagán os cionn leath de na freagróirí gur cheart do AE agus do na Ballstáit dlús a chur le leathadh amach na bhfoinsí fuinnimh in-athnuaite in AE chun an costas fuinnimh a íslú agus chun a bheith níos neamhspleáiche ar fhuinneamh (52 %) nó chun bearta eacnamaíocha a dhéanamh chun praghas na mbillí fuinnimh a theorannú do theaghlaigh amhail brabúis cuideachtaí fuinnimh cánach agus chun caidhpeanna ar phraghsanna fuinnimh a fhorchur (51 %).

Tá níos mó ná aon trian i bhfabhar níos mó a infheistiú i mbearta éifeachtúlachta fuinnimh (36 %) nó tacaíocht dhíreach airgeadais a thabhairt do na daoine is leochailí ó thaobh an gheilleagair de sa tsochaí (35 %). Measann níos mó ná duine amháin as gach deichniúr (14 %) gur cheart don Aontas agus do na Ballstáit éagsúlú a dhéanamh ar sholáthar na mbreoslaí iontaise a allmhairítear isteach san Aontas.

QC12T. Cé acu de na bealaí seo a leanas ar cheart don Aontas agus do rialtais na mBallstát aghaidh a thabhairt orthu chun an brú eacnamaíoch a eascraíonn as an ngéarchéim fuinnimh a mhaolú? Ar an gcéad dul síos? Agus ansin? (% — AE27)

Eorabharaméadar Speisialta 538

An t-athrú aeráide

Ag féachaint ar na torthaí náisiúnta do na gníomhaíochtaí go léir, dar leis na freagróirí, léirítear gur cheart dlús a chur le leathadh amach foinsí in-athnuaite fuinnimh in AE chun an costas fuinnimh a íslú agus chun a bheith níos neamhspleáiche ó thaobh fuinnimh de agus bearta eacnamaíocha a ghlacadh chun praghas na mbillí fuinnimh do theaghlaigh a theorannú, is iad sin an t-aon rogha amháin a rangaitear ar dtús in aon tír.

I 13 tír, is é an gníomhaíocht is mó a luaitear ná dlús a chur le leathadh céimneach na bhfoinsí fuinnimh in-athnuaite, agus tá sé rangaithe sna trí gníomhaíocht is fearr i 25 tír ar an iomlán. Is iad na daoine sa tSualainn (74 %), sa Danmhairg agus sa Phortaingéil (62 %) is mó a luann é, agus is iad na daoine is mó a luaigh iad sa Bhulgáir (33 %), san Eastóin (36 %) agus sa Laitvia (38 %).

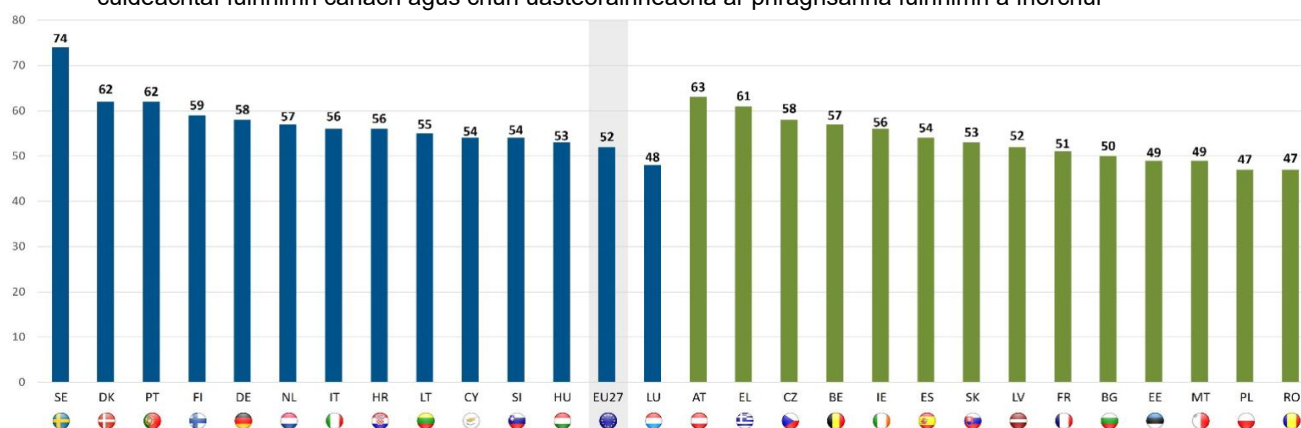
Is é an gníomhaíocht is mó a luaitear in 14 Bhallstát bearta eacnamaíocha a dhéanamh chun praghas na mbillí fuinnimh a theorannú do theaghlaigh agus tá sé rangaithe sna trí cinn is fearr as 26 tír ar an iomlán. Is iad na freagróirí san Ostair (63 %), sa Ghréig (61 %) agus sa tSeicia (58 %) is mó a luaigh é, agus is iad na freagróirí is lú atá luaite san Ungáir (39 %), sa tSualainn (42 %) agus sa tSlóivéin agus sa Chipir (43 % araon).

Is í an Ghréig (53 %) an t-aon tír ina luann leath ar a laghad an gníomhaíocht sin, agus ina dhiaidh sin 49 % de na freagróirí sa Bhulgáir agus 48 % sa Laitvia. Is iad na daoine san Iodáil (28 %), sa tSualainn (30 %) agus sa Fhrainc agus sa tSeicia (31 % an ceann) a luann an gníomhaíocht sin.

Ar deireadh, is iad freagróirí sa Pholainn, sa Rómáin (23 %) agus sa tSeicia (19 %) is mó a luaigh éagsúlú ar sholáthar na mbreoslaí iontaise isteach san Aontas, agus is iad na freagróirí sa Liotuáin (6 %), sa Ghréig (8 %) agus sa Fhrainc agus san Fhionlainn araon (9 %) is mó a luaigh iad. Níl an gníomhaíocht seo le feiceáil sna trí cinn is airde in aon Bhallstát.

QC12T Cé acu de na bealaí seo a leanas ar cheart do rialtais an AE agus na mBallstát freagra a thabhairt ar an mbrú eacnamaíoch a d'eascair as an ngéarchéim fuinnimh a mhaolú? Ar an gcéad dul síos? Agus ansin? (% — an freagra is mó a luaitear de réir tíre)

- Dlús a chur le feidhmiú céimneach na bhfoinsí fuinnimh in-athnuaite san Aontas chun an costas a bhaineann le fuinneamh a laghdú agus chun a bheith níos neamhspleáiche ó thaobh fuinnimh de
- Bearta eacnamaíocha a ghlacadh chun praghas na mbillí fuinnimh a theorannú do theaghlaigh amháil brabúis cuideachtaí fuinnimh cánach agus chun uasteorainneacha ar phraghsanna fuinnimh a fhorchur

Is í an Ungáir (52 %) an t-aon tír inar dóigh le leath ar a laghad gur cheart do AE agus do rialtais náisiúnta níos mó a infheistiú i mbearta éifeachtúlachta fuinnimh, agus ina dhiaidh sin 44 % de fhreagróirí sa Fhrainc agus 42 % i Málta. Ag an taobh eile den scála 22 % san Ostair agus 27 % sa Phortaingéil agus sa Ghréig luaitear an rogha sin. Infheistítear níos mó in éifeachtúlacht fuinnimh sa dara nó sa tríú háit i 13 tír.

Is é an dara nó an tríú gníomhaíocht is mó a luaitear in 20 Ballstát tacaíocht dhíreach airgeadais a thabhairt do na daoine is leochailí ó thaobh an gheilleagair de sa tsochaí.

Eorabharaméadar Speisialta 538

An t-athrú aeráide

QC12T Cé acu de na bealaí seo a leanas ar cheart do rialtais an AE agus na mBallstát freagra a thabhairt ar an mbrú eacnamaíoch a d'eascair as an ngéarchéim fuinnimh a mhaolú? Ar an gcéad dul sios? Agus ansin? (%)

	AE27	A	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	GR	IT	LV	LT	LU	MT	NL	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE			
Dlús a chur le feidhmiú céimneach na bhfoinsí fuinnimh in-athnuaite san Aontas chun an costas a bhaineann le fuinneamh a laghdú agus chun a bheith níos neamhspleáiche ó thaobh fuinnimh de	52	51	33	44	62	58	36	48	49	45	50	56	56	54	38	55	48	53	48	57	55	44	62	40	54	43	59	74
Bearta eacnamaíoch a ghlacadh chun praghas na mbillí fuinnimh a theorannú do theaghlaigh amháil brabúis cuideachtaí fuinnimh cánach agus chun uasteorainneacha ar phraghsanna fuinnimh a fhorchur	51	57	50	58	45	48	49	56	61	54	51	52	55	43	52	45	46	39	49	53	63	47	45	47	43	53	56	42
Níos mó infheistíochta a dhéanamh i mbearta éifeachtúlachta fuinnimh (e.g. insliú feabhsaithe)	36	36	40	35	37	32	38	34	27	33	44	40	36	31	31	39	36	52	42	40	22	33	27	41	39	41	31	38
Tacaíocht dhíreach airgeadais a thabhairt do na daoine is leochaillí sa tsochaí ó thaobh an gheilleagair de	35	37	49	31	32	33	37	45	53	39	31	40	28	47	48	42	46	43	46	35	36	42	33	41	44	38	32	30
Soláthar na mbreoslaí iontaise a allmhairítear isteach san Aontas a éagsúlú	14	13	12	19	13	14	18	13	8	14	9	10	17	10	15	6	17	10	13	9	16	23	15	23	12	15	9	10
Eile (Spontáineach)	1	0	0	0	2	3	3	0	0	1	1	1	1	0	2	1	1	0	0	1	4	0	1	1	1	2	0	1
Níl a fhios agat	4	2	7	5	4	4	7	2	1	5	5	1	3	6	5	5	3	1	0	2	1	4	8	3	2	3	3	2

Eorabharaméadar Speisialta 538

An t-athrú aeráide

Léiríonn an anailís shochdhéimeagrafach le haghaidh gach freagra an méid seo a leanas:

- Is lú seans go gceapadh na daoine sin atá 55+ bliana d'aois ná freagróirí níos óige gur cheart do AE agus do rialtais náisiúnta dlús a chur le leathadh amach na bhfoinsí fuinnimh in-athnuaite san Aontas chun an costas a bhaineann le fuinneamh a laghdú agus chun a bheith níos neamhspleáiche ar fhuinneamh, agus is amhlaidh atá go háirithe i gcomparáid leo siúd idir 25-39 mbliana d'aois (47 % vs 58 %).
- Dá fhad a d'fhan freagróir san oideachas, is ea is dóchúla atá siad ag smaoineamh ar AE agus ar rialtais náisiúnta dlús a chur le leathadh amach na bhfoinsí fuinnimh in-athnuaite san Aontas nó gur cheart níos mó a infheistiú i mbearta éifeachtúlachta fuinnimh. Mar shampla, measann 58 % a chríochnaigh oideachas atá 20 bliain d'aois nó níos sine gur cheart dlús a chur le feidhmiú céimneach an fhuinnimh in-athnuaite, i gcomparáid le 42 % díobh siúd atá 15 bliana d'aois nó níos óige.
- Is iad bainisteoirí (62 %) an grúpa is dóchúla a cheapann gur cheart do AE agus do rialtais náisiúnta dlús a chur le leathadh céimneach na bhfoinsí fuinnimh in-athnuaite san Aontas chun an costas a bhaineann le fuinneamh a laghdú agus chun a bheith níos neamhspleáiche ar fhuinneamh, go háirithe i gcomparáid le daoine tí (43 %).
- Is lú na deacrachtaí a bhíonn ag freagróirí billí a íoc, is é is dóichí go luafaidh siad dlús a chur le leathadh amach foinsí in-athnuaite fuinnimh nó níos mó a infheistiú san éifeachtúlacht fuinnimh, agus is lú seans go ndéanfaidh siad tagairt do thacaíocht dhíreach airgeadais a thabhairt do na daoine is leochailí sa tsochaí ó thaobh an gheilleagair de. Mar shampla, luann 38 % nach raibh deacrachtaí acu riamh nó beagnach riamh billí a íoc níos mó a infheistiú in éifeachtúlacht fuinnimh, i gcomparáid le 31 % a mbíonn deacrachtaí acu an chuid is mó den am.
- Measann an freagróir níos airde go bhfuil siad féin ar an dréimire sóisialta, is é is dóichí gur cheart don Aontas agus do na rialtais náisiúnta dlús a chur le leathadh amach na bhfoinsí fuinnimh in-athnuaite san Aontas nó níos mó a infheistiú i mbearta éifeachtúlachta fuinnimh, ach is lú seans go measfaidh siad gur cheart do rialtais bearta eacnamaíocha a dhéanamh chun praghas na mbillí fuinnimh do theaghlaigh a theorannú nó chun tacaíocht dhíreach airgeadais a thabhairt do na daoine is leochailí sa tsochaí ó thaobh na heacnamaíochta de.

Léiríonn an anailís freisin go bhfuil freagróirí a mheasann gurb é an t-athrú aeráide na fadhbanna is tromchúisí (62 %) nó ceann de na fadhbanna is tromchúisí (59 %) atá

os comhair an domhain níos dóchúla go luafaí dlús a chur le leathadh amach foinsí fuinnimh in-athnuaite in AE chun costas an fhuinnimh a laghdú agus a bheith níos neamhspleáiche ó thaobh fuinnimh de ná iad siúd nach gceapann gur fadhb í (45 %). Ina theannta sin, an fhadhb is tromchúisí a mheasann freagróirí gurb é an t-athrú aeráide is ea is mó seans go gceapadh siad gur cheart don Aontas agus do na rialtais náisiúnta dlús a chur le leathadh amach na bhfoinsí fuinnimh in-athnuaite san Aontas nó níos mó a infheistiú i mbearta éifeachtúlachta fuinnimh.

Eorabharaméadar Speisialta 538

An t-athrú aeráide

QC12T Cé acu de na bealaí seo a leanas ar cheart do rialtais an AE agus na mBallstát freagra a thabhairt ar an mbrú eacnamaíoch a d'eascair as an ngéarchéim fuinnimh a mhaolú? Ar an gcéad dul síos? Agus ansin? (% — AE)

	Dlús a chur le feidmiú céimneach na bhfoinseí fuinnimh in-athnuaithe san Aontas chun an costas a bhaineann le fuinneamh a laghdú agus chun a bheith níos neamhspleáiche ó thaobh fuinnimh de	Soláthar na mbreoslaithe iontaise a allmhairítear isteach san Aontas a éagsúlú	Níos mó infheistíochta a dhéanamh i mbearta éifeachtúla chun fuinnimh (e.g. insliú feabhsaithe)	Bearta eacnamaíocha a ghlacadh chun praghas na mbillí fuinnimh a theorannú do theaghligh amhail brabúis cuideachta fuinnimh cánach agus chun caidheanna ar phraghsanna fuinnimh a fhorchur	Tacaíocht dhíreach airgeadais a thabhairt do na daoine is leochaillí sa tsochaí ó thaobh an gheilleagair de
AE27	52	14	36	51	35
Inscne					
Fear	52	15	37	50	35
Bean	52	14	35	52	36
Aois					
15-24	56	14	37	49	37
25-39	58	15	36	50	34
40-54	53	16	36	52	35
55+	47	13	35	51	36
Oideachas (Deireadh de)					
—15	42	14	32	53	36
16-19	49	15	35	53	37
20+	58	14	40	49	32
Fós ag déanamh staidéir	60	13	35	51	35
Catagóir shochghairmiúil					
Féinfhostaíocht	57	16	36	52	31
Bainisteoirí	62	15	38	49	30
Coiléir bána eile	53	17	40	50	34
Oibríthe láimhe	50	15	34	52	38
Daoine tí	43	17	35	53	34
Dífhostaithe	47	13	36	49	40
Ar scor	46	12	35	51	37
Mic léinn	60	13	35	51	35
Deacrachtaí ag íoc billí					
An chuid is mó den am	46	13	31	52	42
Ó am go ham	48	17	33	53	37
Beagnach riamh/Ná	54	14	38	50	34
Smaoinigh a bhaineann le					
An lucht oibre	44	13	33	52	40
An rang lár íochtair	49	16	35	51	38
An rang lár	55	15	37	51	34
An rang lár uachtarach	64	13	41	47	31
An rang uachtarach	63	14	48	40	29
An t-athrú aeráide					
An fhadhb is mó	62	11	39	49	32
Ceann de na fadhbanna	59	12	38	52	34
Ní fadhb é	45	17	34	51	37
Dearcadh ar an athrú aeráide					
Ní fadhb thromchúiseach	28	26	30	51	37
Fadhb atá sách tromchúiseach	40	19	34	51	38
Fadhb an-tromchúiseach	57	12	37	51	35
Tar éis gníomhú chun an t-athrú aeráide a chomhrac					
Tá	57	13	37	52	34
Nil	44	17	34	50	38

VI. EORPAIGH AGUS A DTIMPEALLACHT NÁDÚRTHA

1. Neamhchosaint mhuintir na hEorpa ar rioscaí agus bagairtí comhshaoil agus aeráide

Braitheann beagnach ceathrar as gach deichniúr Eorpach go bhfuil siad neamhchosanta go pearsanta ar rioscaí agus bagairtí a bhaineann leis an gcomhshaoil agus leis an aeráid

Iarradh ar fhreagróirí: “conas a nochtar iad go pearsanta do rioscaí agus bagairtí a bhaineann leis an gcomhshaoil agus leis an aeráid (e.g. dóiteáin, tuilte, truailliú, dálaí adhaimsire, etc.)?” A deir⁴⁶ beagnach ceithre as gach deichniúr (37 %) go bhfuil siad nochtta, agus deir 7 % go bhfuil siad “an-nocht”. Ar an taobh eile, deir an tromlach (62 %) nach bhfuil siad neamhchosanta ar na rioscaí ná ar na bagairtí sin, agus deir beagán os cionn duine as gach cúigear (21 %) nach bhfuil siad ‘nocht ar chor ar bith’.

Léirítear san anailís náisiúnta go bhfuil éagsúlacht shuntasach ann idir na Ballstáit. I seacht dtír, deir formhór na bhfreagróirí go bhfuil siad neamhchosanta ar rioscaí agus bagairtí a bhaineann leis an gcomhshaoil agus leis an aeráid: An Phortaingéil (64 %), Málta (63 %), an Ungáir (62 %), an Ghréig (59 %), an Chipir (57 %), an Pholainn (56 %) agus an Chróit (52 %). I gcodarsnacht leis sin, tá 9 % san Fhionlainn, 12 % sa Danmhairg agus 18 % sa Ghearmáin agus san Eastóin nochtta go pearsanta.

QC14. Cé chomh nocht a is atá tú go pearsanta do rioscaí comhshaoil agus aeráide, agus bagairtí (e.g. dóiteáin, tuilte, truailliú, dálaí adhamsire, etc.)? (% — AE27)

Eorabharaméadar Speisialta 538

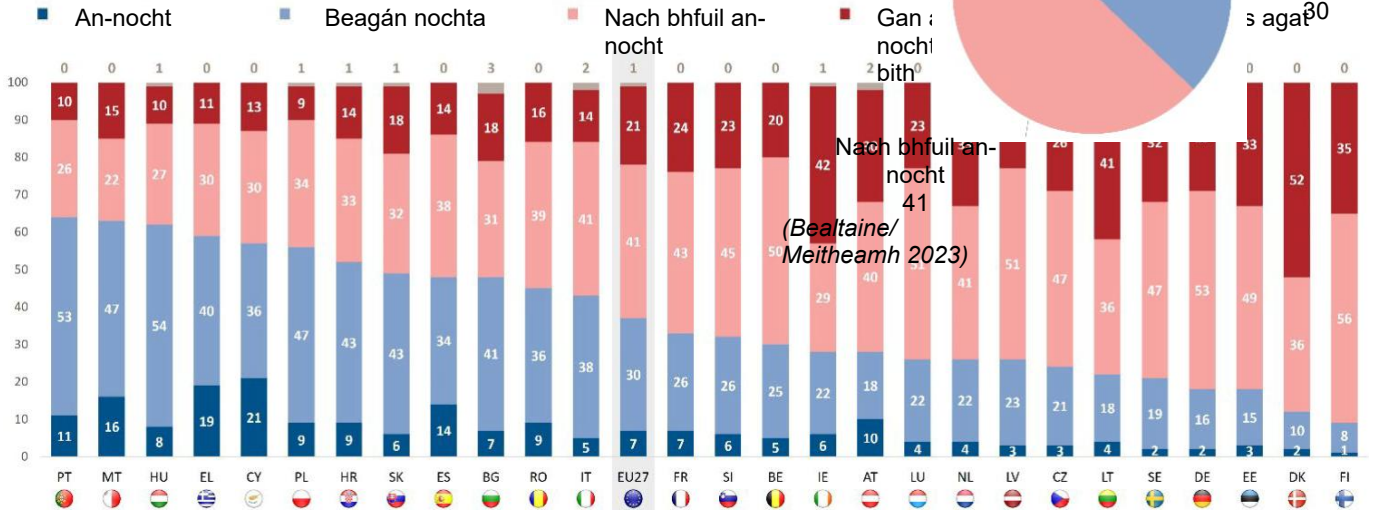
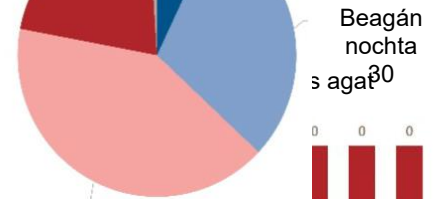
An t-athrú aeráide

Níl a fhios agat

An-nocht 7

Gan a bheith nocht ar chor ar bith 21

QC14. Cé chomh nocht a is atá tú go pearsanta do rioscaí comhshaoil agus aeráide, agus bagairtí (e.g. dóiteáin, tuilte, truailliú, dálaí adhamsire, etc.)? (%)

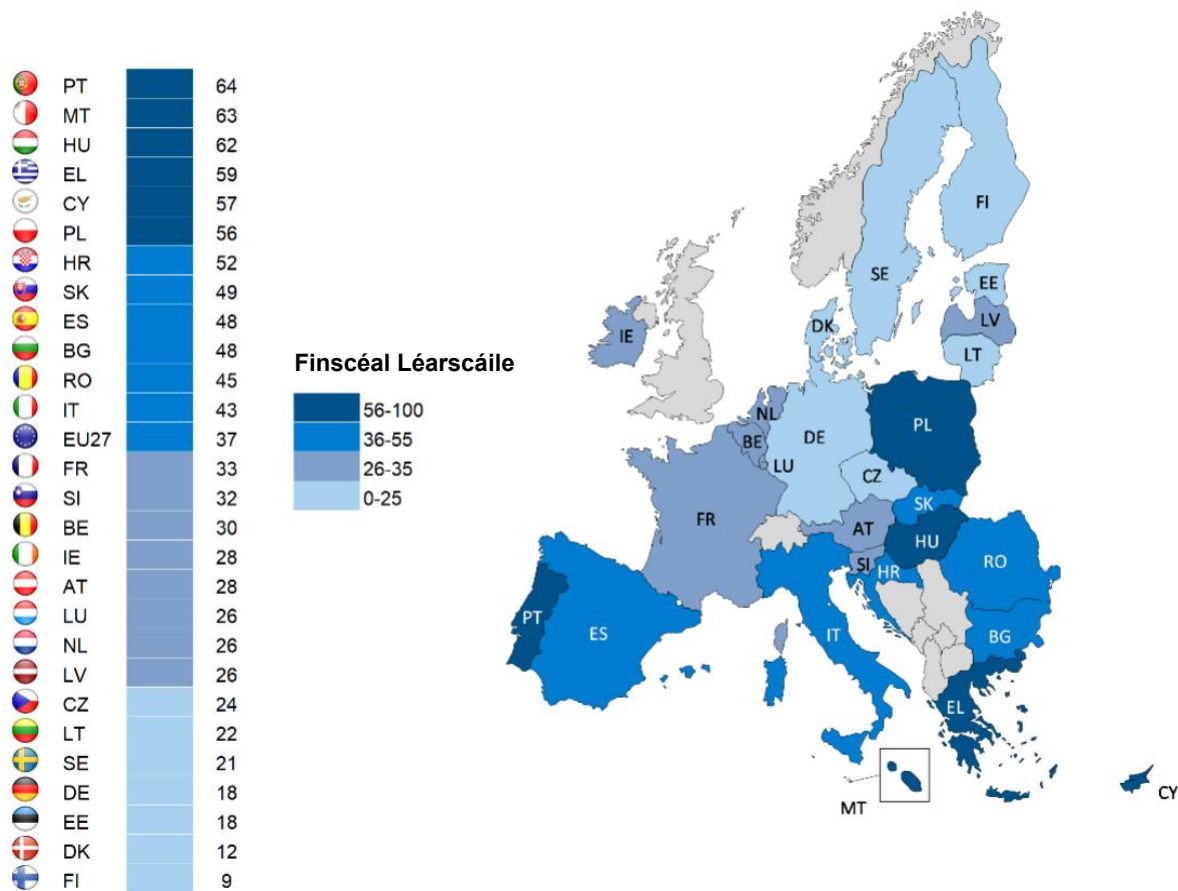

Eorabharaméadar Speisialta 538

An t-athrú aeráide

Léirítear sa léarscáil freagróirí i ndeisceart agus in oirthear an Aontais Eorpaigh, is dóchála go mbraitheann siad go bhfuil siad neamhchosanta ar na rioscaí agus ar na bagairtí sin ná iad siúd atá ina gcónaí i dtuaisceart agus i roinnt ceantar lárnach.

QC14. Cé chomh nochta is atá tú go pearsanta do rioscaí comhshaoil agus aeráide, agus bagairtí (e.g. dóiteáin, tuilte, truailliú, dálaí adhamsire, etc.)? (% — iomlán 'Sinte')

Eorabharaméadar Speisialta 538

An t-athrú aeráide

Léiríonn an anailís shochdhéimeagrafach an méid seo a leanas:

- Is lú seans go ndéarfadh freagróirí 55+ (33 %) ná freagróirí níos óige go mbraitheann siad go bhfuil siad neamhchosanta ar rioscaí agus bagairtí a bhaineann leis an gcomhshaol agus leis an aeráid.
- Is iad oibríthe coiléar bán eile (43 %), daoine tí (42 %) agus daoine féinfhostaithe na daoine is dóchúla a deir go mbraitheann siad go bhfuil siad nochta, go háirithe i gcomparáid le daoine ar scor (31 %).
- Is lú seans go mbraithfidh freagróirí nach bhfuil deacrachtaí acu riamh nó beagnach riamh (34 %) billí a íoc ná iad siúd a mbíonn níos mó deacrachtaí acu.
- Is dóichí go mbraitheann freagróirí a mheasann iad féin a bheith sa mheánaicme nó níos ísle ar an dréimire sóisialta go bhfuil siad nochta ná iad siúd a chuireann iad féin níos airde. Mar shampla, braitheann 39 % a mheasann go bhfuil siad mar chuid den lucht oibre nochta, i gcomparáid le 30 % a mheasann go mbaineann siad leis an rang uachtarach.

Léirítear san anailís freisin, maidir leis an bhfadhb tromchúisí a mheasann freagróirí gurb é an t-athrú aeráide, is dóchúla go mbraitheann siad go bhfuil siad nochta: Braitheann 38 % a mheasann gur fadhb an-tromchúiseach é sin, i gcomparáid le freagróirí a mheasann nach fadhb thromchúiseach é an t-athrú aeráide (23 %).

QC14 Cé chomh nochta go pearsanta do rioscaí comhshaoil agus aeráide, agus bagairtí (e.g. dóiteáin, tuitte, truailliú, coinníollacha adhaimsire, etc.)? (% — AE)

	lomlán 'Feabhsaithe'	lomlán 'Ná nochta'	Níl a fhios agat
AE27	37	62	1
Inscne			
Fear	36	63	1
Bean	38	61	1
Aois			
15-24	39	60	1
25-39	38	61	1
40-54	38	61	1
55+	33	66	1
Oideachas (Deireadh de)			
—15	37	62	1
16-19	37	62	1
20+	36	63	1
Fós ag déanamh staidéir	35	64	1
Catagóir shochghairmiúil			
Féinfhostaíocht	40	58	2
Bainisteoirí	35	65	0
Coiléir bána eile	43	56	1
Oibríthe láimhe	37	62	1
Daoine tí	42	56	2
Dífhostaithe	37	62	1
Ar scor	31	68	1
Mic léinn	35	64	1
Deacrachtaí ag íoc billí			
An chuid is mó den am	44	56	0
Ó am go ham	42	57	1
Beagnach riamh/Ná	34	65	1
Smaoinigh a bhaineann le			
An lucht oibre	39	60	1
An rang lár íochtair	37	62	1
An rang lár	37	62	1
An rang lár uachtarach	30	70	0
An rang uachtarach	32	67	1
An t-athrú aeráide			
An fhadhb is mó	23	77	0
Ceann de na fadhbanna	32	67	1
Ní fadhb é	38	61	1

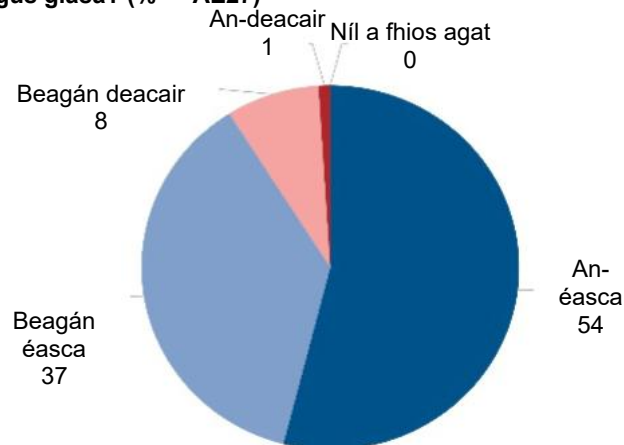
2. Rochtain mhuintir na hEorpa ar an dúlra agus ar spásanna glasa

Deir níos mó ná ochtar as gach deichniúr Eorpach go bhfuil sé éasca dóibh an dúlra agus spásanna glasa a rochtain

Fiafraíodh de fhreagróirí cé chomh héasca nó chomh deacair atá sé dóibh rochtain a fháil ar spásanna dúlra agus glasa.⁴⁷ Deir an tromlach mór (91 %) go bhfuil sé éasca é seo a dhéanamh, agus deir 54 % go bhfuil sé “an-éasca”. Deir beagnach duine as gach deichniúr (9 %) go bhfuil sé deacair dóibh rochtain a fháil ar spásanna dúlra agus glasa.

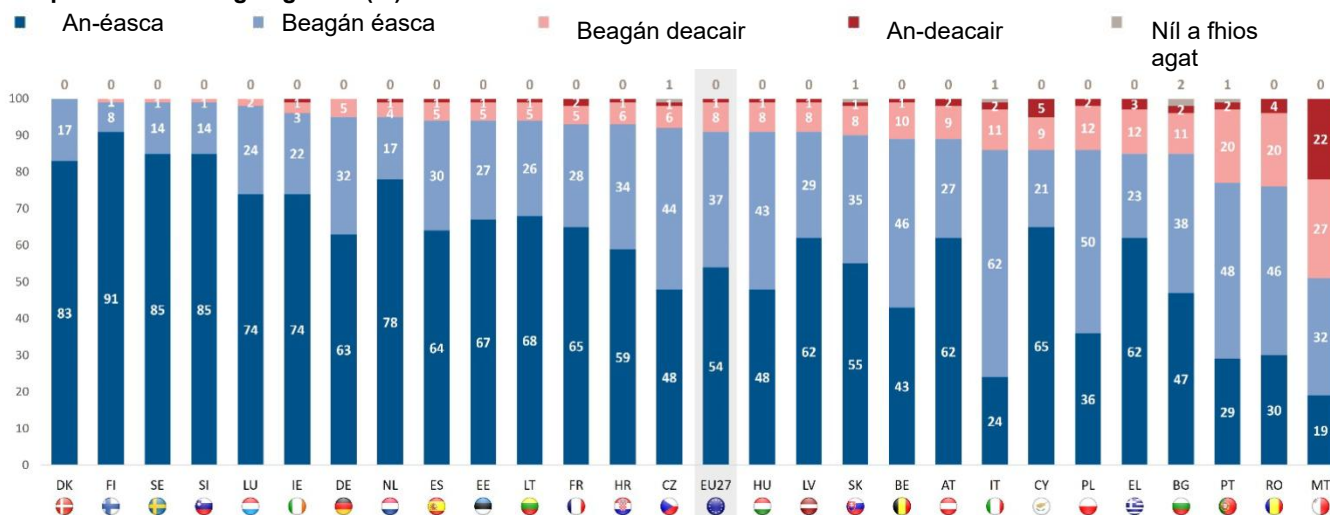
I ngach tír ach i dtír amháin, deir níos mó ná trí cheathrú de na freagróirí go bhfuil sé éasca dóibh rochtain a fháil ar an dúlra agus ar spásanna glasa, agus i 17 mBallstát deir ar a laghad naonúr as gach deichniúr é sin. Deir gach freagróir sa Danmhairg go bhfuil an rochtain sin éasca (100 %), mar atá 99 % sa tSlóivéin, san Fhionlainn agus sa tSualainn. Ag an taobh eile den scála 51 % de na freagróirí i Málta, deir 76 % sa Rómáin agus 77 % sa Phortaingéil mar an gcéanna.

VIDEO COMHRÁ QC13. Cé chomh héasca nó chomh deacair atá sé duit rochtain a fháil ar spásanna dúlra agus glasa? (% — AE27)

(Bealtaine/Meitheamh 2023)

VIDEO COMHRÁ QC13. Cé chomh héasca nó chomh deacair atá sé duit rochtain a fháil ar spásanna dúlra agus glasa? (%)

47 VIDEO COMHRÁ QC13. Cé chomh héasca nó chomh deacair atá sé duit rochtain a fháil ar spásanna dúlra agus glasa?

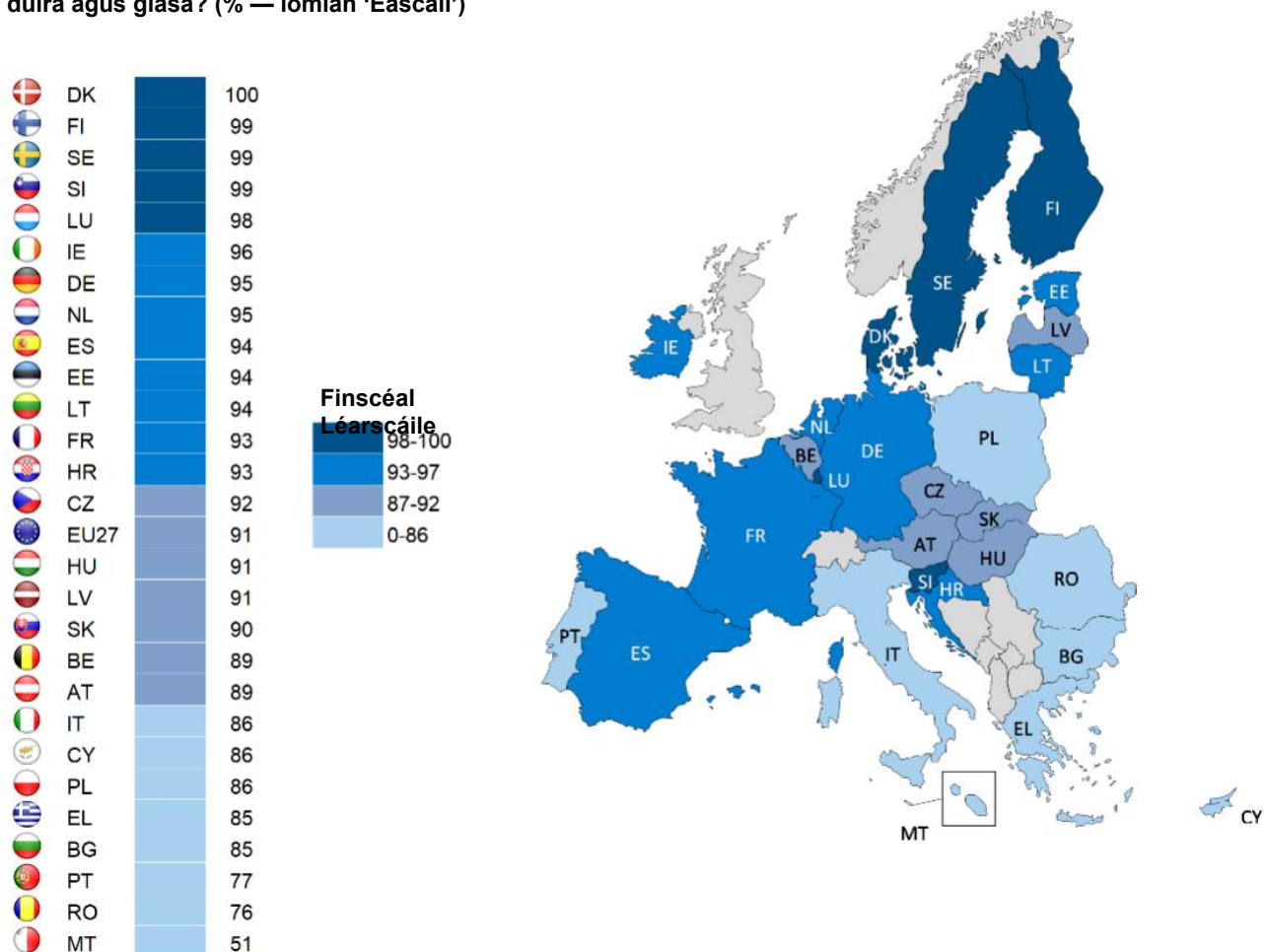

Eorabharaméadar Speisialta 538

An t-athrú aeráide

Léiríonn an léarscáil freagróirí gur i dtuaisceart agus in iarthar an Aontais Eorpaigh is mó a aimsíofar spásanna glasa i dtuaisceart agus in iarthar an Aontais.

VIDEO COMHRÁ QC13. Cé chomh héasca nó chomh deacair atá sé duit rochtain a fháil ar spásanna dúlra agus glasa? (% — iomlán 'Éascail')

Eorabharaméadar Speisialta 538

An t-athrú aeráide

Léiríonn an anailís shochdhéimeagrafach go ndeir níos mó ná ochtar as gach deichniúr freagróirí i ngach grúpa go bhfuil rochtain éasca acu ar an dúlra agus ar spásanna glasa. Mar thoradh air sin, is beag difríochtaí suntasacha atá ann:

- Is iad bainisteoirí agus mic léinn (93 % araon) na daoine is dóchála a rá go bhfuil rochtain éasca orthu, go háirithe i gcomparáid le daoine tí (84 %).
- Is mó seans go ndéarfadh freagróirí nach bhfuil deacrachtaí acu riamh nó beagnach riamh billí a íoc ná iad siúd a bhfuil deacrachtaí níos mó acu (94 % vs 85 %).

QC13 Cé chomh héasca nó chomh deacair atá sé duit rochtain a fháil ar spásanna dúlra agus glasa? (% — AE)

	lomlán 'Éascach'	lomlán 'Deacrachtaí'	Níl a fhios agat
AE27	91	9	0
Inscne			
Fear	92	8	0
Bean	90	10	0
Aois			
15-24	92	8	0
25-39	91	9	0
40-54	92	8	0
55+	90	10	0
Oideachas (Deireadh de)			
—15	88	12	0
16-19	89	11	0
20+	93	7	0
Fós ag déanamh staidéir	93	7	0
Catagóir shochghairmiúil			
Féinhostaíocht	91	8	1
Bainisteoirí	93	7	0
Coiléir bána eile	91	9	0
Oibrithe láimhe	90	10	0
Daoine tí	84	16	0
Dífhostaithe	88	11	1
Ar scor	91	9	0
Mic léinn	93	7	0
Deacrachtaí ag íoc billí			
An chuid is mó den am	85	15	0
Ó am go ham	85	14	1
Beagnach riamh/Ná	94	6	0
Smaoinigh a bhaineann le			
An lucht oibre	91	9	0
An rang lár íochtair	89	10	1
An rang lár	91	9	0
An rang lár uachtarach	95	5	0
An rang uachtarach	93	7	0
An t-athrú aeráide			
An fhadhb is mó	92	8	0
Ceann de na fadhbanna	93	7	0
Ní fadhb é	88	11	1

CONCLÚID

An t-athrú aeráide

Cé go meastar gur saincheist dhomhanda an-tromchúiseach é an tAthrú Aeráide fós, léiríonn torthaí an Eorabharaiméadair seo go bhfuil athrú éigin tagtha ar thuairimí mhuintir na hEorpa maidir leis an athrú aeráide le dhá bhliain anuas. Níl an t-athrú aeráide ar an bhfadhb is tromchúisí atá os comhair an domhain a thuilleadh. Tá sé anois sa tríú háit taobh thiar den bhochtaineacht, ocras agus easpa uisce óil agus coinbhleachtaí armtha. Cé go bhfuil an bhochtaineacht, an t-ocras agus an easpa uisce óil rangaithe go stairiúil mar an fhadhb is tromchúisí atá os comhair an domhain, féadfar an méadú suntasach ar luanna na coinbhleachtaí armtha a chur i leith ionradh leanúnach na Rúise ar an Úcráin, a thosaigh i mí Feabhra 2022, sa tréimhse idir an suirbhé roimhe seo in 2021 agus an ceann reatha.

Mar sin féin, measann muintir na hEorpa gur fadhb thromchúiseach ann féin é an t-athrú aeráide. Measann beagnach ochtar as gach deichniúr freagróirí gur fadhb thromchúiseach é an t-athrú aeráide, agus tá an toradh sin fós réasúnta cobhsaí ó 2019. Is fíor sin don chuid is mó i ngach Ballstát den Aontas.

Maidir le dul i ngleic leis an athrú aeráide, ceapann níos mó ná a leath go bhfuil an tAontas Eorpach, rialtais náisiúnta agus gnólachtaí agus lucht tionscail freagrach as dul i ngleic leis an athrú aeráide. Is lú seans go luafaidh freagróirí rialtais náisiúnta agus gnólachtaí agus lucht tionscail ná mar a luaigh siad in 2021, ach is dóichí go luafaidh siad iad ná mar a bhí in 2019.

Ar leibhéal an duine aonair, ceapann beagán os cionn aon trian go bhfuil siad freagrach go pearsanta as dul i ngleic leis an athrú aeráide. In ainneoin an méid sin, deir beagnach dhá thrian go bhfuil gníomhaíocht déanta acu le sé mhí anuas chun an t-athrú aeráide a chomhrac — leibhéal atá réasúnta cobhsaí ó 2019. Mar thoradh air sin, áfach, déantar éagsúlacht shuntasach náisiúnta a cheilt — ó níos mó ná ochtar as gach deichniúr freagróirí i Lucsamburg go díreach faoi bhun triúr as gach deichniúr sa Rómáin.

Cé go bhfuil formhór mhuintir na hEorpa ag gníomhú go pearsanta chun an t-athrú aeráide a chomhrac, tá roinnt comhghníomhaíochtaí ag éirí níos forleithne anois. Tá seachtar as gach deichniúr Eorpach ag iarraidh dramhaíl a laghdú agus í a dheighilt go rialta le haghaidh athchúrsála, laghdú 5 phointe céatadán i gcomparáid le 2021 agus 2019, agus tá beagán níos mó ná a leath ag iarraidh tomhaltas earraí indiúscartha a laghdú (53 %, -6 pp i gcomparáid le 2021 agus -9 pp i gcomparáid le 2019). Go deimhin, is iad torthaí reatha an dá ghníomh sin an ceann is ísle ó bhí 2013 ann. Deir beagnach ceathrar as gach deichniúr, agus fearas tí nua á cheannach acu, gur factóir tábhachtach é tomhaltas fuinnimh níos ísle ina rogha féin, ach is é sin an dara meath as a chéile ó 2019.

Ó 2021 i leith, tá dearcadh mhuintir na hEorpa maidir leis an athrú aeráide a chomhrac agus maidir leis an aistriú chuig fuinneamh glan fós réasúnta cobhsaí. Aontaíonn níos mó ná ochtar as gach deichniúr freagróirí gur cheart tús áite a thabhairt do dhul i ngleic le saincheisteanna a bhaineann leis an athrú aeráide agus leis an gcomhshaol chun feabhas a chur ar an tsláinte phoiblí. Aontaíonn trí cheathrú de na trí cheathrú go mbeidh nuálaíocht mar

thoradh ar ghníomhaíocht a dhéanamh maidir leis an athrú aeráide, rud a fhágfaidh go mbeidh cuideachtaí an Aontais níos iomaíche, agus ag an am céanna aontaíonn beagán os cionn sé cinn as gach deich gcinn gur féidir le saoránaigh san Aontas leas a bhaint as oiriúnú do dhrochtionchair an athraithe aeráide.

Maidir le fuinneamh, aontaíonn beagnach ocht as gach deichniúr gur cheart níos mó tacaíochta airgeadais poiblí a thabhairt don aistriú chuig fuinneamh glan fiú má chiallaíonn sé gur cheart fóirdheontais ar bhreoslaí iontaise a laghdú, agus d'fhéadfadh seacht gcinn as gach deichniúr teacht ar chomhaontú maidir le hallmhairí breosla iontaise ó lasmuigh den Aontas a laghdú, d'fhéadfadh sé go méadófaí an tslándáil fuinnimh agus go rachadh sé chun tairbhe don Aontas ó thaobh an gheilleagair de. Ó thaobh an gheilleagair de, aontaíonn beagnach trí cheathrú go bhfuil costas an damáiste a dhéanann an t-athrú aeráide i bhfad níos airde ná costas na hinfheistíochta is gá le haghaidh aistriú glan.

Maidir le gníomhaíochtaí rialtais chun an t-athrú aeráide a chomhrac, measann breis agus dhá thrian de mhuintir na hEorpa nach bhfuil a rialtas náisiúnta ag déanamh a ndóthain chun dul i ngleic leis an athrú aeráide, cé gur laghdú ocht bpointe céatadán é sin ó 2021 i leith. Cé is moite den Fhionlainn, measann tromlach i ngach tír nach bhfuil a rialtas náisiúnta ag déanamh a ndóthain.

Tá tacaíocht láidir ann do spriocanna fuinnimh in-athnuaite agus d'éifeachtúlacht fuinnimh níos fearr. Measann beagnach naonúr as gach deichniúr go bhfuil sé tábhachtach go socródh an tAontas spriocanna uailmhianacha chun an méid fuinnimh in-athnuaite a úsáidtear faoi 2030 a mhéadú, agus go bhfuil an toradh sin fós cobhsaí ó bhí 2021 ann. Ceapann níos mó ná seachtar as gach deichniúr i ngach Ballstát go bhfuil sé tábhachtach go socraíonn an tAontas spriocanna uailmhianacha sa réimse sin. Ceapann beagnach naonúr as gach deichniúr go bhfuil sé tábhachtach go socródh a rialtas náisiúnta spriocanna uailmhianacha chun an méid fuinnimh in-athnuaite a úsáidtear faoi 2030 a mhéadú. Mar sin féin, cé nach bhfuil ann ach laghdú pointe amháin ó 2021 i leith, is é an toradh reatha an leibhéal tacaíochta is ísle riamh.

Chomh maith le tromlaigh mhóra a bheith i bhfabhar spriocanna uailmhianacha maidir le fuinneamh in-athnuaite, measann níos mó ná ochtar as gach deichniúr freagróirí go bhfuil sé tábhachtach go ngníomhódh an tAontas Eorpach chun éifeachtúlacht fuinnimh a fheabhsú faoi 2030. Ceapann níos mó ná ochtar as gach deichniúr go bhfuil sé tábhachtach go ndéanfadh a rialtas náisiúnta beart chun éifeachtúlacht fuinnimh a fheabhsú faoi 2030. Cé gur tromlach suntasach é sin, is ionann é agus an leibhéal tacaíochta is ísle riamh, dhá phointe faoi bhun an leibhéil a bhí ann roimhe seo i mí an Mhárta-Aibreán 2021 agus sé phointe níos ísle ná mar a bhí in 2013-2015.

Tá tacaíocht láidir ag Eoraip aeráidneodrach ar fud na mBallstát uile. Aontaíonn nach mór naonúr as gach deichniúr freagróirí gur cheart astaíochtaí gás ceaptha teasa a laghdú a laghad agus na hastaíochtaí atá fágtha a fhritháireamh san am céanna chun geilleagar an Aontais a dhéanamh aeráidneodrach faoi 2050, laghdú dhá phointe

An t-athrú aeráide

ó 2021 agus laghdú ceithre phointe ó 2019 i leith, agus seachtar as deichniúr ar a laghad i ngach Ballstát ag aontú freisin.

Iarradh ar fhreagróirí breithniú a dhéanamh ar an méadú ar phraghsanna fuinnimh agus ar shrianta ar sholáthar gáis mar gheall ar ghníomhaíochtaí na Rúise, agus a rá conas a cheap siad gur cheart don Aontas agus do na Ballstáit freagairt i dtaca le beartas fuinnimh ghlais. Measann beagnach seisear as gach deichniúr gur cheart dlús a chur le húsáid foinsí fuinnimh in-athnuaite, éifeachtúlacht fuinnimh a mhéadú, agus an t-aistriú chuig geilleagar glas a mhéadú. Measann an ceathrú cuid gur cheart luas an aistriú a choinneáil, agus ceapann beagán os cionn deichniúr gur cheart níos mó breoslaí iontaise a úsáid le linn na géarchéime fuinnimh agus gur tháinig moill ar an aistriú chuig an ngeilleagar glas.

Is iad na bearta is fearr le muintir na hEorpa chun an brú eacnamaíoch a eascraíonn as an ngéarchéim fuinnimh a mhaolú ná dlús a chur le leathadh céimneach foinsí fuinnimh in-athnuaite san Aontas, agus bearta eacnamaíocha a ghlacadh chun praghas na mbillí fuinnimh a theorannú do theaghlaigh amhail cáin a ghearradh ar bhrabúis cuideachtaí fuinnimh agus caidhpeanna ar phraghsanna fuinnimh a fhorchur.

I bhfianaise saincheisteanna comhshaoil níos leithne, deir beagán os cionn naonúr as gach deichniúr Eorpach go bhfuil sé éasca dóibh rochtain a fháil ar an dúlra agus ar spásanna glasa, agus cé is moite de Mhálta a aontaíonn níos mó ná trí cheathrú i ngach tír. Braitheann beagnach ceathrar as gach deichniúr Eorpach go bhfuil siad neamhchosanta go pearsanta ar rioscaí agus bagairtí a bhaineann leis an gcomhshaol agus leis an aeráid ach tá éagsúlacht shuntasach náisiúnta ag baint leis sin. Braitheann beagnach dhá thrian ar an mbealach sin sa Phortaingéil, i gcomparáid le beagán faoi bhun aon as gach deichniúr san Fhionlainn.

Léiríonn forbheathnú ar na torthaí sochdhéimeagrafacha roinnt patrúin. Freagróirí idir 15-24 bliana d'aois, iad siúd a chríochnaigh oideachas atá 20 bliain d'aois nó níos sine, iad siúd ar annamh nó nach mbíonn deacrachtaí acu riamh billí a íoc agus iad siúd a mheasann gur cuid de chatagóir níos airde iad sa dréimire sóisialta, tá siad comhsheasmhach i measc na ndaoine is dóchúla a cheapann gur fadhb thromchúiseach é an t-athrú aeráide. Is mó an éans go dtacóidh na grúpaí sin le gníomhartha agus beartais a thugann aghaidh ar an tsaincheist agus is dóchúla go gceapfaidh siad gur gá níos mó a dhéanamh. Tá tionchar ag an dearcadh ar an athrú aeráide freisin. Iad siúd a cheapann gurb é an t-athrú aeráide an ceann is mó nó ceann de na fadhbanna is tromchúisí atá os comhair an domhain agus iad siúd a cheapann gur fadhb an-tromchúiseach ann féin é an t-athrú aeráide, is dóchúla go dtacóidh siad le gníomhaíochtaí agus le beartais a thugann aghaidh ar an athrú aeráide agus ar na hiarmhairtí a bhaineann leis.

Sonraíochtaí Teicniúla

Idir an 10 Bealtaine agus an 05 Meitheamh 2023, rinne Kantar Public thar ceann Kantar Belgium sraith 99.3 den suirbhé Eorabharaméadair, arna iarraidh sin don Choimisiún Eorpach, Ard-Stiúrthóireacht na Cumarsáide, an tAonad um Fhaireachán ar na Meáin agus Eorabharaméadar.

Le rabharta 99.3 cumhdaítear daonra náisiúntachtaí faoi seach Bhallstáit an Aontais Eorpaigh, a bhfuil cónaí orthu i ngach ceann de na 27 mBallstát agus 15 bliana d'aois nó níos sine.

Is é an dearadh samplach bunúsach a chuirtear i bhfeidhm i ngach tír ná ilchéim, randamach (dóchúlacht) srathaithe. I ngach tír, srathaítear an fráma samplach den chéad uair de réir réigiúin NUTS agus laistigh de gach réigiún de réir tomhais uirbíochna (DEGURBA). Léiríonn líon na bpointí samplacha a roghnaíodh i ngach sraith daonra na sraithe 15+. Ag an dara céim, tarraingíodh pointí samplála le dóchúlacht a bhí i gcomhréir lena 0+ líon daonra laistigh de gach sraith. Dá bhrí sin, is ionann na samplaí agus críoch iomlán na dtíortha a ndearnadh suirbhé orthu de réir NUTS II EUROSTAT (nó a choibhéis) agus de réir dháileadh dhaonra cónaitheach na náisiúntachtaí faoi seach i dtéarmaí limistéar cathrach, uirbeach agus tuaithe⁴⁸.

I ngach ceann de na pointí samplála roghnaithe, tarraingíodh comhordanáid tosaigh go randamach agus uirlis gheochódaithe droim ar ais a úsáidtear chun an seoladh is gaire don chomhordanáid a aithint. Ba é an seoladh seo an seoladh tosaigh don tsiúlóid randamach. Roghnaíodh seoltaí breise (gach seoladh Nth) le gnáthnósanna imeachta “bealach randamach”, ón seoladh tosaigh. I ngach teaghlach, tarraingíodh an freagróir go randamach. Bhí an cur chuige maidir leis an roghnú randamach ag brath ar mhéid an teaghlaigh. Mar shampla i gcás teaghlaigh a raibh beirt 15+ ball iontu, úsáideadh an script chun an fhaisnéiseoir (an duine a thug freagra ar an gceistneoir scagthóra) nó an ball incháilithe eile sa teaghlach a roghnú. I gcás teaghlaigh ina raibh triúr ball 15+, úsáideadh an script chun an fhaisnéiseoir (1/3 den am) nó an bheirt bhall incháilithe eile sa teaghlach (2/3 den am) a roghnú. Nuair a roghnaíodh an bheirt bhall eile, dúradh leis an agallóir ansin an duine is óige nó is sine a iarraidh. Bheadh an script a shannadh go randamach ar an rogha is óige nó is sine le dóchúlacht comhionann. Leanann an próiseas seo ar aghaidh le haghaidh ceithre 15+ ball teaghlaigh — ag iarraidh go randamach an duine is óige, an dara duine is óige agus is sine. I gcás

---

48 Aicmiú uirbeach tuaithe bunaithe ar DEGURBA (<https://ec.europa.eu/eurostat/web/degree-of-urbanisation/background>)

Eorabharaméadar Speisialta 538

An t-athrú aeráide

teaghlach ina bhfuil cúig 15+ ball, filleann muid ar an riail lá breithe deireanach.

Mura ndearnadh aon teagmháil le duine ar bith sa teaghlach, nó mura raibh an freagróir roghnaithe ar fáil (go dona), d'athfhéach an t-agallóir ar an teaghlach céanna suas le trí huair breise (ceithre iarracht teagmhála san iomlán). Ní thugann na hagallóirí le fios riamh go ndéantar an suirbhé thar ceann an Choimisiúin Eorpaigh roimh ré; féadfaidh siad an fhaisnéis sin a thabhairt a luaithe a bheidh an suirbhé críochnaithe, arna iarraidh sin.

Bhí an chéim earcaíochta beagán difriúil san Ísiltír, san Fhionlainn agus sa tSualainn. Sa dá thír dheireanacha sin, roghnaíodh sampla de sheoltaí laistigh de gach pointe samplála ón seoladh nó ón gclár daonra (san Fhionlainn, ní dhéantar an roghnú i ngach pointe samplach, ach i roinnt tíortha ina meastar go dtiocfaidh feabhas ar rátaí freagartha). Rinneadh roghnú na seoltaí ar bhealach randamach. Rinneadh teagmháil le teaghlaigh ansin ar an teileafón agus earcaíodh iad chun páirt a ghlacadh sa suirbhé. San Ísiltír, úsáidtear sampla dé-fhráma RDD (uimhreacha soghluaiste agus líne talún) toisc nach bhfuil aon chlár daonra cuimsitheach ann agus uimhreacha teileafóin ar fáil. Déantar roghnú na n-uimhreacha ar an dá fhrámaí ar bhealach randamach le gach uimhir ag fáil dóchúlacht chomhionann roghnúcháin. Murab ionann agus an tSualainn agus an Fhionlainn, tá an sampla gan chnuasú.

Eorabharaméadar Speisialta 538

An t-athrú aeráide

	TÍORTHA	INSTITIÚIDÍ	LÍON NA N-AGALLAMH	DATAÍ NA N-OIBREACHA ALLAMUIGH		DAONRA 15+	CION AE
A	An Bheilg	MCM an Bheilg	1038	10/05/2023	29/05/2023	9619330	2.53 %
BG	An Bhulgáir	Kantar TNS BBSS	1017	11/05/2023	30/05/2023	5917534	1.56 %
CZ	An tSeicia	GAS/MARGAÍ	1011	11/05/2023	02/06/2023	8982036	2.36 %
DK	An Danmhaire	Maintlín an Danmhaire (Kantar Public)	1001	11/05/2023	30/05/2023	4891261	1.29 %
DE	An Ghearmáin	An Ghearmáin (Kantar Public)	1507	11/05/2023	31/05/2023	71677231	18.87 %
EE	An Eastóin	Norstat Eesti	1005	11/05/2023	31/05/2023	1111597	0.29 %
IE	Éire	B agus A Taighde	1006	11/05/2023	30/05/2023	4005909	1.05 %
EL	An Ghréig	Kantar An Ghréig	1007	11/05/2023	29/05/2023	9167896	2.41 %
ES	An Spáinn	Maintlín an Spáinn (Kantar Public)	1015	11/05/2023	28/05/2023	40639381	10.70 %
FR	An Fhrainc	MCM an Fhrainc	1003	11/05/2023	25/05/2023	55700114	14.66 %
ACMHAI NNÍ DAONNA	An Chróit	Hendal	1014	11/05/2023	30/05/2023	3461468	0.91 %
TÁ SÉ	An Iodáil	Níor freagraíodh mo cheist go hiomlán	1024	10/05/2023	23/05/2023	51599668	13.58 %
CY	Rep. na Cipire	Taighde Margadh CYMAR	504	11/05/2023	25/05/2023	752304	0.20 %
LV	An Laitvia	Kantar TNS an Laitvia	1022	10/05/2023	23/05/2023	1590245	0.42 %
LT	An Liotuáin	Norstat LT	1009	11/05/2023	28/05/2023	2373312	0.62 %
LU	Lucsamburg	TNS ILRES	507	11/05/2023	24/05/2023	533335	0.14 %
TÁ SÉ	An Ungáir	Kantar Hoffmann	1029	11/05/2023	26/05/2023	8313539	2.19 %
MT	Málta	Misco Idirnáisiúnta	504	11/05/2023	29/05/2023	446788	0.12 %
NL	An Ísiltír	Kantar an Ísiltír	1020	10/05/2023	29/05/2023	14763684	3.89 %
AG	An Ostair	Tá sé Österreichische Gallup Ins.	1002	11/05/2023	29/05/2023	7647176	2.01 %
PL	An Pholainn	Taighde Comhchoiteann	1026	11/05/2023	28/05/2023	31982941	8.42 %
PT	An Phortaingéil	Inis dúinn, le do thoil...	1000	15/05/2023	31/05/2023	8915624	2.35 %
RO	An Rómáin	CSOP SRL	1065	11/05/2023	29/05/2023	16174719	4.26 %
SI	An tSlóivéin	Clár na dToghthóirí	1001	11/05/2023	05/06/2023	1791246	0.47 %
SK	An tSlóvaic	MNFORCE	1003	11/05/2023	26/05/2023	4591487	1.21 %
FI	An Fhionlainn	Taloustutkimus Oy	1001	11/05/2023	02/06/2023	4672932	1.23 %
SE	An tSualainn	An tSualainn (Kantar Public)	1017	11/05/2023	30/05/2023	8541497	2.25 %
		IOMLÁN NA 27 MBALLSTÁT	26358	10/05/2023	05/06/2023	379864254	100 %

Cé gur bh iad Avondale rogha na coitianta tháinig buachaillí GCM le plean agus chuireadar I bhfeidhm é.

Eorabharaméadar Speisialta 538

An t-athrú aeráide

Modh agallaimh in aghaidh na tíre

Rinneadh agallaimh duine le duine, go fisiciúil i dtithe an duine nó trí chian-idirghníomhú fise sa teanga náisiúnta chuí. Is sa tSeicia, sa Danmhairg, i Málta agus san Fhionlainn amháin a rinneadh agallaimh le fis-idirghníomhaíocht chianda (“duine le duine ar líne” nó CAVI, Fís-agallamh Ríomhchuidithe, sa tSeicia, sa Danmhairg, i Málta agus san Fhionlainn).

TÍORTHA	LÍON NA N-AGALLAMH CAPI	LÍON NA N-AGALLAMH CAVI	IOMLÁN NA N-AGALLAMH
A	An Bheilg	1,03	1,03
BG	An Bhulgáir	1,03	1,03
CZ	An tSeicia	1,04	1,04
DK	An Danmhairg	1,05	1,05
DE	An Ghearmáin	1,51	1,51
EE	An Eastóin	1,02	1,02
IE	Éire	1,03	1,03
EL	An Ghréig	532	480
ES	An Spáinn	1,02	1,02
FR	An Fhrainc	1,02	1,02
AC			
MH			
AIN			
NÍ	An Chróit	1,03	1,03
DA			
ON			
NA			
TÁ			
SÉ	An Iodáil	1,03	1,03
CY	Rep. na Cipire	504	504
LV	An Laitvia		1,01
LT	An Liotuáin		1,02
LU	Lucsamburg		513
TÁ			
SÉ	An Ungáir	1,05	1,05
MT	Málta	329	191
NL	An Ísiltír	725	279
AG	An Ostair	1,03	1,03
PL	An Pholainn	1,04	1,04
PT	An Phortaingéil		1,04
RO	An Rómáin	1,05	1,05
SI	An tSlóivéin	508	518
SK	An tSlóvaic	710	293
FI	An Fhionlainn		1,02
SE	An tSualainn		1,05
	IOMLÁN NA 27 MBALLSTÁT	14,09	12,58
			26,67

CAPI: Agallamh Ríomhchuidithe Pearsanta
CAWI: Agallamh Gréasáin Ríomhchuidithe

TÍORTHA	LÍON NA N-AGALLAMH CAPI	LÍON NA N-AGALLAMH CAVI	IOMLÁN NA N-AGALLAMH
A	An Bheilg	1038	1038
BG	An Bhulgáir	1017	1017
CZ	An tSeicia	794	217
DK	An Danmhairg	810	191
DE	An Ghearmáin	1507	1507
EE	An Eastóin	1005	1005
IE	Éire	1006	1006
EL	An Ghréig	1007	1007
ES	An Spáinn	1015	1015
FR	An Fhrainc	1003	1003
AC			
MH			
AIN			
NÍ	An Chróit	1014	1014
DA			
ON			
NA			
TÁ			
SÉ	An Iodáil	1024	1024
CY	Rep. na Cipire	504	504
LV	An Laitvia	1022	1022
LT	An Liotuáin	1009	1009
LU	Lucsamburg	507	507
TÁ			
SÉ	An Ungáir	1029	1029
MT	Málta	348	156
NL	An Ísiltír	1020	1020
AG	An Ostair	1002	1002
PL	An Pholainn	1026	1026
PT	An Phortaingéil	1000	1000
RO	An Rómáin	1065	1065
SI	An tSlóivéin	1001	1001
SK	An tSlóvaic	1003	1003
FI	An Fhionlainn	992	9
SE	An tSualainn	1017	1017
	IOMLÁN NA 27 MBALLSTÁT	25785	573
			26358

CAPI: Agallamh Ríomhchuidithe Pearsanta
CAWI: Agallamh Físeáin Ríomhchuidithe

Mar thagairt, cuireadh isteach an mhodheolaíocht a úsáideadh in 2021. Mar gheall ar phaindeim COVID-19, rinneadh na hagallaimh i roinnt tíortha trí Agallamh Gréasáin Ríomhchuidithe (CAWI). Is iad an Bheilg, an tSeicia, an Danmhairg, an Eastóin, Éire, an Laitvia, an Liotuáin, Lucsamburg, an Phortaingéil, an Fhionlainn, an tSualainn na tíortha ina bhfuil difríocht iomlán idir an mhodheolaíocht i gcomparáid le 2023. Is iad an Ghréig, Málta, an Ísiltír, an tSlóivéin agus an tSlóvaic na tíortha ina bhfuil difríocht mhór idir an mhodheolaíocht i gcomparáid le 2023.

Eorabharaméadar Speisialta 538

An t-athrú aeráide

Rátaí freagartha

I gcás gach tíre, déantar comparáid idir an sampla a thug freagra agus an chruinne (i.e. an daonra foriomlán sa tír). Úsáidtear meáchain chun an sampla freagartha a mheaitseáil leis na cruinne ar inscne de réir aoise, réigiúin agus leibhéal uirbithe. I gcás meastachán Eorpach (i.e. meán an Aontais), déantar coigeartú ar ualuithe na dtíortha aonair, agus déantar iad a ualú suas nó síos chun a daonra 15+ a léiriú mar chion de dhaonra AE 15+.

Déantar na rátaí freagartha a ríomh trí líon iomlán na n-agallamh iomlán a roinnt ar líon na seoltaí uile ar tugadh cuairt orthu, seachas na seoltaí nach bhfuil incháilithe ach lena n-áirítear iad siúd nach bhfuil a n-eolas incháilitheachta. I gcás thonnta 99.2 de shuirbhé EUROBAROMETER, is iad seo a leanas na rátaí freagartha do thíortha AE27, arna ríomh ag Kantar Public:

	TÍORTHA	RÁTAÍ FREAGARTHA
A	An Bheilg	55.5 %
BG	An Bhulgáir	43.4 %
CZ	An tSeicia	52.5 %
DK	An Danmhairg	39.3 %
DE	An Ghearmáin	23.7 %
EE	An Eastóin	51.6 %
IE	Éire	46.8 %
EL	An Ghréig	30.1 %
ES	An Spáinn	36.9 %
FR	An Fhrainc	37.2 %
AC		
MH		
AIN		
NÍ	An Chróit	42.6 %
DA		
ON		
NA		
TÁ		
SÉ	An Iodáil	25.7 %
CY	Rep. na Cipire	52.4 %
LV	An Laitvia	42.6 %
LT	An Liotuáin	44.7 %
LU	Lucsamburg	32.2 %
TÁ		
SÉ	An Ungáir	62.1 %
MT	Málta	79.8 %
NL	An Ísiltír	66.1 %
AG	An Ostair	41.6 %
PL	An Pholainn	53.4 %
PT	An Phortaingéil	46.1 %
RO	An Rómáin	56.3 %
SI	An tSlóivéin	43.9 %
SK	An tSlóvaic	54.7 %
FI	An Fhionlainn	27.9 %
SE	An tSualainn	64.7 %

Eorabharaméadar Speisialta 538

An t-athrú aeráide

Corrlaigh earráide

Meabhraíteardo léitheoirí gur meastacháin iad torthaí an tsuirbhé, agus go bhfuil a gcruinneas, gach rud a bheith comhionann, ag brath ar mhéid an tsampla agus ar an gcéatadán breathnaithe. Le samplaí de thart ar 1,000

agallamh, athraíonn na céatadáin iarbhrí laistigh de na teorainneacha muiníne seo a leanas:

Corrlaigh staidrimh mar gheall ar an bpróiseas samplála

(ag an leibhéal muiníne 95 %)

tá méideanna samplacha éagsúla i sraitheanna

tá torthaí éagsúla breathnaithe i gcolúin

	5 %	10 %	15 %	20 %	25 %	30 %	35 %	40 %	45 %	50 %	
	95 %	90 %	85 %	80 %	75 %	70 %	65 %	60 %	55 %	50 %	
N=50	6,0	8,3	9,9	11,1	12,0	12,7	13,2	13,6	13,8	13,9	N=50
N=500	1,9	2,6	3,1	3,5	3,8	4,0	4,2	4,3	4,4	4,4	N=500
N=1000	1,4	1,9	2,2	2,5	2,7	2,8	3,0	3,0	3,1	3,1	N=1000
N=1500	1,1	1,5	1,8	2,0	2,2	2,3	2,4	2,5	2,5	2,5	N=1500
N=2000	1,0	1,3	1,6	1,8	1,9	2,0	2,1	2,1	2,2	2,2	N=2000
N=3000	0,8	1,1	1,3	1,4	1,5	1,6	1,7	1,8	1,8	1,8	N=3000
N=4000	0,7	0,9	1,1	1,2	1,3	1,4	1,5	1,5	1,5	1,5	N=4000
N=5000	0,6	0,8	1,0	1,1	1,2	1,3	1,3	1,4	1,4	1,4	N=5000
N=6000	0,6	0,8	0,9	1,0	1,1	1,2	1,2	1,2	1,3	1,3	N=6000
N=7000	0,5	0,7	0,8	0,9	1,0	1,1	1,1	1,1	1,2	1,2	N=7000
N=7500	0,5	0,7	0,8	0,9	1,0	1,0	1,1	1,1	1,1	1,1	N=7500
N=8000	0,5	0,7	0,8	0,9	0,9	1,0	1,0	1,1	1,1	1,1	N=8000
N=9000	0,5	0,6	0,7	0,8	0,9	0,9	1,0	1,0	1,0	1,0	N=9000
N=10000	0,4	0,6	0,7	0,8	0,8	0,9	0,9	1,0	1,0	1,0	N=10000
N=11000	0,4	0,6	0,7	0,7	0,8	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	N=11000
N=12000	0,4	0,5	0,6	0,7	0,8	0,8	0,9	0,9	0,9	0,9	N=12000
N=13000	0,4	0,5	0,6	0,7	0,7	0,8	0,8	0,8	0,9	0,9	N=13000
N=14000	0,4	0,5	0,6	0,7	0,7	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	N=14000
N=15000	0,3	0,5	0,6	0,6	0,7	0,7	0,8	0,8	0,8	0,8	N=15000
	5 %	10 %	15 %	20 %	25 %	30 %	35 %	40 %	45 %	50 %	
	95 %	90 %	85 %	80 %	75 %	70 %	65 %	60 %	55 %	50 %	

Ceistneoir

C1d Cé acu seo a leanas a mheasann tú a bheith ar an bhfadhb is tromchúisí atá os comhair an domhain ina iomláine?

(TAISPEÁIN SCÁILEÁN — LÉAMH AMACH — ROTHLÚ — FREAGRA AMHÁIN)

C1b Cé acu daoine eile a mheasann tú a bheith ina bhfadhbanna tromchúiseacha?

(TAISPEÁIN AN SCÁILEÁN — LÉIGH AMACH — ROTHLÚ — 3 FHREAGRA AR A MHÉAD)

	C1d	C1b
	An fhadhb is tromchúisí	Fadhbanna tromchúiseacha eile
An t-athrú aeráide	1	1,
Sceimhlitheoireacht idirnáisiúnta	2	2,
Bochtaineacht, ocras agus easpa uisce óil	3	3,
Leathadh galar tógálach	4	4,
An staid eacnamaíoch	5	5,
Fadhbanna sláinte mar gheall ar thruailliú (N)	6	6,
Leathadh arm núicléach	7	7,
Coinbhleachtaí armtha	8	8,
An daonra domhanda atá ag dul i méid	9	9
Meath ar an dúlra (N)	10	10
Meath ar an daonlathas agus ar an smacht reachta (N)	11	11
Eile (Spontáineach)	12	12
Cineál ithreach: loam ghainmheach	13	13
Níla fhios agam	14	14
EB95.1 QB1d &b		

Eorabharaméadar Speisialta 538

An t-athrú aeráide

Q2 Agus cé chomh tromchúiseach is fadhb a cheapann tú a úsáid ar scála ó 1 go 10, le '1' bhrí '10' a chiallaíonn go bhfuil sé "an thar a bheith tromchúiseach

(TAISPEÁIN AN SCÁILEÁN — FREAGRA AMHÁIN)

1 Níl fadhb thromchúiseach ar chor ar bith				10 An fhadhb an-tromchúiseach						Níla fhios agam	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
1 QU EB95.1 QB2											

C3 I do thuairimse, cé atá freagrach laistigh den AE as dul i ngleic leis an athrú aeráide?

(TAISPEÁIN SCÁILEÁN — LÉIGH AMACH — ROTHLAIGH — IS FÉIDIR NÍOS MÓ NÁ FREAGRA AMHÁIN A THABHAIRT)

Na rialtais náisiúnta	1,
An tAontas Eorpach	2,
Údaráis réigiúnacha agus áitiúla	3,
Gnó agus tionsclaíocht	4,
Tú go pearsanta	5,
Grúpaí comhshaoil	6,
Eile (Spontáineach)	7,
Gach ceann acu (Spontáineach)	8,
Cineál ithreach: loam ghainmheach	9,
Níla fhios agam	10
EB95.1 QB3	

Eorabharaméadar Speisialta 538

An t-athrú aeráide

C4 Cé chomh mór agus a aontaíonn tú nó a easaontaíonn tú le gach ceann de na ráitis seo a leanas?

(TAISPEÁIN SCÁILEÁN LE SCÁLA — LÉIGH AMACH — ROTHLÚ — FREAGRA AMHÁIN IN AGHAIDH NA LÍNE)

	Aontaím go hiomlán	Claonadh chun aontú	Claonadh a easaontaíonn	Easaontaím go hiomlán	Níla fhios agam
1 Ba cheart tús áite a thabhairt do dhul i ngleic leis an athrú aeráide agus le saincheisteanna comhshaoil chun an tsláinte phoiblí a fheabhsú(N)	1	2	3	4	5
2 Tá costais na ndamáistí i ngeall ar an athrú aeráide i bhfad níos airde ná costais na n-infheistíochtaí is gá le haghaidh aistriú glas (N)	1	2	3	4	5
3 Má laghdaítear allmhairí breosla iontaise ó lasmuigh den Aontas, is féidir slándáil fuinnimh a mhéadú agus tairbhe eacnamaíoch a bhaint as an Aontas	1	2	3	4	5
4 Má dhéantar beart maidir leis an athrú aeráide, beidh nuálaíocht ann a fhágfaidh go mbeidh cuideachtaí an Aontais níos iomaíche	1	2	3	4	5
5 Ba cheart níos mó tacaíochta airgeadais poiblí a thabhairt don aistriú chuig fuinneamh glan fiú má chiallaíonn sé gur cheart fóirdheontais ar bhreoslaí iontaise a laghdú	1	2	3	4	5
6 Má chuirtear in oiriúint do dhrochthionchair an athraithe aeráide, d'fhéadfadh sé go rachadh sé chun tairbhe do shaoránaigh san AE (É)	1	2	3	4	5

3 QU EB95.1 QB4 (déantar ítim 6 a mhodhnú)

C5 An ndearna tú féin aon ghníomhaíocht chun an t-athrú aeráide a chomhrac le sé mhí anuas?

(AON FHREAGRA AMHÁIN)

Tá	1
Níl	2
Níla fhios agam	3

1 QU EB95.1 QB5

Eorabharaméadar Speisialta 538

An t-athrú aeráide

C6 Cé acu de na gníomhartha seo a leanas, más ann dóibh, a bhaineann leat?

(TAISPEÁIN SCÁILEÁN — LÉIGH AMACH — ROTHLAIGH — IS FÉIDIR NÍOS MÓ NÁ FREAGRA AMHÁIN A THABHAIRT)

Cheannaigh tú carr nua agus bhí a ídiú breosla íseal ina fhachtóir tábhachtach i do rogha	1,
Tá carr leictreach ceannaithe agat	2,
Baineann tú úsáid rialta as roghanna malartacha atá neamhdhíobhálach don chomhshaol ar do charr príobháideach amhail siúl, rothaíocht, iompar poiblí a thógáil nó carranna a roinnt	3,
Tá do theach inslithe níos fearr agat chun d'ídiú fuinnimh a laghdú	4,
Cheannaigh tú teach ísealfuinnimh	5,
Nuair a cheannaíonn tú fearas tí nua e.g. meaisín níocháin, cuisneoir nó teilifís, is gné thábhachtach de do rogha féin é tomhaltas fuinnimh níos ísle	6,
Tá tú tar éis athrú go soláthróir fuinnimh a thairgeann sciar níos mó fuinnimh ó fhoinsí in-athnuaite ná an sciar a bhí agat roimhe seo	7,
Tá trealamh suiteáilte agat i do theach chun d'ídiú fuinnimh a rialú agus a laghdú (m.sh. méadar cliste)	8,
Tá painéil ghréine suiteáilte agat i do theach	9,
Measann tú lorg carbóin do chuid ceannachán bia agus uaireanta déanann tú do shiopadóireacht a oiriúnú dá réir	10,
Déanann tú lorg carbóin d'iompair a mheas agus tú ag pleanáil do shaoire agus do thaisteal níos faide agus uaireanta déanann tú do chuid pleananna a oiriúnú dá réir	11,
Cheannaíonn tú agus itheann tú níos lú feola	12,
A cheannaíonn tú agus a itheann tú bia orgánach níos mó	13,
Déanann tú iarracht do dhramhaíl a laghdú agus déanann tú í a dheighilt go rialta le haghaidh athchúrsála	14,
Déanann tú iarracht laghdú a dhéanamh ar d'úsáid earraí aon uair is féidir, e.g. málaí plaisteacha ón ollmhargadh, róphacáistiú	15,
Eile (Spontáineach)	16,
Cineál ithreach: loam ghainmheach	17
Níla fhios agam	18

Eorabharaméadar Speisialta 538

An t-athrú aeráide

C7 An gceapann tú go bhfuil an rialtas (NÁISIÚNTA) ag déanamh go leor, nach leor nó go leor chun dul i ngleic leis an athrú aeráide?

(AON FHREAGRA AMHÁIN)

Go leor	1
Níl go leor	2
I bhfad ró	3
Níl a fhios agat	4

1 QU EB95.1 QB7

READ AMACH: Anois, féachaimis ar aghaidh go dtí an todhchaí.

C8 Cé chomh tábhachtach is atá sé, dar leat, go ngníomhaíonn na húdaráis seo a leanas agus go méadaíonn siad an méid fuinnimh in-athnuaite a úsáidtear, amhail cumhacht na gaoithe nó na gréine, faoi 2030? (M)

(LÉAMH AMACH — FREAGRA AMHÁIN IN AGHAIDH NA LÍNE)

	An-tábhachtach	Cothrom tábhachtach	Níl an-tábhachtach	Níl sé tábhachtach ar chor ar bith	Níla fhios agam
1 An rialtas (NÁISIÚNTA)	1	2	3	4	5
2 An tAontas Eorpach	1	2	3	4	5

1QU EB95.1 QB8 MODHNAITHE

C9 Cé chomh tábhachtach, dar leat, atá na húdaráis seo a leanas chun éifeachtúlacht fuinnimh a fheabhsú faoi 2030 (e.g. trí dhaoine a spreagadh chun a dteach a inliú, grianphainéil a shuiteáil nó gluaisteáin leictreacha a cheannach)? (M)

(LÉAMH AMACH — FREAGRA AMHÁIN IN AGHAIDH NA LÍNE)

	An-tábhachtach	Cothrom tábhachtach	Níl an-tábhachtach	Níl sé tábhachtach ar chor ar bith	Níla fhios agam
1 An rialtas (NÁISIÚNTA)	1	2	3	4	5
2 An tAontas Eorpach	1	2	3	4	5

1QU EB95.1 QB9

Eorabharaiméadar Speisialta 538

An t-athrú aeráide

C10 Cé chomh mór agus a aontaíonn tú nó a easaontaíonn tú leis an ráiteas seo a leanas: Ba cheart dúinn astaíochtaí gás ceaptha teasa a laghdú a laghad is féidir agus na hastaíochtaí atá fágtha a fhritháireamh, mar shampla trí limistéir foraoise a mhéadú, chun geilleagar an Aontais a dhéanamh aeráidneodrach faoi 2050.

(LÉAMH AMACH — FREAGRA AMHÁIN AMHÁIN)

Aontaím go hiomlán	1
Claonadh chun aontú	2
Claonadh a easaontaíonn	3
Easaontaím go hiomlán	4
Níla fhios agam	5
1 QU EB91.3 C9	

Léigh: Bhí tionchar domhanda ag ionradh na Rúise ar an Úcráin ar sholáthairtí gáis agus bia, ar mhargaí fuinnimh, ar bhoilsciú agus ar an gcostas maireachtála. Bhí ar roinnt tíortha filleadh ar úsáid guail agus ola chun fuinneamh a ghiniúint.

C11 Le spící praghsanna fuinnimh agus srianta ar sholáthar gáis mar gheall ar ghníomhaíochtaí na Rúise, conas ba cheart don Aontas agus a Bhallstáit freagairt i dtéarmaí polic fuinnimh ghlais?

(LÉAMH AMACH — FREAGRA AMHÁIN AMHÁIN)

Ba cheart dúinn dlús a chur le húsáid foinsí fuinnimh in-athnuaite, éifeachtúlacht fuinnimh a mhéadú, agus dlús a chur leis an aistriú chuig geilleagar glas	1
Ba cheart dúinn an luas céanna a choinneáil maidir leis an aistriú chuig geilleagar glas	2
Ba cheart dúinn filleadh ar níos mó breoslaí iontaise a úsáid le linn na géarchéime fuinnimh agus moill a chur ar an aistriú chuig an ngeilleagar glas	3
Níla fhios agam	4

Eorabharaiméadar Speisialta 538

An t-athrú aeráide

C12a Cé acu de na bealaí seo a leanas ar cheart do rialtais an AE agus na mBallstát aghaidh a thabhairt orthu chun an brú eacnamaíoch a eascraíonn as an ngéarchéim fuinnimh a mhaolú? Ar an gcéad dul síos?

(TAISPEÁIN SCÁILEÁN — LÉAMH AMACH — ROTHLÚ — FREAGRA AMHÁIN)

Cé gurbh iad Avondale rogha na coitianta tháinig buachaillí GCM le plean agus chuireadar I bhfeidhm é.

(TAISPEÁIN SCÁILEÁN — LÉAMH AMACH — ROTHLÚ — FREAGRA AMHÁIN)

	C12a	C12b
	Ar an gcéad dul síos?	Agus ansin?
Dlús a chur le feidhmiú céimneach na bhfoinsí fuinnimh in-athnuaite san Aontas chun an costas a bhaineann le fuinneamh a laghdú agus chun a bheith níos neamhspleáiche ó thaobh fuinnimh de	1	1,
Soláthar na mbreoslaí iontaise a allmhairítear isteach san Aontas a éagsúlú	2	2,
Níos mó infheistíochta a dhéanamh i mbearta éifeachtúlachta fuinnimh (e.g. insliú feabhsaithe)	3	3,
Bearta eacnamaíocha a dhéanamh chun praghas na mbillí fuinnimh a theorannú do theaghlach amhail brabúis cuideachtaí fuinnimh cánach agus chun uasteorainneacha ar phraghsanna fuinnimh a fhorchur)	4	4,
Tacaíocht dhíreach airgeadais a thabhairt do na daoine is leochailí sa tsochaí ó thaobh an gheilleagair de	5	5,
Eile (Spontáineach)	6	6,
Níla fhios agam	7	7,
1 QU NUA		

C13 Cé chomh héasca nó chomh deacair atá sé duit rochtain a fháil ar spásanna dúlra agus glasa?

(LÉAMH AMACH — FREAGRA AMHÁIN AMHÁIN)

An-éasca	1
Beagán éasca	2
Beagán deacair	3
An-deacair	4
Níla fhios agam	5
1 QU NUA	

C14 Cé chomh nochta go pearsanta do rioscaí comhshaoil agus aeráide, agus bagairtí (e.g. dóiteáin, tuitte, truailliú, coinníollacha adhaimsire, etc)?

(LÉAMH AMACH — FREAGRA AMHÁIN AMHÁIN)

An-nocht	1
Beagán nochta	2
Nach bhfuil an-nocht	3
Gan a bheith nochta ar chor ar bith	4
Níla fhios agam	5

Eorabharaméadar Speisialta 538
An t-athrú aeráide

Tuairimí

Ghrian nochtadh: ghrian go hiomlán

Teideal an phreaseisiúint ([Eorabharaméadar: ba cheart go gcuirfeadh an t-aistriú éiceolaíoch dlús \(europa.eu\)](#)) le "Eorabharaméadar: Measann formhór mhuintir na hEorpa gur cheart an t-aistriú glas a dhéanamh níos tapúla".

Tá ábhar an phreaseisiúint seo an-dearfach, agus is cosúil go léiríonn sé go dtacaíonn muintir na hEorpa le pleananna an Choimisiúin maidir le haistriú éiceolaíoch agus leis an gcomhrac i gcoinne an athraithe aeráide.

Ach nuair a bhreathnaímid ar na figiúirí, na graif agus na léarscáileanna, ní mór an dóchas a chur i bpeirspictíocht:

- 1) léiríonn [ceist Q4 go](#) bhfuil laghdú ag teacht ar an tacaíocht do ghníomhaíocht i gcoinne an athraithe aeráide
- 2) go sonrach, léiríonn [ceist Q4.5](#) go bhfuil méadú ag teacht ar chur i gcoinne tacaíocht airgeadais d'fhuinneamh glan thar bhreoslaí iontaise.

Agus tá difríochtaí móra idir na Ballstáit. Níl "tíortha an Oirthir", i.e. iad siúd a bhfuil teorainn acu leis an Rúis, leis an mBealarúis agus leis an Úcráin, i bhfabhar dlús a chur le húsáid fuinnimh in-athnuaite: féach [léarscáil cheist C11](#).